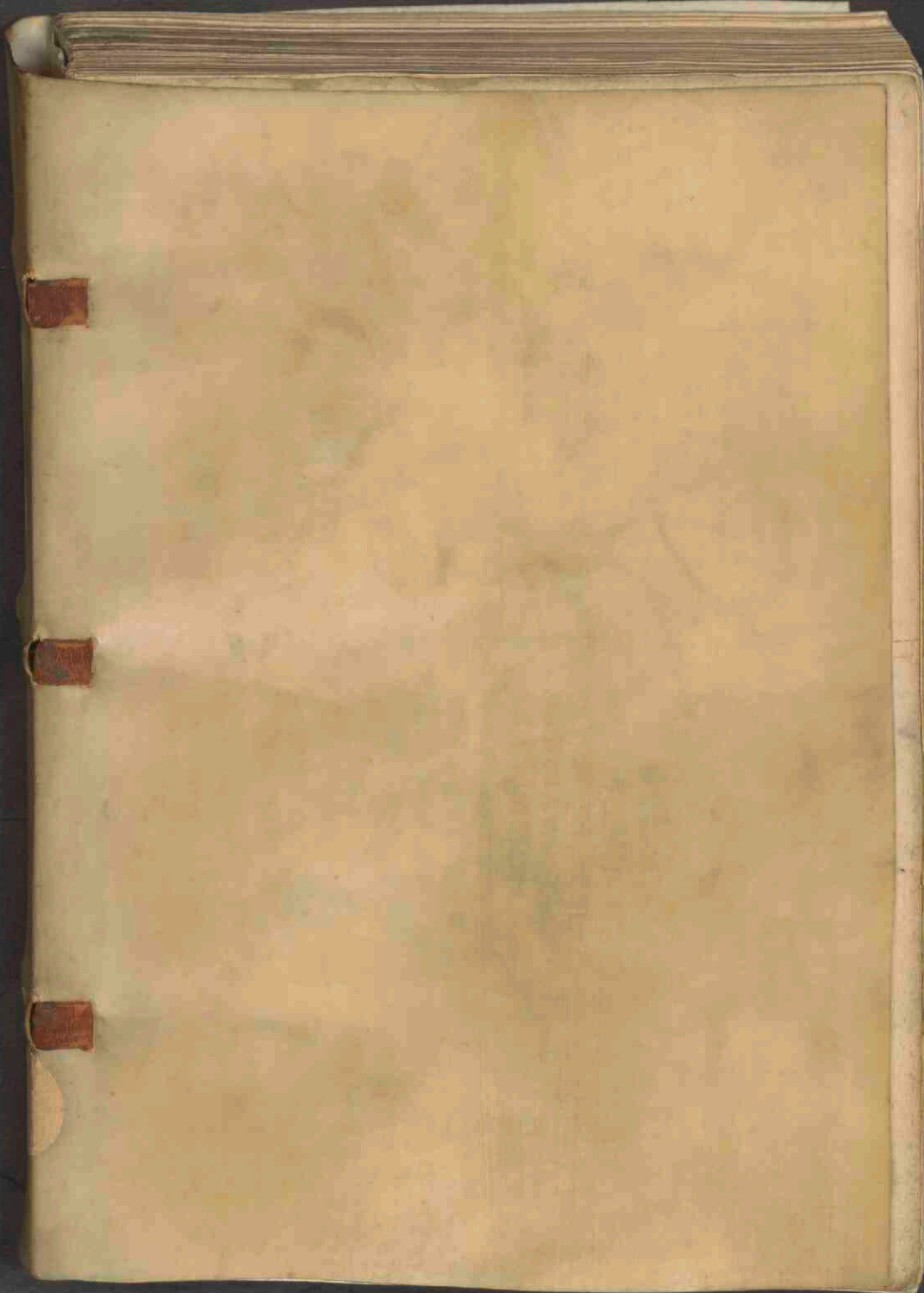

Griphi Ausoniani Enodatio

<https://hdl.handle.net/1874/416872>

**Dit boek hoort bij de Collectie Van Buchell
Huybert van Buchell (1513-1599)**

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Wegens onderzoek aan deze collectie is bij deze boeken ook de volledige buitenkant gescand. De hierna volgende scans zijn in volgorde waarop ze getoond worden:

- de rug van het boek
 - de kopsnede
 - de frontsnede
 - de staartsnede
 - het achterplat

**This book is part of the Van Buchell Collection
Huybert van Buchell (1513-1599)**

More information on this collection is available at:

<http://repertorium.library.uu.nl/node/2732>

Due to research concerning this collection the outside of these books has been scanned in full. The following scans are, in order of appearance:

- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

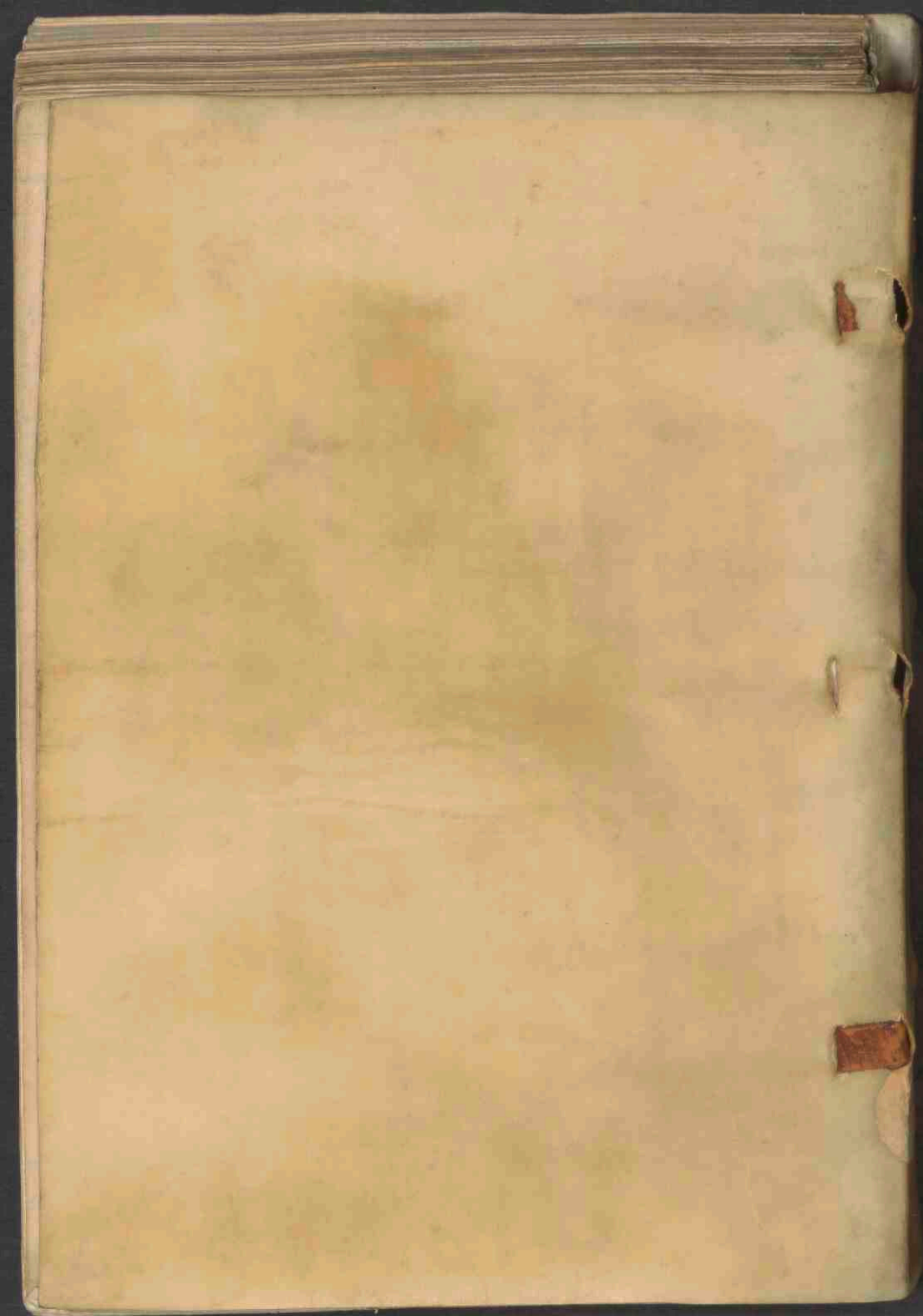
X. qu.

68

**me ioseph
ph qui et
ipē erat di
apulus ihu.
hic accessit
ad pylatū
et peccat c.
corpulū
hic pylat**

ne q' inuenerit q' di
mē m' regi que dicit
namanda in die of
polum. **ipē** artope
p' hēi statum iug.
ne fuit dignitatu
s' uito m' uoy' fua
u' ap' u' uum fuisse
ian' dicitur. q' quid
u' fuisse dicitur
u' u' fuit quippe ei
tule' exu' q' ex
d' n' sepe h'et d' n'
p' u' u' m' m' u' u'
dignus e' t' t' u' of
ficio. **yo.** **Jo.** **Jo.** **Jo.**
re' f' e' n' d' i' a' d' a' u'
se' p' u' u' of' u' u' u' u'
b' u' e' a' t' p' d' e' n' u' u'

ecce ab i' p' l' o' r' u' n' d' i' u' n' e' m' m' e' n' i' s' i' n' i' a' t'
f' r' u' i' t' d' n' i' . **h' e' a' u' t' h' i' c' h' i' c' p' u' r' t' e' s' f' i' l' i'
i' u' i' i' e' b' e' d' i' .** **l' e' g' e' a' u' t' a' p' l' o' r' i' s' a' m' a' b'
h' i' o' e' f' u' i' t' i' n' t' e' m' p' t' u' s' .** **h' e' t' a' c' u' s' d' e' h' i' s' s' e'
u' t' i' n' g' e' n' t' i' a' i' s' t' a' q' i' a' c' o' b' i' m' m' o' r' a' t' s' e' b' e'
u' t' f' u' i' t' u' x' o' r' a' l' p' h' e' i' t' a' s' e' r' o' z' m' a' r' i' e' .
u' i' u' s' d' n' i' q' m' a' r' i' a' c' l' e' o' p' h' e' . **h' o' .** **c' u' i' u' s' q'
o' u' e' m' o' r' a' t' .** **S' i' a' u' t' u' t' q' u' a' s' e' a' .** **u' i'
t' e' r' t' i' e' q' a' l' i' b' i' d' i' c' a' t' m' a' r' i' a' s' a' c' .** **u' i' o'
r' i' s' m' i' s' a' l' i' m' a' r' i' a' c' l' e' o' p' h' e' d' i' c' e' s' e' i' p'
t' u' e' o' s' u' e' t' i' d' i' c' i' m' e' e' u' i' d' e' b' o' m' i' s' .** **d' n' i'
s' i' s' u' o' i' b' i' .** **a' p' l' l' a' m' .** **h' i' c' s' a' g' u' e' l' s' e' c' u' i' u' o'
i' s' i' i' e' r' u' s' d' e' .** **a' g' .** **m' a' r' i' a' c' l' e' o' p' h' e' u' x' o' r'
a' l' p' h' e' i' s' .** **e' u' s' d' n' i' e' m' a' r' i' a' u' x' i' l' i' u' m' .**
u' o' u' s' . **q' u' i' s' i' m' i' s' e' t' d' o' m' i' n' u' s' e' a' u' t' u' t' u' n'
o' m' i' b' i' .** **l' e' x' i' s' i' n' t' e' m' a' l' t' i' s' .** **u' i' u' i' u' s' i' n' t' u'
g' l' i' a' .** **q' u' i' s' i' a' l' i' a' f' u' i' t' m' a' r' i' a' c' l' e' o' p' h' e' q'
a' l' i' a' m' a' r' i' a' s' a' c' o' b' i' e' t' i' o' s' e' p' h' i' u' s' i' n' i' s' u' i' .****

interim hinc q in ante conuicti sic eadem
de non p[ro]p[ri]am app[ar]et u[er]it[as]

N 122. C.

76

gle

Griphi Aufoniani Eno

datio per Franciscum Syluium Ambianatem.

Vnde Griphi verbis Io. Vacceus.

Asper erā: nodos mihi Syluius abstulit omneis:

Sic ego sum scyrpus qui modo Griphus eram.

*Donat. lib.
a Büchel.*

Vendatur in ædibus Ascensianis.

PRAEFATIO.

Francisci Syluii Ambianatis in cōmentarios
in Grifphon Aufoniū ad Nicolaū Syluium patrem
Præfatio.

Vnerorum rationi tribuisse potestatem multam
Pythagoras phibetur: quū ex numeris facta esse
omnia: sine numeris fieri nihil posse: cōstare nume-
ris atq; conseruari omnia autumauit. Sed impares
numeri auctore Plinio ad omnia vehementiores
esse putātur: vt castrensiū fossarum latitudinem
imparitati esse accommodandā Vegetius prodit.
Esse enim debere aut septem pedum/aut nouem/

Imparis
numeri vir-
tus.

Iod.
Clichtho-
ueus.
Ternarii
vis

aut vndecim/aut si maior hostium vis metuitur: septendecim præcipit.
Ism quoq; imparē numerū: vt par numerus immūdus est: ita mundū
esse Diuus Hieronymus tradit: de quo ecclesiasticos multos disputaſſe
memorię prodit: vt Clementem/Hiperpolytū/Origenem/Dionysium
Eusebiū/Didymū:& e latinis Tertullianum/Cyprianum/Victorinum/
Lactantiū/Hilariū. In quibus annumerandū censemus Iodocū noſtrū
Clichthoueuū in philosophicis atq; theologicis disciplinis grauissimū:
qui de mystica numerorum tam parium q̄ impariū significatione (qui
in sacris habentur literis) opus grauitate sua non indignū superioribus
his annis emisit. Ex imparibus autē numeris ternariū esse potētissimū:
eiq; virtute persimilem esse nouenarium: vtpote ex triplicato ternario
factum: plærifq; omnes asseuerant. Vt carmine ter repetito itinerum se-
curitatē aucupari solitū esse Plinius tradit. Preces & libamina tertio re-
peti Martianus Capella scribit. In magicis rebus numerum hunc non
aspērnat̄ur. Hinc Tibullus. Ter cane: ter dictis despue carminib⁹. Hinc
item Virgilius in Pharmaceutria.

Terna tibi hæc primum triplici diuersa colore

Licia circundo: terq; hæc altaria circum

Effigiem duco. Numero deus impare gaudet.

Nec̄e trib⁹ nodis ternos Amarilli colores. Idē in libro Aeneidos quar-
to. Crines effusa sacerdos Tercetum tonat ore deos Erebuq; Chaosq;.

Sed prophānorum omiſſa superstitione nonne hanc ternariū positiō-
nem in scriptura passim inuenire est? Tres enim sunt: qui testimoniū
dant in Cælo: Pater: Verbum: & Spiritus sanctus: & hi tres unum sunt.
Magi tres Christum natum visitarūt. Gloriosissima illa Domini resur-
rectio triduana fuit. Quoniam: vt Diuus ait Hieronymus: in toto tēpo-
re tertium tempus tunc apparuit. Primū enim tempus erat ante legem:
secundum sub lege: Tertium est sub gratia. Nouem dein sunt angelosq;

PRAEFATIO.

Ordines in tres hierarchias collecti. Hierarchiis angelorum singulis tres
 aptantur ordines. Postremę sunt angeli/archangeli/principatus: medię
 potestates/virtutes/dominaciones: Supreme throni/cherubimę & sera
 phim. Pretereo q̄ in mysterio Missę verba multa tricariorum repetuntur.
 Pretereo q̄ diuis per multis nouem dies faciunt supplicationes ii qui
 morbo aliquo ab eis curari sperant: quas nouenarias vulgo dicunt. No
 uendiale autem non inepte appellari putem: licet aliud esse nouendiale
 T. Liuius dixerit. Res preter hæc humanas feliciores fore/ac iucundio
 res putant: si ab eis ternarius nõ absit numerus. Hinc facta esse Galliam
 nostrã triplicem facile mihi persuadeã Togatam: Comatã: Bracchatã.
 Hinc item cisalpinam Galliam triplicem Celticam: Aquitanicam: Bel
 gicam. Quid Lilia ternario numero ad Reges nostros pro insigni cæli
 tus demissa cõmemorem? Adde q̄ sententia tribus facta vocabulis pu
 tatur esse cõcinnior. vt Sors omnia versat. Omnia vincit amor. Fugit
 irreparabile tempus. Eueniunt digna dignis. Paruum parua decent.
 Aliaq; hoc genus sexcenta. Emblemata quoq; vocabulis non faciunt
 pluribus: quale est illud nostrum. Virtus cordis alumna: vtq; sunt illa.
 ne quid nimis: noscete ipsum. Set de his hactenus. Quir autem patri
 meo hos nostros labores nuncupatos voluerim: paucis accipe. Istæc
 librorum ad aliquẽ dedicatio aut vtilitatis habitę iam aut speratę gratia
 aut amicitie/aut venerationis fieri solet. Proxime autẽ & secũdum deũ
 nemo est quis q̄: ex quo q̄ ex patre vtilitatẽ acceperim maiorem. Null⁹
 est quicũ arctiore deuinciat amore. Prima enim (vt author est Cicero)
 societas est in ipso coniugio: proxima in liberis. Primas item venerationis
 partes patri me debiturum nõ diffitear. Deinde imparem nume
 rum patris: parem matris appellatione Arithmeticos venerari Macro
 bius testis est. Hac igitur imparis numeri oblata nuncupatione patrem
 venerari mihi videor. Tertio a domo nostra ternarium non abesse nu
 merum mente colligo. Nam ex iisdem patre & matre profecti sumus
 ter quini: quorum tres fato iam concesserunt. Ter quaterni superantes
 viuimus: sexus muliebris tres sunt: virtus autem nouem: quorum ego
 natu sum tertius. Set ad rem accedamus.

IN GRIPHON

Index eorum quæ ad
Grifphi Aufonij explana-
tionem citata sunt.

Absoluere. ix.
 Abstemius. x.
 Abstinenti esse.
 folio. v.
 Abuti est vti. xj.
 Acies triplex. xlv.
 Achilles equi. xlvij.
 Actonis erratū. vij.
 Actæ. xlv.
 Actio. xxvij.
 Actium verbum absolu-
 te positum. xlvij.
 Ad pila & ad triarios veni-
 res. xlv.
 Adipiscendi interdista.
 folio. xxviiij.
 Aegloga. vj.
 Aeruca. vij.
 Aerugo. fo. viij.
 Aeschines exul. fo. xl.
 Aesculapius. fo. iij.
 Aetas triplex. xvij.
 Aetas hominis. xxvij.
 Aethernum. xj.
 Aether. xj. & xlvj.
 Aeuum. xij.
 Affectus triplex. xlvij.
 Alcæus & Alcæon. xxx.
 Alimentum triplex. xxv.
 Alui purgatio. iij.
 Amargoteron. iij.
 Amicitia triplex. fo. xxiiij.
 & xxvij.
 Amoris virtus. xlvij.
 Amphora. xxxv.
 Anacreon. xxx.
 Anachorite. ix.
 Angulus triplex. xxvj.
 Animalū vitæ. xxj.
 Animæ partes. xxvij.
 Anni partes. xxiiij.
 Annibalis i Romanos odi-
 um. xxvij.

Antiquitatis propriū. xj.
 Apollinis aues. xxij.
 Apud cum datiuo. xij.
 Aqua & ignis. xxxvij.
 Aquila cur ioui ministrat
 fulmina. xx.
 Aristotelis mors. xvij.
 Asia. xlv. & xlvj.
 Asiaticum dicēdi genus &
 oratio. xl.
 Atticum genus ibidem.
 Athenæ. xiiij. xlv.
 Auarus & auidus. ij.
 Auentinus mons est Rhe-
 mo facer. xlvij.
 Aues apollini dicatæ. xxij.
 Augures. xxvj.
 Augusti temperantia. xv.
 Auligellij loc⁹ vide Gellij.
 Auspicandi tempus. vj.

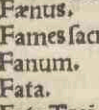

Achilles. xxx.
 Bacchi tres. fo-
 lio. xxxij.
 Bacchus cur di-
 metæ dicitur. xxxij.
 Bellorū exercitatio. xlvij.
 Berofus. xix.
 Bibere græce. v.
 Bychus. xxx.
 Bizantium. xxj.
 Bœotica lus & Bœoticum
 ingenium. xxxj.
 Bonitas. xxvij.
 Bonosi bibacitas. xvj.
 Bonum triplex. xxvij.
 Bromius. xxxv.

Aelovirilia am-
 putant Satur-
 nus. xix. xlvij.
 Celi p̄. xxxvj.
 Cælorum concentum cur
 non audiamus. xlvj.
 Celicole. xlix.
 Cærussa. viij.
 Calendæ. xlvj.
 Calumnia. xiiij.

Caperata frons. xj.
 Capitis diminutio. xxxix.
 Capitulum & eius incen-
 dia. xxxv.
 Carneades. xxxix.
 Caterua. xlv.
 Caullari. xiiij.
 Centuria. xlv.
 Cerberus. xx. & xxiiij.
 Ceres. xix.
 Coruorū etas & quomodo
 iuuenescant. xxij.
 Charta (nō enim scribetur
 chartha) fo. ij.
 Chymarchus. xlvij.
 Chingra. xlvij.
 Chirurgica. xl.
 Chordam non dici pro fu-
 ne. xlvj.
 Cyathus & ad Cyathum
 stare. vij.
 Cybele vnde dicta. xvj.
 Ciceronis locus. xxxix.
 Præceptor. xlv.
 Cymæra cur triceps & an-
 chimæra dicatur. xlvij.
 Cinnamomū & quo mo-
 do legatur. xxij.
 Cinnamulgus. ibidem.
 Cixce. xlvij.
 Cyrus. xvj.
 Cytheron. xxxj.
 Ciuitatis partes. xlvij.
 Cæbus. xxxvj.
 Cœna Cœnobium Cœno-
 bita. ix.
 Colossus rhodius. xl.
 Cōiuratio. xxvij.
 Contagū: Contagio: Con-
 tages. viij.
 Contemplatio. xxvij.
 Cōticinium. xxxix.
 Cordis humani pondus &
 incrementum. xvij.
 Comici etas & Coronæ
 dis mutatio. xxij.

TABELLA.

Coronis.	xxij.	Eques & equito.	xl.	Gellij locus.	xv. xis. xxiiij.
Corporis humani exten = sio.	xlviij.	Equi boni indicia.	viiij.	Genones.	xlvj.
Coruus vocalis & quare apollinis dicatus.	xxij.	Erinnyes.	xlviij.	Getæ sculę.	iiij.
Crates bellicę.	iiij.	Euchionis gallinacius.	j.	Gigantes.	xlviij.
Crines in serpentes muta = ti.	xlviij.	Eucatio militū.	xxviij.	Glaucus.	xlviij.
Critolaus.	xxxix.	Excutere.	ij.	Gnobilis.	j.
Cubus.	xvj.	Exemplum bonum alijs præbendum.	v.	Gorgones.	xlviij. xlviij.
Cupiditas.	xxviij.	Exhibitoria interdista. fo = lio.	xxxviij.	Gorgades insulę.	xlviij.
Cumea sibylla.	xlviij.	 Litera scribēda. folio.	viiij.	Græco more bibere.	v.
 Annare.	xj.	 Facilit̄ facilitas facultas.	vij.	Grāmatica. Grāmaticus.	grammatissa. xij.
Damnū. ibidē.		Fœnus.	xlj.	Gratię nudę.	vij.
Decēvrales le = ges.	xxxviij.	Fames sacra.	ij.	Gratię tres.	xxiiij.
Delphi vmbilicus terrę fo lio.	xxxviij.	Fanum.	viiij. xiiij.	Griphus.	j.
Dentium euulsio.	iiij.	Fata.	xviij.	 Annibalis i Ro. odiū.	xxviij.
Deorum vana consecratio xix. Ordo triplex.	xlx.	Fata Troię.	xxv.	Harpicę & quot sint.	xlviij.
Deponētia verba.	xi.	Felix sine cę.	xlj.	Hastati.	xl.
Deterius.	ibidem.	Festuca.	xxxix.	Hecate	xxiiij.
Diana taurica & dranę tres.	xxiiij.	Figura inuidię.	x.	Hedera cur coronētur pœs tę.	xxxj.
Diapason: Diapente: Dia tessarōn	xlviij.	Flacci vnde dicti.	vj.	Helenę genus & quare cy = gni filia.	xxj.
Dicas tria.	xxxix.	Flora vinum non impune bibit.	v.	Heraclitus	xvj.
Dicendi tria genera. fo = lio.	xxxix. & xl.	Fluxus ventris.	xiiij.	Hercules tres & herculis ia bores.	xxix.
Dierum appellatiōnis ra = tio.	xlviij.	Fœmīę vino abstineant. folio.	v.	Herilus tricorpor.	xlvj.
Difficulter.	vij.	Fœnerator & fœnus.	ij.	Hermes.	xiiij.
Dij triplices	xlx.	Fœnū: & fœnifeca.	xlj.	Hieroglyphicę literę.	xxj.
Diogenes.	xxxix.	Fruola.	iiij.	Hippodamus.	xlviij.
Dionysij.	xxxiiij.	Frontis indicia & frons ca perata.	xj.	Hippolyti castitas: casus: resuscitatio.	iiij.
Diuinatio triplex. fo = lio.	xxvj. & xlviij.	Fucus & facū facere.	viiij.	Homeri mēdacia.	xlviij.
Doctis inuidetur	xiiij.	Pulmina & eorum genera & quibus cōueniant.	xx.	Homo tribus cōstat.	xl.
Dryiudę.	xvj.	Fungor hanc rem.	xj.	Hominis formatio.	xvj.
 Brietatis dam = na.	iiij.	Furię tres.	xlviij.	Homonis genitiuꝝ.	xviij.
Ecloga.	vj.	 Anten. j. Gallinaciꝝ Euc = chonis. j.		Horatius. vide Oratius.	
Edyllia.	xv.	Gallus. & eius cantum cę boni ominis & Gallicinium.	xxix.	Hospitij lex.	xx.
Elementa tria.	xxv.	Ganges.	xxiiij.	 Ambici versus. folio.	xij.
Empirica.	xxxix.			Ianus.	xix.
				lentaculum.	ix.
				Ignobilis.	j.
				Idus & idgare.	xlvj.

IN GRIFPHON

u diphthongus. xlvij.
 Imperfecti temporis a p-
 fecto discrimen. j.
 Impingere. viij.
 Improbus. ij.
 Indicio suo tanq̄ forex per-
 iit. j.
 Inferig. xxxij.
 Instans tempus. xij.
 Interdicta & eorum gene-
 ra & diuisio: & interdic-
 re aqua & ignis. xxxviij.
 Inuidus. ij.
 Inuidiæ figura. x.
 Inuidetur doctis. xiiij.
 Iocasta. xxxiiij.
 Ioues tres. xvij.
 Iouis regnum. ibidem.
 Iouis sceptrum. xx.
 Iracundia. xxvij.
 Isopleuros: & Isosceles. fo-
 lio. xxxvj.
 Iudex sit abstemius. v.
 Iudicatus homo. xxxix.
 Iudicium triplici nota ste-
 bat. xxxviij.
 Iudicia muta. xliij.
 Iuno. xix. xxv.
 Iuno lucina. xxxiiij.
 Iunus præcepta & diuisio.
 folio. xxxviij.
 Iustitia triplex. xxvij.
 Iuuenes. xvij.
 κελω. xlvj.

 Atrinę. xxvij.
 Laurus exers
 fulminis. xx.
 Legio. xlv.
 Legum Roma-
 narum pmulgatio. fo-
 lio. xxxviij.
 Ledona. vj.
 Leporaria. xiiij.
 Lepidus. iij.
 Liber as triplex & liberti-
 norum status. xxxix.

Libri sibyllini. xlvij.
 Lyricipoetę. xxx.
 Literati. xij.
 Literę hieroglyphicę. xvj.
 Logica medicina. xl.
 Luceres. xlv.
 Lucilius. xxxix.
 Lucina Iuno & diana. fo-
 lio. xxxiiij.
 Ludi varij. xxxij.
 Ludus vnde dictus. xlx.
 Ale. viij.

 Manipulus. fo-
 lio. xlv.
 Manica. xix.
 Mars venerę amat. xxviiij.
 Martia fulminata. xx.
 Medicina triplex & quid sit
 folio. xiiij. xxxix. xl.
 Medicorum sectę. xxxix.
 Medimnus & eius genera.
 folio. xxxv.
 Medioximi dij. xlix.
 Menelaus. xxxix.
 Mensam quia sacram va-
 cuam ne tollas. vj.
 Mensis. xlvj. & xlvij.
 Militię genera. xxviiij.
 Tres partes. xliij.
 Minerva tergemia. xxviiij.
 Miracula mundi. xl.
 Myrmillo. xxxiiij.
 Missiones a bello. xxviiij.
 Mystica. xvj.
 Modi nouem. xij.
 Molo. xlv.
 Monachorum genera. ix.
 Mons sacer. xlv.
 Monoceros. xj.
 Morbus & vitium. vij.
 Mors triplex. viij.
 Mors Aristotelis & Plato-
 nis. xlvij.
 Socratis. xx.
 Mundus ignescet. xliij.
 Murenę cognomen. vj.

Musę coronantur palma
 xxvj. Quot sint. xxx.
 xxxj. Herculem & libe-
 rü comitantur. xxxj.
 Musicę partes. xiiij. xliij.
 Musica mundi. xliij.

 Are sine cortice
 folio. xv.
 Nasus derisio-
 ni dicatus. x.
 Naturalia metra. xij.
 Naturę principia. xxxv.
 Nealis pictura. ix.
 Negotiator fordidus. j.
 Nemesis. xix.
 Nestor. xxj. xxxix.
 Neutrobi. xxxviij.
 Nyctelia. xxxiiij.
 Nympharum tria milia.
 folio. xlix.
 Nobilis & Nobilito. j.
 Modus in scyrpo. xv.
 Noa & eius filij. xix.
 Moïs iponedi tēpus. xvij.
 Noia nobiliū. xlv.
 Noia quibus tria. xlvj.
 Nonę. xlvj.
 Notę iudicij. xxxviij.
 Nouendiales. xxxiiij.
 Numerius. xlvj.
 Numeri pythagorę & Var-
 ronis. xiiij.
 Numus vnde & quare. ij.
 Nugg. Nugiuendi & c.
 Nugeruli & c. j.
 Nundina dea. xxxviij.
 Nuptię secundę. xxiij.
 Nuptię noctu fiebant. fo-
 lio. xxxiiij.
 Earum sordus. xxxviij.

 Biscenium. xlv.
 Occupare. ij.
 Odiū trp. xx.
 Oedip⁹. xxxiiij.
 Offusa. viij.
 Olor apollini quare sacer.

TABELLA.

folio.	xxij.	Porphirionis erratum. fo.	Rhinoceros.	z. & xj.	
Opima spolia	xxx.	lio.	vij.	Rhythmus.	xlviij.
Opis Rhea.	xviiij.	Portuni hasta.	xxj.	Rhodos & Rhodium ge-	xl.
Oratij locus.	vj.	Prandicula.	ix.	nus dicendi.	xl.
Orationis breuitas.	xlviij.	Prenominis origo.	xlvi.	Romę ruina.	xxviij.
Organi intentio.	xxxj.	Imponēdi tēpus.	xlvi.	Diuisio.	xlviij.
Ornithones.	xliij.	Prenōia formuarū. ibidē.		Romuli sobrietas.	v.
Oscenatus.	xxij.	Pręteriti perfecti & imper-		Ruere.	xj.
		fecti discretio.	j.	Rumina.	v.
D Acuius.	xxxix.	Precium proditoris.	xxxv.	Rumenses.	xlviij.
Palmodiā can-		Principia.	xxxvi.	Rumus.	xlvi.
tare.	xxx.	Principes in acie.	xlvi.	S Abbatū.	xlviij.
Palma	xxiiij.	Profanum.	xliij.	Sacerdos sit fo-	
Patę.	xviiij. xix.	Prohibitoria interdīcta. fo-		lius.	v.
Pariēdi tēpus i hoīe.	xviij.	lio.	xxxviij.	Sacra fames. ij.	
Participia sine verbis.	xl.	Propinare.	vij.	Sacra non vulganda.	xvi.
Pasthea.	xxiiij.	Proserpina.	xxv.	Salacia.	xxv.
Patellarij dij.	xlvi.	Prouerbiū. j. ij. iij. x. xxx.		Sapientia triplex.	xxviij.
Pecunia confepelini solita.		& fo.	xxix. xlv.	Sappho.	xxx.
folio.	xxxviij.	Prurigo.	vij.	Satyri.	xlviij.
Pegasus.	xlviij.	Puer triceps.	xlvi.	Saturnus.	xix. xxj.
Penates magni.	xxxv.	Pueri vino abstineant.	v.	Scabies.	vij. viij.
Peregrecari.	v.	Pulcritudo triplex.	xxviij.	Scena & Sceptrum	xlj.
Perij locus.	xxiiij.	Pulus.	ij.	Sciens.	xij.
Pes.	xxxv.	Punicabella.	xxviij.	Scylla triplex	xlviij.
Ph scribenda.	vij.	Puniendi causę.	xxxviij.	Scyrus & Scyrus.	xv.
Phędra.	ij.	Purpura & eius inuentio.		Seculares ludi.	xxxiij.
Phalanx.	xlvi.	folio.	xxj.	Senaculū.	xlviij.
Phia triplex	xxviij.	Purpurissus.	vij.	Senator.	ibidem.
Phoenix auis.	xxij.	Q Vadratal. xxxv.		Sepultus.	xxiiij.
Phoenix palma.	xxiiij.	Quęstio improbi. ij.		Sepelitus.	xxxiij.
Phorcus.	xlviij.	Quirinus. xix.		Sepulcra erant pecunie cō-	
Pierides.	xxvi.	Quorum bono-		ditoria.	xxxiij.
Pindarus.	xxx.	rum interdīcta.	xxxviij.	Serapion.	xl.
Piscę.	xliij.	R Acemi tres. vij.		Sexus vinle.	xx.
Planetarum distātia.	xlviij.	Ratio. xxviij.		Sibylę & earū libri & quos	
Plato numerus obfcurus. xv.		Regale officiū.		sunt.	xlviij.
Eius poema.	iiij.	folio.	xx.	Sicama & Sicilia.	xxviij.
Mors. xviiij.		Regem quando tusci. salu-		Siculę genę.	ij.
Nomen		tabant.	xlviij.	Signa militaria.	xxviij.
primum.	ibidem.	Regnatus.	xl.	Simonides.	xxx.
Plebis Ro. partitio.	xlviij.	Religio.	xxxj.	Sirenes.	xxv.
Secessio.	xlvi.	Remboth.	x.	Sirenuffę.	xxviij.
Pocillate.	vij.	Resitutona interdīcta &		Situs.	ij.
Podarge.	xlviij.	retinendi.	xxxviij.	Sobrius.	x.
Poęta lyrici & poętaę lau-		Rhea.	xxviij.	Socratis mors.	xx.
des. xxx. q sequunt vul-					
gatas opiniones.	xlviij.				

TABELLA.

Solidum.	xxvij.	Triarij.	xlv.	Vidua vndedicta.	xlv.
Soluere debitum.	ix.	Tribus Romanę	xliij.	Vigiles	xxvij.
Sonus triplex.	xxxj.	Vnde dicantur.	xlv.	Virbius.	ij.
Sophia.	xxvij.	Tribuni plebis, cur sint cre-		Virgili locus. fo. ij. v. vii.	
Sorex.	j.	ati.	xlv.	& fo.	xxix. xliij.
Speculi inuentio.	iiij.	Tridinium	xv.	Vitę meta	xvij.
Sphinx.	xxxiiij.	Tricongius	eodem.	Vitę pericula.	xviiij.
Spurius.	xlvj.	Tridens nepfuni.	xxxij.	Vitę genera	xlvij.
Spolia opima.	xxx.	Trieterica.	xxxij.	Vitium vug tres.	vij.
Spongiarum genera & na-		Trigonus.	xxxvj.	Vitium & morbus.	vij.
tura.	vij.	Trinacria.	xxvj.	Viuares homines.	xxj.
Stare ad cyathum.	vij.	Trinitatis ratio.	xlij.	Viuares cętera animalia.	
Stellas forma. xlij. & xliij.		Trinundinũ.	xxxvij.	folio.	eodem.
Paululum,	xlij.	Tripleuros.	xxxvj.	Viuendi meta.	xvij.
Ordo.	xliij.	Tripos.	xlvj.	Vlyfles	xxxix.
Stethichorus	xxx.	Tris in cõpofitione. xlviiij.		Voluptas.	xxv. xxvij.
Suffitio.	xxxvij.	Troię fata.	xxv.	Vri & abuti.	xj.
Sulcus.	xx.	Troię excidium.	xlviiij.	Vti possidetis	xxxviiij.
Superstitiofus.	xxxj.	Trophęum.	xxx.	Vtrobi.	xxxviiij. bis.
 Abulę legum. fo		Tumultus.	xxxvij.	Vulcanus.	iiij.
lio. xij. xxxvij.		Turma.	xlv.	Vulgũ neufro genere. xliij.	
Tarpeiũ.	xxxv.	 Anus quis di-		Vulnens obligatio a quo	
Tarquniorum		catur. fo. ij.		inuenta	iiij.
regum vter libros sibyl		Varronis laus		Vulpecula	xxxvi.
linos emerit.	xlvij.	xiiij. & xxxj.		Vultus notatiuus anti-	
Tatienses.	xliij.	Venus vitę præst & mor-		quus.	xvii.
Tauri ludi.	xxxij.	ti.	xvij.	Vug in vite tres.	vii.
Temetum.	x.	Veneres dug.	xxvij.	Zoroaftres. siue 300aftres	
Temperantia Augufti. fo-		Veneris cum Marte adu-		folio.	xix.
lio.	xv.	terium.	xxix.		
Temporis impfecti & per-		Verbum dicitur Christus		FINIS.	
fecti verborum difcre-		dominus.	xl.		
tio.	j.	Vesperna.	ix.		
Tempus triplex: & quid tẽ		Vefta quę fit & vnde dica-			
pus fit.	xij.	tur.	xix.		
Terentius.	xxxix.	Veftę simulacrũ.	eodem.		
Terentus.	xxxij.	Veftalium caftitas.	xx.		
Tera & Terentini ludi. fo-		Veftę quot sacerdotes fue-			
lio.	eodem.	runt.	xlv.		
Terra mater.	xxxvj.	Vindicta.	xxxix.		
Tetricus.	xlj.	Vino vti, iterdĩũ olim iu			
Thracę pugnatores &		dici: facerdoti: formis. v.			
thracum pugne. xxxiiij.		Vino pce vtendum.	vij.		
Tigo vel Tyco.	xxj.	Vini vtilitas	vij.		
Tria oratori in dicendo ser		Vini genera.	vij.		
uanda.	xliij.	Vini potores.	xvj.		

Aufonius Symmacho Salutem.

Atebat inter nugas libellus ignobilis: utinamque latuisset: neque indicio suo tanquam forex periret.

Franc. Syluii Ambianatis familiares in Aufonij Griphum Comentarij ad Nicolaum Syluium patrem.

Griphus (vt a Titulo ipso ordiatur) est sermo intricatus: quod insolubile Græci dicunt & τὸ γρίφοι appellat. γρίφος enim rete est: quo implicatæ res explicari non possunt. A. Gellius capite secundo primi libri. Aliosque id genus griphos nemine posse dicens nisi se dissoluere.

Griphus.

Latebat utinamque latuisset. Manifestum indicat his verbis discrimen inter imperfectum & perfectum preteritum: quod nominibus ipsis satis explicat. Imperfectum enim temporis verbo utebatur ire non absoluta nec perfecta: ut Appelles pingebat. perfectum in re consummata. Latebat ergo sed non latuit: quare addit: utinamque latuisset.

Imperfecti & perfecti discrimen.

Nugas ornamenta muliebria: muliebremque mundum peculiariter antiqui vocauerunt. Vnde Nonius Marcellus ait. Nugiuendos voluit dici Plautus omnes eos qui aliquid mulieribus vendant. Nam omnia quibus matronæ vsutur nugas voluit appellari. Plautus in Aulularia. Vbi nugiuendis res soluta est omnibus. Nugiuendi autem & nugigeri & per diminutionem nugiuenduli & nugigeruli dicuntur ij qui nugas vendunt & gerunt. Sed quoniam (vt auctor est Cicero primo librorum quos de officijs scripsit) sordidi putantur: qui mercantur a mercatoribus: quod statim vendant. Nihil enim proficiunt: nisi admodum mentiatur: Quales hosce nugiuendulos esse putamus: Ideo nugas appellamus sermones: seu uis vanos mendaces. Quæ causa fuit: ut poetæ ex latinis permulti scripta sua nulla sententiarum grauitate perpensa: set de iocosis rebus & facetis facta nugas vocarint. Catullus. Tu solebas meas esse aliquid putare nugas.

Nugæ.

Nugiuendi

Nugigeri. Nugiuenduli.

Nugigeruli.

Negociator sordidus.

Ignobilis. i. ignotus: ut apud Plautum in Amphitryone. Nunc quando ego sum vapulabis: ni hinc abibis ignobilis. Nobilem enim (vt auctor est Sex. Pompeius) pro noto antiqui vsurpabant. Actius in Diomede. Ergo me Argos referam: nam hic sum ignobilis. Sic enim cum Itra scribebatur: ut gnat? ut gnar?. Fit enim nescio quo modo: ut dulcicia sit vocabuli sua uitas: quæ ante n. g. sponit. ut agnosco: ignosco: cognosco: cognomen: magnum: pro amosco: in nosco: con nosco: con nomem man?. Sic enim mannum non magnum ab antiquis fuisse vsurpatum ex libro primo Prisciani coniectamus. Nobile itidem ad generis nobilitatem referri Nonius Marcellus tradit. Fallusius in Cathina Nobili genere natus. Nobilitate a nobili profectum in partem utranque sumit. Cicero libro de officijs secundo. Testis est Phalaris: cuius præter ceteros nobilitata est crudelitas. Denobilitate pro diffamare accipit Terentius

Ignobilis. Ganten. Gnobilis.

Nobilis. Nobilito.

FRANCISCVS SYLVIVS

Indicio suo
tanq̄ forex
perit.
Prouerbiffi

in Eunucho. Tu iam p̄debis qui stultum istum denobilitas flagitijs.
¶ Neq̄ indicio suo tanq̄ periret forex. Indicio suo perit tanq̄ forex pro-
uerbialis est sentētia: in eos qui quū latere p̄nt: aut vitia sua-vel aliena
ēglare: imprudēter manifestāt: qua ex re aliqd̄ accepturi sunt incōmodi.
Quā vsurpat Terētius in Eunucho. Seruus em̄ Parmeno putabat he-
risē filiū (quē ad meretricē pro eunucho deduxerat) in meretricis domo,
vt Pythias mētita fuerat castrari. Heroq̄ rē (vt audiuit) narrat. Quod
simulatū esse quū intellexit: quia vitium herilis filij patris manifestarat.
Egomet (inquit) meo indicio miser quasi forex hodie perij. Donati locū
hūc interpretātis v̄ba sunt. Propriū soricū est: vel stridere clarius q̄ mu-
res: vel strepere magis: quū obrodūt fruola. Ad quā vocē multi se intē-
dentes p̄tenebras noctis: trāsfīgunt eos. Plaut. in Bacchidib⁹. Te faciā
si tum eiriti a ueris p̄fessorē soricina nania. Est autē forex mus domesti-
cus: si tu est rē esse aliqui autumat. Soricū occentū (inquit Plini⁹ capite
quinquagesimo septimo octauo libri) dirimi auspicia annales referros
habent⁹. Sorices & ipsos hyme condi author est Nigidius sicut glires.

Forex.

Hunc ego quū velut gallinacius euclionis: situ
charteī pulueris eruiſsem: excussum relegi: atq̄
vt auīdus fcenerator improbum numum malui
occupare q̄ condere.

¶ Euclio quidam senex primū fortunē erat mediocris: vt in Aulularia
Plautus cōminiscitur: auus cui⁹ in medio foco auri thesaurū diffodit:
quem domestico lari credidit: eum vt seruaret sibi.

Is quando moritur: ita auido ingenio fuit:

Nunq̄ indicare id filio voluit suo:

Inopemq̄ optauit potius eum relinquere.

Euclionis
gallinaci⁹.

¶ Eum thesaurū cōmōstraret filio. Euclionis tñ lar ille thesaurū p̄mon-
strauit: quo filiā suā (quē lari cottidie aut thure, aut vino aut aliquo fere
sep̄ supplicarat) marito collocaret opulēt⁹. Sed qm̄ ea est hūanæ sortis
auiditas: q̄ vti q̄ fact⁹ est ditissim⁹: ita viuat miserim⁹: dū senex q̄-
dā Megador⁹ in euclionis domū (filiā cui⁹ vxorē ductur⁹ erat) coquos
mittit: q̄ dapes p̄nuptijs curēt: se mazerās Euclio ita loquitur.

Illus hō hinc abiit: dijs immortales: facinus audax incipit.

Qui cū opulētō pauper hōie cōp̄it rem habere aut negotijs.

Velut Megadorus tentat me oībus miserum modis:

Qui simulauit mei honoris mittere huc causa coquos.

Is ea causa misit hos: qui surriperent miserō mihi.

Condigne etiam meus me intus gallinacius

Qui erat aui peculiaris perdidit penissime.

Vbi erat hæc diffosa: occipit ibi scalpurre vngulis

Circum circa. Quid opus est v̄bis: ita mihi peccus peracuit.

Capio fuisse. Obtrunco gallum furem manifestarium.

Credo ego ædē polli illi mercedem gallo pollicitos coquos.

Si id palam fecisset: exemi ex manu manubrium.

Quid opus est verbis? facta est pugna cū gallo gallinacio. Hæcille.
 ¶ Sæsum est igit. Vt eucionis ille gallinaci⁹ quū scalpuriebat: nihil mi
 nus q̄ de inueniēdo thesauro cogitabat quē cū malo iuenit suo ita quū
 meas ego recēserē nugas: forte fortuna i manus icidit iste tetnari⁹: de q̄
 nihil cogitāt ex eo tpe q̄ scripserā. Non ita dissilis est apolog⁹ ille Aclo-
 pic⁹. Gallus qdā gallinaci⁹ i stercore dū q̄rit escā: p̄tiosum q̄ndā lapillū
 inuenit: eū hūc berb⁹ affat. Res p̄tiosa vili ni loco lates: si te auar⁹ aliq̄s
 inuenisset: quē simus hic sepelit: viueret arte nifor: Nec tu mihi nec itē
 ego tibi p̄desse possum. ¶ Gallinaci⁹ a gallina p̄fectū nomē ē ea forma
 q̄ a mēbrana mēbranaci⁹ a catchina catchinaci⁹. Gallinaci⁹ eucionis
 significat idē qd̄ puerbū illd̄ capra gladiū scalpunt De q̄ ē ap̄d Erasimū
 viq̄ lōge doctissimū. ¶ Situ carthæ puluer⁹ eruissez. i. extraxissez ex pul
 uere: q̄ t̄pis diuturnitate meaq̄ incuria scripta alia occupa uerat. Situs
 em̄ a finēdo dict⁹ ē reg: vitiiū qd̄ negligētia antiq̄tateq̄ p̄trahit. Vñ teter
 ille s̄q̄lor & asp̄nabilis q̄ in senioq̄ facie cōcreuit sit⁹ appellat. Virg. lib.
 vij. an. Set te victa situ veriq̄ effœta senect⁹ O mater neq̄q̄ curis exer
 cet. Vbi Serui⁹. Victa situ (inqt) senect⁹: t̄pis lōginq̄tate ex q̄ nascit sit⁹.
 Calepin⁹ ex Donato authore sitū eē corruptionē dicit ex humore atq̄
 diuturnitate cōtractā: q̄ deteriores sūt spēs vno loco & p̄lixo tpe p̄sitiu
 tē. Vñ p̄ antiq̄tate neglecta sitū A. Gelli⁹ vsurpat his x̄b⁹: ex capite prio
 vltimo libri. Passus ē inq̄t leges istas de tā imodico iudicio situ atq̄ se
 nio emori. ¶ Charthē puluerē antiq̄ illa scriptorū suorū q̄si fragmēta
 tpe multo neglecta: idēoq̄ puluere adeo cōsp̄sa & obruta vt nihil aliud
 nisi puluis eē videat. ὁ χαρθη & τὸ χαρθηον gr̄c̄, latinis x̄o hæc char
 ta d̄r. De charta & papyro qd̄ sint: vbiq̄ crescat: Plini⁹ capite vndecimo
 & duodecimo tertij decimi libri m̄orat. ¶ Puluerē in nūero m̄ltitudinis
 dici posse Priscian⁹ negat: ob eā t̄m causā q̄ vsus est null⁹. ¶ Excussum
 a quatio p̄fectū. i. qd̄ domestica lingua exquorsuz dicūt. Quū x̄o attēte
 quis & p̄ssiculate librū legit alique: eū excutere dicūt. Ducta est rō vel ex
 puluere q̄ e velib⁹ scopimis excutit: vel ab his hoib⁹ q̄ quū attēte aliqd̄
 aut scribūt, aut studēt, aut iterptat: librū manib⁹ cōcutiūt: postq̄ id qd̄
 obscurū erat cogitatu m̄lto iueniūt. Ad qd̄ latyra p̄ma Persius aludit.
 Nec pluteū cadit nec demorsos sapit vnguis. ¶ Auid⁹ & iuid⁹ vñ sint
 deriuata Crinit⁹ m̄toriq̄ p̄dit. Cur⁹ x̄ba sūt ex capite vndeciesimo sc̄d̄i
 libri. Auidi (inqt) a nō vidēdo noiat sūt p̄p̄i nimā cupi d̄tatē vt Ven⁹
 flacc⁹ existimant: q̄ p̄ticia a priuadi vī obtineat sicuti amētēs d̄cim⁹:
 q̄ m̄tē nō h̄nt: Inuidos aut & iuidiā s̄lī rōne inq̄t Cicero dicit: qm̄ ex ni
 mia vidēdi cura liuēscāt. Quin t̄m ab auēdo auid⁹ dicat ego nō distiuae
 rim: quō a cupiēdo cupid⁹, a timēdo timid⁹, a liuēdo luud⁹ vt ēt auar⁹
 (qd̄ sig. huic fere p̄sine ē) teste A. Gelho capite q̄nto libri decimi ab vno
 t̄m x̄bo ichinatū ē qd̄ ē auco. Fœnerator qs̄ appellet vulgati⁹ ē: q̄ vt iter
 obliterata nesciri possit: a q̄ fœnerato aduerbiū. Vñ iuriā fœnerato sū
 dere puerbali linia dicūtur hi q̄ grauiorē m̄lto recepturis sūt q̄ itulerint
 iniuriā. ¶ Improbū inhonestū odiosum non p̄bum. Nā (vt ait Cicero
 prio librorū officialiū) Improbātur ij q̄si⁹ qui i odia hoim incuriūt: vt
 portitos: vt fœneratorū. & vt scribit Aristoteles capite septimo p̄mi libri

Proverbiū

Situs.

Chartha.

Puluis.

Excutere.

Auidus.

Inuidus.

Auarus.

Fœnerato.

Questus

improbi.

FRANCISCVS SYLVIVS

Fœnus vñ dictum. Politicon. Cōmutatiōnis causa numus inducitur est. Fœnus autē seipm maius facit: vnde & nomē venit: quō illa quę patiūtur: silia sunt gignētibus: in fœnore autē numus numum parit. Quare maxie præter naturā est hic acq̄tendi modus. Improbū autē de re in anima hic dicitur.

Improb⁹. Adiectiua eīm q̄ psonæ cōueniūt sæpe rei attribuitur vt doct⁹ hō elegās eruditus faciūdus dicit. Dicit itidē oratio docta elegās erudita faciūda. Sic Virgilius in tertio lib. ænei. Quid nō mortalia pectora cogis auri sacra fames. Nā facer homo (vt ait Sext⁹ Pompeius) dicitur is quē ob maleficiū populū iudicauit: ex quo quius homo malus atq̄ improbus sacer appellari solet. Rationem aliam scribit Seruius.

Sacra fames. Numū vno m scriptum a numerando habere originem multi ideo putant: quoniā pecunia quæ temporibus prisca pēdebatur: numerari postea coepit. Valerius Max. libr. quarto. Postero die interrogātibus cui nā annumerari pecuniam vellet. Cæterū numus (vt ait Pompeius fest⁹) ex græco numismate nascitur. νομοσ εἰν πάστω aut pabulū græcis dicit. Ideo νόμος vgræci vocant Apollinem vel quia regis Admeti pecora paut: vel quia quę terra pgenerat: sol pascit oīa. Priscis autē sēculis etiā regum diuitias fuisse ex pecoris multitudine in oratione quadam (quā de Agriculturę Laudibus diximus) dicim⁹ fustus. Eam igitur ob rem nomisma ipsi dixerunt: vti nos a pecore pecuniam: vel quoniā pedis figura in pecuniā imprimebat. Vocalium autē o & u quæ fuerit

affinitas Priscianus libro pmo abunde meminit. vt quæ nūc epistola: seruus: saluus dicit: a Plauto epistula: seruos: saluos dicebat. Sacerdos nūc est: sacerdos quōdam dicebat. Adde q̄ græca nomia in os exētia si mutāt os in us sēpe sūt latina: vt Δημοσ, αγγελοσ, γραμματικος, δομος, angelus, grāmaticus: nisi quum notatiuus in ros exit: vt μοροσ, ομβροσ, πρεσβυτεροσ. i. mors, imber, pbyter. ita νομισμα numisma νομοσ numus. si autem ἀπὸ τοῦ νόμου. i. a lege numum vis inclinat: re nō equidē reclamō si pbam affers rationē. Numus autē quare pmo fuerit inuentus scribit Aristoteles capite sexto libri pmi Politicon. Mercium (inquit) cōmutatiōne non vēditiōne vsa est antiquitas. Sed quū a remotiorib⁹ quereret auxiliū importādo illa quib⁹ indigebāt: ea q̄ ab⁹ abundabant ab eis exportando: vsū numi induci necessū fuit. Nā eīm facile deferri possunt singula eorū: quę sunt necessaria. Quare ad faciendas cōmutatiōnes tale aliqd dare & accipere inter se cōposuerūt: qd̄ vtile existens haberet vsū cōmutandi facilem ad vitam. Seu ferrum vel argentum: & si quid aliud tale primo simpliciter definitum quātitate & pondere: deinde signo impressum: vt a mensura liberi essent homines. Signum enim ad quantitatem demonstrandam positum est.

Numus quorsunt inuentus.

Occupare. Occupare. i. fœnerato dare & collocare. Occupare eīm præter multos suos significatus collocare significat: vt Nonius Marcellus scribit.

Deinde cogitās mecū nō illud Catullianū: cui dono lepidum nouū libellū: sed amargoteron & verius. Cui dono illepidū rudem libellum: nō dū

quæsiui. Tu enim occurristi: quæ ego (si mihi ptas
 sit ex oibus deligedi vnum) semper elegerim. Misi
 itaque ad te friuola gerris Siculis vaniora: vt quum
 agis nihil: hæc agas: & ne nihil agas: defendas.
 Igitur iste nugator libellus iam diu secreta quidē:
 set vulgi lectione laceratus perueniet tandem in
 manus tuas. Quæ tu aut vt Aesculapius redinte
 grabis ad vitæ: aut vt Plato iuuante Vulcano li
 berabis infamia: si peruenire nõ debet ad famã.

¶ Valens Catulli Veronensis poetæ illud est principiũ libri ad Cornelium
 nepotem. Quoi dono lepidum nouũ libellũ. ¶ Amargoteron (nõ autẽ
 amaroteron vt in exẽplanb⁹ fere oibus scriptũ inuenio) id est maturi⁹
 sanius, prudẽtius, atq; libratiore mētis examine legẽdum esse putam⁹
 æ em̃ puatiua est pticula. μαργαω. i. nimitũ festinãter ago: μαργος em̃
 festinus nimitũ, m̃sanus, solidus Græcis dicitur. Nominũ autẽ Græcorũ
 positiuã in õs exeuntia õ abiectã & addito τερος faciũt pparatiua: vt
 πλουσιος πλουσιωτερος παλαιος παλαιωτερος φρονιμος φρο
 νιωτερος μαργος μαργωτερος. vnde hoc loco amargoteron. ¶ Le
 pidum. i. venustũ a lepore dictũ. Lepos em̃ authore Donato in cõmẽ
 tario Andree Terẽtiane est venustas: dicitur autẽ lepos a lepus: vt lib. iiii.
 vult Priscian⁹: vel (quã placet magis) ἀπό τῆς λέπιδος. est autẽ λέπις
 (vt ait Cornelius Celsus capite tertio libri octau) squamma: quæ item
 lepida latine dicitur ea forma qua a κρηπίδος. id est crepida dẽ. Lepidas autẽ
 Plim⁹ capite vndecimo libri tricesimo quarti dicit eẽ laminas vel squã
 mas quæ ex ære excutiunt. ¶ Friuola vt ait sext⁹ Põpei⁹: pprie sũt sicilia
 vasa & quassa: vñ dicta sunt quia friuola: quæ min⁹ sũde subnixã sũt & fri
 uolę res iutiles atq; cõtẽptibiles. A finire quã est terere inclinãtũ esse pu
 tam⁹. ¶ Gerras Siculis vaniora. i. vanissima. Gerra em̃: vt ait Noni⁹
 Marcell⁹: iugge sunt & ineptię. Hoc autẽ puerbiũ inde pfectũ eẽ arbitror:
 quia in Sicilia mltã fuisse mõstra: vt Cyclopes monoculos: vt gigãtes sub
 altis mõtibus sepultos: vt Scyllã & Charybdim: vt pluraq; hoc gen⁹ alia
 gmetã eẽ antiqua poetarũ fabulositas. Vel quoniam in bello eo quã cũ Syracu
 sanis in Sicilia gesserũt Atheniẽses Gylippus Lacedæmoni⁹ cũ Coryn
 thijs ad Syracusanorũ auxiliũ pperabat: ad quẽ Siculi multi in idẽ
 mēdacium cõuenientes veniebãt. Iãq; Syracusas vndiquaq; esse circũ
 uallatas dicebãt: vt spem eis ferẽdi auxiliij deturbaret: vt Thucydides
 lib. vi. meminit. Sextus tñ Põpeius rõnem causã aliã. Gerra (inquit)
 crates sunt vimineę. Atheniẽses quum Syracusas obsiderent: crebroq;
 gerras poscerẽt: irridẽtes Siculi gerras clamitabãt: vñ factũ est vt gerra
 pro nugis & pteptu dicant. Quæ autẽ sint crates bellicę Vegetus descri
 bit: cui⁹ quibã sũt ex capite sexto libri quarti de re militari. Inuẽtũ (ingt)

legas aliq

Amargo
teron.

Lepidus.

Friuola.

Gerra si
culę.
Prouerbiũ

Crates bel
licę.

remediū: vt de ligno crates facerēt: lapidibusq; cōplerēt ea arte iter bina
 ppugnacula cōstitutat: vt si sup scalas ascēdisset hostis: & partē aliquā
 ipsius cōtingisset supra caput suū vrgeret saxa. Hæc ille. De his cratribus
 Pompeiū intellexisse si putas: Siculos ad hostiū terrorem gerras incla
 masse putē potius. Adde q; Etasimus vir inluster callentissimus tradit
 naturā muliebrez Siculorū lingua gerron vocari. Siculi vt author est
 M. Cato in libro de origine gentiū & vrbū Italię in Galia togata primi
 celuere: quos Vmbri expulerūt. Polybius in primo libro suū quos treis
 de primo bello punico scripsit: præter hæc tradit: Siculos p mare ppin
 quū ratiō in Sicaniā nauigasse annis fere trecētis priuſq; vlla grecorū
 ciuitas in Sicilia pderet. Sicanos ceterosq; ifulæ cultores Siculi domue
 runt: inq; extremas insulę parteis meridiē versus & occidentē fugere cō
 pulerunt: nec inde Sicaniā amplius: set Siciliā noiauerūt. ¶ Vanos
 pprie dicit A. Gellus capite quarto libri decimi octauū ex præceptore suo
 Sulpitio Apollinare audiuisse se affirmat: nō vt vulgus diceret, desipien
 tes, aut hebetes, aut ineptos: set vt veterū doctissimi dixissent in edaces
 & infidos, & leuia, inaniaq; p grauib; & vetis astutissime cōponentes.
 Virgilius in sc̄to ænei. Nec si miserū fortuna Sinonē finxit: vanū etiā
 mendacēq; improba finget. Vbi Seruius. Vanū (inquit) fallacē: & va
 num etiā qui sine vtilitate menti: mendax qui tantū ad decipiēdum.
 ¶ Vt Aesculapius redintegrabis ad vitā. Hippolytus Thesi ex Amazo
 nē Hippolyte filius Veneti cōtumeliā attulit: vt ait Philostratus libro
 sexto de vita Apollonij Tyanei: ac propterea venereorū cupidine nō tā
 gebat: nec amor vllus ipm mouebat: set agrestioris curusdā fort: erat &
 rudior. Vxorē autē poremortua Thesi Phædrā Minois & Pasiphaes
 filiā habuit vxorē: quā prunēte voluptatū libidine Venus ideo titulauit
 rat: quā ab eius auro Solecū martecubans imodico deorū ludibrio ma
 nifestata est. In his ergo duob; quid Venus habeat viriū osētāt. Volupta
 tum cū libidine in altero extinguit: eandē in altera inflāmat. Hippoly
 tum igit de stupro Phædra interpellat: cōfemnit ille: hæc illū ap̄d mari
 tū falso accusat: vimq; sibi asserere conatū fuisse causat. Vxori maritus
 plus nimio (vt fere semp fieri solet) credulus Aegēū: vel (vt Ciceroni in
 primo & tertio officiorū placet) Neptunū patrē vt se vlciscat postulat.
 Posthæc Hippolyto curiū quo vehēbat, agitāti phocā neptunus obijcit
 qua equi territi curri distrahūt: suūq; vectore dilacerāt. Hippolyti casti
 tas Dianā cōmouet: q̄ ipsum ab inferis p Aesculapiū reuocat: quem in
 italiā traductū in vrbe Aricia nymphæ Aegeriæ cōmēdat: cuiq; Virbiū
 quasi bis virum appellari iubet. Author est Seruius in commentarijs
 libri Ænei. septimi. Vbi fabulam plusculis hinc verbis facit Virgilius.
 Nanq; ferunt fama: Hippolytum postq; arte noueræ
 Occiderit: patriasq; experit sanguine pœnas:
 Turbatis astrictus equis: ad sidera rursus.
 Aetherea: & superas cœli venisse sub auras.
 Pæonijs reuocatum herbis & amore Dianę.
 At triuia Hippolytum secretis alma recondit
 Sedibus & nymphæ Aegeriæ nemoriq; relegat.

Siculi.

Vanos qd
dicatur.Hippolytus
castus.Phædræ li
bido.Hippolyti
casus & ad
vitā reuo
catio.
Virbius.

Solus vbi in syluis italis ignobilis auum
 Exigeret: verso q; vbi nomine Virbius effet.
 Vnde etiam templo Tnuar lucisq; sacratiss
 Cornipedes arcetur equi: q; listore currum
 Et iuuenem monstris pauidi effudere marinis.
 Plura nosse discipulis: ea tibi Diodori liber quint⁹ abūde suppeditabit.

¶ Aesculapios tres fuisse Cicero libro de natura deorū tertio meminit. Primus fuit Apollinis filius: quem Arcades colunt: qui speculum inuenisse primusque vulnus obligasse dicitur. Secundus secundum Mercurij frater: qui fulmine percussus inhumat⁹ est Cynesuris. Tertius Arisippi & Arsinæ filius: qui alui purgationē dentisque euulsionem primus: vt ferūt: inuenit. Sepulchrum cuius & lucus in Arcadia ossēditur. Vni itaq; vt poetarū mos est plurimus: attribuitur ea: quæ conueniūt oibus. Set ad fabulam venio. Aesculapius Apollinis & Coronidis filius exesto matris vtero natus est. Quum enim Coronidez ex se grauidam adulterium cōmississe Apollo ex coruo audiisset: sagittis Coronidem cōfodit: coruūq; ob infelix nunciū ex albo in nigrum cōmutauit. vt Ouidius libro secundo meta. comminiscitur. De Aesculapio ita scribit Marsilius Ficinus in argumēto in Platonis Protagorā. Extat (inquit) apud Græcos verissimū de Platone dictum Phœbum duos præcipue filios genuisse Aesculapiū & Platonez: Aesculapiū quidē qui corporib⁹ Platonem vero qui animis mederet. Hæc ille. Aesculapi⁹ satis esse sibi nō putauit vuentiū morbos curare: set mortuos etiā vt ad vitā reuo caret nō frustra laborauit. Hippolytū enim & (vt ait Higinus) Glaucū Minois filii: v⁹ vt ait Plin⁹ capite pmo libri vice siminoni Tyndaridā q nature satisfecerāt vitæ restituit. Set p̄ oīs aliqūē indignat⁹ ab vmbriis Mortalē isernis ad limia surgere vitę: sp̄ rectorē medicinę talis & artis Fulmine Phœbigenā stygijs detrusit ad vndas. Sed q mortuis vitam reddebat afflat⁹ fulmine immortalatē (vt ait Lucian⁹ in deorū supnoga dialogis) iouis Apollinisq; miseratione iuenit. ¶ Redintegrabis. i. in te grū restitues. Particula re cū x̄bis quorū principiū vocalis est iūctā euphoniæ causa post se literā d accipit vt redeo redoleo redarguo: redimprimere nō reimprimere vt vulgo dicūt. ¶ Vt Plato. Plato (cui⁹ devicta aliqd dicere nūcnihil attinet) poetico stylo in adulescētia floruit: elegias & posuit & tragœdias duas: quas ip̄e cremavit in cœdio: quo tpe primū ad Philosophiā animū applicuisset: vt in Platonis vita Ficinus meminit. aliquāto tñ ad rē nostrā p̄p̄ius Diogenes Laëtius scribit lib. iij. Plato inquit quū tragicū certamē añ Dionysiacū theatrū initurus eēt: auditio Socrate igni poemata exussit dicēs. Hic Vulcane Plato tua indiget ope. Scribit itē prius Diogenes Platonē scripisse poemata: primo quidē dithyrambos: deinde melos & tragœdias. ¶ Solum est igit. Mens hic libell⁹ quē noi tuo nūcupatū ex puluerulēto situ in lucē emitto: in manus vulgi quū adueniet corripies rephendet lacerabis. Quum vero ita notatus in man⁹ tandē perueniet tuas: si immeret̄er lacerat⁹ est curabis. Sin x̄o is est: qui ad famā puenire nō possit: in cœdio cremabis.

Aesculapi⁹
 Speculum
 inuentum
 Vulneris
 obligatio.
 Alui pur-
 gatio den-
 tū euul-
 sio.

ignitas
 in ista
 Platonis
 poemata.

Vulcanus **Vulcano**. i. igni sic. Virgili⁹ in scdo aenei. Iā Deiphobi dedit ampla
 rumā Vulcano superāte dom⁹. Est em̄ mod⁹ ille dicēdi latinis familia
 nis atq; domesticus: vt dei nomē pro ea re ponat: cui de⁹ ille pesse putat
 vt bacchū pro vino Virgi. lib. j. aenei. vsurpat. Implet⁹ veteris bacchi:
 pinguisq; ferina. Terēt⁹. Sine Cerere & baccho fruges Ven⁹. Vulcanos
 quatuor Cicero lib. iij. de natura deorū enumerat. Primū Cælo natū:
 ex quo & Minerua nat⁹ est Apollo: is curus in tutela Athenas esse aliqui
 voluerūt. Scđm Nilo natū: quē Aegypti custodē esse tradūt. Tertū ex
 tertio ioue & iunone: qui Lemni fabricæ p̄fuisse dicūt. Quartū Mem
 lio natū: q̄ in insulas p̄pe Sicilia tenuit: q̄ vulcanū noiant. Ideo tū antiqui
 credūt in insula Hiera Vulcanū ærariā exercere: q̄ ea p̄multū ignē nocti
 bus: dieb⁹ fumū reddere cernit: vt author est Thucydides. li. iij. de bello
 Peloponnesiaco. Vulcanū ap̄ Aegyptios inuenisse ignem Diodorus
 libro primo tradit.

Fuit autē ineptiole hui⁹ ista materia. In expedi
 tione (quod tēpus: vt scis: licētix militaris est)
 sup̄ mēsam meā facta est inuitatio: nō illa de lu
 dibriū cōiuuiō: vt græco more biberet: set illa de
 Flacci ecloga: in qua propter mediā noctem &
 nouam lunam & Murenæ auguratū ternos ter
 cyathos attonitus petiit vates.

Ineptiole hui⁹. i. hui⁹ griphi de ternario. In expeditione. i. tēpore eo
 quo milites ad bellū p̄ficiscūtur: qđ tēpus militaris est licētix. Quū em̄
 ad hostes nōdum ventū est: tūc liberius paulo & indulgētius militib⁹
 viuere licet: nec prorsus ab vsu vini etiā largiore phibent. Set quū p̄pe
 est hostis aut nullus. aut p̄cissimus sit vini vsus. Nā (vt Eusebius ait
 capite decimo septimo libri duodecimi de euāgelica p̄paratione) animē
 vino calefactet: tanq̄ senū ignitū molliores reddūtur. Ideo Carthaginie
 ses in castris vinū nongustabāt vnq;: set toto militię tēpore aquæ vsus
 eis erat potus. Hanc vim molliēdi vires atq; debilitādi inesse vino non
 ignorauit Archidamus Zeuxidami filius: qui apud Plutarchū in La
 conicis Apophthegmatib⁹ cuidā sibi vinum suauē pollicētī respōdēs
 Ad quid? ait. Nā quāto plus assumet: tanto q̄ ad vinilitatē spectāt infir
 miora reddent. Iccirco Plinius capite vltimo libri decimi quarti plura
 alia ebrietatis dāna memorās tandē inquit. Hinc pallor & genē p̄dulse
 oculosū hūlcera tremulę manus vasa plena effundentes & vt sit p̄ena
 p̄sens furiales sopni iniquies nocturna: p̄remiūq; summū ebrietatis
 hibido portētosa ac iucundū nephas. Postera die ex ore halit⁹ foetidū ac
 fere rerū omnium obliuio morsq; memorię. Ebrietatis dāna dicerem⁹
 longe plura: nisi orationes nr̄e eam sibi materiā exposcularent. Set qm̄
 sup̄ vini potatione & in hac epistola & in ternario numero dicūtur cō-

Carthagi-
nieses in
bello a vi-
no abste-
nent.

Ebrietatis
dāna.

pluria: a suscepta matris nō prorsus alienū videat: si qb⁹ interdictū sit: **Vino vti**
 ne vino vteretur: cōsiliū hic breuiter curauerimus. Primitus ergo **quib⁹ inter-**
 Eusebius libri eiusdem eodem capite in ciuitate inquit seruis vini vsus **dictum sit**
 nunq̄ concedēdus est. Nec magistratus tēpore quo rempib. gubernant
 vino vtatur: nec gubernatores nec iudices nec qui deliberatur⁹ in consi-
 lium vocat⁹ est: nec vllō modo in die nisi valitudinis gratia: vt Romu- **Romuli so-**
 lus ad cenā vocatus paruū admodū bibit: ei em̄ post die negotiū **brietas.**
 erat: vt ait A. Gellius capite decimo quarto libri vndecimi. Nec nocte
 ea tam viros q̄ fœminas qua. liberis operā dare statuerūt. Vir aut mu-
 lier qui votū facit (vt in scriptura legitur) a vino & siccra mundus erit.
 Salomon quoq; (sic em̄ scribere lubet nō Solomon: vt ratione nulla cō-
 tendūt ij q̄ scripturā sacram corrigēdo nomē sibi querūt famigerati⁹.
 Quod em̄ vsus ecclesie plurimus multis ante sæculis approbatū recep-
 it: id mutari nolum⁹) Salomon inquā magistratus & iudices a vino
 abstinere iubet. Cōsilio (inquit) oīa facias: cōsilio vinum bibe. Potētes
 qui iracūdi sunt: vinum nō bibant: ne si biberint laboris atq; sapientiæ
 obliuiscātur. Sacerdotes tpe sacrificandi a vino abstinere iubet Moyses.
 Locutus est em̄ (inquit) domin⁹ ad Aaron dicens. Vinum & siccra non
 bibetis tu & filij tui tecū quādo in testimonij tabernaculū ingredimini
 aut quādo ad altare acceditis: ne moriamini. Et lege hoc in æthernū in-
 generationes vestras firmatū sit. Huic diu⁹ Hieronymus libro secūdo
 contra hereses Iouiniani succinēs Sanson (inquit) & Samuel vinum &
 siccra nō bibunt. Erāt em̄ filij rēpromissionis & per abstinentiā ieiunū
 que cōcepti. Aaron & cæteri sacerdotes ingressuri templū om̄e qd̄ potest
 inebriare nō potant: ne moriant. Ex quo intelligimus mori eos: qui in
 ecclesia nō sobrii mimstrant. Verba hęc diui Hieronymi nō auditis sa-
 cerdotes sub vexillo Iesu militātes: ab eo que stipēdia capiētes amplissi-
 ma? Hosti ne arma quibus occumbatis dare dispudet? Papę deus elo-
 quar an fileā? De vobis (bonus excipio) cū Plimo an dicere audeā. An he-
 los ingentia vasa corrumpere velut ad ostētationem virium: ac plene in-
 fundere: vt statim hauriatis: rursusq; & tertio: tanq̄ ad perdēda vina ge-
 niti sitis: & tanq̄ effundi illa nō possint: nisi per humanū corpus. Vnde
 furor: vnde tanta est insania vobis? Corpus si perditis temporarium:
 æthernum pdere animū metuatis. Vos estis lux mūdi: lucernæ ardēt
 in manib⁹ vestris. Obscurissimas mūdi huius tenebras lucernæ vestræ
 claritas illustret: vt roranti popello viā monstrētis: imitantique vestri
 bonum relinquatis exemplū. Quodq; Agestilus cognomēto magnus
 faciebat animo versate. A quodā enim interrogatus (vt est in Plutarchi
 Apophthegmatib⁹) quur hyeme vehemēti sine tunica ætate grandior
 circumiret. Vt me (inquit) iuuenes imitentur exemplum habētes & se-
 neſtate cōſectos & principes. Et qm̄ hęc ego hic nō suscepi dicenda: qd̄
 occoppi dicere prosequor. Exprobrat̄ israeli (vt idem Hieronymus ait)
 potum dabit Nazareis in eis vinum. Ionadab filius Rechab precipit
 suis: vt non biberent vinum vsq; in æthernum. Quib⁹ quum offerret
 Hieremias vt biberent: bibere autē noluisse: loquitur dominus per
 prophetam. Quia obedistis p̄cepto Ionadab patris vestri: non deficiet.

Iudici ni-
hil sit cum
vino:

Sacerdos.
vniuerso-
brius.

Exemplum
bonū alijs.
prēbēdum.

FRANCISCVS SYLVIVS

**Fœminæ
vinū nō bi
bant.**

vir de stirpe Ionadab filij Rechab stans in cōspectu meo cunctis dieb?
Hæc ille. Fœminis quoq; Romanis vini vsus ignotus fuit: vt libro. ij.
titulo de institutis antiquis meminit Valerius: ne scilicet in pudicitia
violatæ dedecus aliquod plaberentur. Quia proximus a Libero patre
intemperatiæ gradus ad incōcessam Venerem esse confuevit. Ideo. M.
Cato (vt est apud A. Gellium capite vicefimo tertio libri decimi) non
exstirpata solum sed multatata quoq; a iudice mulieres quæ vinum
bibissent refert: nō minus si vinus bibissent: q̄ si probrum & adulteriū
admississet. Nam Egnatij Mecemij vxorē a marito p̄pterea interfectā
q̄ vinum e dolio bibisset: eumq; cædis erāt vinarię cellę resignasset: a suis
media moti coactas fuisse ex Plinij capite decimo tertio quarti decimi

**Floravinū
bibit nō i-
pune.
Pueri sint
abstemij.
Rumina.
Græco mo
re bibere.
Pergræcari**

libri didicimus. Floram Flauij diuinatoris vxorē Plutarchus in Pro-
blematib? tradit: quum vino clanculū vteretur deprehensam mythæis
virgis ac flagris a viro caſam fuisse. Infantibus quoq; vinū esse nociuū
maxie ex eodē accepimus. Quæ causa fuit: vt deæ Rumine quę nutriticū
rumis hoc ē mammis p̄ponebatur spargeret lac antiquitas: nullumq;
vinum adhiberet. Sed hic fortasse hæremus nimium: iam pergitimus.
¶ Græco more biberetur. i. in geniali cœna inuitatione multa ad ebrie
tatem potaret: vt apud Ciceronem in Verrinis sit sermo inter eos & in
uitatio: vt Græco more biberet. Id quod pergræcan Plautus appellat in
Bæchidibus. Propterea hoc facio: vt suadeas nato meo: vt pergræce-
tur tecum. Et in Mustellaria. Dum tibi lubet licetque pota perde rem.
Corrumpe herilem adulescentem optimū. Dies noctesque bibite: per-
græcamini. Amicas emite: liberate pascite parasitos: opsonate polluci
bilibet. Sextus Pompeius Pergræcan (inquit) est epulis & potationib?
inferuire. Titinnius. Hominem improbum nunc ruri pergræcatur. Ad
cognoscendū itidē qualis Græcorū bibendi mos fuerit: Diogenes Laer-
tius ansam præbet. Libro enim p̄mo de vitis philosophorū mirati dicit: quor
Græci initio
cōtuitij raticib? parus vterent vbi vero saturati essent maioribus. Rei
cuius rationē Alexāder Aphrodisæus octogesimo p̄bmate meminit.
Vt (inquit) frequentius p̄petuoq; ad mensam bibere possint. Parua em̄
pocula tam non exatiant: q̄ potus abundātor. Si ergo a maiorib? inci-
piāt frequēter id facere (vt in his delicijs assolet) non possunt. Natura
præter hæc paulatim parus affuescēs poculis copiam postmodū non
recusat. Indis (vt id transeūter dicamus) mēſæ accumbētibus quū p̄pe
modū saturati essēt: aurei argenteiq; crateres afferuntur quorum singu-
li poteribus decem sufficere posse videantur: atq; ex his tanq̄ ex flumi-
ne potates incuruati bibunt. Author est Philostrat? libro de vita Apol-
lonij Tyanei secūdo. Quem bibendi morem Virgilius in Didonis cō-
uiuio obseruare videtur. Postq̄ (inquit) p̄ma quies epulis menſæque
remotę Crateras magnos statuūt. & paulopost de Bitia bibace. Pleno
(inquit) se proliuit auro. ¶ Ludibrii conuiuio. id est dedecoroso inho-
nestoq; & illiberari conuiuio. Nobis enim edendum est & bibendum

**Virgilij lo
cus.
Abstinēdū
est.**

adhoc vt viuamus : non autem viuendum vt edamus bibamusque. Id quod præ cæteris humanis rebus præponere Phæaces videbantur. Quibus (vt libro octauo Odysseæ scribit Homerus) conuiuia cithara choreæ vestes balneæ thermæ lecti cura sèper erant. Ideo in Anacharsis huius (quem dicebamus) statuis omnibus inscriptum erat: Illis tribus lingua ventre pudendis continendum esse. Eam ob rem a viuendo cõuiuuium nos melius q̃ Græci συμποσίον. i. comotationem authore M. Tulio in Catone maiore nuncupamus. Illud & πὸ τῆς πόσεος. i. a potatione inclinatur. ¶ Flacci Oratij. Vitam cuius apud Crinitum legere possis. Flacci vt author est Phinius capite tricesimo septimo libri vnde cimi ab auribus flaccidis cognominantur. Aurea (inquit) homini tatum immobiles: ab his flaccorum cognomina. ¶ Ecloga quæ Græcis ἐκλόγη dicitur est electio exquisitio explanatio: quasi sermo vel materia electilis. Set aliud est ἐκλόγη. i. ægloga ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς. i. a capra hoc est sermo caprarius. Quales sunt æglogæ Virgilianæ.

Flacci vnde appella-
ti.
Ecloga.
Ægloga.

¶ In qua propter mediam noctem & cætera. Oratij verba sunt vnde: uicesima Ode libri tertij carminum.

Da (inquit) Lunæ properæ nouæ:

Da noctis mediæ: da puer auguris

Murenæ. tribus aut nouem

Miscentur cyathis pocula commodis.

Qui musas amat impares:

Ternos ter cyathos attonitus petet

Vates. Tres prohibet supra

Rixarum metuens tangere Gratia.

Nudis iuncta foronibus. Quem Oratij locum hinc verbis Acron interpretatur. Da (inquit) lunæ &c. Puerum pincernā alloquitur. Hoc modo veteres festiuitatē conuiuiorum celebrare consueuerant: vt singulis vini cyathis sub singulorum deorum nomine, aut charissimorum hominum in poculis apponi iuberent. Da noctis mediæ. i. bibamus in honorem mediæ noctis, & nouæ lunæ, & auguris murenæ. Tribus aut nouem: vt numero deus impare gaudet. Tribus autem propter gratias: quæ legitiam dabant. Nouem propter musas. Attonitus. vt non inebrietur. Vates pro quolibet sacrifico. Hæc Acron. Quæ mihi omnino facere satis nõ putes. Enarramus itaq; rem fustius. Romani dies singulos a nocte mediâ ad vsq; proximam mediam noctem annumerabant: vt author est A. Gellius capite secundo tertij libri. Quocirca, vt M. Varro dicit homines qui mediâ nocte ad proximam mediâ noctem in his horis quattuor & viginti nati sunt: vna die nati dicuntur. Magistratus itidem quando vna die est auspicandum: idque super quo auspicauerunt agendum: post mediam noctem auspicantur post meridiem sole magno agunt. Auspicatiq; esse: & egisse ex eodem die dicuntur. Set adhuc ad Oratiana verba Plutarchus scribit coherere. Nã in problematibus scribit. Quid est causæ: quare Metellus pōtifex Maximus post sextilē mensē (quã nũc Augustus dicitur) vetuit auspicari? Nã

Oratij locus.

Auspiciandi tempus.

FRANCISCVS SYLVIVS

quemadmodum die incipiente aut crescente: sic mensis principio aut cremento hæc agimus. Reliquos autem tantū otiosos omniq; actione vacuos obseruam⁹: sic post octauum mēsem reliquum anni tempus vesperā quādam etiam inclinātis & quasi senescētis anni crepusculum putauerūt. Quibus ex verbis facile intelligas in principio diei vel mēsis auspiciari veteres solitos esse. Mēsis autē lunæ annus est. i. sæp⁹ illud quod est a luna noua ad eandem iterum nouā: qui ideo dicitur quia luna Græco vocabulo μνημ dicitur: vt placet Macrobio lib. ij. sup̄ expositione Iulij Scipionis. Mensis item dies primus ioui nūcupatus est: quā vt numerorū princeps est unitas: ita rerum omniū principium ab ioue profectū prisca credidit gentilitas, Virgilius in buccolicis. Ab ioue p̄ncipiū mulsē: iouis omnia plena. Orpheus ap̄d Eusebiū capite septimo libri decimi tertij de euangelica p̄paratione. Ab ioue principii: sunt & iouis oia plena. Mensam præter hæc (vt fusius rē enaremus) ar̄ vicē præstare Macrobi⁹ lib. iij. Saturnaliū tradit. Mēsam itidē sacrā esse Plutarch⁹ in Problematib⁹ affirmat: quū quīdā sup̄ esset: quū (inquit) nihil sacri inane est. Ad qd̄ alludit Virgilius quū lib. vij. ænei. Ascanius admirat⁹ qd̄ mēsas etiā paniceas Troiani comedāt imprudēter: Heus etiā mēsas cōsumimus inquit. Oratians ergo ille locus intelligit Da poculū lunæ nouę noctis mediæ & auguris Murenę. i. quo in honorē lunę nouę aut iouis in honorē dici incipientis: quo fortasse tēpore noua erat luna: in honorem auguris Murenę bibatur. Vel Murena ip̄e bibat. ¶ Murenę cognominati sunt Licinij eo q̄ pisce murena delectati sunt effusissime: vt ait Macrobius lib. iij. Saturnaliū. L. Crassus quum supra ceteros disertus haberetur: effect⁹ inter ciues clarissimos princeps: murenā tamē in piscina domus suę mortuam atratus tanq̄ filiam luxit. Cui ei⁹ in censura collega Cn. domitius quasi deforme crimē in senatu obiecit. Neq; id cōfiteri Crassus erubuit set vltro etiā gloriatus est piā affectuosamq; rem fecisse se iactans. Plutarchus in libro de capiēda vtilitate ab inimicis inscripto Crassum Domitio respondentem facit. Num tu (inquit) lachrymabas: quum tres extulisti vxores? Murenę q̄ sint abunde scribit Macrobius. ¶ Attonitus nimio videlicet vino vt Mancinellus: vel vt Landinus quasi iam stupefēns ex nimio vino: vel vt sentit Acron vt nō inebriēf. Quātū vis sentētiā elige. Verū aliter interpretandū esse putamus: hoc scilicet modo. Attonit⁹. i. numine diuino stupefāct⁹. Qualem sibyllā Virgili⁹ li. vj. gnei. facit: quū Apollineo furore plena Aeneę futura canit. Ideoq; libro gnei. septimo quum Aeneas audit Ascanium dicētem Heus etiā mēsas cōsumimus: ex eo omine laborū suorū finē adesse augurat⁹ est. Primāq; loquentis ab ore Eripuit vocem: ac stupefactus numine pressit. Quod si recipiēdum non censet: aliter acegotu sentis. ¶ Ternos ter cyathos &c. Quoties in mensa bibendum sit: exponit Oratius. Vates qui musas amat (quæ sunt numero nouē) nouē petit cyathos. Qui vero gr̄as (q̄ se cuz nostro ternario numerāt) in eas honorē ter tantū bibit. Quo autē modo locus ille Oratiā⁹ Treis phibet supra rigorū metuens tangere Gr̄a nudis iuncta sororib⁹ intelligat

Mensā sacra est.
Mensam tolli vacuā nō licebat.
Virgilij locus.

Murenę cognomen.

Lædora.

sicco (vt aiunt) pede præterire nolumus. Ea est igitur sententia. Gratia (vt author est Seruius in præmetario libri primi ænei.) nude sunt & p̄nexę: gratia sine fuce & insolubiles esse oportet. Gratia ergo nudis iuncta s̄toribꝫ rixarum metuens prohibet t̄gere supra tres cyathos. i. quia tres sunt Gratia: in Gratiarũ honorẽ ter tantũ bibendũ est. Metuẽs rixarũ Gratia ideo dicit: quia Gratijs tribꝫ noĩa hæc Gręci indiderunt θ̄αλεῑαυ. i. celebritatẽ vel v̄riditatẽ: ᾱγλᾱᾱ. i. splẽdorem: εῡφρο̄δῑμ̄. i. lætitiã quę vocabula rixis inimicatur. Nec intelligẽdum cũ Acrone puto. Verba cuius hæc sunt. Tres (inquit) phibet supra: ne si supra nouẽ addideris: ebrius factus exurgas in lit̄s: q̄ sunt gratiã lætitięque cõtraria. Idẽ cum Acrone sentit Porphirio. Ser ad p̄positum redimus. bibendi item is fuit mos: vt quot literis amicorũ amicarum ve nomina facta essent: tot cyathi biberentur. Martialis libro primo.

Nacuiã sex cyathis septem iustina bibatur:

Quinq; lycas Lyde quattuor: Ida tribꝫ.

Omnis ab infuso numeretur amica falerno:

Et quia nulla venit: tu mihi Sopne veni.

Non tamen ab te nostra alienũ sit memoriã suggerere p̄uuarũ numerũ eẽ debere a Gratijs ad Musas. i. vt pauciores non sint q̄ tres: nec plures q̄ nouẽ: vt A. Gellij capite v̄ndecimo decimi tertij libri meminit. Cæterũ parce bibẽdum eẽ Anacharsis scythia ap̄d Diogenẽ Laertij significat. Tres enĩ ferre v̄uas vitẽ memorat: vnam voluptatis: ebrietas altera: tertiã in ceroris. Aesopꝫ quoq; Phrygiꝫ quo tpe Xantho seruebat: domino dixisse fertur. Extat here ap̄d Dionysium: q̄ cratera s̄o dalitio triplex vis inest. vna ad voluptatẽ: altera ad hilaritatẽ: ad insaniam tertia. Asclepiadis inter p̄cipuos medicorũ: si vnũ Hippocratem excipias: omnijũ principis celebre est dictũ illud apud L. Apuleij libro quarto Floridorũ. Prima (inquit) cratera ad sitim p̄inet: secũda ad hilaritatẽ: ad voluptatẽ tertia: quarta ad insaniam. Verũ hercle vero musarũ cratera quãto crebrior quãtoque meracior: tanto ad animi sanitatẽ est ppior. Prima enĩ cratera literatoris ruderato animũ (siue ingemũ maus) eximit. Secũda grãmatici doctrina instruit: Tertia rhetoris eloquẽtia armat. Hæc tẽnus a plerisq; potatur. Ego & alias crateras Athenis bibi poetiç cõmentam Geometriç lympidam musicã dulcẽ dialectiç austerulã: iam vero vniuersitas philosophiã bibit inexplibilem scilicet nectareã. Hæc ille cui p̄simile est illã Horatianũ in eplã ad Torquatũ. Focũdi calices quẽ nõ fecere difertum. Obiter attende vini genera esse tria nigrum album mediũ. Tria alia nouum vetus mediũ. Nigrum v̄tes efficit: album v̄rinã mediũ π̄ẽ. i. v. i. cõcoctionem. Nouũ refrigerat: vetus calefacit: mediũ est prædiũ caninum: vt scribit A. Gellius capite vltimo libri decimi tertij. De prandio autẽ canino Io. bapt. Pius in cõmentarijs libri quinti Lucretij scribit plura. Cyathus græca vox poculi genus est: vnũ ad cyathum stare dicunt p̄incernã: q̄ p̄sto affat: vt cyathis discũbẽtibꝫ vina ministrẽt. Suetonius in C. Cæsa. C. Meuius etiam ad cyathum & vinum Nicomedi stetit obiecti. Aufonius in monosyllabis. Stat rouis ad cyathũ: generat quem Dardanius.

Gratię nudę.

Acronis & Porphirionis error.

Vino parce vtẽdum Vitiũ vug seu racemã tres.

Vini vtilitas.

Vini tria genera.

Ad cyathũ stare.

Pocillare. Tros. vnde κρυαθω. i. cyatho vna ministro. Plautus in Menechmis Nō scis quis ego sim: qui tibi sapissime cyathillo apd nos quādo potas Idem. Tū cyathiffare mihi soles. Idē pocillare latini a pocillis. i. poculis paruis dicit: vt Ganymedē iouis pocillatorē Apuleius lib. vj. Metamorph. appellat. Tūc (inquit) poculū nectaris (qd vinū deorū est) ioui quidē suus pocillator ille rusticus puer: ceteris vero liber ministrabat. **Propinare** Propinare vero est honoris causa vel amoris inuitando aliquē p̄bibere πρo enim ante: & π̄iω bibo significauit.

Hunc locum de ternario numero illico nostra illa poetica scabies cœpit excalpere: cuius morbi (quoniā facile contagium est) vtinam ad te quoque prurigo cōmigrēt: & fuco tuę emendationis adiecto impingas spongiām: quæ imperfectum opus equi male spumantis absoluat.

Scabies. Nōstra illa poetica scabies. Sumpta est inefaphora a pruniēte scabie a qua vix vngueis abstinere possumus. Sup q̄ te vba Cornelij Celsi ex li. v. his ascribo. Scabies inqt est durior cutis rubicūda: ex q̄ pustule oriuntur: quedā humidiores: quedā sicciores. Exit ex quibusdā sanies: sitque ex his p̄tinuate exulceratio pruries: serpitque in quibusdā cito atq; in alijs quidē ex toto definit in alijs x̄o certo anni tpe reuertit. Quo asperior est: quoq; prurit magis: eo difficilior tollit. Itaq; eā q̄ talis est agrā, id est ferā græci appellāt. Hæcille. Verbis cuius succinit Apuleius lib. ix. Meta. Et cū dīctō (inquit) nudatus ip̄e delato lumine scabiē vetustā canosa testa occipit excalpere. In scabiosuz Polygitonē ē Ausonij epigrā ma nō inlegās. ¶ Morb⁹ (vt ait A. Gelli⁹ capite scdo libri quarti) est habit⁹ cuiusq; corpis p̄tra naturā q̄ vsu ei⁹ facit deteriorē. Quē a vitio ista distinguit: vt morb⁹ qualis ē febris curari possit. Vitii autē qualis ē struma curationē nullā inueniat. Vitii (inqt) p̄petuū ē: Morb⁹ accessu discessuq; est. Morbū autē vehemētiore vim nocēdi grauiū habētē morbū fonticuū appellat capite p̄mo vltimi libri. ¶ Facile nomē est. facile & facilliter latine dicas facul dixerūt antiqui. Vitruuius lib. vj. Vti facilliter i eis triclinijs quatuor stratis locus possit ēē spatiosus. Nomi⁹ Marcellus. Facul p̄ facilliter. Huic cōtrariū est difficul. Actius in Meleagro. Erat vitile istuc: ferre aduersam fortunā facul. Varro in bimarco. Qd vtrū sit magnū an paruū facile an difficul. vñ profecta sunt facultas & difficultas: vt ait Fest. Pōpeius. Set posita facultas mor̄ facta est: difficultas rerū. Faculter. quoq; p̄ facile veteres dixisse Pōpei⁹ idē testatur. Martian⁹ in Capella li. iij. negat & facillit & facul dīci posse. Difficillit ēēt cōtra multorū sententiā latine dicas. Cicero ad Hortēsiū. Querūt quā modo falsa visa q̄ sint: ea deus efficere possit p̄babilia: quæ in plane p̄xi me ad verū accēdūt efficere nō possit: q̄ p̄ difficilliter internoscātur tamē

Morb⁹.
Vitium.

Facilliter.

Facilitas.
Facultas.

Difficilliter

Idē. Sequatur etiā vt difficiliter internosci possit. ¶ Contagiū cōtagio & cōtagēs latine dicta morbū significant: qui contactu suo polluit quiq; d attingit. Virgilius in buccolicis. Nec mala vicini pecoris cōtagia sedēt Iuuenalis. Dedit hanc contagio labem. Lucretius libro quarto. Quē cō tage sua pallōib⁹ omnia pingūt. Quū alia pecora: sum maxime oues contagione vexari auctor est Collumella capite quinto libri octauī. ¶ Prurigo (vt ex Problemātū Aristotelis particulatertia didicim⁹) est spumōsus quidam humor cōtra naturam suā inclusus qui exitū petēs scalpēdi affert libidinem. Petrus tamē Aponus in cōmentarijs parti- culē septimē tradit pruriginem crassīs humorib⁹, acutis, & falsis. exun do e cute penetrare non potētibus: ideoq; acuitate sua & falsedine hul- erantibus carnem generari. Prurientes ferundis reb⁹? ideo gaudere Ale xander Aphrodiseus dicit: quoniam pituita: crassitudine cunus & frigi ditate pruritus oritur: cutis sensum obtundit. ¶ Scabiem propterea esse contagiosam Aristoteles particula septima Problematum scribit q; per summa corporis: hoc est per cutem errat: atq; humore glutinoso manat: quā attingere facile est: humores autem eo atfactu contrahun- tur: qua exire sit ita cōtagio. ¶ Fucus emendationis tuæ adiecto: ducta est metaphora a medicamento isto: quo cuti superinducto formę vitia mulierēs obtegunt. Plautus in Mustellaria. Nam isq; veteres quæ le vnguentis vñcitant interpolles: vesulę quæ vitia corporis fucus occul- tant: vbi sese sudor cum vnguentis consortiauit ilico itidem olent: quasi cum vna multa iura confundit cocus. Gens enim atque labellis rubō rem purpurinso: vultui, collo, papillis candorē carussa vetulæ inducūt Purpurinso; Ioānes baptista Pius appellat miniaciū colorē: quo faciē sibi purpurant puellę. Carussa vero sic fit: vt Vitruuius capite duode- cimo septimi libri memorat. Rhodij (inquit) in dolijs sarmēta com- ponentes acetum suffundūt: supraq; sarmēta plumbeas massas collo- cant. Deinde operculis dolia obturāt ne spiramentum obturata emit- tant. Post certum aliquod tempus aperientes inueniūt e massis plum- beis cęrussam. Eadem ratione lamellas græas collocantes efficiunt gra- ginem quæ Aeruca appellatur. Fucus p̄pter hęc Erasimo auctore her- bæ genus est. Φυκός gręci vocant: tingendis lanis vtile. Vnde fucū pro colore quouis reperire est. Hinc fucum facere: est veteratoria, caliditate aut artificiosa dissimulatione aliq; decipere. Terentius in Eunuchō. Animus gaudebat mihi: deū sese in hominem conuertisse: atq; in alie- nas tegulas venisse clāculum per impluuiū. Fucū factū mulieri. Inde item officia pigmenta muliebria appellātur. Plautus in Mustellaria. Non istā atatem oportet pigmentum illud attingere neq; carussam, neq; melinū, neq; aliam vllam officiā. Phucū nō fucū scribere multos licet videamus: aliter tamē scribēdū esse putam⁹. Priscian⁹ etiā auctor est libro p̄mo ante literā f inuentā latinos ph vsos fuisse: sicut itē Gręci veteres pro φ ph scribāt. Vnde nūc quoq; in Gręcis noibus antiquam scripturam seruam⁹ nam pro φ ph scribimus vt Orpheus Phaeton. Postea vero in latinis verbis placuit pro φ f scribi: vt fama fuga fanū fur frygeo licet gręcis Φήμη, Φυγή, Φέρομ, Φόρ, Φρυγω dicantur.

Contagiū.
Contagio.
Contages.

Prurigo.

Scabies
quæ sit cō-
tagiosa.

Fucus.

Carussa.
Purpurin-
sus.

Aerugo.
Aeruca.
Fucum fa-
cere.

Officia.

Fscribēda.
Ph scribēda.
da.

FRANCISCVS SYLVIVS

- Fanum.** Sextus tamē Pompeius Fanum a fauno vel a fando dictū ideo putat: quod dum fanum Pōtifex max. dedicat: certa quędam verba fatur. Frigeo qui cuziora scribūt a φρικέiv. i. horrendo inclinari autumant. Fucum igitur nō phucum scribimus. ¶ Spongiarū tria scribit genera Dioscorides: masculū quod foraminula habet minuta spiffaq; & aiba. Fœminā quod rotūdas habet cauernas atq; maiores. Tertū quod tragon. i. hircū appellat lapides duos plurimasq; in se habēs cauernas. Intellectū inesse his apparet (vt tradūt Plinius capite quadragesimo quinto noni libri. & Aristoteles capite decimo sexto quinti libri de natura animarum) quia vbi auulsorem lenere contractę difficultus multo abstrahuntur: quod idem etiā faciunt quoties flatus atq; tempestas vrget: ne sua sede pellant. Spongię cōs aut ad saxa nascūtur aut iuxta littus: lutoq; alun tur: cui rei argumentum est: quod captę limo refertę omnes cementur.
- Spongiarū vsus.** Spongas in vsu mēsarūm tergēdarum adhibuit antiquas. Martialis in Apophoretis. Nec tibi forte datur tergēdis spongia mēsis. His item vsuebatur: quū improbata scripta deleri volebat. Suctoni⁹ in Caligula Cęsar Gręcę Latinęq; faciēdię certamen edidit. Quo certamine ferūt victoribus victos pręmia ptulisse: eorūq; laudes componere coactos. Eos autem qui maxime displicissent: scripta sua spōgia lingua ve dele re iussos: nisi ferulis obiurgari: aut flumine pximo mergi maluissent. Macrobius lib. secūdo Saturnaliū. Lucius grauis tragediarū scriptor interrogabat eū quid ageret Ajax suus? Et ille. In spongiā (inquit) incu bit: alludit autem ad mortē Ajacis: qui gladio incubuit. ¶ Impingas immittas imponas: quū enim pollutum est aliquid & contaminatū: spongia tergenus: tunc ea spongia quasi pingitur. Impingere culpam pro imponere & vt redūdet facere, Plautus in milite vsurpat. Culpam oēm in me ipingito. ¶ Equi male spumātis. i. vel nō spumātis: vt male sanus. i. nō sanus. Virgilius lib. ęneid. iij. Quum sic vnanimē alloquitur male sana sororem. Vbi Seruius. Male (inquit) sana. i. non plene sana. i. amore vitrata. Male enim plerūq; nō: plerūq; nimis significat. sicut ve vt vecors vesan⁹. quod male pncipiose significat. Hęc ille. Sed quomodo hic sumas mox paulo aperies. male fortis p molli: euirato. eneruato. Quidius libro fallorū tertio. Nōdum tradiderat victas victoribus arteis Gręcia factū dum set male forte gen⁹. Male amicus. i. inimicus. Virgilius libro secūdo ęneid. Hic mihi nescio quod trepido male numen anicum Cōsulam enpuit mentem. Vel male spumantis. i. spumas flauas & nō rubras emittentis. Seruius etiā in cōmentarijs libri tertij Georgicon sup eo cannie. Hic vel ad Elei metas & maxia cępi Sudabit spatia: & spumas aget ore ctuentas. Spumas (inquit) aget ore cruētas: quod est signus equi fortissimi: si velut spumas egerit rubras. Equi boni indicia ex Verrone & Columella libro septimo, Mancnell⁹ ita tradit. Quū (inquit) natus est pullus: cōfestim licet indolē existima re: si hilari⁹ si intrepid⁹ si neq; cōspectu neq; auditu nouę rei terretur si ante gregem pcurrit: si lacrima & alacritate interdum & cursu certamims equales exuperat: si fossam sine cūctatione trāsilit: pontem flumēq; trāscedit. Hęc erūt honesti animi documēta. Corporis vero for-

ma cōstabit exiguo capite, nigris oculis, naribus aptis, breuib⁹ auriculis iisdēq; arrectis, ceruice molli lataq; neclōga, densa iuba perq; dextrā partē p̄fusa, lato & musculorū tons numeroso p̄ctore, armis grādib⁹ & rectis, late nbus inflexis, vētre substricto, testib⁹ parib⁹ & exiguis, cauda lōga & secta crispāq; mollibus atq; altis rectisq; crurib⁹, tereti genu paruoq; nec introitus spectati, rotūdis clunib⁹, torosis feminib⁹ a numerosis, duris vngulis a lrisq; & cōcauis atq; rotūdis: qb⁹ coronæ merdiores suppositę sunt. Sic vniuersum corpus p̄positū: vt sit grāde, sublime, erectū, ab aspectu quoq; agile, & ex lōgo quātū figura p̄mittit rotundū. Hęc ille. Quę ideo x̄ba his a scripta volumus: qm̄ ab hac re nostra nō magna est digressiūcula. Hęc autē q̄ de equi natua dixim⁹: eēt fortassis loco nō iēpta: si de equo viuo loqueret̄ auctor: at q̄a de picto locutus est: citand⁹ est mihi Vale. Max. qui lib. viij. titulo quēdā nulla arte effici posse: de qdā pictore ita scripsit. Atq; vt eiusdē studij adiciā exemplū: Pręcipue artis pictor equū ab exercitatione veniētē modo nō viuū labore inductū suę cōprehēderat. Cui⁹ narib⁹ spumā adijcere cupiēs tantus artifex in tā paruula matena multū ac diu frustra tenebat. Indignatione deinde incēsus spōgiā oib⁹ imbutā colorib⁹ forte iuxta se positā apphēdit: & veluti corruptur⁹ opus suū tabulę illisit: quā fortuna ad ipsas equi nares directā desiderū pictoris coegit explere. Itaq; qd̄ ars adumbrare nō valuit: casus imitat⁹ est. Hęc ille. Plini⁹ autē li. xxxv. dicit hūc Nealtē fuisse: vbi sille narrat de Protegene in canis spuma pingēda. Sēsus ergo est: impingas spōgiā q̄ equi male spumātis op⁹ absoluat. i. adhibeas limaturā & correctionē tuā q̄ qd̄ ego efficere non potui: vt spōgia Nealtis i pictura equi male. i. nō ex arte spumātis pficiat. sicut em̄ bon⁹ d̄ de arte: vt quor nō mopsē: boni qm̄ cōuenim⁹ ambo. i. piti: sic mal⁹ de impitia. Sed hęc haētē. ¶ Absoluat pficiat. Ducta ē meta phora ex oparijs: qui quū opib⁹ suis manū imposuerūt extremā: q̄ ligata erāt: oīno dissoluūt. Id qd̄ absoluere pprie significat. Nā p̄positio ab significatū cōplendi vim habet: qd̄ dicit A. Gellius. Cuius x̄ba sunt ex capite tertio libri decimiquinti. Inuenim⁹ (inquit) in cōmētano Nigidiano x̄bū autumo p̄positū ex ab p̄positione & x̄bo æstimo: dictūq; inter se autumo quasi ab æstimo: qd̄ significaret totū æstimo: tanq̄ ab numero. Soluere autē quor debitor dicit̄ dixisse nō p̄niteat. Roman⁹ populus (vt idē ait Gellius capite p̄mo vltimi libri) maxime oīm atq; p̄cipue fidē coluit: sanctūq; habuit. Quā nō modo officiorū vicib⁹: sēt in negotijs: quoq; cōtractib⁹ sanxerūt: maxieq; in pecunię mutuatice vsu atq; cōmercio. Adimi em̄ putauerūt subsidiū hoc in op̄e p̄pariā: quo cominus hoīm vita indiget: si debitorū pfidia sine graui p̄na eluderet. Quū igit̄ fidē de pecunia reddenda datā creditori debitor fallebat: quā solutur⁹ erat p̄nā duodecim tabularū: x̄ba A. Gelli⁹ aduocat Aeris (ingt) cōfessū rebusq; iudicatis triginta dies iusti sunt. post deinde manus in iectio esto: In ius ducito: ni iudicatū facit: vincito aut neruo aut cōpedib⁹. Erat autē ius iterea paciscēdi (vt p̄git Gelli⁹) ac nisi pact⁹ foret: habebat in vinculis dies sexaginta. Inter eos dies trinis nūdinis cōtinuis ad p̄ctorem in comitiū p̄ducebat: quātēq; pecunię iudicat⁹ eēt:

Nealtis
pictura.

Absoluere.

Soluere de
bitum.

predicabatur. Tertius autem nundinis capite pœnas dabat: aut trans Tyberim pœgre venum ibat. Hæc ex Gellio. Debitorū autē subleſta fidei & partū mos est: vt nō soluant vnq̄: nisi coacti. Illis ergo sexaginta dieb⁹ quibus in vinculis tenebat: debitā pecuniā si poterat: creditorib⁹ pendebat: tumq̄ vinculis absoluebat. Adde q̄ soluere & ligare sibi fere sunt cōtraria. Aeris alieni obſtrictos obligatos quasi circū ligatos dicimus. Debitorēs ergo viculis ligati quū pecuniā numerabāt soluebāt. i. soluebātur. Nā hoc genus v̄ba actiua si absolute ponūtur fere passiūū habent significatum sup̄ quare postea dicimus enarrate satis. Set vsus postea inualuit: vt accusatiūs ali⁹ eis tribueretur. Rationē forte inde putes esse profectam: quia auctore Seruio apud veteres pœnæ omnes erant pecuniariæ: vnde pœnas dare dicim⁹. Et auctore Pompeio pendere pœnas proprie dicitur is qui ob delictum pecuniam soluit: quia pensō ære vtēbantur.

Ac ne me gloriosum neges: cœptos interpretandū verficulos ante cœnæ tēpus absolui: hoc est dū bibo: & paulo anteq̄ biberē. Sit ergo exa mē pro materia & tēpore. Set tu quoq̄ hoc ip̄m paulo hilarior & dulcior lege. Nāq̄ iniuriū ē de Poeta male sobrio lectorem abstemiūū iudicare.

Gloriosus

Gloriosum neges. i. gloria idignū ne me putes. Glōsum em̄ in partem vtranq̄ accipi nō ignoram⁹. In vituperiū dicit is qui iactādo se aut res suas ostēdādo glonas inaneis venat. Cicero libro officiorū p̄mo. De foras me ē de se ip̄o p̄dicare falsa p̄sentim: & cū irrisione audiētū imitari mihi tē glōsum. Idē in p̄tem bonā vsurpat in libro de legib⁹. Qd̄ nobis egre giū & ad immortalitatem memoriæ glōsum est. Videt̄ aut̄ hoc loco significare vt fere solet: gl̄iæ captatorē: nā q̄ ex ingenio gl̄iam captāt studia negant: vt auctor hoc loco q̄ inter cœnādum absolutū griphon iactat. Cœna q̄ nūc dicit̄: latinis p̄scais vesp̄na dicebat̄: vt p̄dicula erāt quæ nūc tentacula dicim⁹. Cœna autē ideo dicit̄: qm̄ homiē esse aial natura sociale nemo nescit: solitudinēq̄ hois naturę inimicā esse Cicero in fine libri p̄mi Officiorū scribit̄: q̄ tū inimica est maxie: quū esitat̄ hoies: vsū a viuēdo simul dicit̄ est cōiuiūū: ab eadēq̄ viuendi cōmunitate cœna nomen accepit. κοινος em̄ cōis dicit̄. & ὁ κοινῶν τοῦ κοινῶνος familiaris & focus. Vnde κοινῶσιον a vitę cōitate: qd̄ A. Gellio capite nono libri p̄mi ptubernium interpretat̄: nisi verū est id qd̄ mlti dicit̄ A. Gellio Græca tm̄ citasse: nec latina fecisse. Inde appellati sunt κοινῶσιται. Sunt qui cœnā a coeūdo deducant. Set qm̄ de ternario numero est hoc nostrū opus: qd̄ interpretandū suscepim⁹. Monachos̄: ḡna tria in Aegypto fuisse dicim⁹: vt ex regula monachos̄: diui Hieronymi didicim⁹. Fuerūt em̄ cœnabitæ: quos illianſes lingua gētili appellāt: quosq̄ cōmuniter viuētēs appellare possum⁹. Nā βιδός καὶ βιτοτός vita d̄r. Anachorites sūt is.

Cœna.
Vesp̄na.
P̄dicula.
Ictaculū.

Cœnobiū.

Cœnabitę.
Monachos̄.
est tria genera.
Anachorites.

qui soli p̄ deserta habitant. ab eoq; qđ̄ procul ab hoibus secesserunt: eis nomē inditū est. ἀπαχώπεω enim secedo & ἀπαχώπεο σίος secessus dicit̄. Tertiū genus est: quod ipsi Remeboth dicunt teterimū atq; neglectū. **Remeboth.** Hij bini vel terni nec multo plures simul habitant arbitrio suo suaq; ditione viuētes. Eorū quæ labore parauerūt partē: vt alimēta habeant cōmunia: in mediū cōferunt. Habitat q̄ plurimi in vrbib⁹ & castellis: & quasi ars sit sancta nō vita: quicquid viderūt maioris est pretij: inter hos intercedūt s̄pe iurgia: quia suo viuētes cibo nō patiūtur alicui se subijci. Apud hos affectata sunt oīa: laxæ manicæ, caligæ follicantes, crassior vestis, crebra suspiria, virginū visitatio, distractio clericorum. Monachi (vt id trāsēter dicam⁹) in testamēto veteri (qđ̄ instrumētum appellant alij) p̄phetæ: filij appellabant̄: vt ex eplis diui Hieronymi accepimus. Si qñ festus dies aduenerit: saturatur ad vomitū. Cœna (vt iter aliquādo repetamus) a cōmunitate dicta est. Sextus in Pompeius veteres p̄ cœnis cœnas: vt pro pœnis pœnas: & camœnas p̄ camœnis dixisse memoria p̄dit. ¶ Dū bibo. i. p̄dij tēpore. ¶ Paulo anteq̄ biberē. i. paulo ante cœnā. ¶ Examē iudiciū. lectōnis p̄ materię difficultate: tēponisq; puitate. ¶ Iniuñū est de poeta male sobrio &c. Ausonius in epigrammate ad libri sui lectorem.

Admoneo (inquit) ante bibas.

Ieiunus nil scribo meū. post pocula si quis Legerit: hic sapiet.

Sic Martialis lasciuū carnē scriptur⁹ tetricos oēs atq; sup̄ciliofos a carminū suorum lectiōne phibet. Nam in lib. j. Epigrammata (inquit) scribūtur illis qui solēt spectare Florales. Non intret Cato theatrū nostrū: aut si intret spectet. Et rursum.

Nosset ociosa dulce quum sacrum Florę

Festosq; iusus, & licentiam vulgę.

Quir in theatrum Cato se uere venisti?

An ideo tantum ueneras: vt exires? Et in libro vndecimo.

Tristes superciliū duriq; seuera Catonis

Frons & aratoris fūia Fabricij

Et personati fastus: & regula morum

Quicquid & in tenebris non sumus: ite foras. Itemq;

Lectōres tetrici salebrosū ediscite Sanctam

Nil mihi vobiscum: isse liber meus est.

¶ Male sobrio. i. non sobrio set temulento. Sobrius. n. ab ebrío dicitur: **Sobrius.** quomodo a corde focius. ¶ Abstemi⁹ homo & abstemi⁹ ætas dicitur. **Abstemi⁹.** A. Gellius capite vicefimo tertio libri decimi. Qui de victu atq; cultu Romani ppli scripserūt: mulieres Romæ atq; in Latio ætatē abstemiā egisse hoc est vino semp̄ (quod temetū prisca lingua appellabat) abstinuisse dicit. Temetū p̄ significatu eodē vsurpat Plini⁹ capite decimo: tertio quarti decimi libri. Cato (inquit) ideo p̄p̄inuos scœminis osculū dare instituit: vt scirent: an temetū olerent. Hoc tum nomen vino erat: vnde & temulētia appellata. Dicitur ergo abstemi⁹ is qui temeto abstinet: vt ait Nonius Marcellus: aut qui parce vtitur. Nam vt particula ad prope: ita ab jonge significat.

FRANCISCVS SYLVIVS

Neq; me fallit fore aliquem: qui hunc iocum nostrum acutis naribus & caperata fronte condemnet: neq; me omnia: quæ ad ternariũ & no-
 uenariũ numeros pertinet: attigisse. Quem ego verũ dicere fatebor: iuste negabo. Quippe si bonus est: quæ omisi non oblita mihi: set præterita existimet. Dehinc qualiscũq; est: cogitet secum q̄ multa de his non reperisset: si ipse quisset. Sciat etiam me nec omnibus erutis vsu: & quibusdam oblati abusu.

neq; et q;
 alijs

Nasus de: **Acutis naribus.** .i. inuidia quæ cambus peculiaris est. Vnde canina
risoni di- **ŷba** sunt inuidiosa: sugillatoria: vituperatoria. Ouidius in ibum. iactat
eatus. & in toto verba canina foro. Hinc dicta est canina faciũdia de qua apud
Inuidie fi- Ouidium non tacemus. Anguillæ tamen figura Aegyptij sacerdotes
gura. inuidiam significabant. Aristoteles in libro quem scribit de Physionomia
 author est: extremũ nasum habetes acutum referri ad canes: quos
 tamen ait difficulter irascibiles quales eẽ solẽt subsannatores subduci-
 q; supercilij vituperones. Ideo Plinius capite tricesimo septimo libri
 vndecimi tradit nasum esse derisioni dicatum. Altor (inquit) hominĩ
 tantum (quẽ noui mores subdole irrisioni dicauer) nasus. Naribus
 ergo derisio significatur. Oratius libro primo Sermonum satyra sexta
 Vt plerique solent naso suspendis adunco ignotos. Suspendis (inquit
 Acton) spernis subsannas fastidis irrides. Nouimus enim quia qui irri-
 dent: sannas faciunt. Persius Satyra prima.
 Omne vaser vitium ridenti Flaccus amico
 Tangit: & admissus circum præcordia ludit
 Callidus excusso populum suspendere naso.
 Idẽ paulo ante, ridet: ait: & nimis vnctis Naribus idulges. Qd̄ disteriũ
 ad inuerecundiã patere possit latius. Nam vt Aristoteles in Physionomia
 scribit: Qui nasum habent a fronte statim recuruum: inuerecundi
 sunt: & ad coruos referuntur. Nasuti derisores dicuntur.

Martialis in detractorem in Xenijs.
 Nasutus sis vsque licet: sis deniq; nasus:
 Quãtum noluent ferre rogatus Athlas.
 Et possis ipsum tu deridere Latinum:
 Non potes in nugis dicere plura meas.

Rhinoce-
ros.

Ad eorũ qui deridẽt nasi magnitudinẽ alludit Martialis lib. j. Et pueri
 nasus rhinoceros hũt. Rhinoceros em̄ authore Plinio capite vicelimo
 libri octauĩ cornu in nare habet vnicũ. Vñ nomẽ accepit. Nã sup̄ tãd̄

ῥινόδος νῆτος τό κέρας, αὐτός cornu dicitur. Obiter attende non esse eundem Rhinocerotē cum eo qui monoceros dicitur. licet ab vno cornu monoceros dicatur. Nam vt, in capite eodem & proximo scribit Plinius rhinocerotis cornu est in nare. Asperima autem fera monoceros vnum cornu nigrum in fronte media habet longum cubitorū duorum. rhinoceros genitus est hostis elephāti. Cornu ad saxa limato præparat se pugnæ. In dimicatione aluum: quam scit esse molliorem: petit maxime. Longitudo ei par: crura multo breuiora: color buxeus: viuus sæpe capitur. monoceros autem capite ceruo: pedibus elephanto cauda apro, mugitu graui vno vt dicebam⁹ cornu i media frōte: cetera equo si milis est. Qm̄ autē de narium magnitudine dicebamus attende ex Aristotelis capi. vndecimo primi libri de natura animalū elephantis prolixā narē & validā augeri: eiusq; vsū esse eundē qui & manus. ideo manū elephantis non narē Cicero in libro secūdo de natura deorum appellat. Ea namq; cibos tā siccōs q̄ humidōs colligunt: capiūt: & in os animantium soli imponūt. ¶ Caperata fronte. i. superciliosa grauitate. Nā auctore Plinio capite tricesimo septimo libri vndecimi. facies homini tantū: cæteris os aut rostra. Frons & alii: set homini tristitæ, hilaritatis, clamentia, seuentatis index est. Quocirca a ferendo animi iudicio dictam esse frontem autumant. Frontē virili genere poeta Cecili⁹ dicit his carminibus. Nam hi sunt inimici pessimi fronte hilaro: & c. Corde tristi: quos neq; vt appræhendas: neq; vt mittas: scias. Quæ eadem A. Gellius capite nono libri decimi quinti accessit. Frontis indicia quæ sint Aristoteles in libro de Physiognomia & capite octauo libri primi de natura animalium meminuit. Frons (inquit) quæ sub sincipite posita inter id ipsum & oculos est. Quibus hæc magna, segnes: quib⁹ parua, mobiles: quibus lata, mente moueri faciles: quibus rotunda, iracundi. Caperata frons: vt ait. M. Varro libro tertio de latino sermone a capræ frōte dicitur. Et caperare frontē: vt Nonius ait Marcellus est rugis frontem cōtra here asperareque: tractū a crispis caprorum frontibus. Plautus in epidico. Quid illud est: quod illi caperat frons. Vbi caperat pro caperatur positū est: de quo dicendi more alias plura. Prauos in Plautum codices emendabis: in quis vocabulum caprorum desideratur. set ad marcellum redeo. Varro in Eumenidibus. Qui mihi caperatam frontē tuā sirobile omittis. Capella Martianus Caperare verbum antiquum, magis q̄ quod sit vsurpandum putat. Verba cuius ne desideres: hic ex libro quinto a scripta volum⁹. Propria (inquit) sunt vestigia præcipue. Nam tum quum proceres vel nescirent hæc dicendi ornamenta: vel appetere nō auderent: propriis utebantur. Sed quia verborum veterum iam exoleuit vsus: non sunt audacius vsurpanda illa quæ cum ætate mutata sunt. Itaq; hallucinan & centum & caperatū similiaque prætereuntes vtetur his quæ consuetudo recipiet. Hæc ille Condēnet. i. ab iudice vilipendat. Condēnare autem ideo dicitur: quod damnū subit is: qui condemnatur. A demendo autē dictum esse dānum. M. Varro libro primo de sermone latino testatur: vt a deterendo detrimētū: a quo si cōparatiuū deterius (vt fere putāt omnes) profectū

Rhinoceros & monoceros differūt.

Frontis indicia.

Caperata frons.

Antiquitatis proprietates.

Damnare Damnū.

Deterius.

FRANCISCVS SYLVIVS

est: de bonis proprie dicas deterius: licet aliter vsurpatum aliquando inuenias. A. Gellius capite sexto libri secūdi. Qui omni in re atq; omni tempore laude omni vacatis illaudatus est: isq; omnium pessim⁹ determinusq; est. ¶ Oblita, id est nescita exque mēte obliterata. Passiue autem posuit. Vt Theodosi⁹ Cēsar in epistola ad Ausonium. Nesci fraudari me scriptorum tuorum lectiōe patiaris quæ olim mihi cognita & iam per tēpus oblita rursus desidero. Virgilius in buccolicis. Nūc oblita mihi tot carmina. Verba enim deponentia quod in significatu accipiantur actiuo & passiuo exempla dicit plurima Priscianus libro octauo. Ex quo didicimus: deponentia non dici propterea q̄ significatum vnum deposuerint: vt vulgo persuasum est: set quoniam vnus q̄ alter⁹ significationis crebrior est vsurpatio: ideo significationem vnā deposuisse videntur. ¶ Erutis. i. inquisitis rimatis & inuentis. Verbi quod est ruere significatus varios Nonius Marcellus excribit: quod autem ad negotium pertinet nostrum: id solum dicimus. Ruere (inqt) est eruere & leuare. Virgilius in vndecimo. Confusa ruebant ossa focis. Seruius ruebant (inqt). i. de cineribus eruebant. Idem in primo ænei. Totumque a sedibus imis Vna eurvsq; notusq; ruunt. Quum vero ali quid in terra infossum quærimus: tantisper terram eruimus: quo ad q̄ situm inuenerimus idq; eruere dicimus. ¶ Abusum. i. nō vsū. Nam particula ab interdum negandi vim habet vt ab re pro sine causa dicimus. Hinc tempore labore ve abuti est temporis multum vel laboris in re aliqua frustra ponere. Terētius in Andriæ prologo. In scribēdis prologis operam abutitur. Vbi attendas abuti apud veteres coniūgi cum accusatiuo. Vt fungor hanc rem & illa re dici posse Martianus Capella libro tertio scribit. Plautus in Amphitryone. Teque absente hic mun⁹ fungatur tuum. Idem Menechmis. Nam parasit⁹ octo hominū munus facile fungitur. Vti præter hæc apud Ciceronem libro officiorum primo cum ablatiuo particula de media iungitur. De rebus ipsis vt re tuo iudicio: nihil enim impedio. Abuti præter hæc est re aliqua male cumque aliena iniuria vti: vt quum in alienā perniciem scientia diuitijs, viribus quis vtitur: is abuti dicitur. Suetonius in C. Cē sare. Prægrauant tamen cætera facta dictaque eius: vt & abusus dominatione & iure cæsus existimetur. Vti & abuti (vt illud etiam dicamus) ita distinguit Donatus in cōmentarijs Andriæ Terentij. Vt mur rebus his que vsu nostro non pereunt vt domo agro veste. Abutimur his que diminuantur atq; pereunt. vt pane, vino, oleo, & hoc gen⁹ alijs. Ideo ait Marcellus. Abusa abutendo vel in vsū consumpta. Apud Plautum in Afinaria adulescens Arginippus Cleretam lenam rogat. Vbi ille que tibi dedi ante, Lena respondit. Abusa: nam si duraret mihi: mulier mitteretur: ate nunq̄ quicq̄ proscere. In his omnibus verbi abuti significatibus, vides particula ab aut negandi aut diminuendi vim habere. Ab vtendo vsio inclinatur. A. Gellius capite primo libri quarti. Penus est ea que longè vsionis gratia contrahuntur & reconduntur.

Deponen-
tia verba
quæ dicantur.

Ruere.

Vti.
Abuti.

Fūgor hāc
rem.

¶ multa enim de ternario sciens neglexitē

pora & personas: genera & gradus: nouem naturalia metra cum trimetris: totam grammaticam & musicā: librosque medicininos: ter maximum Hermē & amatorem primū philosophiæ Varronisq; numeros & quicquid profanū vulgus non ignorat.

¶ Sciens. i. prudens, sponte, dedita opera, ex industria, ex composito. Terentius in Eunuchō. Amore ardeo & prudens & sciens viuis vidēsq; pereō. Ibi Donati differentiam non recipias. Prudens (inquit) qui intelligentia sua aliquid sentit. Sciens qui alicuius indicio rē cognoscit. ergo prudens per se: sciens per alios. ¶ Tēpora, personæ, genera, & gradus quod in tria diuidantur: vulgatius est atq; manifestius q̄ vt nunc dici exposulēt. Set aliā tēporis portionē ex Censorino nouim⁹. Qui capite quito libri de die natali Aeuū (inquit) ips̄ est vnū, maximū, immēsum, sine origine, sine fine: quod eodē modo semper fuit: semper futurū est: neq; ad quenq; hominem magis q̄ ad alterum pertinet. Quod in tria diuiditur tēpora: pręteritū, pręsens, futurū. Ex quibus initio caret pręteritum: exitu futurū. Pręsens autem quod mediū est: adeo exiguū est & incomprehensibile: vt nullam accipiat longitudinē: neq; aliud esse videatur: q̄ transacti futuriq; coniunctio. Adeo porro instabile: vt ibidem sit nunq;. Quæ causa est vt a nō stando instans dicam⁹. Pius tamē Baptista in commētarijs libri primi Lucretij tempus facit triplex: raptum. i. pręteritū: quod tā ocyter pręterijt vt raptū fuisse videatur. Instans. i. futurum eo qđ pręsenti inset. Extans quod pręsens nūcupat. Quoniā in de æuo locuti sumus: nō ingrātū erit diuerticulū dicere æuithernū ex æuo & æthero factum cū spiritu (quam aspirationē vocāt) esse scribendum. Aethernum enim ab æthere dicitur ea forma qua a patre paternū a fratre fraternum, a matre maternum. Est autem æther: vt ait Cicero libro secundo de natura deorū: summa pars in cælo: & vt ait Apuleius in libro quē de mundo scripsit, Cælum ipsū, stellęque, omnisq; siderū compago æther vocatur, non vt quidam putant q̄ igneus sit & infensus: set quod cursibus rapidis semper rotetur. Nam ab æthere quod est voluo deflectitur. Ideo antiqui æthera vt sempiterno tempore currētē & summa loca occupantem nūcupauerunt. Anaxagoras autem hoc nomine male vsus æthera pro igne ponebat. Author est Aristoteles libro primo de cælo & mundo. Et capite vndecimo libri quarti Physicorum sine intelligentia motus ætheris tempus deprehendi non posse iccirco opinati sunt alij (vt capite tradit superiore) tempus esse motū cæli: alij tempus esse circulum spheramq; cęlestem. Eam ob rem æthernum id dicimus: quod cum tempore semper est duraturū. ¶ Nouem naturalia metra, q̄ hæc Attili⁹ fortunatian⁹ enumerat. Princeps vsuū genus est heroicum: Alterum quod iambicum dicunt. Vnde Græci

Sciens

Aeuum qđ sit.
Tēpus triplex.

Instans.

Aethernum cum spiritu scribendum.

Aether qđ sit.

Temp⁹ qđ sit.
Naturalia metra.

FRANCISCVS SYLVIVS

versus trimetros: nos senarios dicim⁹. Trochaicū: Anapesticū choris
 tragicęq; dignitatē aptū: Antispalticū: Choriambicū: Ionicū: Ton⁹ qđ
 ad rhythmum tribicū puenit. Pgonicū. Donatianus ꝑo octo adnūme
 rat Daſilycū: Anapesticū: Iābicū: Trochaicū: Ionicū a maiore Ionicū
 a minore Choriambicū Antispalticū. Set cū his (inquit) quidā adijcūt
 Proceulematicū & Pgonicū. Principalia atq; originalia & Græcis pro
 totypa ideo dicta esse idē putat: q; cætera ex his sunt: q; mutata ꝑ colon
 & comata aut ꝑ tribus agglutinātur sibi aut sola ponuntur. Originalia
 vero (quæ hic naturalia Aufonius vocat) oīa ꝑ ꝑrio suo pede cōsistunt.
 De quib⁹ quum apud alios multis tum apud Donatianū & Cæsum
 Bassum multa legere possis: q; quia paucis scribere nō possum⁹ ideo ad
 alia stylū vertimus. ¶ Trimetrīs. i. Iambicis vel senarijs. Iambicis ver-
 sus hoc est qui saltē in paribus locis Iambum recipiūt: vel monometri
 sunt ex simplicib⁹ duob⁹ cōiunctis pedib⁹: vel dimetri ex quatuor vel
 trimetri ex sex: vel tetrametri ex octo. Nam ꝑtāmetri ex decē: hexame-
 tri ex duodecim rarenter admodū vsurpant. Iambicus qui trimeter est
 minim⁹ auctore Donatiano syllabas habet duodecim. vt Beatus ille
 qui ꝑcul negotijs. Tellus colēda: pellices cælū tenent. Qui maxim⁹ est
 septedecim. vt Rapite ꝑeres valdi rapite: o iuuenū dec⁹. Hic latine dī
 senarius q; sex pedes habeat simplices: Græce trimeter q; tria ꝑtā
 hoc est mēsuras tres cōiunctas habeat. Metrū etiā qđ est minimū duob⁹
 cōstat pedibus. Apud Græcos Iābici carminis poetas tres tantū fuisse
 claros Volateranus in grāmatica scribit: Anoniā: Archilochū: Hippo-
 nachem. ¶ Grāmaticā dē nō τὸν γράμματεῖον. a literis appellatā esse
 nemo ambigit. Suetonius in libello de illustribus grāmaticis inscripto
 Appellatio (inquit) grāmaticorum cōsuetudine græca inualuit. Set
 in iūo literari vocabātur. Cornelius quoq; Nepos in libello quo dīsim-
 guit literatum ab erudito literatos quidem vulgo appellari ait eos: qui
 aliquid diligenter, acuteque & scienter possunt aut dicere aut scribere.
 Cæterum sic proprie appellandos poetarum interpretes: qui a Græcis
 γράμματικοὶ nominentur: eisdem literatos vocitatos. Sūt qui litera-
 tum a literatore distinguant: vt Græci grāmaticum a grāmaticista: vt
 illum quidē absolute hunc autem doctum mediocriter existiment. Hęc
 & plura alia Suetonius. Nos tamen nō fugit esse nōnullos qui librum
 illum Suetonio negent ascribendū eos profecto iam multos ætatis nre
 scriptores non admittim⁹: qui ne nihil scisse videātur: a scriptorū libris
 nominū titulos eripiūt: quos alijs tribuūt. Hoc genus homines illam
 C. Cæsaris prodigā inuuiam: qui ab alijs auferebat qđ alijs largiretur
 imitari me hercules vident. Totam igit grāmaticā (vt vnde digressi
 sum⁹: eo regrediamur) vt tres sunt figure: simplex cōposita decōposita
 Tria cōiunctioni accidūt potestas figura ordo. Tria sunt ꝑpositionis
 casuua genitiuus accusatiuus ablatiuus licet cū datiuo ꝑꝑositionē
 apud Plautum in Milite cōiunxerit. Nā ego iādiu apud huic seruntutē
 seruo. Tres numeri apud græcos singularis dualis pluralis. Tres sunt
 ꝑborū cōiugationes vna in as altera in es tertia in is. Tria verbū signi-
 ficat agere pati neutriū. Nouem modos verborum auctore Martiano

Iambici
versus.

Gramma-
tica.

Literati.

Gramma-
ficus.
Gramma-
tista.

Apud cui
datiuo.

Modi. ix.

Capella libro tertio aliqui numerant: indicatiuū imperatiuū optatiuū
 comuniuiuum infinitiuum: quem & perpetuum dicūt: promissiuum
 impersonalem percunctatiuum subiectiuū. Quoniā autē Grāmaticæ
 nomine posim vulgus appellat: ab ea quoq; numerum ternariū non
 abesse dicim⁹. In nostra em̄ poetica triplex narrādi gen⁹ dicimus histo-
 ricū: oratoriū: poeticum. Poeticū itē tria in genera partimur ἐπιγραμ-
 τικόν, Ἀποκτικόν, μίκτον. Comœdiam triplicem Volaterram⁹ in
 Grāmatica diuidit. Aliam em̄ antiquā facit: quæ manifeste reprehēde-
 bat: Aliam mediā: quæ per ænigmata: Aliam nouā: quæ in seruis pau-
 peresq; canillabatur. ¶ Musica eiusq; partes Marrianus Capella libro
 nono in tria diuidit sapius. Vt quicquid sonuerit tonū esse putat: aut
 hemitoniuū: aut quartā partem toni: quæ Diesis appellatur. Diesis itē
 differentię sunt tres. Vna breuior: quæ tetraemoria noīatur: eo q̄ toni
 quartā partem recipiat. Secūda ab illa maior est: quæ toni habet tertiā
 partē: ideo tetremoria vocatur. Tertia q̄ toni habet tertiā partē & dimi-
 diā tertię: q̄ dicitur hemioha. Alia quoq; multa in tria partiē. ¶ Medici-
 na (vt auctor est Cornelius celsus in p̄mo libri de medicina) in tres
 partes deducta est. Vna est em̄ quæ victū: altera q̄ medicamētis: tertiā
 quæ manu medetur. Primā Διατητικὴν, secūdam Φαρμακευτικὴν,
 tertiam Χειρουργικὴν. Græci nominauerūt. Apd Auicēnam Fen p̄ma
 triplex est spiritus: vitalis a eorde pueniēs: animalis a cerebro: natura-
 lis ab Hepate. In Aphorisis Hippocratis triplex est fluxus ventris,
 Διάσπορα. i. vt sic dicam humoralis, Ἀδύσπρηξις. i. cum corticib⁹ in-
 testinorū, Ἀνευτρηξις proueniens a cibo. nodū digesto. Apud Galenū
 in libro de differētijs febriū febris est triplex: ephemera quæ in spiritib⁹
 fundata est: putrida quæ in humorib⁹: ectica q̄ in mēbris. Apud eundē
 in libro p̄mo Microthegni Corporum humanoꝝ aliē est sanum aliud
 ægrum aliud neutrum. Vnde medicina inibi definitur qd̄ sit sciētia sa-
 norum ægrorū & neutrorū. Itēque Medicina est sciētia rerū cōtinuata
 cum sanitate & ægritudine & dispositione quæ nō est neq; sanitas:
 neq; ægritudo. Signorū alia sunt sanitatis: alia ægritudinis: alia disposi-
 tionis. Sexcentos hoc genus ternarios inuenire est. ¶ Medicinos a me-
 dicina forma eadez qua a femina femininū inclināt. ¶ Ter maximū
 Hermes. Quinq; fuisse Mercurios Cicero lib. iij. de natura deorū scri-
 bit. Quorū quintus fuit: vt etiā Laclāt⁹ capite sexto libri primi dicitur
 natū institutionū meminuit: a quo Argus occisus ē: quā ob causam in
 Aegyptū profugit: atq; Aegyptijs leges literasq; primus tradidit. Mar-
 filius ficinus in argumēto in librū Mercurij Trimegisti scribit eo tēpo-
 re quo Moses natus est astrologū Athlantem Promethei phisici fratē
 floruisse eūq; Mercurij maioris auum fuisse: nepos enī fuit Mercuri⁹
 Trimegisti hoc est ter maxim⁹. μεγιστοῦ enim maxim⁹ Græcis dicit
 quo ideo dignat⁹ est cognomētō: quoniam fuit maxim⁹ philosophus
 rex maxim⁹: maximusq; sacerdos. Triceps Mercuri⁹ ab Erasmo inter
 prouerbiales sentētias adnumerat in ambiguos hoies ancipitesq; aut
 vehementer astutos. Triceps em̄ ſingebatur Mercurius: quem viarum
 iudicio præficiēbat: cuius in singulis capitib⁹ inscriptum erat: quo duc-

Musica
tres ptes.

Medicina
triplex.

Vētris flu-
xus triplex
febris tri-
plex.

Medicina
quod sit.

Mercuri⁹.

T
riceps
mercuri⁹.

FRANCISCVS SYLVIVS

eret hæc via: itemque quo illa. Huiusmodi Mercurij simulacrū Pro-
clidem auctore Philocoro: posuisse primum Erasmus idem affirmat.
Nostros autē Gallos maiores quum propter alia multa: tum præcipue
quia viarum atq; itinerum ducem esse Mercurium putauerūt eum ven-
neratos fuisse auctor est Cæsar libro sexto de bello Gallic. Hermes autē
dictus est Mercurius propterea q̄ diuina splenduit eloquentia: quam
propter deorum interpres appellat⁹ est. Ἡρμῆς enim & Ἑρμῆς ὁδὸς inter-
pres & Ἑρμῆς πῶς interpretatio Græcis nuncupatur: vnde Aristotelis li-
ber περὶ Ἑρμῆς ἰ. i. de interpretatione seu enūtiatione inscriptus est.
Mercurium qua forma Galli pingebāt Lucianus in Dialogo: qui Her-
cules Gallicus inscribitur: meminit. Set quoniam mercaturæ præficiūt

Hermes.

**Mercatura
triplex.**

**Pythago-
ras.**

**Numero-
rū rō scām
Pythago-
ram.**

**Varronis
numeri.**

Mercurium: tres mercaturæ partes ex Aristotelis capite septimo libri
primi Politicon ponim⁹: nauigationes: deuotionem: negotiationē.
Amatorem primū Philosophiæ. Pythagoram intelligit: qui sôphig
nomine eiusq; cōsummata perfectiōne homines indignos esse arbitra-
tus non sôphus .i. sapiens (vt cæteri) set philosophus hoc est sôphig sa-
pientiæq; amator atq; studiosus a ppellari voluit: vt ait Lactantius ca-
pite secūdo tertij libri de falsa sapientia. Plutarch⁹ libro primo de phi-
losophorum placitis inscripto. Pythagoras (inquit) Mnescarchi filius
Samius qui primus philosophiam hoc nomine appellauit: principia
rerū numero esse censuit. Tantum autē numerus tribuit Pythagoras
vt ex eis mūdum hunc primitus factum: eorundēque virtute consistere
durare seruari autumauerit. Vt enim auctor est Diogenes Laertius li-
bro septimo Monadem hoc est vnitatem principium notauit oim cui
dualitatem quasi materiam subiecit: ex quibus duob⁹ gignūtur nume-
ri: ex numeris pūcta: ex punctis lineæ surgunt: ex quibus figuræ planæ
constant: ex planis solidæ: ex solidis solida corpora: quorū elemēta sunt
quatuor: q̄ per omnia mutant se ac vertūt: ex quibus fit mūdus aiatus
intelligibilis rotundus mediā terram p̄tinens. Præter hæc Pythagorici
omne totum remq; perfectam omnem trib⁹ determinatam principio
medio & fine esse volebāt. vt Aristoteles capite primo p̄mi libri de cælo
& mūdo affirmat. Animā in tres ptes partit⁹ est Pythagoras (vt Dio-
genes tradit) in sensum in mētē in irascētiam. Illud tamē p̄tercūdū nō
videbatur: qđ a Pythagora ternariū nō admitti scribit Plutarchus in
libro de Placitis philosophorū primo: set magis quaternariū: cuius vi-
res esse maiores putabat. Vnde sanctissimū apud Pythagoricos iustu-
randū erat per quaternariū. Ita em̄ iurabāt. Iuro per oipotentē: animæ
qui tetradæ nostræ Perpetuos fonteis naturæ infudit habentem. Py-
thagoras auctore Laetio ideo appellatus est: q̄ vera nō minus q̄ Py-
thias loqueretur. Varronis numeros. M. Varronem de ternario nu-
mero speciatim scripsisse non negem omnino. Nam (vt A. Gellius ca-
pite decimo tertij libri memorat) libros q̄ hebdomadas vel de imagini-
bus, septenarij numeri appellantur cōscripsit. Vbi scribit Varro se iam
duodecimam annorum hebdomadem ingressum esse: ad cumq; diem
septuaginta librorum hebdomadas conscripsisse: ex quibus aliquādiu
quum proscriptus esset: direptis bibliothecis suis nō comparuisse. Ceterū

Forinus item super. M. Varronis libro de numeris meminit. Eius verba sunt ex capite primo libri de die natali. Quod scilicet (inquit) ut Varro testatur in eo libro cui titulus est Articulus siue de numeris: id moris institutiq; maiores nostri tenuerunt: ut quū die natali munus annale Genio soluerēt: manū a cæde ac sanguine abstinerēt: ne die qua ipsi lucē accepissent: alijs demerent. Quib⁹ ex verbis cōiecturā capio in eo libro de numeris Varronē de singulorū virtute separatim differuisse: ac singulorū mltos cumulasse. Sed qm̄ in libris eiusdē alijs q̄s manib⁹ terim⁹ multos esse ternarios nouim⁹: ex multis paucos hic ascribim⁹ lib. iij. de re rustica villaticę pastiois tria ponit ḡna ornithones leporaria piscinas. Ornithones oīm alitū quæ intra parietes villæ pasci solēt. Leporaria oīa septa villę ædificia: q̄ inclusa habēt aialia: q̄ pascūtur. Lacus vero & stagna q̄ piscibus viuis coercent clausa suo atq; pprio noie piscinas noiauerunt. Hæc ait A. Gellius capite vicefimo libri secūdi. In libro de Analogia primo idem Varro tres ponit Athenas: ab vna dicti sūt Athenæ: ab altera Athenienses: a tertia Athenopolitæ. Ideo Athenas Atticas pleriq; dicunt. Qm̄ autē in Athenarū nomen incidimus: libet memorare Athenis tria fuisse gymnasia Academiā lycium Cynosarges. ut Iacob⁹ faber Belgicę nostrę immo Gallię torius lumē clarissimū in cōmentarijs Politicon libri secūdi tertio capite scribit. Inibi partes orationis tres idē Varro numerat: vnam q̄ significat casus: alterā quę ips: tertā quę neutrū. per diminutionē vocabula ternaria nascunt ut cista cistula cistella: auis auicula auicella: Caput capitulū capitellū. aliasq; multas diuisiones ternarias scribit. M. Terētius Varro ea fuit doctrinæ excellētia: ut de eo Lactantius capite sexto primi diuinarum institutionū libri his verbis dixerit. M. Varrone nemo vnq̄ doctior ne ap̄ Græcos quidē neq; apud Latinos vixit. Quintus tamen Rhennius Palæmon (is a quo palæmonia ars grammatica nuncupatur: & qui se in Virgilij Buccolicis poetarū iudicem præsignatū censuit) arrogantia nimia porcum appellare Varronem non dubitauit: ut Suetonius in libro de illustribus grammaticis memoriæ prodit. Ad hoc id scribo: ut non ignores candidē lector: nullam esse felicitatem: quæ malignitatis dentes euntare possit. ¶ Profanum hoc est imperitum. Impentam enim multitudinem Cicero in libro officiorum primo appellat. Qui errore (inquit) imperitæ multitudinis pendet: hic in magnis viris non est habendus: aut profanum hoc est musarum ac scientiæ sacris nō initiatum. Sic Virgilius in libro Aenidos sexto. Aduentante dea procul o procul este profani. Oratius Ode prima libri tertij. Odi profanum vulgus & arceo. Acronis verba subiungimus. Profani inquit dicebantur sacris non initiati: quibus sanum intrare non licebat. Hic tamen per Allegoriam profanos imperitos dixit: qui doctis mento exosi sunt. Hæc ille. Profanum id quod in sacratio pollutū sit. M. Varro libro secundo de sermone Latino scribit. Profanum id quod sanctū nō est Pompei⁹ dicit. Plautus. Sāctū an pfanū habes parui pēdit. ut profest⁹ dies est: is qui sine ferijs est: opariū diē vulgo dicūt. A fano. i. tēplo profanū dicit: fanū a fando Pōpei⁹ & Varro deriuant. Alij a fano: alij

Ornitho-
nes.
Leporaria
Piscinæ.
Athenæ
tres.

Varronis
laus.

Doctis in-
uidetur.

Profanū

Fanū vnde
dicitur.

Vulgum.

quia φάρος clarus aut lampas græcis dicitur, in fanis enim multa est igniū ac sacrorum claritas: qua ex causa delubrum dici alias fufius dicitur. ¶ **Vulgus** genere neutro: & vulgum masculino dicitur. Plinius capite decimo sexto libri, octavi. Leonū semel edi partum lacerato vngurum acie vtero in inixu vulgum credidisse video. Cæsar libro sexto commentariorum de bello Gallico: neq; in vulgum disciplinā efferni volūt Oratius libro sermonum secundo. Huic ego vulgum Errori simile cūctum insanire docebo. Virgilius Aeneidos secundo. Hinc spargere voces in vulgum ambiguas. Cornelius Tacitus libro duodecimo. Elata vox eius in vulgum hisce verbis. Quā autem vulgo legitur: & quicquid prophanuum vulgus ignorat: legā nō ignorat: alioqui nihil gratiæ habet vulgo nota dūtaxat colligere.

Postremo quod facile est: quū ipse multa inuenit: compar et se atq; me: occupatū cum otioso pransum cum abstemio: iocū & ludū meū diligētiam & calumniā suā. Alius enim alio plura inuenire potest: nemo oīa. Quod si alicuī & obscurus videbor: apud eū me sic tuebere. Primū eiusmodi edyllia: nisi vel obscura sunt: nihil futura. Deinde numerorum naturam non esse scyrpum: vt sine nodo sint. Postremo si etiā tibi obscurus fueris: cui nihil neq; neglectum est neq; nō intellectū Tū vero ego beat⁹ quod affectauī assequar: me vt requiras: me desideres: de me cogites. Vale.

Calumnia

¶ **Comparet se atq; me. i.** ponat cōparationē inter me qui sum occupatus pransus quinque iocor & ludo: & se q̄ est otiosus abstemi⁹ diligēsque & calūniator. ¶ **Calūniā. i.** malitiosam infamationē: quæ facilis est ad multa quæ obijciantur inuenienda. Calūniā em̄ (vt ait) Nonius Marcellus est malitiosa & mēdax infamatio. Calūniā rursū calliditas. M. Tullius de rep. lib. ij. Vt Carneadi in deatis: q̄ sæpe optimas causas ingenij calūniā iudificari solet. Inde profectum est vt calūniā dicatur falsa subdolaque & malitiosa iuris interpretatio. Idem officiorū primo. Existunt sæpe iniurię calūniā quadā & nimis callida atq; malitiosa iuris interpretatione. A verbo caluo calūniæ Priscianus libro decimo inclinat. Caluere autē & calui (vtrūq; em̄ dicimus) decipere est. Sallusti⁹ libro historiariū tertio: vt citat idem. Cōtra ille calui ratus. calui pro decipi passiuū est. Plautus in cassina. Vbi domi sola sum: sopor man⁹ caluitur. A caluendo cauillare & cauillari pro significato eodem Priscian⁹

Cauillari.

libro octavo declinat. ¶ **E**dylia. i. parua poemata. Nam ἐδύλλιον poema parū Græcis dicitur. Quo nomine Theocriti æglogæ a omē-
tatore appellantur. Quod autem in alijs edyllion pere in alijs Idyllion
per i scriptum inuenias nō mirere. Nam vt ait Priscianus libro primo
Diphthongus ei modo in e longū modo in i lōgum vertitur: διπερὶ τὰς
Acneas περὶ λόβος nilus. ¶ **N**umerorū naturam nō esse scyrpum: vt sine
nodo sint. i. de numeris scribi nō potest: quod a lectorib⁹ facile intelli-
gatur vt in libris de republica de numeris quæ scripsit Plato: a deo in tri-
cata sunt: a deo inuoluta: a deo obscura: vt inde natum sit in res diffici-
les atq; obscuras prouerbiū Platonis numeris obscurius. Id quod fa-
ber noster Iacobus in commentarijs libri quinti Politicon Aristotelis
meminit. Quib⁹ verbis Aufonius noster candidè lector aduersus ma-
litosam se tutatur inuidiam: iisdem nos quasi amuletum conficimus
quo libitinarū pestilens venenum amoliamur. ¶ **N**on esse scyrpum vt
sine nodo sint. i. manifestariā nō hñe facilitatem obuiam oibus. Alludit
ad prouerbiū illud sermonis antiquitate prostritum. Nodum in scyrpo
querere. Quod ex Ennio Pompeius aduocat. Querunt in scyrpo so-
liti quod dicere nodum. Terētius in Andria. Nodum in scyrpo queris.
Plautus in Menæchmis. In scyrpo nodum quæns. i. tu quæns id quod
nusq; inuenies. Scyrpus (vt ait Donatus) palustris res est leuissima. Lu-
cilius in primo. Nodū in scyrpo insanum facerem vulgus. Est autem
scyrpus sine nodo & leuis iunci species. Hæc ille. Scyrpum etiam genere
neutro dicimus. Sextus Pompeius. Scyrpum est (inquit) id quod in pa-
lustribus locis nascit leue & procerum. Vnde tegetes fiunt. In de scyrpea
ratis dicitur fasciculi illi scyrpis & iuncis compositi: quos humeris pecto-
ri ve pueri supponūt tum quum natare discunt. Plautus in Aulularia.
Quasi pueris qui natare discunt scyrpea inducitur ratis. Vnde nare sine
cortice factum est puerbium in eos: qui p̄ etatē morū præceptore atq;
p̄dagego nō indigent: aut qui ea præditi sunt studiorum exercitatione
doctrinæ ve peritia: vt neq; præceptore neq; præceptis indigeāt amplius.
Oratius in primo sermonum libro. Simul ac durauerit ætas Membra
animūq; tuū nabis sine cortice. Acromis x̄ba subscribo. Nabis (inquit)
sine cortice sine difficultate. Sic em̄ discunt: qui natare nesciūt adiuu-
tis ad ventrem corticib⁹. Prouerbialex aut̄ posuit: nabis sine cortice. hoc
est sine alieno admimiculo se reges. Hæc ille. Quir autē quæ Græci ἀνι-
gmata Latini veteres scyrpos appellauerint vt est apud A. Gellū capite
sexto libri duodecimi nō vulgatū est facti: iō sup̄ ea re pauca disputam.
Scyrpis yfos fuisse antiquos in vineis ligandis author est. M. Varo li-
bro primo de lingua latina. Vnde Scyrpare pro ligare vsurparūt. Quæ
autem ligātur: ea nodo nō carent: Nodum autē pro difficultate senten-
tiæq; obscuritate capi nemo (puto) dubitat. Vt apud Oratium in libro
de arte Poetica. Nec deus interfit: nisi dignus vindice nodus inciderit.
Vtque in illis paræmijs. Nodum in scyrpo queris. Nodus Gordian⁹
nodus Herculinus. Nec putamus explodendam Petri Criniti sup̄ ea re
diligentem sententiā: qui scyrpos non scyrpos appellanda censet ani-
gmata. Sunt autem scyrpi (vt author est Pompei⁹ Sextus) aspera saxa:

Edylia.

Platonis
numeris
obscurius
Prouerbiū

Nodū in
scyrpo que-
rere.
Prouerbiū.

Scyrpus.

Scyrpea
ratis.

Nare sine
cortice.

Scyrpus. i.
ænigma p̄
A. Gellio.

Scyrpus.

vt que ait Seruius in Cōmentario libri sexti aeneidos super eo carmine Spelunca alta fuit vastoq; immanis hiatu scrupca. Scrupca (inquit). i. lapillosa. Nā scrupus est pprie lapillus breuis: qui pressus sollicitudinē creat. Vnde p molesta & animi anguore scrupul⁹ vsurpatur. Terētius in Andria. At mihi vnus etiā scrupulus restat q me male habet. Set qm̄ ænigmatū interpretatio viri studiosi literarū mētē nihilo reddit min⁹ molestā q̄ scrupulus in calceo aut via scrupulosa pedem offēdit: ideo A. Gellius ænigma qd̄ est de deo: qui Termin⁹ dicit: positū nō dissoluit: vt legentū coniecturas inquirēdo exacuat. Eius tū enodatio est apud Politianū capite tricesimo sexto Miscellaneorū. Ioānes baptista Pius i p̄mētarijs Aululariæ Plauti Gn̄phos i A. Gellio scribi posse autumat. Quid Frācisus Quintianus sup̄ eo dicat in Epographia tertia dicere: mus nisi plus nimio temporis in ea re posuisse nos sentirem⁹. Scyrpea simulachra q̄ sint si res desideras: Beroaldus amplius multū in annotationibus annotauit.

¶ Finis Epistolæ: Et explicationum eius.

D. Aufonii Griphus.

Ter bibe: vel toties ternos: sic mystica lex est.

Vel tria potanti: vel ter tria multiplicanti.

Imparibus nouies ternis contextere cubum.

Iuris idē tribus est: qd̄ ter trib⁹. Omnia in istis.

¶ Abūde sat̄ ante dixim⁹ ter bibēdū esse his: q̄ amāt Gratias: quib⁹ aut̄ mus̄ sunt gratē: his poculū nonū esse grati⁹. Attēde p̄ter hęc morē illū quōdā fuisse obseruatū: vt mēlas tres ponerēt: semirostū dā dño & liberis alterā hospitib⁹: tertiā seruis domesticisq; vt tradit Bapt. Pius in p̄mētarijs i stichū Plauti. Vnde appellatū est tricliniū. κλιν. κων. λεξ⁹ dicit: sup̄ lectos aut̄ discubebāt. Illā triū mēlarū positionē Virgili⁹ in Dido nis cuius celebrat. In p̄ma ei se Dido aurea posuit spōda mediāq; locauit. In secunda. Iā p̄r Aeneas & iā Troiana luuētus Cōueniūt: strato q; sup̄ discubif ostro. In tertia Tyrijs limina læta frequētes Cōueneretoris iussū discubere p̄ctis. August⁹ Cēsar (vt ex Suetonio didicim⁹) in castris ap̄d Mutinā nō sepius ac ter bibere sup̄ cenā solitus est. Nouellio autē Mediolanēsi largior potādi fuit auditas ac abūdātior: vt ait Plinius capite vicesimo sc̄do libri decimi quarti. Nā impetu vnotres vini cōgios potabat. Vnde Tricongius appellat⁹ est. quem miracali gratia Tyberius p̄nceps aspiciēbat. Rara ei⁹ ea re erat glia: sc̄mōc nō labasset nec leuatū vomitione: dū biberet matutinas obiisse vigilas: plurimū

Tricliniū.
Pro Virgilio.

Terperātia
Augusti.

Tricongi⁹

vno potu haussisse: plurimū alijs minorib⁹ addidisse optima fide: nō respirasse in hauriēdo neq; expuisse: nihilq; ad eūdēdum in pauimētis summū ex vino reliquisse. Magna pfecto vini potomb⁹ aliqñ fuit gloria. Hoc em̄ mō apud Gr̄cos Alcibiades famā meruit. Parthi hac virtute gliam q̄rit. Apd̄ Persas nobiliores ij atq; gerendis reb⁹ aptiores ēē cen senbatur: q; vno pluti admodū disticti q; mēte p̄sisterēt: nec ab honestate natura q; discederēt. Vt Crinit⁹ capite sc̄do libri sexti de Honesta disciplina meminit. Ideo Plutarch⁹ in Apophthegmatib⁹ ad Traianū memorie p̄dit Cyrū Iuniorē (quo tpe la cedemomios vt cū eo societate inirent inuitabat) dixisse cor se graui⁹ h̄e q̄ h̄et frater: plusq; vini meri bibere: ac modesti⁹ fene & sani⁹. Herodoṡ tñ lib. j. Persas opemasio a vino tēpare dicit. Romano ipatori Bonoso ppe eādē tribuit laudē (siqua laus ex ea te q̄ri possit) Crinit⁹ idē capite sc̄do libri noni. q; videlicet in vino fuerit prudētior. Cuius tā auida tāque iexplebilis fuit bibacitas: vt de eo dictū illd̄ p̄ om̄ ora vulgatū sonaret. Bonosum natū esse nō vt viuat: set vt bibat. Is a Probo supat⁹ se ipse laqueo suspēdit. De quo iocularare illd̄ scōma inualuit. Amphorā nō hoiem p̄dere: qd̄ instar āphorā vini plene p̄deret. ¶ Mystica, arcana, sacra, diuina, aliqd̄ in se occultā diuinitatis h̄ns. μυστικός em̄ arcanus d̄r: & μυστήριον arcanū. Set qm̄ diuinarū sciētia rerū debet eē recōdita: a qua p̄fanū vulgus arcendū sit: ideo diuina appellam⁹ mystica. h̄ac celestiu rerū atq; diuinarū sciētia cū impita hoīm m̄situdine nō eē p̄municādā plusculis cōprobamus testimonijs. Heraclit⁹ nō inceleber philosophus (vt libro nono de vitis philosophorū auctor est Diogenes Laertius) librū quēdā in treis ptes diuisit. Ibi em̄ de vniuersitate: de republica, de theologia differit. Quēquidē librū in templo Dianę Ephesię depositū: deidustria scripsit obscurę: vt eruditi soli illū legerēt: ne si a vulgo passim legeret: despiciatui haberet. Iecirco Scotinos. i. tenebriocosus cognoiatus ē is Heraclit⁹: vt a Politiano Angelo capite vno & quiquagesimo Miscellaneorū traditū est. σκοτεινός em̄ & σκοταῖος tenebriocosus, & σκοτός tenebra gr̄cis d̄r. Nostri veteres Dryudę Gr̄cis vtebant & lris & vocabulis (vt Cęsar p̄mētarioꝝ lib. vj. de bello Gallico meminit) ne i vulgū disciplina coḡ innotesceret. Aegyptiorū sacerdotes aialium figuris diuina sua mysteria senbebāt: quas hieroglyphicas hoc est sacras figuras appellant: nos autem ppter earū sciētie difficultatem ignorabiles nūcupamus. Apud Macrobiū libro primo de somnio Scipionis Philosophus Numerius somniauit se videre Eleusinas deas (quarum sacra iterp̄tatione sua vulgauerat) habitu meretricio ante apertū lupanar. Admiratūq; & causas rogātū inderē: iratas ab ip̄o se adyto pudicitie fug vi abstractas: passim q; adeuntib⁹ p̄sūtatas. Permulta alia legere possis apd̄ Piū Baptistā capite nono annotationū priorū: apd̄ Beroaldū in Annotatiōib⁹ & in p̄mētario libri sexti Apuleij: apd̄ Eusebiū capite tertio tertij libri de euāgelica p̄paratiōe. ¶ Impantib⁹ nouies ternis p̄texere cubū. Cub⁹ de reb⁹ duab⁹ dicit de solidis corporib⁹ & de numeris. De quo Gelliana v̄ba ex capite vicesimo primi libri huc a sc̄bo. κύβος (inquit) est figura ex ci

Vini potores.

Cyrus.

Bonosibacitas.

Mystica q̄ sint.

Sacra non esse inuulganda: Heraclit⁹.

Dryudę.

Hieroglyphicæ lris. Numeni⁹.

Cubus.

Cubi.

latere quadrata: quales sunt (inquit M. Varro) tesserae: quibus in alueo solo ludis: ex quo ipse quoque appellatur κύβοι. In numeris etiam similiter κύβοι dicitur: quoniam omne latus eiusdem numeri equaliter in se soluit: sicuti fit quater terna ducitur: atque idem ipse numerus triplicatur. Hęc illi. Cubum ex numeris multiplicis facit Martianus Capella libro septimo. Primus est octonarius. Nam bis bina bis sunt octo. Secundus qui a ternione venit est. ut ter terna ter: quae sunt septē & viginti. Tertius est a quaternione: ut quater quaterna quater: quae sunt quatuor & sexaginta. Eo semper modo si multiplicaueris: cubos positorum sis innumeros. Est praeter hęc attendendum huiusmodi cubos per impares numeros inueniri. Ut quia primi cubi dyas hoc est dualitas est fundamentum: duo primi numeri post dyadem impares cubum primum faciunt. Ut tria & quinque sunt octo. Secundus cubus ternionem pro basi habet tribus imparibus numeris insequētibz textur. Ut septem, nouē, undecim praeficiunt viginti septem. Tertius item fiat ex imparibus quatuor sequētibz: tredecim, quindecim, septēdecim, nouēdecim: sunt sexaginta quatuor. Sic igitur per imparium incrementa cubi omnes inueniri possunt. Nouies itaque ternis cubus praetextitur secundus. Quae lunaris circuli vim habet Pythagoras putauit: ut est apud A. Gellium in libro eodem quae aduocabamus: eo quod luna orbem suum lustret septem & viginti diebus. Cubum in Geometria primum inuenit Architas Tarētinus: ut libro octauo Diogenes Laertius meminit. Cubus omnium matris deum tribuitur ut inquit Capella: unde appellata est Cybele & πῶ τοῦ κύβου. Terra enim (cui Cybelem praeficiunt) stat mole sua. Et ut ait Vitruuius in proemio libri quinti: Cubus quoniam est iactus: quae in partem incubuit: dum est intactus: immotam habet stabilitatem: uti sunt etiam tesserae: quas in alueo ludentes iaciunt. Lunis idem tribus est quod ter tribus. id est ternario numero & nouenario eadem inesse potestatem credimus. Nam Martianus Capella libro septimo quum triadis perfectionem dicit: inter alias hanc assignat rationem. Quia (inquit) perfectos gignit senarium nouenariumque. Paulo ipse post de Enneade. id est nouenario. Enneas (inquit) perfecta est: & perfectior dicitur: quoniam ex triade perfecta forma multiplicata perficitur. In illis itaque fere omnibus quae Aufonius enumerat: vel ternarius est numerus vel nouenarius, aut uterque eorum vel multiplicatio.

Cybele uero dicitur.

Forma hominis coepta: plenique exactio partus:
Quemque nouem nouies fati tenet ultima finis.

Hois i uero forma: tio.

Forma hois &c. Foetus in utero matris (de hoie dico) per nouenarium temporis numerum formatur nonoque mense nascitur. Sed quoniam de foetus formatione eiusque nascendi tempore inter opinatos scriptores satis non puenit eas nimis multas opiniones breuitati inimicas huc non ascribimus: set ea quae ab re nostra non omnino sint aliena scribimus. Die igitur nono post uirile semine concepit mulier: in eo rubrae quaedam guttae sunt filaeque rubra. Die uero ter nono. id est uicesimo septimo humida caro appetit: eiusque partes iam discernunt. discernunt etiam tria membra. Hinc die nono (quod sextus est & tricesimus) caput ab humeris extremitatesque a lateribus & ventre distinguuntur.

Sape in cotingit: vt hæc vno duob⁹ ve dieb⁹ citius aut tardi⁹ forment.
 Hæc ex Auicena libro nono de natura aialiu, & libro tertio capite scdo
 Fen viceffim⁹. Quod autẽ mẽbrum in homine abfoluat primũ nõ con
 fenti⁹. Nam authore Plutarcho lib. v. de placitis philofophoru ftoici
 plarifq; mẽbra fimul oia abfolui putant. Lumbos carine nauis inftar
 Ariftoteles. Alcmon caput. Medici cor. funt qui digiti⁹ pedis maximũ
 funt que qui vmbilicum putent. Quod autem certum fit pariendi tẽp
 us cognitu non eft facile. Nam vt fcribit Ariftoteles capite quarto li
 bri feptimi de natura animalum: Cætera omnia animãtia fingulari
 modo ac fimplici partum fuũ perficiũt ac certum pariẽdi tẽpus habẽt.
 Homini autẽ vni multiplex datũ eft. Nam & feptimo mẽfe, & oãtauo
 & nono parere potefit: & (quod frequẽtius eft) decimo: nõnullũ etiã ad
 vndecimũ attingũt. Et (vt in capite quinto libri feptimi Plinii fcriptũ
 inuenim⁹) decimoquarto mẽfe formia quedã peperit. Nifi forte erratũ
 eft in Pliniano codice. Au. em Geli⁹ capite decimo feyto tertij libri Pli
 niana ipã verba recẽfens tredecim mẽfes enumerat. In quo codẽ capite
 partionis tẽpus incertũ effe memorat. Forminã vero tardius q̃ marẽ
 in vtero mulieris perfici: eamq; mẽfe decimo frequẽtius q̃ marein nafci
 tradit Ariftoteles capite tertio libri feptimi de natura aialium. Propi⁹
 tamen & ad rem noftrã cohãrẽtus Auicena his locis quos aduocabam⁹
 us ad hũc prope modum fcribit. Fœtus (inquit) nõ eodem fere tẽpo
 re in vtero femp abfoluit. Aliquando em triceffimo quinto die formatur
 aliquãdo quinto & quadragelfimo: quo tẽpore duplicato mouet. mot⁹
 vero tẽpore triplicato pariẽdi tẽpus adefit. Qui igitur triceffimo quinto
 die formatus eft: feptimo mẽfe nafci⁹: qui vero quadragelfimo quinto
 hoc eft quinque noueno: mẽfe nono in lucem editur. Timẽus (vt Plu
 tarchus libro quinto de placitis philofophorum meminifit) mẽfe nono
 foctum nafci autumat. Quẽ nonum mẽsem pariendi effe perfectiffimũ
 ideo autumat: q̃ tria fanctitatis: pietatis, diuinitatis clara speci
 mina cõpletis nouem mẽfibus nata funt. Ioãnes Baptifia: Virgo Ma
 ria: Iefus Chriftus. Macrobi⁹ lib. j. fuper expofitione fopnij Scipionis
 foctus in vtero formãdi: & poft partum crefcẽdi atq; mutãdi rationem
 hebdomadi hoc eft feptenario numero tribuit. Censorinus capite fepti
 mo abfolutam tẽpẽ perfectionẽ effe putat: fi feptenario ternatus adiũ
 gatur: vt mẽfe feptimo dentes infanti nafciũtur: mẽfe autem decimo p
 ficiũtur: anno feptimo dentes primi decidũt: anno autẽ decimo vltimũ
 Anno decimoquarto nõnulli: fet infra decimũ feptimũ pubefcunt oẽs.
 De foctus in vtero formatione: vitæq; per numeros difcretionẽ plura
 fcribit Censorinus capite duodecimo: quẽ prudens omitto: ne amplior
 fcriptoꝝ magnitudo paruitatẽ libelli nimio plus exuperet. Infans quũ
 nafci⁹: ntu natura: caput prius nafci⁹: & quia vitẽ mors eft cõtraria:
 mortuus hõ pedib⁹ prioribus effertur. authoreft Plinius libri feptimi
 oãtauo capite. Die nono poftq̃ natus eft infans: ei nomen a Romanis
 indebatur: fi mas erat fin foemina oãtauo: vt a author eft Plutarcho in
 Problemãtib⁹: quorũ vulgãtiores emẽdabũs codices: nã die nono: nõ
 anno nono fcribes. In trimatu cuiq; diuiniã effe mefuram ftaturã

Pariendi
 hois tẽp⁹
 incertum.

Nomẽ qũ
 infanti im
 ponatur.

Corpis hu-
mani alti-
tudo.

Homonis

Vulturis.

Viuendi
meta.

Ven⁹ mor-
tis dea ga-
labitina ē.

Plinius capite decimosexto septimi libri autumat. Illud quoq; obiter dicimus ex Vitruuio capite primo libri tertij. Humanū corpus si a pedibus imis ad summū caput mensum erit: ea q; mēsurā relata fuerit ad manus pansas: inueniet eadē latitudo quoq; & erit altitudo. ¶ Hominis tā sexmē q; mans. Homonis genuitiū habuit aliqñ: vt ait Pliscian⁹ libro. vi. Ennius. Vulturis in siluis miserum mandabat hominem. Heu q; crudeli cōdebat mēbra sepulchro. Obiter attēde tria hęc vulturis vulturi⁹, vultur pro significatu eodē dici. ¶ Exa⁹tro perfectio. Exigere enim perficere est. Virgilius in libro Aeneidos primo. Omnes vt tecum meritis pro talibus annos exigat: & pulkra faciat te prole parentem. ¶ Quiq; nouem &c. Humanæ vitę finis vltima annis nouem nouies hoc est vno & octoginta definita est. Quem igit non qui legēdum putē eordine. Quem hoīem finis vltima fati cōtinet nouem nouies annis. Viuendi meta oibus eadem cōstituta nulla profus cognoscitur. Alios em̄ citius: alios tardius naturæ satisfacere cottidiana intelligētia cōpre hēdimus. Nec inter ipos astronomię peritos: qui in stellarum signorū que rōne verū scrutātur, vilo etiā modo puenit: vt capite sexto meminit Censorinus. Epigenes centū duodecim annis vitam cōstituit longissimā. Berosus cētum & sex: alij ad centum viginti annos produci possēt alij etiā vltra credere. Plinius tñ capite quadagesimonono Epigenē centum viginti duos annos: ac Berosum centum & septēdecim numerasse dicit. Id quod verū esse mihi nō persuado. Quādoquidē certū esse metam: quam transgredi nequeas: cōstitutam oibus ex scripturæ sacræ fontibus hausim⁹. Nam capite sexto libri Geneleos hęc vba pditū est. Quum cōcepissent hoies multiplicari sup̄ terram: & filias pcreassent videntes filij dei filias hoim q; essent pulcræ: acceperunt sibi vxores ex oibus quas elegerant. Dixitq; Deus. Non pmanebit spiritus meus in homine in athenū: quia caro est: eruntq; dies illi⁹ centū viginti annorum. Fusore sentētia hoc idem scribit Lactantius. Cuius vba hęc sunt ex capite decimoquarto libri secūdi diuinarū institutionū. Deus (inqt) quum videret orbem terræ malitia & scelenb⁹ oppletum: statuit humanum genus diluuiō perdere. Sed tamen ad multitudinē reparandā delegit vnum: quod corruptis oibus singulare iustitiæ superat exemplū. Hic quum sexcentorum essēt annorū: fabricauit arcam sicut pcepērat ei deus: in qua ipse cum cōiuge ac tribus filiis totidemq; numerus res seruatus est: qui aqua vniuersos montes altissimos operuisset. Deinde orbe siccato execratus iniustitiam prioris sæculi: Deus: ne rursū longitudo vitæ causa esset excogitādorū malorum: paulatim per singulas progenies diminuit hominis etatē: atq; in centum & viginti annis metam collocauit: quam transgredi non liceret. Hęc ille. Vides igitur vti ex immēsa illa annorum prope infinitate (annos enim non gentos aut mille etatis primę homines viuere solitos in libro Geneleos legere possis) intam exiguum tamq; angustum conclusam esse vitam hois. Nam vt Virgilius p̄reptice canit breue: & irreparabile tempus oibus est vitę. Hoc vitę tempusculū, hanc horulā graphice notauit antiquas: quū deā eandē hoc est Venerē vitę & principio & fini p̄sidē collocauit.

Vt Plutarchus in Problematib⁹ memoriae tradit. Set repetat iter. De
 eo p̄stituto vitę termino intellectu puto illud lob capite decimo quarto
 cõstituit terminos ei⁹: qui p̄teriri nõ poterūt. Homerus quoq; (vt est
 ap̄d A. Gellii capite decimo tertij libri) vastiora plixioraq; antiquoꝝ
 hominũ corpora fuisse opinatus est: nuncq; quasi mũdo iam senescẽte
 rerũ atq; hoim detrimẽta esse. Iam enim ad annos centum distrieta est
 vitę nostrę breuitas: vt Ecclesiastici capite duodeuicesimo traditum
 est: Numerus dierũ hominum vt multum centum anni quasi gutta
 aque maris deputati sunt: & sicut calculus arenę: sic exigui anni in die
 æui. Hominis vitã vltacentum annos p̄ferri nõ posse Aegyptij hu-
 manarũ rerũ prudẽtissimi ex p̄dere humani cordis eorũ: qui sine vilo
 valitudinis offendiculo vixere putauerunt. Hominis em̄ anniculi cor
 drachmas duas p̄dere: bimi quatuor: & sic in annos singulos vsq; ad
 quinquagesimũ accedere binas. q̄ tunc nõero centũ insenirent. deinde
 ab anno quinquagesimo singlis annis binas detrahi obseruauerũt. Ex
 quo p̄picuum est humanũ cor anno centesimo ad anni p̄mi redire p̄o-
 dus: nec p̄duci posse l̄gius. Authores sunt Crinitus capite nono libri
 septimi Censorii capite decimo quarto. Plini⁹ capite tricesimo septimo
 libri vndecimi. Anno septuagesimo p̄fectũ humanę vitę spatiũ termi-
 nat; Macrobius libro p̄mo de somni; Scipionis expositione affirmat.
 Qd̄ quisq; excesserit: ab oĩ officio vacuus est. Psalmista distrieta est
 & octogesimo. Anni nostri sicut aranea meditabũtur: dies annorũ no-
 stroꝝ in ipsis septuaginta anni. Si autẽ in potẽtatib⁹ octoginta anni: &
 ampli⁹ eorũ. labor & dolor. Sed ad ternariũ iã redimus nostrũ. Triplex
 mortis humanę gen⁹ Baptista Pius in p̄mẽtarijs in Cistellariã Plauti
 Seruius itẽ in p̄mẽtarijs quarti Aeneidos assignat: qd̄ scilicet p̄cedit na-
 tura fato ve aut fortuna. Natura: hoĩ em̄ vltra centũ viginti annos vi-
 uere negatũ est. Fato. nã anni nonagita. i. tres Saturni cursus hoĩ exitũ
 mortẽq; afferũt: nisi forte aliarũ stellarũ benignitas tertiuẽ ei⁹ sup̄er-
 sum. Fortuna. i. casũ q̄ ad oĩa: q̄ extrinsecus sunt: p̄tinet: vt ad ruinã, ad
 incẽdia, ad naufragia, ad venena, ad sexcẽta hoc genus alia: q̄ in hoim
 vita crebro x̄sanũ. de hac re A. Gellii⁹ capite p̄mo libri decimitertij loq;.
 Pręter hęc hũanę vitę discernẽt qd̄ est maximũ hunc n̄ro (de q̄ dicimus)
 ternario ẽ attribuẽdũ. Rei cui⁹ originẽ alti⁹ paulo repetim⁹. In morbis
 septim⁹ q̄scq; dies piculosus ẽ: p̄q; oẽm vitã septimũ quẽq; annũ cũ esse
 in quo hũanę vitę sal⁹ fluctuaret maxie putauerũt. Ex his tñ periculos
 pleniores annos dixerũt eos: quos hebdomades temẽ cõficiũt. Quales
 sunt vnus & vicesim⁹, secũdus & quadragesimus, sexagesim⁹ tertius,
 postremũ quartus & octogessimus. In quo vitę hũanę terminũ Staseas
 defixit vt capite quinto author est Censorinus. Sexagesimum tertium
 (quem septies nouem conficiunt) cum periculo & clade aliqua venire
 aut corpor⁹ morbiq; grauioris, aut vitę interitus, aut animi egritudis
 A. Gellius capite septimo libri decimi quinti obseruatũ in multa hoim
 memoria expertũq; dicit. Quo anno mortu⁹ est Aristoteles. Plato autẽ
 (vt est ap̄d Censorinũ) vno & octogesimo anno (q̄ nouies nouẽ cõstat)
 terminari hois vitã putant: cũ dẽq; viuẽdi sinẽ habuit. Diuerticulũ nõ

Cordis hu-
 mani pon-
 dus.

Mortis tri-
 plex.

Vitę peric-
 cula.

Aristotelis
 mors.
 Platonis
 mors.

Aetas tri-
plex.
Iuuenes.

fuerit proflus alienum hominis vitam in treis partes partiti: vt apud A. Gellium Seruius Tulli⁹ Romani populi rex distribuit. Pueros em̄ appellauit eos: qui annis septendecim minores essent: Iuuenes vsq; ad annum quadragesimū sextum: qua ætate viribus valent: atq; ad rem militari idonei cōprobātur. Quocirca poetæ Latini milites appellare solent iuuenes. Senes qui supra hūc annum viuerēt.

Tres Ope progeniti fratres: tres ordinae parca.
Vesta: Ceres: Iuno: sexus muliebre sorores.

Rhea.
Opis.

¶ Tres ope progeniti fratres. Ex Rhea sorore (quam opem latine dici Laetantius capite decimo tertio libri primi asseruat) Saturnum filios treis virilis sexus Iouem, Neptunum, Plutonem suscepisse adeo puulgatum est: vt literarum expertes & (vt aiūt) analphabeti vix ignorent: ideo descriptionem multā de ea re p̄mitterem⁹: aut vt Gelliano more loquar supersedebimus. Quo aut̄ modo mūdum inter se partiti sint: Homerus cecinit. Apud quē libro decimo Iliados Neptunus ita loquitur.

Iouis, Ne-
ptuni &
Plutonis
regna:

Tres liberi ex Saturno nati sumus & Rhea Iuppiter, ego, & Pluton suā quisq; dignitatem sortiti. Nam quū trifariam vniuersa diuisissemus, Ioui rem cōmissimus. Mihiq; cecidit mare, Plutoni infernā tenebrā Ioui cœlum cū laxo æthere & nubibus. Terra autē & Olympus nō certi dei: sēt cōmunes sunt omnium. Poeticæ huius partitionis rationem hanc Laetantius capite vndecimo libri primi ex antiquo authore Eufemero

Pluto.
Agefilaus.

prodit. Regnū (inquit) orbis ita partiti sortitiq; sunt: vt orientis (vnde lux nascitur) imperium Ioui cederet. Plutoni autem (cui Agefilao nomen fuit) pars occidentis: vbi lux mori videtur: obtigit. Neptuno vero

Ioues tres
fuisse.

maritima omnia cū insulis obuenerūt. Treis tamē fuisse Ioues Cicerō libro de natura deorū tertio meminit. Vnū Aetheris filiū: ex quo nata est Proserpina. Alterum Cœlo patre genitū: ex quo Minerua bellorū & inuētū & princeps nata est. Tertium Cretēsem Saturni filium: cuius in isula Creta sepulchrū ostēditur. Quem mūdum quinque circuisse: leges mores frumentaq; hoibus primo docuisse: eāque ob rem diuinis honoribus affictum fuisse Laetantius eiusdem (quem dicebamus) libri capite vndecimo affirmat.

Parca.

¶ Tres ordine parca. Parca tres fuerūt Cloutho, Lachesis, Atropos. Quæ nascētib⁹ hoibus: vt Hesiodus in Theogonia tradit: dant habere bonū & malū. Eas igitur humanæ vitæ p̄ponūt. Nominumque earum rationem Placiades ad hanc p̄pmodum sentētiam scribit. κλωθω Latinis euocatio dicit: quæ hois natiuitatē euocat. λachesis dicitur sors nūcupatur: quæ vitæ ideo p̄gest: quoniam sorte obtingit: quemadmodū quis viuere possit. & τροπος sine ordine dicit. Mortis em̄ conditio sine lege aduenit oibus. Fata nō parca Idem Placiades appellat. Sēt mox protin⁹ easdē esse parcas & fata dicem⁹. Apuleius fata itidē appellās trium temporū p̄terenti p̄sentisq; & futuri rōnem eis tribuit. Cui⁹ verba sunt hæc ex libro quem de mūdo inscripsit.

Fata.

Tria (inquit) fata sunt: Numerus cum ratione tēporis faciet: si p̄tatem earū ad eisdē similitudinē tēporis referas. Nam qd̄ in suo p̄fectum

est: præteriti tēporis habet speciem. Et quod torquet in digitis momēti præsentis indicat spatia. Quodq; nōdū colo tractum est: subactumq; curæ digitorū: id futuri cōsequētisque sæculi posteriora videtur ostendere. Hæc illis cōditio ex nomine eorūdem pprietate contigit: vt sit Atropos præteriti temporis fatum. Lachesis a sine cognominata: q; etiam illis quæ futura sunt finem suum deus dederit. Clotho præsentis temporis habet curā: vt ipsis rationibus suadeat: ne cura solers rebus desit oibus. Hæc ille. Apud Eusebium capite tertio tertij libri de euāgelica præparatione. Parca ad tres lunæ x̄tutes referunt. Clotho ad generandū. Lachesis ad nutriēdum. Atropos quoniā incōuertibilis dea est: fructuū vim habet generatiuā: quā Cererē appellāt. Parcas aut̄ ideo facta nūcupant: q; euitari nō queant: vt ex illo Apollinis oraculo: qd̄ idem Eusebius citat capite secūdo libri sexti.

Esse (inquit) certum, stabile, inuolabile semper:

Quicquid nent fufis Parca rex iussit olympi. Capite septimo libri eiusdē idem ex Homero scribit. Nō est qui fixas Parcarū auertere leges Effugere aut possit. Vnde tamē dicā sunt Parca cōspiranter nō scribunt oēs.

Eusebius em̄ capite septimo libri eiusdem cuius nunc meminimus: Parcas ideo q; nemini parcat̄ appellatas putat. Martiano Capella eadē est sentētia. Verba cuius ex libro quarto huc ascēdimus. Per cōtrarium (inquit) verba dicūtur: quādo contra quod dicimus accipiūtur: vt Parcas dicimus fata: quum non parcant: & lucum quum non luceat. Hoc

Parca vnde dicatur.

grāmatici κατὰ τὴν φρασίν vocāt. Hæc ille. A parco adiectiua Parcas appellari ea forma qua ab illis adiectiuis natali, oriente, occidente, sexcentisq; alijs hoc genus vocis eiusdē substātiua inclinātur nobis persua sum est. Nam vti parcus homo alijs etiam ppinquis parum admodū tribuit: ita Parca hominibus cuiuscūq; sint fortunæ desultoriam vitæ breuitatē tribuunt. A. tamen Gellius capite decimosexto libri tertij ex M. Varrone tradit Parcas a partu quasi parvas mutata vna litera fuisse appellatas. Vbi ex Cefellij vindicis sententia parcarum tria hæc nomina dicit. Decimam nonam & mortā. Decimam & nonā ideo: q; qui decimo aut nono mense nascuntur: ij viuere possunt. Mortam vero quia qui mense octauo nascūtur: viuere eos negatum est. Auf mortam eam esse putant quæ morti præest. Vt Liuij Andronici poetæ carmen a Gellio citatum ex Odysee p̄probat. Quādo inquit dies adueniet: quē p̄fata morta est. Morta. i. parca fatalis. Obiter Gellianos codices emēdādos esse cōsem̄. In quib⁹ (puto) oibus scriptū est. Sed hō minime ma

lus Cefilleus mortā quasi nomē accepit: quū accipere quasi merā deberet. Ioānes Baptista Pius capite tertio annotationum priorū (ne alienā mihi vindicē diligētiam) uoī p̄ay non meram scribēdum esse in codice Gelliano doctē p̄cipit: set quasi nomen inemēdatū reliquit. Nostro igit̄ periculo nomē fōdica: inq; eius locū mortē substitue ad hāc sentētiā. Cefellius mortā quasi mortē dictā esse putat: set putādum erat potius mortam quasi meram esse appellatam. Est enim uoī p̄ay idē quod apud

Gelli⁹ emāculādus.

latinos parca aut fatum: vt ait Apuleius in libro de mundo. Parcas ex Hærebo & nocte genitas eē Cicero libro de natura deorū tertio affirmat.

Ceres. **Iuno.** **Vesta.** **Berosus.** **Noë.** **Ianus.**

¶ Vesta Ceres &c. Ex Ope & Saturno sorores tres natę sūt Vesta, Ceres & Iuno. Ouidius libro fastorum sexto.

Ex Ope iunonem memorant Cereremq; creatas:

Seminē Saturni: tertia Vesta fuit. Laetātius capite decimo quarto libri p̄mi author est Vestā fuisse matrē Saturni, Cererē sororē, & Iunonem filiā. Sed putant multi duas fuisse Vestas: alterā Saturni matrem, alterā eiusdē filiam. Vestā prāter hęc fuisse Iani vxorē: eamq; primā sacrorum reginā sacrificiorum ignē sempiternū seruati instituisse Fابي Pictor in libro de origine vrbis Romę meminit. Sed rem fufius enarrat Berofus ille Babylonicus: cui statua aurea lingua Athenis erectā fuisse ex Plinio didicim⁹. Si modo (quā nō libēter asserā) Annius Viterbiensis ver⁹ est Berofite citator: e quo hęc collegim⁹. Noam enim (de quo in libro Geneleos abū de scriptum est) post diluuiū vitē vinumq; inuenisse tradit. Ideoq; Ianū ab Arameis appellatū fuisse. Ianus enim Arameorum lingua vitifer aut vinifer dicitur. Noë fuit vxor noie Tythea: quę quoniā mater erat Aretia. i. terra vocata est ab Arameis. Post mortē vero Esta cognominata est: quoniā sacrorū (vt dicebamus) regina fuerat: ac puellas ignē sempiternū inextinctūq; seruare docuerat. ea puto fuit causa quę virginitati pręesse putaret. Aliam tamen causam Ouidius canit. Cuius verba sunt ex libro fastorum sexto.

Necti aliud Vestam: q̄ viuam intellige flammam.

Nataq; de flāma corpora nulla vides.

Iure igitur virgo est: quę semina nulla remittit:

Nec capit: & comites virginittatis amat.

**Vestę simu-
lachrum.**

Vestę autem nullū erat simulachrum: nisi ignis in eiusdem templo cę-
latus. De quo inibi Ouidius.

Esse diu stultus Vestę simulachra putati:

Mox didici curuo nulla subesse tholo.

Ignis inextinctus templo cęlatur in illo:

Effigiem nullam Vesta nec ignis habent. Idem sentit Eusebius capite tertio tertij libri de euangelica preparatione. Vt autem Vestā fuisse matrē Saturni dicam⁹: alii⁹ aliquāto rem repetim⁹. Tythea (quā post mortē vestā fuisse appellatā dicebam⁹) filios tres Noę pepit ante diluuiū, Sem, Cham, & iaphet: vt capi. sexto Geneleos p̄ditū est. Cham x̄o magiç arti: & veniçq; perit⁹: 300astra appellat⁹ ē: vt authorē Berofus.

Noë filij.

Zoroast.

Cęlovinilia

Saturnus

āputauit.

Deorū va-

na cōsēcra-

tio.

Quirinus.

Nemesis.

Marica.

Vesta vn-

de dicatur.

Patrē x̄o Noā odio hēbat: p̄pterea q̄ vltimo genitos p̄r ip̄e amabat: se autē despici Chem putabat. P̄ris ergo madidi ebriq; virilia manibus attrētās magiçū carmen tacite submurmurādo generandi vim a patre abstulit. Ideo datū est poetis fingēdi argumētū: vt Saturnū patri virilia amputantē facerēt. Cham autē Aegyptij Saturnū appellauerūt: Vestā igitur saturni matrē fuisse p̄stat. Quā autē post mortē appellatā fuisse Vestā Berofus dicit: Lactātij testimonio idē doceri p̄t. Solēt (inqt) mortuis p̄secratis noia imutari: credo: neq; putet eos hoies fuisse. Nā Romul⁹ post mortē Quirin⁹ dict⁹ est: Lęda Nemesis: Circe Marica: Ino Leucothea, materq; matuta: Melicertes Palemon, Fortunusq;. Hęc ille. Vestam a vestēdo esse dictā aliqui autumāt: eo q̄ Vesta. i. terra flonit. &

herbis vestiaf. Ouidius a vi & stando ppter ea q̄ vi sua stet appellatam
putat. Cuius verba sunt ex libro fastorum sexto.

Stat vi terra sua: a vi stando Vestia vocatur:

Causa q̄ pars Cirij nois esse potest. Hoc autē posterius carnē ideo
addit: q̄ Cicero lib. ij. de natura deorū: Velle (inquit) nomē est a Græcis
ea est em̄ q̄ ab illis Hestia dicit̄. De Cerere & Iunone adeo multi scribūt:
vt de eis tacere pot̄: q̄ dicere certū sit: si pauca de triū deorū Mimerug
Innonis Venens contentione dixerim. Hęc igit̄ de q̄ de pulcritudine p̄ten-
dētes q̄ Paridis chalculū expectarūt: triplicē vitā significāt, p̄teplatiuā,
actiuā, voluptuosam: quaz̄ q̄ sit electibilior iter earū seclatores est p̄tro
uerfia. Hęc itē tres deæ de excellētia certātes ad Socratē (quē elegerūt iu-
dicē) p̄uenerūt. Pallas reportauit victoriā. Sprete Ven⁹ & Iuno Socratē
sub falsis testib⁹ agitatū morte dānarūt. Author est Marfil⁹ Ficin⁹ in
eplis. ¶ Decus muliebre. In eo codice quē Tacuin⁹ Ioānes ipressit Ve-
netijs scriptū inuenio. Vestia, Ceres, Iuno sexus muliebre sorores: quod
prorsus nō ē rei iudicēdū. Nā vt tradit Pniscian⁹ lib. v. Latini veteres hoc
sexus hu⁹ sexi inclinarūt. Plaut⁹ in Rudēte. Virile sex⁹ nūq̄ vlū habui.
Vtroq̄ aut̄ mō legi posse videf: eo q̄ tres illc̄ sorores decus sūt muliebre:
Nam mulieres aut̄ sūt spiritualib⁹ vt Vestia: aut regnis vt Iuno: aut
vtriq̄ vt Ceres: & sexū explēt: nā aut̄ x̄gines sunt vt vestia: aut nupte vt
Iuno: aut neutra vt Ceres. Vestialis x̄ginis castitas annis fer dems ter-
minat: p̄mis em̄ decē annis discit virgo: totidē m̄mistra est: in reliquis
docef. Post eos triginta annos ei est nubendi potestas. Author est Pom-
ponius Letus in libro de Romanorū sacerdotijs.

Socratis
mors.

Sex⁹ virile.

Vestalium
castitas.

Inde trifulca ioui sunt fulmina: Cerberus inde:

Inde tridens: triplexq̄ Helenes cū fratrib⁹ ouū.

¶ Fulmia sūt ioui trifulca. i. tres sulcos hntia. Sulcus. n. authore No-
nio Marcello ē quicqd̄ i lōgitudine aculeatū ē. Varro i Marco. P̄r diuū tri-
fulcū fulmē igni feruido astatū mittat i tholū Marcelli. Virg. i. ij. gnei.
Linguis micat ore trifulcis, Plini⁹ capi. tricesimo septio libri vndecimi
Lingue nō oib⁹ eodē mō: tenuissima serpētib⁹ & trifulca vibrās, attri co-
loris, & si extrahas plōga. Trifulca aut̄ Iouis fulmia eodē Plinio capite
vicefimo libri sc̄d̄i authore d̄r̄ ppter ea: q̄ ex trib⁹ sup̄nis fidenb⁹ hoc ē
ex Saturno, Ioue, Marte ac p̄cipue ex eorū medio. i. ex Ioue ignes ad ter-
ras decidūt: q̄ fulminū hnt̄ noia. Ideo Iouē d̄ctū fulmina iaculari. Tria
fulminū ḡna idē Plini⁹ libri eius dē capite quinquagesimo tertio scribit̄.
Alia em̄ sicca sūt: q̄ adurūt. Alia humida: q̄ infuskāt nō vrūt. Tertū est
q̄ Aristoteles octauo capite libri tertij Meteorū argeta: nos vero clarū
dicim⁹: qd̄ nō vr̄t: set vis ei⁹ stupēda est & admirabilis. Ibi em̄ vim suā
inducit: vbi reluctamē: vt i solidis corpib⁹: aliqd̄ ve sibi p̄tariū: vt i liq̄
rib⁹ iuenit: Eo siq̄ dē aurū, æs, argētū hquant̄ int̄: quū sacculi p̄ (in qb⁹
insūt) n̄sio sint mō ambusti. Intnt̄ vestib⁹ ossa p̄sumit. Intact̄ op̄met̄
n̄sioq̄ relicto vestigio exhaurit dolia: Martia Romanorū p̄nceps gra-
uidā fulmie p̄cussa ē: q̄ fact⁹ exaiat⁹ ē: ip̄a citra vlū ali d̄icōmodū vixit.

Sulcus.

Fulmia Io
ui cur tri-
buantur.

Fulminū
q̄t sint ḡna

Martia ful
minata.

Fulminū
iaculatio.

Tria alia fulminū genera Baptista Pius in cōmētario libri sexti Lucre
trij memorat. Vnum vt p̄st̄: quādo videlicet aliquis de aliquo faciēdo
tractat: id fulmine vel tonitruo iupiter approbat: idq̄ sine deoꝝ alioꝝ
cōsilio facit. Regis est etiā etiam sine cōsilio prodesse semp. Alterū quum
minatur & terret magno horredoq̄ sonitu. Quod quū facit Cossenes
deos euocat. Qui ab Ennio his verbis appellantur. Iuno, Vesta, Mi-
nerua, Ceres, Diana, Venus, Mars, Mercurus, Iouis, Neptun⁹, Vul-
canus, Apollo. Sine cōsilio enim nō comminādum. Tertium quū ferit
quod caelestium deorū atq̄ terrestrium omnū consilio facit. A p̄c̄nis
enim reges abstinere debent nisi deliberātibus multis id consultum sit.

Fulmina q̄
dij iaculēt.
Fulmine q̄
nō quatīāt
Laurus.
Aquila Io-
ui quū mi-
nistret ful-
mina.

Tres sunt dij authore Seruio in cōmētario libri primi Aeneidos qui
fulmina iaculātur. Iupiter, Vulcanus, Minerua. Tria quē fulmine non
quatīāt Plinius capite septimo & quinquagesimo libri scēdi nume-
rat. vt Lauri fruticē. Quæ causa fuit: vt tonante cælo Tyberius Cæsar
contra fulminis metum Lauro coronari solitus sit. Idem author est ca-
pite vltimo libri decimi quinti, Alterum: vt vitulos marinos: quorum
pellibus tabernacula cooperiūt ha qui fulminū timidiōres sunt. Tertiu
vt aquilam: quæ ob id Iouis feli huius armiger: fulmina q̄ Ioui mini-
strare p̄hibetur. Trifurca item fulmina ideo appellare possis: quia tres
fratres iupiter, neptunus, Pluton licet diuisa habeant regna: cōmunes
tamē habent potestates: sceptrūq̄. ideo triplex est omnibus. Quoniam
autem Iouem hospitibus p̄cesse, Homerus libro nono Odyss. ac Vir-
gilius libro Aeneidos primo dixerūt non multum fuerit diuerticulum
dicere: apud Indos eam fuisse legē: qua cautū esset: ne quis apud hospis-
tem diutius q̄ triduum habitaret: vt ait Philostrat⁹ libro scēdo. Ideo
in Milite Plautus. Hospes (inquit) nullus tam in amici hospitum di-
uertī potest: quin vbi triduum continuū fuerit: iam odiosus sit. ¶ Ioui.

Hospitij
lex.

In codicibus alijs iouis legitur. Sceptrū iouis factum esse cypresso Py-
thagoras putauit: vt libro octauo scribit Diogenes Laertius. In Caria
simulacrū iouis bipennē non sceptrū neq̄ fulmen sustinet: vt est apd
Plutarchum in Problematis. ¶ Cerberus inde. Cerberus triceps p̄-
pterea dicitur: quoniā vt ait Beroaldus in cōmētario libri tertij Apuleij
Cerberū terram Phisici appellat: dictum quasi κροεισορορ. i. carni-
uorum. Humanas autem carnes terra depascitur. Ideo Virgilius libro
Aeneidos sexto facit illum sup ossa cubantem. Terra autem in treis p̄-
tes diuiditur: in Europam, in Asiam, in Africam: Placiades libro My-
thologi: con p̄mo dicit canem tricripitem cerberū sub Plutonis pedibus
subiectum esse: quia mortalū iurgiorum inuidiē triplici statu cōstant:
naturali, casuali, accidentali. Naturali vt canum atq̄ leporum: luporū
& ouium: hominū & serpentum. Casuali vt amoris zelus & inuidiæ.

Iouis sce-
ptrum.

Cerberus
triceps.

Odiū tri-
plex.

Cerberi of-
ficium.

Accidentali: qd̄ aut verbis casu oboritur: vt hominib⁹: aut propter pa-
bula: vt iumentis. Tria hæc officia Cerbero Volaterranus in Hesiodi
Theogonia tribuit. Arte dolosa venientibus blanditur. Ingressos exire
prohibet. Conātes deuorat. Eusebi⁹ capite vltimo libri quarti de euā-
gelica p̄paratione Cerberum canem tricripitem dicit esse demona p̄ra-
uicioissimum: qui in his tribus elementis: terra, aqua, ære venatur.

Hesiodus tamen in Theogonia prodit Cerberum inferni canem ferrea voce, mōstrum pudēdum, quinquaginta fuisse ceruicibus. ¶ Inde tridens. Tridentem gerit Neptunus: quia aquę triplex est virtus liquida, fæcūda, potabilis. Vel quia aqua in tribus illis conclusa est in cælo, in aere, in terra. Rationes eas quas dicebam⁹ vtpote iam cognitas prudētes omittim⁹. Trifidam hastam Portunum marinum deum gessisse innuit Martianus Capella libro quinto. Horum triū quos dicebamus Iouis Neptuni Plutonis pater Saturn⁹ trigis, i. trium equorum curru vtebatur: vt in Theogonia tradit Hesiodus. ¶ Triplexq; Helenę cū fratribus ouum. Iupiter in cygnum mutatus cum Læda concubuit. Vnde nati sunt tres Castor, Pollux, & Helena. Authoꝝ est Placidas libro secūdo mythologicō. Higinius tamen libro secūdo de historia signorum cælestium tradit Helenam ex Nemese natam esse. Quā enim a Nemese quā amabat, Iupiter cōtemneretur: tunc cum Venere pactus est vt ipa in aquilam mutata se mutatū in Holorem insequeretur. Iupiter igitur holor a Venere aquila fugatus ad Nemese inuolat: quem complectitur Nemesis: sopno tandem irrigata dormit. Pudicitia cui⁹ illud it Iupiter. Auim peractis diebus ouum parit Nemesis: qđ Iouis imperio Mercurius auferens Spartā defert: inq; sedentis Lædę gremio imponit. Ex quo nata est Helena. Sed Lædam post morē appellatam esse Nemese dicebamus. Isocrates in oratione de laudibus Helenę tradit Iouem se bis in cygnum cōmutasse: semel quum Nemese cōcubuit: iterumq; quum Lædam compressit. Lucianus in Dialogo: qui Gallus inscribitur: dicit Helenam fuisse procera ceruice & alba: iccirco cygni filiam esse creditam. ¶ Cum fratribus, i. cum Castore & Polluce: de quibus omnibus passim scribunt omnes.

Tridens
Neptuni.

Portunū
hasta.
Saturni
currus.

Helena
genus.

Helena
quorū cygni
filia.

Ter noua nestoreos impleuit purpura fusos.

Et toties trino cornix viuacior æuo.

Quam nouies terni glomerātes sæcula tractus

Vincūt æripedes ter terno Nestore cerui.

Treis quorum ætates superat Phœbeius oscens:

Quē nouies senior gangeticus anteit ales:

Ales cinnameo radiatus tempora nido.

¶ Nestor Nelei filius tres vixit hoīm ætates. De quo Homerus libro Iliados primo. Nestor (inquit) Pyliorum & imperio & fæcūdia longe princeps. Cuius ex ore dulciore melle stuebat oratio. Vir sapiētia simul & anni grauis. Siquidem tertiam iam ætatem hominū vivebat. Idem libro Odysseę tertio: aliorū iura sapiētiamq; exuperare: iamq; in tres hominum ætates imperasse dicit. Quod fabulosum esse mihi facile persuadeam: perinde vt Censorinus capite sexto putat esse p̄mētū: quod Argāthomū Thartestorū regē centū quinquaginta annos vixisse tradūt.

Nestori:
fæcūdia.

Viuaces
homines.

FRANCISCVS SYLVIVS

Quodq; Ephorus aliquor Arcadiæ reges ad annos trecetos vixisse scribit. Plini⁹ itidē capite octauo & quadragesimo libri septimi alia pmulta de ista annorū multitudine mēorat. Quorū ideo inductū est erratū ac offimatū: quoniā nō est apud omneis eadē annorū mētura. In quā igit sentētiā cōcedas: tuum sit iudiciū. ¶ Purpura. i. purpurea lana. Ducta est ratio a parcis. quę hois vitā cū lana quā colo nent exaquant. Nobiliorib⁹ vero purpurā hocē nobiliorē lanā alijs aliā parçē tribuūt.

Purpurea. Purpurā pro purpuræ lana Iustinus itidē vsurpauit. Verba eius sunt ex libro primo. Inuenit (inquit) cū inter scotorū greges purpurā colonensē. Est autē purpura (vt tradit Plini⁹ capite tricesimo sexto noni libri) piscis de cōcharum genere q̄ viuut annis plurimū septenis: quę tricenis dieb⁹ circa ortū canis delitescit: aqua dulci enecat: capta dieb⁹ quinquagenis salua sua viuere potest. Liquorē illū tingēdis lanis expetitū in faucib⁹ tm̄ in candida quadā vena habet: qui minim⁹ est: quęq; vna cū vita emittit. Eas igit viuas capere laborāt. Pleraq; alia scribit Plini⁹ capitib⁹ eodē, tricesimo septimo, octauo, nono, noni libri. Quo autē modo purpuræ color & vsus inuētus sit: quoniā scitu nō est inuētū dum p̄pterea scribim⁹ ex Francisci Philephi epistolarū libro tricesimo sexto: vbi ad hęc fere scribit sentētiā. Tyrin (inquit) dicit Hercules amasse nympham indigenā noie Tigonem: Tyronē Politanus capite Miscellaneorū duodecimo appellat. Hercules ad amicā euntem canis de more sequit̄ pro vetere quadā lege. Canes em̄ dños suos etiam ad ipsas vsq; cōciones sequebātur: purpurā quandā ad saxū repentē canis cōspicatus eā rapit: carne cui⁹ dū vescit: barbā tingit purpura. Inuisum colorem sibiq; gratū nymp̄ha inspicens Herculem se nō admissurā vltra dicit: nisi eodē colore infectā vestem ad se afferret. Quo factū est: vt aial tandē Hercules iuenerit: eiusq; sanguinē exprimeret: quē ip̄m nymp̄hę dono portauit. Purpurā in Bizantio primit⁹ inuentā: deoq; bāctā bizantiā eē appellatā Dioscorides affirmat. ¶ Noua purpura. Humanā vitam centū annis esse definitā nuper dicebam⁹. Parçē igit ætatis vni⁹ id est annorū centum purpurā colo agglomeratā neuerūt: secūda: item ætatis: postremo tertiæ. ¶ Et toties trino &c. Nestor ergo vixit annos trecetos: tres Nestoris ætates viuūt cornix. Cornicis tres ceruus: cerui

Purpurea inuētio.
Tigo.
Tyro.

Bizantium.

**Aialiū vi-
tucitas.**

tres coruus: Corui tres Phoenix. Quę oia cum Plinio putem fabulosa. Cuius x̄ba ex libri septimi octauo & quadragesimo capite his ascribo. Hesiodus (inquit) fabulose vt reor multa de hoim̄ x̄uo referēs cornic nouē nostras attribuit ætates: quadruplū ei⁹ ceruis: id triplicatū coruis & reliqua fabulosus in phœnice & nymp̄his. Sup̄ his ætatibus Virgī lianū vel (vt alijs placet) Ausonianum est hoc epigrāma.
Per binos deciesq; nouem superexit in annos
Iusta senescem quos implet vita virorum.
Hos nouies superat viuendo garrula comix
Et quater egreditur cornicis sæcula ceruus.
Alipedem ceruum ter vincit coruus. & illum
Multiplicat nouies phœnix reparabilis ales.
Quam nos perpetuo decies præuertimus x̄uo

Nymphæ & Hamadryades: quarum longissima vita est.
 Hæc cohibet finis viuacia fata animantium.
 Cætera secreti nouit Deus arbiter æui. De cornice ita canit Ouidius li-
 bro Elegiarum secundo.

Viuut & arnisonæ cornix inuisa Mineræ

Illam quidē sæchs vix moritur a nouē. Virgilius de obitu Meccenatis.

Viuere cornices multos dicuntur in annos. Cornices præter hæc marito
 mortuo (vt ait Plutarchus in Dialogo qui inscribitur An in brutis ratio
 insit) nõ exiguo tpe, sed nouē hoim ætatib⁹ viduē pseruat. Qm̄ autho-
 re Valerio Maximo lib. ij. titulo de institutis antiq̄s mulieres q̄ vno cõ-
 tētē matrimonio fuerāt corona pudicitie ornabatur. Multorū em̄ ma-
 trimoniorū experiētia quasi legitime cuiusdā intēperatiæ signū esse cre-
 debatur: ideo in nuptijs veteres post Hymeneū cornice inuocabatur: vt me-
 morie p̄dit Politianus capite sexagesimo septimo Miscellaneorū. Que
 causa est fortasse: quæ a Pallade facta dicatur. Nā vt ait Ouidius lib. ij.
 metamorphoseon: Neptun⁹ Coronidē cõprimere quib̄ laboraret: Pal-
 las eā tūc in cornice mutauit. ¶ Toties viuacior. i. quoties Nestor hoī-
 bus alijs fuit viuacior: toties cornix Nestore viuacior est. hoc est quo tri-
 plici. ¶ Ceruorū ætas (vt inq̄t Plin⁹ capite tricesimo secundo libri octauo)
 discerui nõ p̄t: set dentib⁹ senecta declarat: aut em̄ paucos aut nullos
 habet. Capite eodē idē. Vita (inquit) ceruus in p̄fesso lōga est. Post centū
 annos aliquib⁹ captis in torquib⁹ aureis quos Alexander Magn⁹ addi-
 derat optos iā cute in magna obesitate. Ad hoc viuacē Virgili⁹ appel-
 lat ceruū de obitu Meccenatis. Viuacēq; magis ceruus deest esse pauē-
 tes. Idē i Buccolicis. Et ramosa Mycon viuacis cornua cerui. Vbi tradit
 Serui⁹ Ceruus etate grauatos serpētes ingreire: quos flatu ad se tractos
 si comederint: in etatem redeūt priorē. ¶ Glomerātes. Ordo est Quam
 cornicis Cerui glomerātes. i. multiplicātes: & quasi in filii glomū impli-
 cantes nouies secula. i. tempora terni tractus. i. trecentorum annorum
 vincunt ter terno Nestore. i. duobus millibus & septingētes annis. Hoc
 autē ideo dicit vt cū ternario nestoris nouenarium: cornicis coniungat.
 In codicibus alijs glomerātem legebatur: set quoniā id sententiæ esse re-
 fractariū noueramus ideo glomerātes reddidim⁹. ¶ Acripedes. i. velo-
 ces quasi acrios pedes habētes. Est autē syneresis. i. syllabarū duarum in
 vnam cõiunctio. Sic Virgilius in libro Aeneidos sexto. Fixerit acripedē
 ceruam. Vbi Perotus secundum pedem p̄cleumaticum esse autumat
 sic Lucretius libro p̄mo Tum glacies acri flamma deuicta liquefcit.
 ¶ Phœbicus oscen. i. coruus. Quem sub tutela Apollinis esse Apulei⁹
 testis est. Cuius verba sunt ex libro de deo Socratis. Quum duo (inq̄t)
 colores præstabiles forēt piceus & niueus: quibus inter se nos cum die
 differunt: vtrunq; colorem Apollo suis alitibus condonauit cãdidum
 olori, nigrum coruo. Coruus autem quondam fuit olore candidior.
 Set quum Coronis Phlegiæ filia ab Apolline amata (Quam enim
 Neptunum amasse dicebamus: ea fuit filia Coronei Phocidos regis)
 cum Scy Calci filio concubuit: id quod Apollini coruus mercedē sperās
 nunciauit. Pro infelici nuncio coruū ex albo nigru fecit Apollo. Autho-

Cornicis
 ætas.

Nuptie se-
 cundē facti
 diendē.

Coronis in
 cornicem.
 Ceruorum
 ætas.

Cerui iuue-
 nescunt.

Coruus
 Apollini di-
 carus.
 Olor Apol-
 lini sacer.
 Coronidis
 adulteriū.

Coru⁹ cur
in tutela
Apollinis.

Oscenauis
Coruus vo
calis.

Oscines
aves.
Phœnix
auis.

res sunt Higinius & Ouidius libro secūdo metamorph. Laetantius in
cōmentarijs libri tertij Thebaidos Statj eum qui cū Coronide cōcū-
buit Lycū appellat: Coruumq; dicit custodē Coronidi datū. In Apolli-
nis tutela coruū esse positum Placiades libro pmo autumat: quia sol⁹
cōtra rerū naturam in medijs ipsis æstius ardorib⁹ ouiparos pululet
fœtus: vel q; solus inter aues omneis vocum ꝑhabet significationes.

COscen. i. vocalis auis quasi ore canens. Coruos autē vocales esse ꝑdit
Macrobius libro Saturnaliū scđo ad hanc fere sentētiā. Quū Cēsar Au-
gustus Adriacū præliū cum M. Antonio gesturus erat: tūc vnus aliquis
coruus duos docuit: vnū dicere Aue Cēsar victor impator: alterū Aue
victor impator Antoni. Victori em̄ coruū salutantē oblat⁹ erat: vt
docilitas tā breuis putata admirationē victori ingnaret: pro qua pecu-
niā ingentē acciperet. Victori Augusto redeūti oblat⁹ coruus dicit Aue
Cēsar victor impator. Mirat⁹ Cēsar officiosam auē viginti milibus
nummū emit. Socius opificis ad quē nihil ex liberalitate illa obuenerat
affirmauit Cēsari hēc illū & aliū coruū quē vt afferre cogeret rogauit.
Allatus: ꝑba ea q̄ didicerat exprimit. Aue victor impator Anton. Ea re
nihil exasperat⁹ Cēsar satis duxit tubere illū diuidere cū cōtubernali do-
natuū. Sutor quidā coruū aliū ad Cēsaris Augusti salutationē institue-
re laborabat: q; impēdio exhaus⁹ sæpe ad auē nō respōdētē dicebat: opa
& impēsa perijt. Edoct⁹ coruus dū trāsit Augustus salutationē dictatā
dicit. Qua audita Augustus m̄det. Satis inqt domi saluatorū taliū ha-
beo. Sup̄fuit coruo memoria: vt & illa quib⁹ dominū querētē solebat
audire subtexeret: opa & ipēsa perijt. Ad qd̄ ridet August⁹: Coruūq; emi-
iubet: quātū auē nō emerat adhuc vllā. Vocalē Coruū a suture interēptū
pōpaticis exequijs ad rogū allatū fuisse Plim⁹ tertio & quadragesimo
capite libri decimi ꝑbis enarrat plusculis. Oscines aues i Augurijs dñr
hæ: q̄rū ex garritu aut voce captant auguria. **C**Quē nouies senior &c.
Phœnicē intelligit: qui est aglæ magnitudine: auti fulgore circa collū:
cetera purpure⁹. Cæruleā caudā roseæ pēnæ distinguūt: crisse faciē: plu-
meus apex honestat caput. Qui postq̄ sexcentos sexaginta vixit annos:
casta thurisq; surculis nidū construit: odorib⁹ replet: sup̄q; emorit. Ex
ossibus cui⁹ ac medullis nascit primo quasi vermiculus: inde fit pull⁹.
Funen priori iussa vt reddat: nidū in solis urbē prope Panchaiā defert:
quē in ara deponit. Hæc ex Plinj capite scđo libri decimi. De Phœni-
cis morte & vita hisce ꝑbis Ouidius libro decimo quinto meta. scribit.

Vna est quæ reparat: seq; ipsa refeminet a les
Assyrij phœnica vocant nec fruge nec herbis
Set thuris lachrymis & succo viuut amoni.
Hæc vbi quinq; suæ compleuit sæcula vitæ:
Ilicis in ramis, tremulæq; cacumine palmæ
Vnguibus & puro nidum sibi construit ore.
Quo simul ac casias & nardi leuis anistas,
Quassaq; cum sulua subtraunt cinnama myrrha:
Se superimponit: finitq; in odonbus æum.
Inde ferunt totidem qui viuere debeat annos

Corpore de patrio paruum phœnica renasci.

Quum dedit hunc ætas vires honeriq; ferendo est:

Pondenbus nidi ramos leuat arboris altæ.

Fertq; pius cunafq; suas patrumq; sepulchrum:

Perq; leues auras Hyperionis vrbe potitus

Ante fores sacras Hyperionis æde reponit.

Diuus tamen Hieronymus de phœnice aliter scribit. Verba cuius hæc

sunt ex epistola secunda & tricesima tertie partis, Phœnix (inquit) auis

est in india & per quingetos annos de libano implet se aromatib; & sic

nudificat. Et indicat sacerdoti Heliopolitano mense Famenoth aut Far-

muth. Implet aram sacerdos sarmetis: & ibi cõfert phœnix aromata:

& electrum arq; imponit. Et pmo solis ortu phœnix quidẽ mouet pen-

nas: solis vero calore acceditur electrum: & sic exurit ut aromata & ipse

phœnix inceditur. Crastino die de cinere gignitur venmis: sed p̄nas

affert: tertio ad antiquã redit naturam: & sic ad sua loca reuertitur. Hæc

ille. Tri duo igitur ad pristina suam redit natura. Philostratus libro ter-

tio de vita Apollonij Tyanei meminit phœnicem quingetesimo quoq;

anno india supuolare: ac in Aegyptum venire: ni dũq; prope Nili fon-

tes ex aromatib; sibi cõstruere. Auloni; ad Paulinũ dicit Phœnicem

mille annos viuere sic. Nec quia mille annos viuunt gangeticus ales:

Vincit centum oculos regia pau tuos. Lactantij Edyllion est de phœ-

nice pherde venustissimũ: vbi oia scribit fufius: vbiq; phœnix annos

mille viuere traditur. ¶ Gangeticus. i. indicus a Gange indie fluuio

Nam vt ait Martianus Capella libro sexto: In india fluuio rũ mazimi

sunt Indus & Ganges. A scythicis mōtib; eodẽ authore Ganges de-

fluit: latitudo cui; vbi diffusior est: viginti millia passuum: vbi angus-

tior octo cõplectitur. Gangis magnitudinem Arrianus libro de gestis

Alexãdri magni quito scribit ampli;. Gangi em̄ (vt ait) neq; Nil; neq;

Danubius cõferri possunt. Sed ne hi quidẽ duo: si Indo misceatur Gan-

gem exaq̄t. Qui magnus statim a suis fontibus surgens quindecim

magnis annib; in se receptis nomen suum perpetuo retinẽs in oceanũ

decurrit. Phœnicẽ autem Gangeticum dicit: nõ q; in india moriat; re-

renascaturq;: set qm̄ ibi viuat. Nam vt ait Lactantius quũ moriturus est

phœnix in Syriam aduolat: quæ Phœnicia dicitur.

Phœnicis nomen cui dedit ipsa vetus,

Tum leget aereo sublimem vertice palmam:

Quæ gratum phœnix ex aue nomen habet.

Quam nec dente potens animal perumpere possit:

Lubricus aut serpens aut auis vlla rapax.

Plinius tamẽ capite quarto libri decimi tertij scribit Phœnicem dictã

esse auem ab arbore: nõ arborem ab aui. Verba cuius hæc sunt. quũ de

arbore palma loquitur. Mirum de ea accepimus. cũ phœnicẽ aue quæ

putatur ex huius palmæ argumento nomen accepisse: iterum mori ac

renasci ex seipsa. Plinius & Solinus in Arabia phœnicem viuere pu-

tant. In his ergo tribus inter authores non conuenit: vbi viuat: quot

annos viuat: vbi quoq; mō moriat; ac renascat. ¶ Cinnamœo nido. i.

Ganges.

Palma vni
de dicta.

Phœnix q̄
re palma
dicatur.

ex cinnamo. Cinnamo em̄ plusculisque odoris alijs rebus nidum cō-
ponit. Super quo Laſtantius.

Cinnama dehinc, auramq; proculspirantis amomi
Congerit & miſto ballama cum folio.

Non caſiæ mitis, nec olentis vimen achanti:

Nec thuris lachrymæ guttaq; pinguis abeſt.

His addit teneras nardi pubentis anſas:

Et ſociat myrt hæ paſcua grata nimis.

Auis eſt in Arabia auctore Plinio capite triceſimo tertio libri decimi

Cinnamul Cinnamulgus: q̄ cinnami ſurculis nidulaſ. Cinnami (quod idē cinna-
gus. momū dicit) multa ſcribit genera Dioſcorides: ſet illud ait eſſe preſtan-

Cinnamo- tiſſimū: qđ ſit nigrū: qđ virgulas habeat teneras & leues nodis plenas
mum. cū odore veluti rutę: acer & mordax gultu: naſturtij ſemis iſtar cū ſalu-
gine quadā & feruore: cui⁹ haſtas quum fregetis puluerē emittūt odore
vincentē omnia. Haſtas quū a terra euulſeris: radices eorū dē ſequitur.

Cinnamo- Hęc cinnami eſt approbatio. Plinius quonā legatur mō cinnamū ſcri-
mum quo bit. Verba cuius hæc ſunt ex capite viceſimo libri duodecimi. Metitur
modo le- (inquit) nō niſi pmiſerit deus: Iouem hūc intelligūt aliqui: Aſſabinum
gatur. illi vocāt. Quadraginta quatuor boum caprarūq; & anetum extis ipe-
tratur metēdi venia. Non tamē ante ortū ſolis, nec poſt occaſum licet.

Sarmēta haſta diuidit ſacerdos: deoq; partem ponit: reliquū mercator
in naſſas condit. Eſt & alia fama: cum ſole diuidi: ternaq; partes fieri
qđ ſoli ceſſerit relinquit: ac ſpōte cōſlagrare. De cinnamomo plura ſcire
ſi diſcupis Solinus capite ſecūdo & quadrageſimo. Herodotus lib. iij.
Philoſtratus libro de vita Apollonij Tyanei tertio, abunde nimis tibi
ſuppeditabunt. quæ quorū omiſſam ego: vt puto non dubitas. ¶ Cra-
diatus tempora. i. caput habēs varijs quibuſdam & quaſi radijs cora-
natum. Sic enim Laſtantius.

Aequatur toto capiti radiata corona

Phœbei referens verticis illa decus. Ideoq; ſub Apollinis tutela dicit
eſſe. Vel quoniā oriente ſole etiam morituros olores ſuauiſſe cantus
exuperat. Super quo Laſtantius.

Paret & obſequitur Phœbi memoranda fatelles:

Hoc natura parens munus habere dedit. Itemq;

Aſt vbi ſol pepulit fulgentis limina portæ:

Et primum emicuit luminum aura leuis:

Incipit illa ſacri modulamina fundere cantus:

Et mira lucem voce ciere nouam.

Quam nec holor moriens imitari poſſe puſetur.

Nec cillengē fila canora lyra.

Tres igitur ſunt aues ſub

Apollini q̄ Apollinis tutela. coruus, holor phœnix.

ſic atq; aues

Tergemina eſt Hecate: tria virginis ora Dianæ

Tres charites: tria fata: triplex vox: trina elemēta.

¶ Sic Virgili⁹ libro quarto Aeneidos. Tergemināq; Hecaten tria vixit

gimis ora Dianæ. Claudian⁹. Ecce pcul ternis Hecate variata figuris.
 Ouidi⁹. Ora vides Hecates in tres vergētia ptes. Exēpla hæc Domitius
 Calderin⁹ i cōmētario libri pmi Achilleidos statim sumit. Vbi ex Or-
 pheo auctore Hecaten tria hęc capita dicit: dextrū equi: sinistrū canis:
 mediū bois rusticis. Triuia ideo appellata est Hecate: quia auctore Plu-
 tarcho in Apophthegmatib⁹ Græcorū: Hecate facella triuirs aū portās
 dedicauit antiquas: qđ Hecatesion appellatū: vel qđ tres. habet ptātes:
 vt tradit Serui⁹ in cōmētario libri æneidos sexti. Nā in cœlo est luna: in
 Siluis Diana: in inferis proserpina. Vnde scitū est illā cuiuscūq; fuerit
 distichon. Terret: iustrat: agit: Proserpina: luna: Diana: Ima: superna:
 fera: sceptro: fulgore: sagitta. Eandē tamen esse Dianam & Hecatē nō
 fatent oēs. Diodorus libro quinto auctor est Soli duos fuisse filios cru-
 ddes Aetam Colchorum & Perfen Tauricę reges. Ex Perse nata est He-
 cate: qđ sagittis hoies proferis cōfodiebat: quęq; venenorū vim experi-
 tura hospitib⁹ ea in cibus tribuebat. Hęc veneno patrē sustulit. Deinde
 assūpto regno Diane Tauricę tēplū pstruit. Hospites Dianę in eo tēplo
 mactat. Hac. n. crudelitate nomē suū futurū esse clari⁹ aut umat. Post
 hæc patre Aetę nubit: cui tres pit filios Circē Medeā Aegialeū. Hesiod⁹
 in Theogonia Asterā ex Perse pepisse Hecatē dicit: quā pter oēs iupiter
 honorauit donauitq; trib⁹ numinib⁹ terre, maris, ac poli. Cicero li. iij.
 de natura deorū tradit Asterā Hecates matrē fuisse Latonę sororē. Cōso-
 brnēq; erāt Hecate & Diana. Dianās tres fuisse idē eodē lib. meminit
 Priā sunt Iouis & Proserpinę filię filia: qđ pinnatū Cupidinē genuisse dī.
 Scđā qđ ex Ioue Itio & Latona nata ē. Tertę p̄ Vpris dī. Idē li. ij. Lunā
 dictā eē a die Dianā scribit: eo qđ noctu lucēdo qđi diē efficiat. Dianā tñ
 quasi lanā ita dīpposita dictā eē putat Macrobi⁹ lib. i. Saturnaliū. Lu-
 na itidē ab hoc ternario nō videt aliena: qñquidē eā ter nouies cursum
 pagere suū dicebam⁹ ex Pythagoricorū snia. Deide Luna triplex est fac-
 cies. noua. plena. media. Tres q̄therę lucis p̄uersiones Macrobi⁹ lib. ja.
 de somno Scipionis mēorat: maximā qđ est anni scđm solē: mediā qđ est
 mēsis scđm lunā: minimā qđ est diei scđm ortū & occasum. Diei autē (vt
 id parerjon dicam⁹) tres sūt ptes. ortus mendies & occasus. quorū tritū.
 in duodecim tabulis tm̄ sit mētio. Horę. n. nōdū inuētæ erāt: vt Celsori-
 nus capite vndeicesimo meminit. Quę eā fuit: vt Eusebi⁹ capi. tertio
 tertij libri de euāgelica p̄patione Cerberū dixerit tricipitē. Supiores. n.
 regiones tres sūt: ort⁹, occasus, meridies. Solo. n. capite triformis eē dī.
 Ibidē loci Eusebi⁹ eādē esse lunā & Hecatē dicit: qđ ppter facies varias tri-
 formis eē dī. Nouilunij em̄ stutē cādidis vestib⁹ aureisq; & face ardētī
 significauit antiq̄tas. Crisa x̄o quū iam media sit designat. Quoniam
 accrescēte lumie fruges maturat. Plenilunij autem virtutē ferrugineo
 colore denotatū. subinde vt lunonē lucinam latini: ita Græci Dianā
 appellant quoniam nouilunij tempus (vt idem tradit) ad pariendum
 non parū confert. Diana in cœlo, in terra, apud inferos. virgo dicitur:
 quoniam tria hæc calor, humor, labor nisi temperata sint generatio-
 ni contraria sunt & inimica. Humori tantum Luna præest. Apud infe-
 ros calores humorē nullo tēperat⁹. In terris venationi infēta p̄ mōtes

Hecate.

Taurica
Diana.

Dianę tres.

Cerber⁹ tri-
ceps.Iuno Luci-
na.
Lucina dia-
na.

Nuptiæno
auhibat.

ausaque discurrrens feras Diana infestat. Quam a cupidine dephendi
nō posse Lucianus meminit. Set quoniā nuptias exosa est Diana illud
ex nuptijs prætereūdum esse nō duximus. Patrimos tres prætextatos
nubentē deducere. Vnum qui facem ex alba spina præferat: noctu enim
nubebāt: duos vero qui nubetē tenerēt. Author est Pompeius Sextus.
Tribus item modis vxorē haberi vsu, sorte, coemptione Baptista Pius

Pro Gellio

capite tertio annotationū ex Boetho in cōmētarijs in Topica Ciceronis
meminit. Quod Priānū caput ansam tibi præbebit ad interpretamentū
capitis secūdi libri quarti A. Gellij. Marorēq; capies: si ex Heroaldi cō-
mētarijs libri octaui Apuleij noueris nubētes ad maritū veniētes asses
tres ferte. Vnum quē in manu tenebāt: anq; emēdi causa marito date.
Alterum quē pede habebat: in foco Lanū familiarium ponere. Tertium
quem in marsupio cōdiderat cōpito vicinali resonare. ¶ Tres charites

Gratię tres

Gratię tres Aglaia, Euphrosine, Thalia ex ioue & Eurimone natę sunt
vt in Theogonia meminit Hesiodus. Quibus noia hæc lætitiā aut
celebritatē significatiā i deo esse indita Plutarchus in libro qui inscribitur
Cū principibus maxime philosophum debere disputare: autumat:
quoniā cōferre gratiā hoc est beneficiū pulcrius est & iucūdus: q̄ acci-
pere. Sapiebat (inquit) qui Gratijs indidit nomia Aglaie, Euphrę fines
Thalię. Siquidē hilarem esse & gaudere in cōferēdo beneficio: id & ma-
ius est & pulcrius. Quapropter multi pudore suffunduntur: quū bene-
ficiū accipiūt: semp̄ autem gaudent: quū beneficiū præstant. Hęc ille.
Gratię autem quō pingātur scribit Seruius in cōmētario libri æneidos
primi. Sūt (inquit) nudę: quia sine fuce esse debent: p̄næ sunt inter se:
quia insolubiles eas eē oportet. Vna est a nobis auersa: reliquę duę nos
respiciunt: vno em̄ beneficio a nobis profecto alia duo ad nos redeunt.
Gratias Bacchi atq; venens filias esse propterea q̄ numinū horū mu-
neribus gratiā cōciliantur easq; veneri sacras idē autumat. Pasitheam

Pasitheā.

vnā ex Gratijs noiat Statius in libro Thebaidos secundo. Non hoc
Pasitheā blādarum p̄na sororum. Sup̄ quo Laetātius. Noia (inquit)
gratias: sūt tria Pasitheā, Aglaia, Euphrosine Iouis & Hermionę filię
Gratias veneris esse pedissequas Marsilius ficinus negat: set minerva.
Gratias tres esse potissimū apud superos planetas idē dicit Mercuriū
Phœbum Venerem hoibus propitios sibiq; inuicem i cælesti circuitu
comites. Mercurus em̄ vitali quādā promptaq; sua mobilitate vt res
ip̄as inuestigemus assidue hortatur. Sol inuētionem querētibus pate-
facit. Venus venustate gratissima qd̄ inuētum est exornat. Triū maxie
retū causa fortunę agebat gratias Thales milesi⁹ (vt id obiter dicam⁹)
Primo q̄ homo nō bellua: deide q̄ vir nō mulier. Tertio q̄ Gręcus na-
tus esset nō barbar⁹. author est Diogenes Laertius lib. j. Quoniā item
amicitiā gratię cōciliant triplicē ex Laertij eiusdē libro quinto amicitia
dicimus. Vnam cognationis: alteram amatoriam: tertiā hospitalē.

Amicitia
triplex.

Fata tria.

¶ Charites dicuntur Gręce. nam Χάρις. τοσ̄ gratia dicit. ¶ Triā fata.
Ad parcas locum hunc referri putem: eas em̄ appellari fata dicebam⁹.
Aliam tamē fuisse fati partitionem inde cōiectem: q̄ apud Plutarchum
in libro de placitis philosophorum p̄mo Possidonius Iouem tertium

secūdam esse fatum dixerit. Primū enim esse iouem: secūdam naturā: tertiu fatum putauit. Fatū in re nulla nisi i morte ponēdum esse multū autumat: nam quicquid vel agimus vel dicimus patimur vendicuta: n̄ potest: ideo est fortuitū. Mors autē vt viuētibus adueniat necessum est. Nam vt ait Valerius Maxim⁹ lib. vj. titulo de obitu filioꝝ patris: ter lato: quēadmodū mori nemo solet: q̄ non vixerit: ita nec viuere aliq̄s pōt qui nō sit mortu⁹. Tria Troiē fata fuerūt: Palladū raptū: Troiū mors: sepulchrū Laomedontis violatū. Plautus in Bacchidibus.

Troiē fata

libro tria fuisse autui fata: quæ illi forent exitio:

Signum ex arce si pensset: Alterum etiam est Troiū mors:

Tertiu quum portæ Scææ limen superū scinderetur. Alia multa scribi Seru⁹ in p̄nētario secūdi Aeneidos & in theogonia Hesiodus. Obiter attende eā fuisse quōdam p̄suetudinē: vt quum aliquis nte sepult⁹ eratz quūq̄ discedendum erat: propinqui ad tumulū ter clamabant: Vale.

Vnde factum est puerbium Conclamata res est. quū res aliqua perditā est: usq̄ recuperandæ spem abiecitimus. ¶ Triplex vox. pressa, in tonās media. Accētus triplex acutus, grauis, circūflexus. De vocis diuisione eiusq̄ partib⁹ dicemus habenus tum quū de musica triplici meminimus. ¶ Tria elementa. De elemētorum numero nō eadem sententia consentiūt omnes. Alij enim vnum: ali j duo: tria: ali j quatuor esse putant. Eorū qui vnum esse putant: in eo no iando sentētia nō cōuenit.

Nam auctore Aristotele libro tertio de Cælo & mūdo ali j ignē: ali j aerē ali j aquā: ali j aquæ acrisq̄ mediū aqua subtilius & aere densius: cælos & omnia cōtinens, magnitudine infinitū. Libro autē secūdo de Generatione & corruptione elementa ponēda esse quatuor cōtendit: qđ idem libro quarto de cælo & mūdo asseuerat. Eorum igit qui tria posuerunt

Elementa
tria.

elementa: ex quibus mūdus constaret totus: opinionem secutus est Lucretius: quū de mūdi exitio in libro quinto his verbis loquitur. Quod superesse nte in p̄missis plura moremur:

Principio mana ac terras cælumq̄ tuere:

Quorum naturam triplicem, tria corpora Memmi

Tres species tam dissimiles, tria talia texta

Vna dies dabit exitio: multosq̄ per annos

Sustentata ruet moles, & machina mūdi. Sup quo Baptista Pius. Hoc

(inquit) ex Lucretiana opinione cecinit Ouidius. Explicat vt causas rā

pidi Lucretius ignis. Casurumq̄ triplex vaticinatur opus. Dixit enim

triplex opus p̄ trino consistētē molē p̄ncipio igne, aere, terra. Hęc ille.

Tria elementa inter se mutabilia ignem, aerem, aquam, terram autē in

eorum nullū mutari. Plutarch⁹ libro de placitis philosophorū primo

tradit. Tria esse p̄cipua naturę elemēta sine sapore, sine odore, sine succo

aquā, aerem, ignem Plin⁹ capite vicesimo septimo libri decimi quinti

assumat. Elemētorum tria intersita Macrobius lib. j. de somnio Scipi-

onis dicit. primū est a terra vsq̄ ad aquam: ab aqua vsq̄ ad aerē scđm

tertiu ab aere vsq̄ ad ignem. Diuus Augustin⁹ capite decimo quarti

libri de Ciuitate dei ad hęc scribit sentētiā. Secūdam (inquit) poetarū

cōmēta tria tantū ponēda sunt elemēta: quorū singulis deos p̄fecerunt:

Iuno.
Salacia.
Proserpi-
na.

vt Igni Iouem: Neptunū aquę: terrę Plutonem. Singulis item vxores tribuant suas quasi suppositas. Inferiorem enī partem cęli: acrē Iuno tenet: Mans inferiorem Salacia: Proserpina terrę inferiōrē. Illud obiter dictum velim Proserpinam ex horto Plutonis a quo rapta fuerat tria mali punici grana prius comedisse: q̄ ad inferos querēs eā Ceres mater peruenit: quare eius recuperādā ius amissum est. Author est Hesiodus in Theogonia. Ouidius tamen libro quinto Metamorphoseos grana septem sumpsisse dicit. Et quoniā ab alendo elementa dicta volūt illud nō prætermittimus: qđ Hippocrates in libro de flatibus alimentū dicit esse triplex cibum, potum, spiritum: qui adeo ad vitam necessarius est vt sine eo tēpusculi horulā viuere nō possis: sine cibo & potu plūsculos dies viuere possis. Ideo non impropria fortassis esset lectio si alimenta legeres: vt scilicet post vocera: quę sine spiritu esse nō possēt: alimēta poneret. Aut elementa dicit rerum principia q̄ secūdam Aristotelem sunt materia forma priuatio.

Alimētum
triplex.

Tres in Trinacriā Sirenes: & omnia trina:
Tres volucres: tres semideę: tres semipuella.
Ter tribus ad palmā iussę certare canēnis
Ore: manu: flatu: buxo: fide: voce canentes.

Lygiā alij
dicunt.
Sirenes.
Voluptas

¶ Sirenes tres fuēt Parthenope, Leucosta, Lagia. Quę ideo tres fuisse dñt: q̄ voluptatē alliciētē significēt. Voluptatis autē triplex est illecebra: vt ait Placidas: aut em̄ cantu, aut visu, aut p̄suetudine titillant hoīes Mantuanus Bapt. tria voluptatis venerę damna p̄cipua ememorat hoc versu vt exiguo ita p̄fecto elegati. Diuitias: animū: corpus: necat inficit: aufert. Fuerūt autē Sirenes secūdam fabulam (vt author est Seruius in p̄mētario libri quinti Aeneidos) Acheloi & Calliopēs filię ptm aues partim volucres: q̄ tria hęc nouerāt: vna voce, altera sibijs, tertiā lyra canere. Quo cātū triplici nauas alliciētes in naufragia deducebāt. Meretrices re vera fuisse putat: quę transeūtes quoniā ad elegatē deducebāt: his sicut sunt inferre naufragia. Fabulā aliā Ouidius libro quinto metamorphoseos cōmmissit ad hanc p̄pmodum sententiā. Sirena: inquit comites erāt Proserpinę fideles admodū: qui cū flores in monte Aethna legebant tum: quā a Plutone rapta est. Quā quū per orbē totū frustra disquisissent: vt in mari itē q̄rerēt a dijs alas p̄cibus ipetrarūt. Ne tamen ille canor mulcendas natus ad aures:

Tantaq; dos oris linguę deperderet vsūm:

Virgine vultus: & vox humana remansit. Super eaq; dulciculo cantu canit Virgili⁹ in poematijs. Sedent autē in prato: vt author est Homerus libro Odyssę duodecimo: vbi alta est humanorū ossium cōgeries: quos quidem homines modulatiore cātus suauitate illeccios naufragio perdidierant. Quod imitatus est Virgilius libro quinto.

Iamq; adeo scopulos sirenū aduecta subibat.

Difficiles quōdam, multorūq; ossib⁹ albos. Eas qui incautus audierit

neq; ab vxore neq; a liberis expectandus est amplius: nec item reditu gauisurus sit. Ab Vlyſſei deo ſuperatę ſunt: q; eum allicere nō quierūt inq; mare ſe p̄cipitauerunt: vnde ſum⁹ piceam nubem imitans ac fluctus maximi p̄pecti ſunt. Author eſt Homer⁹. Parthenopes tamē ſimulachrum Neapoli oſtendit vt libro quinto Strabo meminit. Syre nas quaſi tractorias appellat Placiades putat *ὄρεω* em̄ traho dicit qđ ſi recipis Syrens cū y ſcribendū puta. Nobis tamē perſuadem⁹ potius dici ab *ἔρω*. n. dico & neſto, vel dicitis neſto: qđ Sirenū eſt officiū. Vocabulis em̄ Gręcis que aſpirationē in principio habēt ſæp literā ſ p̄po: nim⁹: ea quā latina facim⁹. vt *ὕπνος* ſopnus, *ὕος* ſus. Quod idē aliquā do etiam Gręci faciūt. Nam dicūt etiam *ὄος ὄος* ſus ſuis: ita *ὄειρη*, *κνός*, Siren, ſirenis. Diphthongon em̄ in longū mutan prius dicebam⁹ quā ſi nō improbas ſentētiam Sirenes per ſcribe. ¶ Trinacria dicta eſt Sicilia eo q; tria habeat p̄mōtoria Pachinum, Pelorū, Lilybeū. Africa fines reſpicit: vt ait Marſian⁹ Capella libro ſexto. Quā a Siculo Neptu ni filio appellatā eſſe tradit. Polybius libro p̄mo de p̄mo bello punico tradit a Siculis vetuſtiſſimis Italię populis Sicilia eē appellatā. Tradit item Sicilia triangul hęc ſpeciē: in ſingulis aut angulis ad extremū eſſe p̄mōtorū. Pachinus. n. ad meridie Pelorus ad ſep̄tētrionē Lilybeus in Libya & occaſum hyemalē vergunt. Sicilia cultores p̄mos Cyclopes ac Leſtigonas fuiſſe: Sicanos deinde idigenas, aut ven⁹ Hiberos a flu uio Sicano om̄dos ibidē habitaſſe vnde dicta eſt Sicania que pri⁹ dicebaſ Trinacria Thucydides in lib. vj. de bello Peloponeſiaco meminit. Duos aut fuiſſe Sicanos ex Beroti antiq; tatib⁹ didicim⁹. Priore Ianigenaiū hoc eſt Italorū regē: quo tpe apud Celtas regnabat Longo is a quo Lyngones diſtos eē putāt. Poſterore Sicon filii Celtiberorū regē. Trinacria igit (vt domū redeam⁹) a p̄mōtorijſ trib⁹: que *ακρεα* vel (vt ait Seruius) *ακρεα* Gręci vocāt nūcupata eſt. Eam ob rem Triquetra quaſi triangula dicit. Dicim⁹ obiter Siculos ab Apuleio libro vndecimo trilingues appellari eo q; tribus linguis loq;bant. Gręca Latina & Sicula. ¶ Sirenes & oia trina. Ideo p̄ticulā & in alijs deſideratā ſubduxim⁹: q; ea ſinalis in Gręcis noibus Tertie declinationis in plurali numero correpte dicit: vt Virgilius. Potiuntur Troes arena. Idem. Arcades ambo. ¶ Omnia trina. De tribus dicim⁹ omne. Tres hęc ſirenes ſingulę trinae ſunt. Tres ſunt volucres: alas enim pedesq; gallinacios habēt: q; vt ait Placiades affectus libidinis ſuas omnes diuitias diſpergit. Tres ſemipuelle: os enim virgineū cū lingua retinent. Ouidi⁹ libro quinto meta. Vobis Achelordes vnde Pluma pedesq; auū: quū virgins ora geratis. Tres ſemideę. Homer⁹ em̄ libro duodecimo Odyſſę diuinas appellat. Strabo libro primo author eſt prope capreas tres eſſe inſulas paruas, deſertas, petroſas: quas a Seremb⁹ Sirenuſſas appellant: vbi Sirenū eſt ſacellum. Seruus tamen cis tantum formam duplicem tribunt: ait enim eas partim virgines, partim volucres fuiſſe: eaſq; p̄mo iuxta Pelorū poſt in Capreis habitaſſe. In Trinacria igit intellige in inſulis freſi ſeculi. Omnia nō oia codices ij qui putant emendatiores habēt: quod ſi legis: id quod ſequitur cum eo quod p̄cedit non cohæreat. Diuinas

Trinacria,
Sicilia.

Sicania.

Sicaniduo

Sirenuſſa.

Diuinatio
triplex.
Augures.
Pierides.

tionē tamen in tres ptes partitā esse ex Martiani Capellē libro septimo didicimus. Augures præterea in principio tres postremo nouem fuisse Pōponius letus & L. fenestella in libris de Romanorū sacerdotijs meminērūt. ¶ Ter tribus &c. Nouē Pieri filij canētes ore. i. voce, manu. i. fide & cithara, flatu. i. buxo buxæa ve fistula cum musis nouem cātu decertarūt: quæ vicē in picas mutarē sunt. Apud Ouidium libro Metæ morphoscos quinto fabula ad hęc fere sentētiā describit. Piero ex vxore Anipe nouem natē sunt filij: garrulitate quarū & pulcritudine supbiēs mater Musas nouem cū nouem filibus ad certamen puocare nō dubitat. Certatur vtrinq;. Nymphæ quę electæ fuerāt iudices, Heliconias deas. i. musas vicissē concordī sententia pronunciant. Set quoniā opinionē sua iure nemo vincitur: a conuictijs Pierides nō abstinēt. Cōuictiorū musę impatiētēs iniuriā se vlturas repositurasq; minitātur.

Rident Anipides: spernuntq; minantia verba:

Conatq; loqui, & inagno clamore proteruas

Intentare manus: pennas exire per vngues

Aspexere suos: operiri & brachia pennis.

Alteraq; alterius rigido concrefcere rostro

Ora videt: volucresq; nouas accedere siluis.

Plangere dumq; volunt: per brachia mota leuatę

Aere pendebant nemorum conuicia picæ.

Nunc quoq; in alitibus facundia prisca remansit:

Raucaq; garrulitas studiumq; immane loquendi. In picas igitur mutarē sunt Pieri filij: quæ ex patris noīe Pierides appellātur. Set a mōte Pieria quę Thracēs authore Strabone libris nono & decimo, musis cōsecrauerūt pierides musę dictæ sunt. ¶ Palmā hoc est victoriā aduersus musas cōparandam. In certaminibus enim placuit palmā esse signum victorię. Quę causa puto fuit: vt ramus Palmę ante fun⁹ beatę Marię præferretur eo q; mūdialia hęc omnia cōstanter euecerat. Palmæ enim natura ē: vt vrgētib⁹ p̄mētibusq; onerib⁹ nō cedat: nec infra flectat: sed aduersus resurgat: vt tradit A. Gelli⁹ capite sexto libri tertij. Musas autē

palmā ideo coronari putāt: q; phœnicem auem palmā appellatā fuisse dicebim⁹: phœnices autem (a quib⁹ nominatum esse phœnicem notauimus) primi literas inuenisse tradūtur. Vel quoniā in palmarū folijs prius q̄ in arborū libris veteres scripsisse Plinius capite vndecimo libri decimi tertij authore est. De palma idē Plinius quum in locis alijs perinultis: tum præcipue capite quarto libri decimi tertij memorat. Clusę a matre, vel iussu. i. volentes. Virgilius in scđo Aeneidos. Infandum regina iubes renouare dolorem. Plautus in Aulularia. Quoi iubeant nubant. Græcis enim λέβω & volo & impero significat: vt ait Baptista Pius. Fide. i. cithara.

Tres Sophiæ ptes: Tría punica bella: trimestres
Annorum cœlique vices: noctisq; per vmbra
Tergemini vigiles: ter clara instantis eoi

Musæ pal-
ma coronā
tur.

Signa canit serus deprenso Marte satelles.

¶ Tres sophiæ partes, Triplex est philosophia (vt tradit Eusebius capite primo libri vndecimi de euagelica præpatione) ethica, physica, logica. Cicero libro de Oratore primo scribit coherere. Philosophia (inquit) in tres partes distributa est: in naturæ obscuritate: in differendi subtilitatem in vitæ atq; mores. Per primū physicen, per alterū logicen, per tertium ethicen. i. moralē intelligit. Tres itē sunt philosophiæ partes. Vna quæ immobilia cōsiderat: vt metaphysica & partim mathematica. Altera: quæ mobilia sēt incorruptibilia vt astronomia. Tertia: quæ mobilia & corruptibilia: quæ physica noia. Author est Aristoteles libro Physicon secūdo. Philosophiā autē ethicam oīe serua parte in tres partes distributam esse attendim⁹: & Triapuen esse necessaria Aristoteles dicebat ingenii exercitationē disciplinā: vt author est Diogenes Laertius libro quinto. Apud eūdē libro tertio disciplinā triplicē Plato dicebat. Practicē: quæ in actione consistit: qualis est ciuitas, tibatū cantus, citharæ pullus, & hoc gen⁹ alia. Alterā effectricē: ex opīs effectu appellatā: qualis est ædificiū nauisq; structura. Videre quippe in promptu est opus consummatū. Tertiā theoreticē: quā speculatiuā latine dicere queas: vt sūt geometria, harmonia, astologia. Vitæ gen⁹ triplex est apud Plutarchū in libro de liberis educandis: actiuū, contemplatiuū, voluptuosus. Hoc sane dissolutū voluptatisq; mācipium beluarū est & infirmorū hoim. Actiuum si philosophia caruerit: ineptū est: magnisq; delictis obuoluitur. Speculatiuum ab actiuo seunctū profus inutile est. Animę apud eundē libro quarto de philosophoꝝ placitis tres sunt ptes: ratio, iracūdia, cupiditas. Ratio: vt ait Diogenes Laertius libro tertio ex Platonis sententia: sedes est consilij, cogitationis, ac reliquorū huiusmodi. Cupiditas est ciborum vel ægressus & hoc genus aliorum. Iracūdia doloris, indignationisq; author est. Rationem. i. portionem mentis optimam Apuleius libro de dogmate Platonis ait capitis arcem tenere. Iracūdiā procūla ratione ad domiciliū cordis deductam esse. Cupiditatē appetitusq; postremā portionem infernas abdominis sedes obtinere: vt popinas quasdā atq; latrinæ: latebras diuersoria nequitię luxurięq;. Obiter attende latrinæ ab Apuleio latine dici: ne in eorum cōcedas sententiam: qui eam vocem quasi Barbaram ex latio relegant. Diuus Hieronymus libro secūdo cōtra Iouinianū. Guttur nostrū mediatorū efficiat latrinæ. Tribus rebus cōparatur bonitas: vt est apud Aristotelē capite decimo tertio libri septimi Politicon: natura, more, rōne. Bona tripliciter proutus est Plato: vt est apud Diogenē: alia em̄ posuit in aīo: vt iustitiā, prudentiā, fortitudinē. Alia in corpore: vt pulcritudinē, habitū præclarū, sanitatem, robur. Alia in fortuna: vt patris felicitatem, diuitias, amicitias. Amicitia itidē ponit triplicē: naturālē qua parētes naturę istinctu in liberos afficiūtur: cognati se mutuo diligūt: quę ad ceteras quoq; amantes diffundit. Socialē: quā sine vllō cōsanguinitatis vinculo p̄suetudo sola cōciliat. Hospitalē qua ex cōmēdatione libens ve hospitib⁹ iungimur. Triplex p̄ter hęc diuidit iustitiā. Vna ē. n. circa deos: altera circa hoies.

Philosophiæ triplex.

Vitæ gen⁹ triplex. Voluptas Actio. Contemplatio. Alię ptes. Ratio. Cupiditas Iracundia.

Latrine.

Bonitas. Bonū triplex.

Amicitia triplex.

Iustitiæ triplex.

- Tertia quæ circa defunctos versatur. Nam qui sacrificia secundum leges faciunt: sacrarum rerum curam habent: iudicium deos religiosi ac pii exhibent. Qui vero inuita deposita reddunt: iusti ergo homines sunt. Qui autem vita functis iusta persolunt: tertiam illam iustitiæ partem exequuntur. Triplex item est pulchritudo: ut idem author est. Vna laudabilis: ut formosa facies. Altera vsui feruens: ut domus: quæ præferat quod pulchra est vsui nostro accommodata est. Tertia studijs & legibus consistans humane vitæ commodis maxime consulens. Ut autem ad philosophiæ partitionem ternariam tandem redeam philosophorum qui honesta in re felicitatem collocarunt maximam triplex est secta: stoicorum peripateticorum hoc est Aristotelicorum academicorum. i. platoniorum. Sapientiam triplicem M. Cicero in Laelio dicere videt. Vnam scientiæ alicuius exactam professionem: qualis erat in L. Accilio iuris civilis prudentissimo. Alteram rerum multarum experientiam ætate multa comparatam: quæ eandem nostri appellant prudentiam: in qua M. Cato Censorius excelluit. Tertiam circa bene viuendi præcepta ipsiusque virtutis cognitionem versatam: quæ in Laelio fuisse prædicat. Hos ite tres Acciliū, Catonē, & Læliū sapientes cognoscit fuisse inuuit. ¶ Sophia quæ mediam corripit semper Amicus noster Quintianus exemplis comprobat plurimis. Imperitorum tamē vulgus aliter est persuasum: quum producere semper autmet. ¶ Tria punica bella. Tria bella Romani cum Carthaginensibus gesserunt. Primum pro insula Sicilia habeda. Quo in bello Attilius Regulus cõsul Romanus captus est. De quo Polybius tres libros composuit. Alterum quæ Hannibal is qui in patris Hamilcaris manu ante aram Iouis Opt. Max. Carthagine (ut Aemilius Probus auctor est) iurauerat se cum Romanis in amicitias non rediturum unquam: quæ (inquam) Hannibal in Romanos exulsit auit: gessitque annos permultos. De quo Titus Livius scribit amplissime. Tertium quæ gerendum esse. M. Cato Censorius persuasit: eo quod hoste dierum trium nauigatione propinquum haberent. Quod annis tribus confectum est. Quo tempore Carthago anno postquam condita erat septingentesimo in cineres versa est. Id quod Scipio animaduertens illachrymasse, illudque Homericum carmen pronuntiasse dicitur.
- Iamque dies aderit: quo concidat Ilium ingens
- Romæ ruina. Et Priamus, Priamisque ruat plebs armipotētis. A præceptore Polybio interrogatus quidnam sibi vellet cannen: non aliud respondit quam Romam. Author est Appianus in libro qui Libycus inscribitur. In quo tria hæc bella punica scribit fufius: de quibus plura non dicimus: quoniam apud scriptores prope omnes qui de Romana historia aliqui scripserunt: scriptum vulgo inuenias. ¶ Trimestres annorum calique vices. Tertio quoque mese anaus mutatur. hinc annus in partes quatuor diuiditur: ver, æstat, autumnus, hyemē. quibus quædam anni partibus celi hoc est aeris qualitas mutat. Hochoxasticho Ausonius hæc anni partitionem profecutus est.
- Aetheros menses, & tempora quattuor anni
 Quattuor ista tibi subiecta monosticha dicent.
 Martius, Aprilis, Maius sunt tempora veris.
 Iulius, Augustus, necnon & Iunius æstas.

Septembri, Octobri autumnus, totoq; Nouembri.

Brumales Ianus, Februarius, atq; Decembris. Singulis enim partibus sui menses terni tribuuntur. Decembris autē in nominandi casu ut nouēbris octobris ac septembris dicebatur: ut author est Priscianus libro. vij. Cato de sacrificio permisso. Mense octobri facimus: septēbris reliquus erat. Quod autē in codicibus recenter informatis decembris legatur: id me non praeferit: sed exemplar vetustum sequor potius Pythagoras hominis vitam in partes quatuor partitus est: in pueritiam, adulecentiam, iuuentam, senectutē. Quarum singulis annos viginti tribuit. Singulas item singulis anni partibus comparat. Veri pueritiam: aetate adulecentiam: iuuentam autumnus: hyemi senectutem: ut author est Diogenes Laertius. Super qua re non tacuit Ouidius. Cuius verba licet pluscula: set certe lectione non indigna his ex libro Metamorphoseos quinto decimo ascripta curauimus.

Actates hominis quatuor.

Quid non in species secedere quattuor annum
Aspicis aetatis peragentem in infamina nostrae?
Nam tener, & lactens, pueriq; simillimus aeo
Vere nouus est. tunc herba virens, & roboris expertus
Turget & in folida est: & spe delectat agrestes.
Omnia tum florent: florumq; coloribus almus
Ludit ager. neq; adhuc virtus in frondibus vlla est.
Transit in aetatem post ver robustior annus:
Fitq; valens iuuenis. neq; enim robustior aetas
Vlla nec huberior: nec q; magis ardeat vlla est.
Excipit autumnusposito feruore iuuentem
Maturus, mitisq; inter iuuenemq; senemq;
Temperie medius: sparsus quoq; tempora canis.
Inde senilis hyems tremulo venit horrida passu:
Aut spoliata suos, aut quos habet alba capillos.
Nostra quoq; ipsorum semper requies sine vlla
Corpora vertuntur, nec quod sumus ve sumus ve

Cras erimus. Heculle. Annum suū Arcades mensibus ternis explicabāt: ut ait Macrobius libro Saturnalium primo. Solans annus annos tres Hispanorū cōplebat: ut in equiuocis author est Xenophon. Apud Aegyptios (ut ait Diodorus libro primo) tria fuerūt anni spā ver, estas, hyēs propter quē spā Mineruā quā aetē esse putāt: tergemina appellauerūt. Hanc tēporis diuisionem ternariā Martianus Capella libro septimo significat. In tria (inquit) se spatia tēporis cursus alternat. Orpheus in hymnorū libro: ut ait Marsilius Ficinus in eplis: tradit Apollinē fidibus canoris. i. motibus viribusq; suis oia temperare. Hepate. i. voce graui hyemem. Neate. i. acuta aetatem. Dorionibus. i. medijs vocibus ver, autumnumq; producere. Quoda proposito nostro non est alienum. ¶ Noctisq; p vimbā tergemini vigiles. Noctibus singulis terni, vigiles excubāt. Cicero tñ si modo Ciceronis illud est; opusculū, aliquāto scribit aliter. Cuius verba ex libro de disciplina militari his ascribo. In plio (inquit) de singulis ceterumj; quaterni eques & quaterni pedites excubitu nocte faciūt.

Anni partes.

Minerua tergemina

Vigiles.

Quia impossibile videtur in speculis vigilantes singulos permanere: ideo in quatuor partes tesseram assumunt diuise vigilie: vt non amplius q̄ tribus horis nocturnis necesse sit vigilare. A tubicine omnes vigilie admittuntur: finitis horis a cornicine reuocant. Hęc ille. Eadem fere verba Vegetus, capite octauo libri tertij de re militari usurpat: vbi ad clepsydrā diuisas esse vigilias dicit. Ex clepsydris enim prius q̄ inuenta fuissent horologie horę dignoscebant. Latini in vigilias primā & secundam vsq̄ ad noctem mediam indeq̄ in tertiam & quartam, noctem diuidere solent. Vigiliarum circuitionem Palamedes inuenit primus: vt author est Darhes Phrygius. Vigiliis ipsis, alijsq̄ militib⁹ tria sunt signa: vocalia, semiuocalia, muta. Vocalia semiuocaliaq̄ aurib⁹, muta oculis percipiuntur. Vocalia dicuntur quæ humana voce proferunt. Vigilia verbum vulgus appellat: vt in vigilijs vel in prælio pro signo dicitur: virtus, palma, victoria, fortuna, triumphus, aut quoduis huiusmodi: quæ dare solet is: qui in exercitu potestatem habet maximā. Semiuocalia sunt quę pertubam, aut cornua, aut buccinā danstiquibus cognoscit exercit⁹ stare ne an p̄gredi, an regredi oporteat: an itē fugiētes longe p̄sequi: an sese recipere. Muta signa sunt vexilla: vt tria Gallorū lilia, Romanorū aquilæ, dracones, minotauri. Quocūq̄ enim hæc feri dux iusserit: milites signum suum comitātes vt pergant necessum est. Quoniā autē militatis rei hic nos meminim⁹: dicendum putamus tria fuisse ap̄ Romanos veteres in bellis gerūdis militie genera: vt Seruius in cōmētario libri octauo Aeneidos meminit. Nam aut legitima erat militia, aut cōiuratio, aut euocatio. Legitima erat: quū singuli milites se pro republica facturos: nec ab exercitu nisi militie tpe completo discessuros iurabāt. Tumult⁹ quū ex hostiū & periculi vicinitate timor erat multus. Quia nō singulos interrogare nō vacabat: qui ducturus erat exercitū: ad Capitoliū adibat: exinde vexilla duo p̄ferebat. Vnum roseum quo pedites euocabat. Alterū cæruleū qd̄ erat equitū. Nā cærule⁹ color est maris: a cui⁹ deo equū putāt inuentū. Dicebat is: qui vult rem publicā saluā esse mesequat. Qui ergo cōuenerāt: hi simul iurabāt. Quæ ex re militia hæc cōiuratio dicebat. Erat & euocatio quū ad diuersa loca diuersi mittebant ad cogēdos milites. Hęc Serui⁹. De tumultu Budę⁹ noster rarū Gallię toti⁹ in literis ornamentū in annotationib⁹ in Pandectas nō scite magis q̄ elegāter excribit. Tres itē fuisse bellorū missiones ex priuibus Baptillę Pij annotationib⁹ didicim⁹ honestam, causariā, ignominiosam. Honestā quū bello p̄fecto milites dimittunt. Causariā quum quis animi vel corporis vitio minus idoneus a militia discedit. Ignominiosa quū propter delictū aliq̄ quis militie sacramento soluit. ¶ Terclara inflātis heoi &c. Gallus gallinaceus adueniēte die ter canit. Quam rē netu nescias altius repetim⁹. Licet Plato duas tantū Veneres fuisse dicat in Symposio: vnā celestem Cælo sine matre natam: quę honesto amori p̄est. Alteram vulgare Louis & Diones filiā: quam turpis amor comitat. Cicero tamen in libro de natura deorum tertio plures enumerat. Tertiam autem Ioue & Dione natam: quę Vulcano nuplit. Amore cuius Mars inflātatus est. Erat autē adulescētulus quidā noie

Signa militaria.

Militie genera tria.

Legitima militia. Tumult⁹.

Cōiuratio. Euocatio.

Missiones bellorū tres.

Veneres duæ.

Mars Venerem amat.

Gallus Marti adamasus: cū deo cōpofans collufitanſq; & in voluptatibus morē gerēs. Quum igitur ad Venerem cum ea cubaturus Mars adit: hunc quoq; Gallum ſecum adducit. Quoniā ſolem Mars præ ceteris metuebat: ne ſi e ſublīmi deſpiceret, Vulcano ſe pderet: aduleſcētulū foris ad hoſtīuz relinquit: iudicio cuius fiat certior: quādo ſol orrietur. Gallus aliquādo ſopno correptus excubias imprudēs deſent. Sol itaq; ortus præſentiēte nullo Marte & Venerem ſecure dormiētes deprehēdit: deprehēſos Vulcano indicat. Vulcanus vinculis his quę ad hoc pridem fabricatus fuerat irretit atq; implicat: deoſq; omneis reliquos ad nouę rei ſpectaculū puocat. Mars ſimulac dimiſſus eſt: aduerſus Gallū indignat: quem in auem ſui nois tranſmutat: cuius in capite pro galea criſtam relinquit. Hęc ob rem galli gallinacę v̄ Marti ſe purgēt ſimul atq; ſolem ad ſuperos redeūtem ſentiūt (quum nā nihil opus eſt vltra) vociferant: ortuq; illius multo ante ſempore prænūciant. Author eſt Lucianus in Dialogo qui Gallus inſcribitur. Vnde a gallorum cantu gallicinium dicimus. Nam vt Censorinus ait capite vnde uiceſimo tē po qd medię nocti proximū eſt vocatur a media nocte. Sequitur gallicinium: quum galli canere incipiunt. Conticinium quum conticuere. Tres Marti dedicant animantes. Lupus, ſerpens, Gallus. Gallū Marti immolabāt Lacedæmonij tum: quum aperto Marte hoſtem ſuperauerant. Boem autem maſtabant: ſi ſtraſagemate hoc eſt militari calliditate ſuccubuerat hoſtis. Author eſt Plutarchus in libro de Lacedæmoniorū inſtitutis. Gallum plumis albis Ioui eſſe ſacrū. Ideo ab eo abſtinēdum. Menſi quoq; ſacrātū eſſe. Nā horas ſignificat: credidit Pythagoras: vt libro octauo meminit Diogenes Laertius. Gallos autē ſub Martis tutela eſſe eo q; Cicero libro de diuinatione primo tradit cōprobati poſſe. Thebani (inquit) quū pugnaturi eſſent cū Lacedæmonijs: eaſq; tōne ſacra ſacrēt: gallos gallinaceos eodē loco aſſidue ſic canere cœpiſſe ferunt: vt nihil intermitterēt. Augures vero dixiſſe victoriā eſſe Thebanorum: propterea q; auis illa victa ſilere ſolet: canere ſi vincat.

¶ Inſtātis heoi. i. diei appetētis, pperātis, quaſi fores pulſantis ē oō em̄ & h̄ō aurora oriens dicitur. ¶ Signa canit ad ſigna caſtrenſia alludit.

¶ Serus. . . quū nihil opus erat ampli⁹: nam tū dormiebat quū canere oportebat. ¶ Deprehēſo Marte. i. poſtq̄ a ſole Mars deprehēſus eſt.

¶ Satelles. i. comes Martis. Satellites enim dicūtur ij: qui precio conducti ab imperatore nō diſcedūt: quos latrones quaſi laterones auctore Seruio appellauit antiquitas.

Gallus.

Veneris cū Marte ad

Galliciniū Cōticiniū.

Gallorum cantum eē: boni om̄p̄nis.

Et qui conceptus triplicatæ veſpere noctis

Iuſſa quater ternis ſuſpēdit opima trophæis.

¶ Quo ſepore cum Alcmena iupiter cōcubuit: tres noctes in vnam coniunxit: vnde natus eſt Hercules: cuius labores ſunt duodecim.

¶ Quū Amphitryo Alcei fili⁹ cū Pterela rege Theleboaz bellū gereret iupiter Amphitryoni omnino pſimilis cū Alcmena concubuit: tresq; noctes in vnā cōiūxit. Maximū roboris futuri indicū: t̄pis tantū in eo puero creādo eſſe impēſum. Super qua re Pſautina eſt fabula etiā (vt cū:

Gellio dicam) Plautimiffima: cui titulus est Amphitryo. Aduenire autem die partus in deos: confellu iupiter dixit: eum fore Argiuorum regem: qui ea die naceret. Iuno pellicibus suis natifque ex pellicibus irata filiam Lucinam follicitat: que Alcumenem partum comprimat: eo die ne pareret: Euristheumque ante partitionis tempus in lucem ederet. Elufus confilio & opinione iupiter. Euristheum quidem regnaturum, Alcumenemque filium illi pariturum atque certamina duodecim que Euristheus imperaffet abfoluturum dicit: quibus confectis immortalitatem afsecuturum. Natus puer ex aui nomine Aleus est appellatus. Sed quum dracones duos (quos perdendi eius gratia Iuno imiferat) manibus apprehenfos suffocaffet: Hercules quali Iunonis gloria: hoc est ex Iunonis inuidia gloria sibi coparans: deinde Hercules appellatus est. Author est Diodorus libro quinto: vbi de Hercule eiusque laboribus duodecim non parum multa profequitur. Sed idem libro primo eum fuisse appellatum Herculem dicit: non quod propter Iunonem gloriam afsecutus fit. Sed quia Hercules illius prife virtutum imitatus fit. Tres enim fuisse Hercules Volateranus in Theogonia ex Diodoro numerat: Vnum Aegyptum antiquus pro deo ab eisdem habitus: qui subacta magna orbis parte in Africa posuit columnas. Alterum Cretensem: qui Olympicum certamen instituit. Tertium Thebanum ex Alcumena: cui ex rerum gestarum nominifque similitudine Euristhei labores & colunne in Europa fixæ tribuuntur: tanquam tantum si fuiffet. Cicero in libro de natura deorum tertio sex ponit Hercules: set hunc Alcumenæ filium ex Ioue tertio progenitum fuisse memorat. Virgiliana quedam sunt de Herculis laboribus duodecim monoftricha: que his afcribimus.

Hercules tres.

Herculis labores.

Prima Cleonæ tolerata ærumna leonis.
 Proxima Lernæam ferro, face contudit hydram.
 Mox Erymanthem vis, tertia petulit aprum.
 Aeripedis quarto fudit aurea cornua cerui.
 Stymphalides pepulit volucres discrimine quinto.
 Threiciam sexto spoliavit Amazona baltheo
 Septima in Augeis stabulis impensa laboris.
 Octaua expulso numeratur adorea tauro.
 In diomedæis victoria nona quadrigis.
 Gerione extincto decimam dat Hiberia palmam.
 Verdecimum mala Hesperidum diftracta triumphum.

Virgilij locus.

Augei stabula.

Cerberus extremi fuprema est meta laboris. Hec ille. Nostro tamen Aufonio carmina hec multi adiudicant. In carmine feptimo esse mendum attedim. Vbi enim Argeis legebat mutata vna litera Augeis legendum esse putamus. emendabis ite vulgatores Diodori codices: vbi in libro quinto scriptum sic inuenio. Post hac in Herculis contempum precepit Euristheus vt aulae Augei nemie adiuuante purgaret. Augei non Augei reponas. De Augei stabulis apud Lucianum Erasmo doctore latine loquente in Alexandro ita scriptum est. Augei bubile si non omne: at certe pro mea virili repurgare nitatur. paucis aliquot elatis cophinis nimitum vt ex his coniectura facias: quantus quæ immensus fuerit simus vniuersus: quem ter mille boues multus

annis reddere potuerint. Erasmus tamen in adagiorum collectaneis Augie stabulum repurgare dicit. Quod est puerbium in rem maiorem in modum inquinatam: vel in rem eam quam nimis sit laboris. quæ ve quum multi sit laboris: industria famæ facile absoluit. Nam ut ait Cicero in Catone maiore. Non viribus, aut velocitatibus, aut celeritate corporum res magnæ geruntur: sed consilio autoritate & sententia. Rationem ex libro Diodori quinto collige. Quum autem leones duos Hercules (ut ait Lactatius) interfecerit: unum in Bœotie monte Theumefo: Alterum in Nemeo monte Arcadiæ: ambiguum est cuius tergote pro veste usus fuerit Hercules. Diodorus Nemeum leonem primum fuisse Herculis laborem: eius vestem dedisse scribit. Statij tamen aliter sententis verba huc apponimus: que sunt hæc ex libro Thebaidos primo.

Tergo videt huius inanem

Impexis utrinque iubis hortere leonem

Illius in speciem: quem per Theumesia tempe

Amphitryoniades fractum iuuenilibus armis

Ante Cleonæi velitur prælia monstris.

¶ Vespere. i. tempore. Clussa quater ternis suspendit opima trophæis hoc est suspendit opima spolia in trophæis duodecim: quæ iussus fuerat ab Euristheo exequi. Trophæum enim (quod Græci τροπαιον dicunt) est id quod in loco publico statuitur in victoriæ testimonium: a victis hostibus in fugam agitati appellatum. Nam τροπαιον retroverto. & τροπαιον quæso dicitur. ¶ Opima spolia ab Ope Saturni vxore dicuntur. Saturnus enim agrorum cultor est: falces in manu tenere effingit: quæ insigne est agricolæ. Ops itaque terra esse existimatur. Ergo opulenti dicuntur terrestribus rebus copiosi. Hostis opime præcipue pigues. Opima magna & ampla. Unde spolia quoque quæ dux populi Romani duci hostium detraxit: quorum tanta est raritas: ut intra annos paucos trina tantum non Romano contigerint. Vna quæ dux Romulus de Acrone Ceninensium rege. Altera: quæ Cossius Cornelius de Tolumnio Larte Veientium rege. Tertia: quæ M. Marcellus de Viridomaro rege Gallorum fixerunt. M. Varro ait opima spolia dici etiam si manipulari miles detraxerit: dum modo duci hostium detraxerit. In libri potius sicu memorie præditum est præ primis spolijs boue, præ secundis solitaurilibus, præ tertijs agno publice fieri debere. Opimorum spolijs: lex erat: ut præ primis spolijs Ioui ferretio boue, præ secundis marti solitaurilibus, præ tertijs Iano Quirino agno masculo sacra fieri oporteret. Hæc ex sexti Pompeij codice maiore adeo mutilato: ut ex multis pauca vix integra decerpere potuerim.

Et lyrici vates numero sunt Mnemosynarum:

Treis solas quondam tenuit quas dextera Phœbi,

Set Cytheron toties ternas ex ære sacrauit:

Religione patrū qui sex spreuisse timebant.

¶ Nouem poëtarum Lyrici apud Græcos fuisse: quot etiam musæ fuisse tradunt. Nouem fuisse lyricos poetas Quintilianus libro institutionum

Augie stabulum repurgare.

Prouerbium

Trophæum

Opima spolia.

Voluntium appellant. alij.

Lyrici poëtarum.

FRANCISCVS SYLVIVS

oratoriarū decimo testatur tum quoz dicit Pindarum lyricorū nouem fuisse facile principem. Quod idem Aufonius hoc disticho.

Lesbia pierijs Sappho soror addita musis:

ἐννεακτη λυρικῶν, ἀορίδων, Δέκατη. Eos autē noiatim appellat

Pindarus.
Poetę laus

Domitius Chalderin⁹. Pindarū, Alcęū, Sappho, Stesichorū, Anacreōtem, Bychum, Bacchilidem, Alcmęonem, Simonidē. Ex his Pindarus fuit Thebanus. Quū Thebas ferro igniq; depopularet Macedones: Pindari vni⁹ tectis ac familię ppter eius musas vt parceret Alexander iussit: vt Arrianus libro de gestis Alexandri primo & Plinius capite vice simo nono septimi libri meminertūt. Erat enim beatissima rerū verborumq; copia, & velut quodā eloquentę flumine supfluens. Qui quū in gymnasio sup gremium pueri quo vno delectabat capite posito quieti se dedisset: nō prius decessisse cognit⁹ est: q̄ gymnasiarcha claudere eum iā locū volēte nequicq; excitaret: vt ait Valer⁹ lib. ix. titu. de morte non

Alcęus.

vulgari. Alcęus Mithylene⁹ nęuo in articulo pueri quē amabat delectatus æolice scripsit. Qui in pte opis (vt in eodē decimo tradit Quintilianus) aureo plestro ideo donat: q̄ tyrānos inleſtaſ. fuit i eloquēdo breuis, magnificus, diligēs. Sappho Mithylenea poetica arte claruit mirā dū in modū eo tpe quo Pittacus, Alcę⁹, Antimenides claruerūt: quo tpe mulier ne minima qui dē ex pte illi pparāda fuit. Author est Strabo libro decimo tertio. Alia p multa in ei⁹ pmeditationē Chalderin⁹ in pmtarijs eplārū Ouidij tradit. Stesichorus (in cui⁹ infantis ore Philomela cecinit) bella scripsit dorice: ingenii cui⁹ valdū Quintilian⁹ celebrat. Hese nā carmine suo sugillauit: in eāq; acriter inueſt⁹ est: quo circa excecatus oculorū pdidit officiū. Quū x̄o cęcitatis suę causam edocē⁹ est: palinodia recantauit: hoc est quā vitupauerat laudant. Itaq; visus ei reddit⁹ est. Author est Isocrates in orōne de laudib⁹ Helenę. Anacreon Therius puerū Batyllū dilexit: qui acino vuę passę strāgulat⁹ est: vt tradit Plini⁹ capite septimo septimi libri. Bychus Rhęginus Dorice scripsit. Bacchilides Ceus Melonis fili⁹ fuit. Simonides sermone pprio ac iucūditate quadā cōmendari potest: p̄cipuetamē in cōmouenda miseratione eius virtus est: vt quidā in hac eū parte oibus eiusdē operis pferat. Author est Quintilianus. Vbi vero testem non citamus: ex Chalderino in commentario libri quinti siluarum Statij desumpsimus. Volaterranus in grammatica pferet hos nouem Corinnam nominat. Ibcum item non Bychum alium nominat. ¶ Numero sunt Mnemosynarū. i. musarū:

Sappho.

Stesichor⁹

Palinodiā
cantare
Prouerbiū

Anacreon.

Bychus.

Bacchilides.

Simonides.

des,

quę Mnemosynes filię sunt. i. memoria. μνημοσύνη enim memoria Gręcis dicitur. Triplex est apud Ciceronem musarum genealogia in libro de natura deorum tertio. Primę enim natę sunt quatuor ex Ioue secundo & Thesimone. Secundę nouem ex Ioue tertio & Mnemosyne Tertię ex eodem Ioue tertio & Antiopa nouem natę sunt: quas pietas pieriasq; poetę appellant: nominibus iisdem quibus & superiores dicunt. Alcmęon (vt ait Diodorus libro quinto) musas Celi & Terrę filias esse putauit. ¶ Tres solas quōdam tenuit & c. Musas fuisse numero nouem licet scriptorum pars melior asseueret: non tamen desunt vni doctissimi: q̄ tres tm esse crediderint. Nam M. Varro (qui auctore

Alcmęon.
Musę quot
sint.

Seruo in cōmētario buccolicon Virgilij eadē esse musas & nymphas
 putauit: quia motus aque musicam efficit: tres tantū numerat. Vnam
 quę ex aque nascit motu. Alteram quę aeris ictu sonos cōficit. Tertiam
 quę mera tantū voce cōsistit. Censorinus itidē capite sexto & vicesimo
 tres nominat. Organū (inquit) tres habuit intensiones grauē, mediam
 acutam. Inde musę quoq; tres olim sunt estimatę Hypate, Mese, Nete.
 ὕπατη. i. chorda tenoris inferior: μέση media: πύτη chorda soni acuti.
 Lilius Gregorius in Syntagmate ex Pausania tres itē numerat. Vnā
 μελέτην. i. meditationē. Alteram μνησθῆναι. i. memoriā. Tertiam
 ᾠδὴν. i. cantilenā. Vnde tamen suborta sit opinio eorum qui nouē esse
 putant, Diuus Augustinus memorię prodit. Cuius verba hæc sunt ex
 libro de Doctrina christiana secūdo. Non audiēdi sunt (inquit) errores
 gētilium supstitonum: qui nouem musas Iouis & Memorię filias esse
 fixerūt. Refellit Varro: quo nescio vtrum apud eos quisquā taliū rerū
 doctior vel curiosior eē possit. Dicit enim ciuitatē nescio quā (nec enim
 recolo nomen) locasse apud tres artifices terna simulachra musarū: quę
 in templo Apollinis dono poneret: vt quisq; artificum pulchriora for-
 masset: ab illo potissimū electa emeret. Itaq; contigisse vt opera sua illi
 artifices eque pulchra explicarent. Et placuisse ciuitati oēs nouem: atq;
 omnes emptas esse: vt in Apollinis templo dedicarent. Quibus postea
 dicit Hesiodum poetam inposuisse vocabula. Non ergo iupiter nouē
 musas genuit: sed fabri ter tres ternas fecerunt. Tres autē in pte illa
 ciuitas locauerat: nō quia in somnis eas viderat: aut tot se cui usquā illo-
 rū oculis demonstrauerant: sed quia facile erat aia duerere omnē sonum
 (qui materies cātilenarū est) triformem esse natura: ut enim edit voce:
 sicut est eorū qui faucib; sine instrumēto canunt: aut flatu sicut tubarū
 & tibiarū: aut pulsu sicut citharis, & tympanis, & quibusdā alijs: quę
 percutiēdo sonora sunt. Hęc ille. Quibus ex vbis illos in Cytherone ea
 nouem musarū simulachra collocauisse cōiectem: Ausoniumq; supsti-
 tione quadam eas esse positas aut mase. Vel ab alijs qui nouem fuisse
 audiuerāt: qui trium tantum simulachra in Cytherone posita esse vidē-
 tes sex alia posuerūt. ¶ Tenit quas dextera Phœbi. Marsilius sicinus
 de musis Apollinem in dextra parte comitatibus hisce verbis liquit in
 epistolis. Orpheus (inquit) delphicos aliquādo lucos ingressus oraculū
 cōsulturus obuium statim quasi iā expiatus Apollinē habuit. Quūq;
 nouem musas tresq; gratias comitātes cominus aspexisset: ad sinistra
 aut quāuis emin; sequentes picas & fūrias, admirabūd; exclamauit alti?
 O q; diuersi (inquit) ducem hunc sequitur exercitus. Set noli o vates
 mirari Phœbus ait. Nempe cottidie multi mihi sacrificant: q; musarū
 a me gratiarūq; munera impetrent. Ergo quicūq; sacra puris manib;
 musas a nobis gratiasq; gratis accipiunt. Quicūq; vero sacra manibus
 pollutis atrectare audēt: picas & fūrias inuerti reportant. Hęc ille. Mac-
 crobius libro Saturnalium primo tradit simulachra Apollinis manu
 dextra gratias gestare: arquū vero cū sagiptis sinistra: eo q; ad noxā sit
 pignoris: salutemq; dextra man; largiatur promptior. Quam eandem
 causam accipe: quæ in pte dextra musę sint collocatę. Pyrrhus Epiro:

Organi in
 intensiones.

Musę tres

Varronis
 laus.

Sonus tri-
 plex.

Musę in pte
 dextra
 Apollinis.

FRANCISCVS SYLVIVS

tarum rex is qui cum Romanis bellum gessit achatem habuisse dicit: in quo nouem musæ & Apollo citharam tenens spectaret: non arte: sed sponte naturæ ita discurrentibus maculis: vt musis quoq; singulis sua redderetur insignia. Author est Plini⁹ capite pmo vltimo libri. Ideoq;

Musæ cum Hercule. appellatus est Apollo μουσαργγες ἥθος quasi musarū dux. Lilius Gregorius fradit Herculem quoq; μουσαργγες ἥθος ideo esse appellatū: q̄ cum musæ comitarētur. Nam musarū quies Herculis defensione: ac virtus Herculis musarū voce iuuāda est. Quæ est fortasse ratio quæ Herculi & musis aram cōmunem statuerit Euander: licet Plutarchus in Problematibus eam fuisse causam dicat: q̄ Euandrū literas docuit Hercules honorificum enim amicos & propinquos crudite putant antiquitas.

Cytheron. Cytheron saltus est in Bœotia apud Thebas poetarū fabulis carminibusq; celeberrimus: vt authores sunt Solinus capite decimo quarto: & Pomponius Mela libro secūdo. Ant. Mancinellus in cōmētario libri Georgicon tertij ex Probo authore tradit: in Cytherone arcana liberi patris sacra tertio quoq; anno celebrari: quæ trietetica dicuntur. Existima-

Hedera poetæ quorū coronātur. tur autem Liber esse cū musis: deoq; ex Hedera eius frōde poetæ coronari. Treis igitur deos musæ comitatur Apollinem, Herculem, Liberū patrem. Illud autē scrupulum fortasse inijcit: qd̄ est q̄ musas a fontib; aut mōtibus Bœotiæ appellatēt poetæ: quum Bœotios crassum habentes aerem crassum quoq; corpus habere Cicero i libro de fato dicat: quā obrem crassum etiam habēt ingenium. Vnde prouerbia illa Bœotica sus, Bœoticū ingeniū Erasim⁹ infleuit i stolidos hoies, bardos, brutos indoctos: quales Thebani fuisse perhibentur. Ratio igitur est, vel quia

Bœotica sus. Bœoticū ingeniū. fons Aganippe qui est in Bœotia potantibus faciūdiā ingenerare putatur: vt Solinus meminit. Quēadmodum fons est prope vicum Genitracū: aqua cuius epota ingeniū reddi claus vulgo persuasum est: iccirco fontem clemicorum vulg⁹ ipsum appellat: quem Pegascholam id est solati; & ocij fontē appellare possis. Vel quia Cadmus literas (quarū musæ sunt p̄sides) in Bœotiā primus attulisse traditur. Vel quia Linus Thebanum eas inuenisse putāt. Author est Cor. Tacitus libro vndecimo. ¶ Religione. .i. superstitione: quum tamen aliud sit religio aliud superstitio. Cicero libro de Deorum natura primo. Horum sententiæ omnium non modo superstitionē tollunt: in qua inest timor inanīs deorum: set etiam religionem: quæ deorum cultu pio continetur. Vnde dicta sit religio: anceps est questio: inq; treis partes a viuis prudentibus arbitrata. Cicero a relegendo dictam esse vult. Cuius verba quæ item inter religionem atq; superstitionem differentiam ponunt ex libro eodem cuius dixeraz huc ascribo. Non (inquit) philosophi solum verum etiam maiores nostri superstitionem a religione separauerūt. Nam qui totos dies precabantur & immolabant: vt sui sibi liberi suplitēs essent superstitiosi sunt appellati: qd̄ nomen patris posse latius: Qui autem omnia quæ ad cultum deorum pertinerent: diligenter retractarent: & tanq̄ relegerent: sunt dicti religiosi ex relegendo: vt eligentes ab eligendo: & tanq̄ a deligendo deligentes: ex intelligendo intelligentes. Diuus tamen Augustinus capite quarto libri decimi de Ciuitate dei a religēdo

Religio vnde dedicatur.

Suplitio: sus.

quasi religendo religionem dici putat: quum enim deum negligentes amiseram? diligendo religim? Latinius capite vicefimo octauo libri quarti a religando religionem dici autumat: eo q̄ pietatis vinculo obstricti deo sumus: & quasi religati. Tertia superest opinio: que est A. Geisij capite nono libri quarti & Macrobij libro Saturnalium tertio: qui putant religionem dici: que propter sanctitatem aliquam remota sit ac seposita a nobis quasi a relinquendo dicta sit: vt a carendo cermominæ: vt religiosa templa que vulgo dicunt deuotiosa: sed religiosus dies est que propter omnis diuitatem relinquimus. ¶ Quis sex spreuisse timebant. Codices alij etiam vetusti perijisse habent: q̄ non est abijciendum.

Trina terentino celebrata trinoctia Ludo.
 Qualia bis genito Thebis trieterica Baccho.
 Tres primas Thracū pugnas. tribus ordine sellis
 Iunia dæ patri inferias misere sepulto.

¶ Trina terentino &c. i. Terentini ludi tribus noctibus celebrabatur: vti trieterica tribus diebus. Terentini ludi quo fuerint modo primitus instituti non eadem est omnium opinio. Politianus capite quinquagesimo octauo Miscellaneorū in hac desecit sententiam. Quum (inquit) bellum inter se Romani Albaniq; gererent: inq; procinctu staret vtraq; acies: aluit repete quidam monstrosa specie pelle amictus futua vociferans: iube: re Ditem patre deamq; Proserpinam fieri sacrum sibi prius: q̄ prelium committeretur. Quo viso perterenti Romani protinus aram sub terra edificant: sacrificio statim facto pedum viginti aggere cōtezunt: vti oibus nisi Romanis ipsis esset ignobilis. Censorinus capite sexto ex M. Varone scribit. Quum multa (inquit) portenta fierent: murusq; ac turris que sunt inter portam Collinam & Exquilinam: de celo facta essent: ideo libros Sybillinos quindecim uiri consulunt: renunciantq;: vti Diti patri ac Proserpine ludi Terentini in campo Martio fierent tribus noctibus: & futua hostia immolarentur: vtiq; ludi centesimo quoq; anno fierent. Ea est ara quam Valerius Sabinus inuenit: ibiq; continuus tribus noctibus sacra ludosq; & lectiſterna fecit: quia tres sui liberi adusq; medicorum desperationem peste laborantes ibi curati fuerant: vt scribit copiose Valerius libro secundo titulo de Institutis antiquis: a quo putat ludos Terentinos fuisse institutos. Super ea re igitur triplex est scriptorum sententia. ¶ Tarentum locum illum in campo Martio vbi ara in fossa erat appellare videtur Valerius: set Tarentum scriptum inuenio apud Beroaldum in annotationibus, apud Censorinum capite sexto, apud Sextum Pompeium: cuius verba sunt. Terētus (inquit) locus in campo Martio dictus: q̄ eo loco ara ditis patris in terra occultaretur. A terra igitur dictus est Terentus. Teram autem a terendo dictam vno r in libris Augurum scribi authore est M. Varro libro de lingua latina primo.

Terentini ludi.

Terentus.

Tera.

FRANCISCVS SYLVIVS

Ludi Terentini ijdē sūt qui & seculares: quos cētesimo quoq; anno fieri M. Varro scribit. Censorinus tamen ex quindecimviroſū cōmentarijs & ex editō Augusti centesimo quoq; decimo repeti author est: adeo vt Oratius Flaccus in carmine quod de secularibus ludis cātatum est hoc modo designauerit.

Certus vndenos decies per annos

Orbis: vt cantus referatq; ludos

Ter die claro totiesq; grata

Noctē frequētes, Diuus Augustinus capite duodeuicesimo libri tertij

**Seculares
ludi.**

alios esse ludos seculares & alios terentinos. Dicit autē sunt seculares: q; plarūq; semel fiant hominis aetate: vt multa alia q; raro sunt: post

Tauri ludi

seculum euenire vsurpat loquētium p̄suetudo: De seculo ludisq; secula-
ribus legere possis amplius apud Censorinū Capitibus sexto & decimo

quarto. Infens item Ludi Tauri celebrātur: vt id obiter dicam⁹. Tar-
quinio em̄ sup. r̄bo regnāte magna in grauidas mulieres incidit pesti-
lencia: quā ex carne a populo Taurorū du vendita creata est. In deorū

**Terētini lu-
di quomodo
celebrē-
tur.**

igitur inferorū honorē ludi qui ob id Tauri appellarent instituti sunt.
Author est Sext. Pompeius. ¶ Trinoc̄tra autem potius q̄ tridua appel-
lant: licet diebus tribus vt noctibus celebrata sint: qm̄ dijs infens (quo-
rum nox est) hi ludi instituti sunt. Ludos autē celebrādi qui mos fuent

Politian⁹ Miscellaneis memoriā pdit. Vbi (inquit) iam aduenit dies
festus triduum trinoc̄trūq; sacris infenti in ripa sp̄a maxime Tyberis

agitabant. Sacrificia vero Ioui, Iunoni, Apollini, Latonæ, Dianę, præ-
tereaq; parcis, & quas vocant Ithyias, tum Cererē, & Diti & Prosperp̄

ne suscipiuntur. Secūde primę noctis hora princeps ip̄e & quindecimviri
tribus ans ad ripā fluminis extractis totidē agnos immolāt. Ans autē

sanguine imbutis cēsa victimarū corpora cremant. Cōstructa vero sce-
na in theatri morē lumina & ignes accendūt. Hymnos ad hunc vsū

pręcipue cōpositos cōcununt. Hęc celebrātes tribus his donātur tritico
faba, hordeo. Mane vero ascendūt capitoliū: sacraq; ibi demore faciūt:

tum in theatrū cōueniunt ad ludos in honorē Apollinis & Dianę faciē-
dos. Altero die nobiles matrone qua hora pręcipi aboraculo in capito-
lum pueniunt: deo supplicant: lesti sterma frequētant: hymnos ex ritu

canunt. Tertio die in templo Apollinis Palatini ter noueni pueri præ-
textati totidemq; virgines patrum oēs matrumq; Gręca Romanaq;

voce carmina & Prænas cōcununt quib⁹ imperium incolumitatemq;
Romani populi, dijs immortalib⁹ cōmendāt. Tribus his diebus atq;

noctibus in theatris oibus ludi celebrant⁹: oibus in temphs sacra fiunt.
Hęc ex Polittiano. Plura si desideras desiderio satisfacēt tuo Herodia-
nus libro tertio. Polittianus & Mancinellus in p̄mentarijs his: quos in

Oratum de seculari carmine scripsit. ¶ Qualia bis genito &c. Dionys-
sios tres Bacchi nomine Diodorus libro quinto, itē Volaterranus in

Theogonia numerāt. Vnum ex Ioue & Io in Bœotia natū vitis & Ziti
inuentorem: qui in diam triennio subiugauit. Inde in Bœotiam rediēs

oim̄ primus elephante indico trūpha ut. Ex quo Bœotij ceteri quoq;
Gręci ac Thraces in eius trūpha memouā sacra ei tritienca instituerē:

**Bacchi
tres.**

Tritienca.

Vnde in multis terrę Gręcię vrbibus Bacchides mulieres triennio cōue-
niunt: hymnosq; & cantus furētum more in eius honorē cōcelebrant.
M. tamen Cicero in libro de natura deorum tertio scribit Dionysium
quintū ex Nyso & Thione natum trieterides cōstituisse. Alterū multo
ante sēpore ex Ioue & Proserpina natū: qui boues prim⁹ iunxit aratro:
quicq; serēdi vsū docuit. Tertū ex Ioue & Semele puerū molli corpore
ac delicato: editū impfectum, exq; paterno crure absolutus. Multi ergo
similis errore noīs vnum tantum extitisse putauerūt. ¶ Bis genito &c.
Nota est fabula. Quū scilicet Hermiones monile collo aptasset suo Se-
mele: qua cū Iupiter cubare solebat: Iuno facta antū simihis ei consulit:
vt ab Ioue petat. vti talis cubet secum: qualis cū Iunone cubare solebat.
Semele igitur fulminata Bacchus qui maternos mēses nōdum imple-
uerat: eos in Iouis femore compleuit. Ideoq; dimeter appellatus est: vt
Eusebius capite secūdo secūdi libri de euāgelica preparatione meminit:
quoniam ex patre vno duobusq; matrib⁹ procreatus fuisse videt. Diodo-
rus libro quinto tradit Bacchum ex fulminata matre abortum ab Ioue
Mercurio eē traditū quē ad antrū Nyse deferret: qd̄ ē inter Nilū & Phœ-
niciam: a nymphisq; omni cura ac studio educatū. Vnde ab Ioue (qui
Dios. i. deus dicit) & Nyssa Dionysium dixerūt. Apud Philostrātū libro
secūdo de vita Apollonij Tyanei Mons Nyse p̄ximus $\mu\pi\pi\omicron\delta$. i. coxa vel
femur appellat: ideo fabulādi relicta est poetis licentia: vt Bacchum in
Iouis femore maternos mēses cōplessē mētirent. ¶ Trieterica. i. tertio
quoq; anno celebrata. $\tau\rho\iota\epsilon\tau\epsilon\rho\iota\kappa\omicron\delta$ enim triennialis dicit. In monte Cy-
therone ea celebrari sacra dicebamus. Quę eadē Nyctelia appellātur ga
nocte fiebāt: vt ait Seruius in commentario libri Aeneidos quarti & $\pi\omicron$
 $\tau\eta\delta$ $\mu\eta\kappa\tau\omicron\delta$. i. a nocte. Quoniam de Baccho eiusq; sacris pleriq; oēs
aliquid scribunt: ideo scribendi de eis finem facimus. Ea enim tantum
quę viderent obscuriora suscepim⁹ interpretanda. ¶ Tres p̄mas Thracū
pugnas &c. D. Iunius Brutus gladiatorum munus in honorem de-
functi patris edidit prim⁹: vt L. Florus libro decimosexto epitomatū
T. Liuij meminit. Inde propagatum esse morem vt in defunctorum
honorem munus ipsum exhiberet: memorie dat Beroaldus in cōmen-
tarijs Suetonij in vita Tyberij Caesaris. Valenus itē Maximus libro
secūdo titulo de institutis antiquis. Gladiatorum (inquit) munus p̄i-
mū Romę datum est in boario Appio Claudio & Q. Fulvio consulib⁹.
Dederūt M. & D. filij Bruti funebri memoria patris cineres honorā-
do. Hoc munus gladiatorium in foro dari a maioribus cōsuetudo tra-
dita est: vt capite p̄mo quinti libri author est Vitruuius. Ideo T. Liui⁹
libro tertio tertie decadis author est M. Aemilio Lepido filios tres Lu-
cium, Marcum, & Quintū ludos funebres per triduum: & gladiatorū
paria duo & viginti per triduum in foro dedisse. Iuniadæ ergo. i. Iunij
Bruti filij aut tria gladiatorum paria in patris honorem dederunt: aut
gladiatorij ludi triduum celebrauerūt: aut tria ludorum genera obtu-
serunt: hoc est hastiludiū: digladiationem quę gladijs p̄prie fit: & myr-
millonis ac Thracis certamen. Gladiatorū enim quosdam peculiari vo-
cabulo ab armatura Thracū Thraces appellant. Horatius in epistola

Dionysij

Bacchus
dimeter.

Trieterica.

Nyctelia.

Thracum
pugna.

Thrace

Myrmillo

ad Lollium. Ad imum Thrax erit: aut olitoris aget mercede caballum Thrax (inquit Acron) id est gladiator. Nā myrmillo secutor dicitur. Sen- sus: aut gladiator in ludū se proferet: sicut sunt Thraces: aut erit merce nari⁹ olitoris. Item Porphirio Thrax erit. i. auctorabitur se in ludū: vt gladiator sit. Thracem gladiatoris nomen fuisse proprium Landinus putans hallucinatur. Aufonius in monosyllabis. Quis myrmilloni cō tenditur aequanimis? Thrax. Cicero Philippicarum sexta. O impudē- tiam incredibile. Tantū ne sibi sumpsit: q̄a myrmillo Thracem iugula uit familiarē suum. Myrmillonē appellatum fuisse secutorem: & Thra- cem retiarū Io. Baptista Pius capite octogesimo octauo Adnotatio- nū prodiit. Myrmillo autēz ideo appellatur: quia myrmillonici genus erat armaturę Gallicę. Quae etiam re Myrmillo Gallus appellabatur. Ideo retiarius cum myrmillone pugnans dicebat. Non te peto: piscem peto. Quid me fugis Galle? Nam in myrmillonū galeis piscis erat effi- gies: quem nō myrmillonē capere se velle dicebat retiarius. Qua igitur ratione myrmillo appellatus est Gallus: eadē & retiarius Thrax. Hoc genus certaminis putant a Pittaco Mythilenco e septē sapiētibus vno primitus inuentum fuisse. Quum enim Mithylenei cum Atheniensibus de agri Achillitidis possessione decernerent: Pittacus cū Phrynone Atheniensium duce singulari certamine pugnās refe (quod sub Clypeo tegebatur) Phrynonem ita implicuit: vt explicare se non quiverit. Quo perempto agri possessio seruata est. Vnde fortasse Thrax appellatus est retiarius. Nā Hyrradius Pittaci pater Thrax erat: vt author est Dio- genes Laertius libro p̄mo: cuius amicus vsum fuisse filiū nō discōuenit. ¶ Primas pugnas, id est a Iuniadis in honorem defuncti patris p̄mo editas. ¶ Iuniadę: non intelligas de filijs Bruti eius qui Tarquinos in- urbē recipiendos non censuit. Cui duos tantum fuisse filios licet multi cum Ti. Liuiο sentiant: Plutarchus tamen in vita M. Bruti eius qui vnus ex Cæsaris fuit interfectoribus ex Possidomij philosophi senten- tia tradit ei tres fuisse filios: duos securi percussos: tertium vero tum infantem fuisse: a quo Bruti alij genus capiunt. Fuerunt igitur Iu- niadę circiter ea tempora: quibus re Romanis Pyrrhus pugnauit. ¶ Inferiæ (vt author est Seruius in commentario libri decimi) sunt sacra mortuorum: quae inferis soluuntur. Sane (inquit) mos erat in sepulchris virorum fortium captiuos necari. Quod postq̄ crudele ni- miū visum est: placuit gladiatores ante sepulchra dimicare: qui a bu- stis Bustuarj dicti sunt. Inferias tribus fieri Volaterranus in Philolo- gia prodiit: sacrificando Diti: spargendo flores tumulo: tertio ludos & epulum dando. Ludos autem qui in mortuorum honorem celebra- tur nouendiales etiam appellari scribit Seruius in commentario libri Aeneidos quinti. Nam apud maiores vbicunq̄ quis extinctus fuisset: ad domum suam referebatur: illicq̄ septem dieb⁹ referebatur: octauo die incēdebatur: nono sepeliebatur. Nouendiales ferias a numero die- rum appellatas esse festus Pompeius ait. Patrio sepulchro legunt alij patri sepulto. Sepultus (vt ait Plinius) capite quadragesimo quarto li- bri septimi dicitur quoquo modo conditus Humatus vero humo cō-

Inferiæ.

Nouēdia-
les.

Sepultus.

IN GRIPHON AVSONII. Fo. XXXIII.

testus. Sepelitur dixerūt antiquissimi. Cato in Themum. Mortuus Sepelitus a
 est: sepelitus est. Author est Priscianus libro decimo. Dicimus obiter ne Persij lo-
 loci illius Persiani satyra secūda. Si ebullit patruj præclarū funus enar cus.
 rationem nescias: dicimus inquā eam fuisse apud veteres consuetudinē: Pecunia in
 nem: vt pecuniæ vna cum cadauere inhumarentur: vt in sarcophagis sepulchris.
 vetustissimis apud nostrates & pecuniam & arma cum ossibus inuēta
 vidimus. Albani quoq; diuitias omneis cum parentibus sepeliebant:
 ne diuitij post parentum mortem reliq; mortuorum memoriam tri-
 stitiamq; afferrent. Quocirca pauperissimi viuebant Albani: vtpote pa-
 trimonio nullo ditati. Author est Strabo libro vndecimo. Herodotus
 quoq; libro primo tradit scriptum fuisse in Semiramidi dis sepulchro ad
 hanc sententiam. Si quis Babyloniū rex pecunię indigēs maxime
 sepulchrum hoc aperiat thesaurum ingentem in eo inueniet. Darius
 Babylonicoregno potitus thesaurum ibi esse occultum arbitratus se-
 pulchro eam ob rem aperto scripturam hanc inuenit aliam. Nisi aua-
 rus tu fuisses: mortuorum sepulchra non violasses. Apud Egesippum
 libro primo excidij Hierosolymitani proditum est. Quum Antiochus
 Hierosolymam Hircanumq; obsideret: reſerato Dauid sepulchro, tria
 auri talentorum milia Hircanus eruit: ex quibus trecenta Antiocho
 vt obsidionem relinquereſ annumeraret. Quid igitur dicat ibi Persius
 puto non ambigis.

Ille etiam thalamos per trina enigmata querens

Qui bipes: & quadrupes foret: & tripes oia solus.

Terruit Aoniā volucris: leo: virgo triformis

Sphinx volucris pennis: pedibus fera: fronte puella.

Trina in Tarpeio fulget consortia templo.

Humana efficiunt habitacula ter genus artes:

Parietibus qui faxa locant: qui culmine tigna:

Et qui supremo fucat tectoria cultu.

Cillectiam. Est etiā in temario Oedipus Iocastē nuptias p ænigmatiſ
 triplicis solutionē querens. Hoc aut ænigma erat. Quis solus esset ista
 tria bipes tripes' quadrupes. Id quod interpretamur secūdum codicem
 Tacuini vbi ille scribitur: quę lectio placet magis q̄ si illa (vt est in codi-
 cibus alijs) legat. Terruit Aoniam. Sphinx quę hoc ænigma pponēdo
 terruit Bæotiā erat triformis volucris, leo, virgo. Iocasta Creontis filia Iocosta.
 ex marito suo Laio Thebanorum rege cōcepisse se sentiēs lætitiā gau-
 det. De nascitura prole Laus Apollinem consulit. respondet Apollo
 Laium filij manu periturum ipsumq; filium domum totam funesta
 turum. Qui igitur ex Iocasta natus est filius: eum seris exponi Laius
 imperat. Phorbas regius pastor pueri (quem susceperat exponendum) Oedipus.

fortunam miseratus eum traiecit gladio pedibus in arbore suspendit.
 Externus quidam pastor illac forte transiens puerū ex arbore penden-
 tem conspicit? vincula scindit: puerumq; pedibus tumentem (vnde ei
 factum est postea nomen Oedipo) acceptum ex Corinthijs alicui dono
 dat. Corinthius Merope Polybi Corinthiorum regis vxori liberis de-
 siderati offert: nō illiberaliter puerum pro filio regina suscipit educat re-
 galiter & ornat. Qui iuueniles annos postea ingressus se quondam ex-
 positum fuisse certior factus inueniendi patris cupiditate accenditur.
 Polybo relicto vt Apollinem cōsulat Pythiam, p̄ficiscitur. Quo eodem
 tempore Apollinem Laius de exposito infante consulturus Oedipo sit
 obuius: quē e via desistere Laius mandat superbus. Irritatus Oedi-
 pus Laium (quem esse patrem ignorabat) occidit. Eodem fere tempore
 sphinx belua Thebas aduenit: ænigma proponit: quod non queunt
 soluere occidit: ob rem ambiguam intereunt multi. Quid facturi sint
 Thebani: quo ve modo pestem hanc propugnantur: animi pendent. In
 eam tandem concedunt sententiam: vt ænigma soluendi locastē con-
 nubium atq; Thebeorum regnum detur præmiū. Oedipus ex multis
 vnus ænigma dissoluit. Est autem ænigma huiusmodi. Quod animal
 bipes, idem tripes, ac quadrupes foret. Hominē id animal esse respōdet
 Oedip⁹: qui infans quatuor it pedib⁹: auctus ætate duob⁹: iā senior tri-
 bus. Baculo em̄ quasi pede tertio sustentat: & decrepit⁹ reptās manibus
 & pedibus: quatuor: q̄a man⁹ illi pro pedibus & crura p̄brachijs sunt.
 Sphinx aut̄ suo victa iudicio se ipsa præcipitat. Locastam ignotā matrē
 filius Oedipus vxorem habet: ex qua filios quatuor suscipit. Etheoelē
 Polymē, Antigonom, Ismenam. Hęc partim ex Diodori libro quinto
 partim ex Boccatij libro primo de casibus virorum illustrium. Sphinx
 ex Chingra & Typhone nata est: vt Hesiod⁹ in Theogonia meminit.
 Quæ auctore Lactantio in cōmentario libri primi Theb. statij dicitur
 ἀνὸ τοῦ ὀφρύ γεῖν qd̄ est stringere: eo q̄ ænigmatibus suis hominum
 mentes præstringat. Baptista Pius in cōmentarijs in Pœnuliū Plauti
 de sphingos perniciē q̄ dicebamus aliter ad hanc scribit sententiam.
 Sphinx (inquit) viatores depræhēsos vt eius pedes abluerint iubebat.
 In quo officio attonitos, pedibusq; inhæretes e p̄cella rupe deturbabat.
 De sphinge illud sicco (vt aiunt) pede nō putabamus prætereū dum: qd̄
 Ceber Thebanus in tabula enarrat. Quicūq; (inqt) sphingos ænigma
 intellexerat salutem: qui non intellexerat: exitium inueniebat. Sphinx
 enim ipsa est hoībus insipientia: quē illa tria proponit hominibus quid
 bonum, quid malum, quid neq; bonum neq; malum sit in vita. Quæ
 si quis min⁹ intellexerit: ab ea interimitur neq; id semel: sicut is qui de-
 passus a Sphingemoriebatur: sēt per vitam oēm sensum absumit: quē
 admodū ij qui perpetuis additi sunt supplicijs. Contra si quis intel-
 xerit: occisa demum insipientia salutem ipse cōsequitur: beatusq; quod
 vitæ reliquum est feliciter exigit. Sphinx præter hęc fuit Cadmū vxor: quæ
 a marito discessit p̄pterea: q̄ Hermionē Martis & Veneris filiā in amo-
 re sibi præponi videbat: vt auctore Palephato Eusebius in annalibus
 scriptū reliquit. Est insuper sphinx animal fusco pilo, mānus in pectō-

Sphinx.

Sphinx ho-
mines de-
vorabat.

re geminis: vt tradit Plini⁹ capite vno & vicesimo libri octauo. ¶ Trina in Tarpeio &c. Tres deos Iouē Iunonem Mineruam in tēpore eodem Romanos coluisse Laetantius capite vndecimo libri de falsa religione primi author est. Qui a Seruio in cōmētario libri Aeneidos tertij Magni dei appellanf. Macrobius libro tertio Saturnaliū tradit eosdem esse penates q magni dij appellant. Dictos autē esse penates ppter hęc tria quia sunt p quos penitus spiramus: per quos habem⁹ corpus: per quos animi rationē possidem⁹. Esse autē mediū q̄thera Iouē: Iunonē vero imū aera cū terra: Mineruā summū acris cacumen. Argumentū eius rei est: q̄ Tarquinius Priscus Demarati Corinthij filius Samothracijs religionib⁹ imbut⁹ mystice, vno tpe, ac sub eodem tēcto memorata numina coniunxit. ¶ Tarpeio. i. capitolino. Virgilius in octauo Aeneidos. In summo custos Tarpeia⁹ Manlius arcis

Penates.
Magni dij

Strabat p templo: & capitolia celsa tenebat. Nam vt ait M. Cato (q̄d ex eius fragmētis didicimus) Capitolium dictū est a capite inuētō fluēte sanguine: dum Iouini templi fundamēta iaceret Princeps Tarquini⁹. Nam antea Tarpeius a Tarpeia ibi scutis Sabinorū obruta: sed prius Saturnus vocabat. Fuit autē Tarpeia Sp. Tarpeij qui custodiēde arci prærat filia. Quam auro Tatius Sabinorū dux corrupit: vt in arcem amatos reciperet. Aquā sacris faciundis ea forte extra moenia quesitū iuerat: quā recepti Sabini obruta scutis neauerunt. Seu vt vi capta potius arx videre⁹: seu prodendi exempli causa: ne quid vsq̄ fidum pditori esset. Hęc T. Lini⁹ libro pmo primę decadis: vbi alia permulta scribit. Tribus ergo nominib⁹ appellatum est Capitolium: primo Saturnus deinde Tarpeius: postremo Capitolium. Capitolij tria fuisse incendia historiarū monimēta testiculatur. Vnum Scipione & Norbano cōsulibus: quum erant Mariana bella ciuilia. Alterū Vitelliano bello. Tertium cū Vespasiani intentu. ¶ Humana efficiunt &c. Triplex est artificū domus pstruentum genus & officium. Sunt enim Latomi: qui parietes lapideos pstruūt: sunt fabri lignarij q̄ domos lignis tabulisq̄ coopūt: Sunt deniq̄ qui panetes asperos calce aut gypso incrustant poliantq̄. Vnde calcatę domus sunt calce cōtectę: & incrustatio ip̄a est qua tegitur asperitas: q̄d item tectorū dicimus. ¶ Ter genus dictū est ea forma qua dicim⁹ hoc genus, id genus, q̄d genus: pro huius, eius, cuius generis.

Tarpeiu &
Capitoliu.

Proditorę
precium.

Capitolij
incendia.

Hinc bromiū quadratal: & hic Sicana medimna
Hoc trib⁹: hoc gemis trib⁹ explicat vsus agēdi.
In Phycis tria prima de⁹: mūdus: data forma.

Ter gen⁹ omnigenū genitor: genitrix: gñatum.

¶ Quadrantal modios tres continet. Medimnam modij sex replent.
Quadratal dici latine: quē κῆρ/2 ov græci dicūt, author est A. Gellius capite vicesimo libri primi. De cubo ampliter satis meminimus. Sextus insuper Pōpeius pro mensura quadrata octo & qua draginta sextarios capiente vsurpat. Cuius his v̄ba ppono. Quadrantal (inquit) vocabat

Quadrant.
tal.

FRANCISCVS SYLVIVS

- Amphora** antiqui quæ ex Græco αμφορεύ dicunt: quæ vas pedis quadrati octo & quadraginta capit sextarios. Plautus in Curculione. Anus hæc quantillum sitit: modica est: capit quadrantalem. Cato contra Appium. Vini redemisti prædia: pro vini quadrantibus sexaginta ampullam dedisti: vinum non dedisti. Hæc ille. Quater duodecim octo & quadraginta reddunt: quater tribus duodenarius constat numerus. Amphoram nihil aliud esse nisi quadrantalem ex eo legi potest opusculo de ponderibus inscripto: quæ Prisciano (turene an iniuria nescio) tribuitur. Pes enim mensura triplici alto longo & lato sedecim digitis constat. Pedes quatuor alti lati & longi amphoram faciunt. Amphora tribus sit modijs. Modium sedecim sextarij implent. Cuius verba hæc sunt.
- Pes.** Pes longo spatio atque alto latoque notetur:
 Angulus ut par sit: quem claudit linea triplex.
 Quattuor ex quadris medium cingatur inane:
- Amphora** Amphora sit cubus: quam ne violare ficeret:
 Sacra uere ioui Tarpeio in monte Quirites.
 Huius dimidium fert vna: ut & ipsa medimni
 Amphora: tetraque capit modium: sextarius istum
 Sexdecies haunt: quot soluitur in digitos pes.
- Bromius.** Bromij. i. vini. Bromius enim dictus est Bacchus a tonitruo quæ in eorum ortu contigit: ut libro quarto meminit Diodorus. Βρομιος enim crepitus ignis, strepitus, sonitus dicitur. Et hinc Sicana &c. Medimnus, vel medimna, vel medimnum (hoc enim triplici genere inclinatur) mensura est aridorum ut tritici & ordei: quæ sex modios continet. Ut auctor est Budæus noster in quinto librorum de assæ & partibus eius: quos conquirit multum scribendo veritatis fidem cõmentus est. Quadrantal humidorum esse tantum multi autumant: ideo Bromium pro humido quouis posuit Ausonius. Attamen quadrantalem pro friticaria mensura Budæus idem usurpat: medimnarum vero duo genera ponit. Alteram Romanam quæ sex sit modiorum: alteram Sicancam quæ modios quinque contineat: quæ tamen esse modiorum sex hic putat Ausonius. Tertium genus addimus ex Cornelio Nepote in vita Pomponij Attici. Atticus enim medimnus (ut ait) septem modios complet. Quæ sit quadrantal, Amphoræ & medimni mensura idem noster Budæus asseuerat se periculum fecisse. Quadrantal quadrantem Parisiorum æquato æquale putat. Amphoram vero: ut quadrantem fastigiatum non æquatam. Medimnus est: quæ minam dicitur Parisini. Triticarius ille Parisiorum sextarius in medimna duo & quatuor amphoras diuiditur: indeque in duodecim modios: quos appellat bossellos. In physicis. Ad rerum omnium generationem tria cõueniunt necessaria: diuina virtus, nature principia, & res ipsa quæ generatur. Nature quot sint principia, inter ætatis præcæ philosophos non parua versata est questionis ambiguitas. Aristoteles enim libro de generatione & corruptione secundo nouem scribit varias opiniones. Vna est ponentium ignem omnium esse materiale principium. Altera est ponentium illud esse aerem. Tertia aquam. Quarta ignis acrisque medium: hic vnum tantum ponebat principium. Quinta est
- Amphora** Amphoram vero: ut quadrantem fastigiatum non æquatam. Medimnus est: quæ minam dicitur Parisini. Triticarius ille Parisiorum sextarius in medimna duo & quatuor amphoras diuiditur: indeque in duodecim modios: quos appellat bossellos. In physicis. Ad rerum omnium generationem tria cõueniunt necessaria: diuina virtus, nature principia, & res ipsa quæ generatur. Nature quot sint principia, inter ætatis præcæ philosophos non parua versata est questionis ambiguitas. Aristoteles enim libro de generatione & corruptione secundo nouem scribit varias opiniones. Vna est ponentium ignem omnium esse materiale principium. Altera est ponentium illud esse aerem. Tertia aquam. Quarta ignis acrisque medium: hic vnum tantum ponebat principium. Quinta est
- Nature principia.** Nature quot sint principia, inter ætatis præcæ philosophos non parua versata est questionis ambiguitas. Aristoteles enim libro de generatione & corruptione secundo nouem scribit varias opiniones. Vna est ponentium ignem omnium esse materiale principium. Altera est ponentium illud esse aerem. Tertia aquam. Quarta ignis acrisque medium: hic vnum tantum ponebat principium. Quinta est

ponentium duo: vt ignem & terram. Sexta ponentium tria ignem, terramq;, & aquam. Septima istidem tria ignem terram & aerem. Octava est Empedoclis quatuor esse putantis ignem, aerem, aquam, terram. Nona est Platonis huc quatuor elementis ab Empedocle nominatis materiam primam adiungentis: quã pandixẽ dicũt. Rerum item omnium generationẽ itemq; & corruptionem (vnius enim generatio corruptio est alterius) tribus cõstare principijs: hoc est duobus contrarijs, vnoq; tertio quod cõtrariorum vtriusq; vicissim subiectum sit, Aristoteles libro Physicorum primo tradit. Idem alibi tria esse principia scribit entelechiam. i. continuatam quãdam & perennem motionem, materiam, ideã. **Principia** Est autem deus mens mundi: materia vero quod primum generationi subiacet atq; corruptioni. Ideã autem substantia est sine corpore in diuinis sensis animi visisq; dei. Cui coherentẽ subscribit Martianus Capella libro septimo. Tribus (inquit) diuinitio memoratur. Idem mundana perfectio est. Nam monadem fabricatori Deo: Dyadem matriã procreanti: triadem idãalibus formis consequenter aptamus.

Ter genus omnigenum &c. Animalia ea quã sexum habent: maris & fœminę coniunctione nasci tradit Aristoteles capite primo primi libri de generatione animalium: & capite secundo libri eiusdem marem dicit: quod in alio gignit: fœminam: quod ex se ipso: vnde fit tertium: id quod generatur. Quam obrem in vniuerso quoq; naturam terrę quasi fœminam matremq; statuunt. Cælum autem & solem eiusq; generis alia patris nomine appellant. Eorum quã pariant triplex est genus. Aut enim perfectum animal gignunt: vt homo equus, aliaq; que pilis teguntur: inter aquatilia vituli, delphin, balenę, aliaq; cetarij generis. Aut ouum: vt aues, & serpentes. Aut vermes: vt insecta prope omnia. Rursus animalia aut gradiuntur, aut volant, aut natant. Volucrum alia penna volant: vt aquila: alie membrana sicca vt apes & scarabei: alie cute vt vulpecula & vespertilio. Authore est Aristoteles capite quinto libri primi de natura animalium. Piscum tria genera Plinius capite vicesimo octauo noni libri numerat: quẽdam mollia appellat: vt loligo & sepia: quẽdam crustis tenuibus & squamis contenta sunt: quẽdam testis duris conteguntur. **Terra m̃. Cælum patet. Vulpecula**

Per trinas species trigonorum linea currit:

Aequilatus: vel crure pari: vel in omnib; impar.

Tres coit in partes numerus perfectus: vt idem

Cum grege ter trino per ter tria dissoluatur.

Tres primus par impar habet: mediũq; set ipse

Qui medijs:quinq; & septē quoq; diuidit vnus:
 Et numero in toto positus sub acumine centri
 Distinguit solidos cubo pereunte trientes.
 Aequipares dirimens parteis ex impare terno.
 Et paribus triplex mediū:quum quattuor & sex
 Bisq; quaternorum secernitur omphalos idem.

Trigonus
 Tripleu-
 Isopleuros
 Isosceles.
 Scalenen.

Angulus
 triplex.

¶ Linea est sine latitudine altitudineq; longitudo. Lineę tres directę di-
 uersa positione trigonum faciunt. Est autem trigonus qui triangulus
 ternio, triquetra dicit. γωνία enim angulus est. Gręcis itē tripleuros. i.
 tria habens latera appellatur: πλεуρα enim latus est: vnde pleuresis.
 Triplex est ergo trigonus: aut enim est ἰσοπλευροσ qđ æquilatus vel
 æquilaterū latine dicit (ἰσοσ enim æqualis est) qđ tribus lineis æqualib;
 lateribusq; cōcurrit. Aut ἰσοσκελεσ: qđ ex trib; lineis duas habet æqua-
 les: quibus quasi cruribus insistit. Ideo æquicuriū latini dicūt δκέλοσ
 enim crus dicit. Aut σκαληνοσ: qđ omnes tres lineas inter se habet in-
 æquales. σκαληνοσ enim numerus est dispar. Hęc ex Martiani capelle
 libro sexto. Angulorum idē tria ponit genera. Nam aut iustus est, aut
 angustus, aut latus. Iustus qui directus semper est idem. Angustus qui
 acutus est & semper mobilis. Latus vero obtusus mobilisq; similiter.
 ¶ Tres coit in ptes &c. Numerus perfectus. i. ternarius in tres partes. i.
 in nouē multiplicatus: si secum ter trina. i. nouem acceperit: erūt octo-
 decim. qui numer; dissoluitur adq; nihilum redigitur per ter tria cōter
 trinis. Illud enim cū grege ter trino bis esse astruendū putamus. ¶ Tres
 primus par impar &c. Prim; par & primus impar. i. quinq; habēt tres
 & numerū inter tres & quinq; mediū. i. quattuor hoc est tres quattuor &
 quinq; faciunt duodecim: quorū qui medijs est. i. senarius inter quinq;
 & septē interponit. Senarius autē cū duodenario denos & octonos com-
 ponit. Octodecim in tres triētes. i. tertias ptes (quę sunt sex) diuidunt.
 Quomodo senarię partes quę sunt æquipares ex ternaria partitione
 dirimuntur pereuntq; Nam ex octodecim ter sex si detraxeris: numerus
 peribit totus. Itemq; si mediū triplex ex paribus cōstans. i. quattuor, sex
 octo dempseris: numerus etiā totus peribit. Quoniā tamen intricata
 nimis verba sunt implicata: ideo ordine suo hic ea digerimus. Nume-
 rus pfectus coit in tres partes (Ternarius enim ex se pfectus nouenarij
 pars est tertia) coit inquā ita: vt idem ternarius cū grege ter trino dissol-
 uatur per ter tria cum grege ter trino. Primus par & primus impar. i.
 quinar; habet secum tres & mediū. i. quattuor. i. tria quattuor, & quinq;
 duodecim cōficiunt. set ipse qui est medijs ex duodecim hoc est senarius
 vn; .i. solus diuidit quinq; & septē: qui senari; posit; in numero toto. i.
 cum duodecim sub acumine centri. i. eo ordine quo a monade occęptū
 est distinguit trientes solidos cubo pereūte. i. excepto. Distinguit inquā
 dirimens æquipares partes. i. senarios ex impare terno. i. ex ternario qui

est impar: dimmens triplex mediū. i. quatuor, sex, octo ex paribus: hæc enim media sunt paria quū idē omphalos. i. medius quatuor sex & bis quaternorum. i. octo secernitur ¶ Sub acumine centri. i. sub monade. Nam vt circuli centrum: ita numeri monas principium est. ¶ Triētes solidos. i. senarios. Est enim senari⁹ pars tertia octonarij decimi Triēs vero totius est pars tertia. Solidum & de numeris & de quātitate dicit. Vt Martianus Capella libro sexto solidam appellat figurā tribus longitudine latitudine altitudine cōstantem. Vtq; solidior cēsetur quadrata figura q̄ triangula: ita in numeris: cubum primum hoc est bis bina bis q̄ trientem. i. trina bis solidiorem esse putamus. ¶ Cubo pereunte. In codicibus fere oibus cæbo non cubo scriptum inuenio. Quintianus item in Epographia tertia cæbum producere primā affirmans Ausonianum hoc carmen aduocat. Quid sit cæbus legere non memini: nisi apd Aristotelem capitibus octauo & nono libri de natura animalium primi. Vbi dicit animalia quedam esse natura ancipite: que partem hominem, partim quadrupedem imitentur. Veluti sunt hæc tria simia, cæbi, canicipitis. Cæbus enim simia est caudā gerens. Set quid ad hanc rem nostrā? Cubo itaq; non cæbo legendum esse putamus: quo scriptū modo in Tacuini codice inuenimus. Quod quantū cohæreat sententiæ iam explicauī. ¶ Omphalos. i. medius. δαφ αλόδ enim vmbilicus dicit. Vmbilicum autem pro medio dici nemo Latiniēsis ignorat: qui Strabonis interpretē legerit: qui libro nono ait: quum iupiter medium terrę nosse optaret: tum aquilas duas dimisit vnā ab oriente alterā ab occidente: que ambe hunc in locum coierunt. Inq; templo mōstratur vmbilicus: cui duę incubāt imagines aquilarum: quocirca telluris vmbilicum Delphos appellabāt. Vmbilicum tamen pro fini acceptū nō ignoramus: vnde ad vmbilicum adducere proverbialis est sententiā pro finiri vsurpata. Hi autem quorum hic potissimū meminit Ausonius cum ternario multā habent cōsuetudinē. Nam vnum, duo, tria, sunt sex. Trina bis itidem sex. duo quatuor sex, sunt duodecim. Ter itē quaterna sunt duodecim. Quinq; sex, septes, sunt octodecim. quatuor sex octo totidem faciūt: faciunt item sena ter octodecim.

Ius triplex: tabulæ qd̄ ter sanxere quaternæ
Sacrum: priuatū: & populi cōmune quod vsq; est.

¶ Triplex est ius Romanum in tabulis duodecim scriptum sacrum, priuatum, publicum. Nam quū Romana plēbs seditionibus cottidianis a patribus dissideret: ne quis inimicitiarum locus esset: extraneas leges accersiti placuī. Tres ergo legati Athenas mittuntur Sp. Posthumius Albus Pub. Sulpitius Camerinus A. Manlius: qui Solonis leges inclytas transcribere: altarumq; terrę Græcię ciuitatum morem & instituta noscere iubentur Anno hinc tertio Romam cum Atticis legibus redeunt. Tribunis plēbis instantibus decemviri creantur. Ne quis eo anno alius sit magistratus cauetur: itaq; a decemviris ad alios prouocari nō potest. Condēdis legibus opera datur. Decemviri tabulas pro-

Solidum.

Cæbus.

Delphi
vmbilicus
terre.

Ius triplex.

Tabula
duodecim

ponunt: ad cōcionem populū aduocant: qđ bonum, faustum, felix
 rei publicę, ipsis, ipsorumq; liberis esset: ire & legere iubent. Se quātum
 ingenijs hominum decem prouideri potuit: summis omnibus infi-
 misq; iura æquasse: multorū ingenia atq; cōsilia plusq; sua pollere pro-
 nunciant: Vnamquanq; rem vt versent animo ciues atq; agitent: quid
 ve in re quacunq; plus aut minus esset in medium conferrent: hortan-
 tur. Eas enim leges Romanū populū esse habiturū prædicant:
 quas consensus omnium non iussisse latas magis: q̄ tulisse videri pos-
 sit. Quam ad rumores hominum correctę satis videntur: centurias
 comitijs decem tabularum leges proferuntur. Quę nunc quoq; in hoc
 tam immenso cumulo legum acruatarum fons
 omnis priuati iuris est atq; publici. Latis ergo legibus decemuiri ma-
 gistratu se abdicant. Vulgatur deinde rumor duas desse tabulas: qui-
 bus adiectis absolui posse quasi corpus totum Romani iuris. Crean-
 tur ergo alij decemuiri: qui duas legum tabulas ad decem prioris anni
 adijciunt. Authores sunt L. fenestella capite decimo quarto de Roma-
 nis magistratibus, & Ti. Liuius libro tertio primę Decadis. Eburneas
 tabulas esse alij: alij æneas putauerunt: vt Pomponius Lætus memi-
 nit. T. tamen Liuius dicit leges decemuirales (quibus tabulis duode-
 cim nomen est) in æs incisas in publico Romanos posuisse. Scriptę sunt
 autem leges decemuirales: vt sacrę leges & alia quedam edita publica
 lingua latina eadem quā sub Latino & regibus Tuscię ceteri quidem
 populi in ipso Latio loquebantur: vt Crinitus capite tertio tertij libri
 meminit. Ius duplex tantum numerat Liuius priuatum & publicum
 Iustinianus item aut (si maius) Trebonianus libro institucionum pri-
 mo iuris duo tantum genera ponit publicum & priuatum. Publicum
 (inquit) est qđ ad statum Romane rei spectat. Priuatum est qđ ad vtili-
 tatem singulorum pertinet. His autem duobus sacrum ius adiungit
 Aufonius. Iuris authore Iustiniano tria sunt præcepta honeste viuere:
 alterum non lædere: ius suum cuiq; tribuere. Ius item triano est diui-
 sum: aut enim est naturale, aut gentium, aut ciuile. Ius naturale: est qđ
 natura omnia animalia docuit. Cōmune est enim (vt ait Cicero offi-
 ciorum primo) animalium omnium conuentionis appetitus pro-
 creādi causa: & cura quedam eorum quę procreata sunt. Nō est ergo ius
 istud humani tantum generis proprium: set omnium etiam anima-
 lium quę in cælo, quę in terra, quę in mari nascuntur. Ius gentium est
 quod naturalis ratio inter omnes gentes constituit: qđ apud omnes
 populos perque custoditur. Ius autem ciuile est id qđ quisq; populus
 sibi ipse constituit: quod ciuile ideo appellatur q̄ sit ciuitatis illius
 proprium. Quo autem modo leges promulgabat Romana antiqui-
 tas retulisse ab instituto nostro non sit proxius alienum. Lex igitur (vt
 ait Beroaldus in commentario in primam Ciceronis Antonianarum)
 nundinis ternis promulgabatur: eratq; integrum per id tempus inter-
 cedere ac tollere: si parum quid probaretur: aut quid ineffet vitij. Vbi ve-
 ro trinundino lata erat: inq; tabulis æneis incisa: rescindi amplius in-
 firmariq; non licebat. Trinūdinum autem dictum est: a diebus trium

Tabulæ
 duodecim
 Decemuir-
 ales leges.

Iuris præ-
 cepta.
 Ius triplex
 Naturale
 ius.

Gentium
 ius.
 Ciuile ius.

Legū apđ
 Romanos
 promulga-
 tio.

Trinundini-
 num.

nundinis. Nundinæ vero dicte sunt quasi nouendinæ. Nam Romani nundinas instituerunt (vt ex Macrobij libro Saturnalium primo didicimus) vt octo quidem diebus in agris rustici opus facerent: nono autem die intermisso iure ad mercatum legesq; accipiendas Romam venirent: vt q; scita & cõsulta frequentiore populo referrentur: quæ trinundino proposita a singulis atq; vniuersis noscebatur. Vnde etiam most tractus est: vt leges trinundino die promulgarentur. Nundina præter hæc erat Romanorum dea a nono die nascentium nuncupata: qui dies nonus Iusticus appellatur. Eo enim die Iustrantur pueri nomēq; accipiunt. Set is maribus nonus, octauus est fœminis vt prius dicebamus. In iudicijs ferendis nota triplex in vnam immittebatur: vt ait Afconius Pedrianus. Nā qui absoluebāt τ: qui dānabant σ: qui amplabant, id est parum liquere, causamq; agi denuo oportere significabāt λ immittebant.

Nundina dea.

Iudiciū triplici nota factum.

Interdictorum trinum genus: vnde repulsus
 Vī furto: aut vtrobī fuerit: quorum ve bonorū.

Interdicta sunt formæ quædam atq; conceptiones verborum quibus prætor iubet aliquid fieri: fieri ve phibet. Quod tū maxime fit: quū de possessione aut quasi possessione cõtrouersa est. Dicitū est autem interdictū quasi a prætore inter duos actorem & reum dicitū. Nec sine his tribus interdictū esse potest. Interdictorū triplex est diuisio: alia enim sunt prohibitoria, restitutoria alia, alia exhibitoria. Prohibitoria sunt quibus prætor prohibet aliquid fieri: vt si prohibeat vim afferri ei qui iure possidet: si ve prohibeat in loco sacro ædificari. Restitutoria sunt quibus prætor aliquid restitui iubet: veluti quū heredi iusto hereditatem occupatam, eiusve fructū restitui iubet. Exhibitoria sunt per quæ prætor iubet rem ipsam de qua est cõtrouersa exhiberi. i. in publicum produci: vt videndi tangendiq; & experiundi sit ei qui agit facultas. Altera partitio est. Interdictorum quædam sunt ad ipiscēdē hereditatis causa comparata, quædam retinendē. Ad ipiscēdē possessionis causa interdictum accommodatur bonorum possessori: qd appellatur Quorum bonorū. Veluti si quis hereditatem alienam sciens nesciens ve occupat: exq; prætoris sententia eam reddere cogitur: is cui redditur modo quodam adipiscitur. Ei enim soli utilis est possessio. Nam qui adeptus amisit eam: hoc ei interdictum est inutile. Interdicta retinendæ possessionis causa comparata sunt quando ab vtraq; parte de propria rei alicuius possessione est cõtrouersa: & ante queritur: vter ex litigatoribus possidere, vterq; petere debeat. Multum enim refert vter possideat. Nam qui possidet: licet iure nullo: possessionem tamen retinet: si non potest actorem pbare suam. Ideo plerūq; & fere semp multa existit cõtētio de ipsa possessione. Tūc enim prætoris sentētia hereditatis possessionē retinet is: qui nec vi, nec clam, nec p̄cario a rpe litis cõtestat possidet. Eius autē

Interdicta.

Prohibitoria interdicta.

Restitutoria interdicta.

Exhibitoria interdicta.

Adipiscēdē interdicta.

Quorū bonorum.

Retinendī interdicta.

FRANCISCVS SYLVIVS

- Vti possidetis.** interdici duo quondam fuerunt genera: alterum quod vti possidetis: alterum quod vtrobi appellant. Interdictio vti possidetis de fundi & ædium possessione contendebar: quo vincebat is: qui interdici tempore possidebat: si modo nec vi nec clam nec precario nactus fuerat ab aduersano possessionem: etiam si alium: cui nullum erat ius: vi expulerat, aut clam arripuerat, aut aliqui precario rogauerat: vt sibi possideret. Vtrobi interdico de rerum mobilium possessione contendebar: quo vincebat is qui maiore eius anni parte nec vi, nec clam, nec precario possidebat. Recuperandæ possessionis causa solet interdici: si quis ex fundi possessione aut ædium vi deiectus fuerit: qui deiecit possessionem restituere compellitur. Licet ab eo qui vi deiecit vel vi, vel furtim, vel precario accepti. Tertia est interdictionum diuisio: quod simplicia sunt aut duplicia. Simplicia sunt: in quibus actor alter est: alter reus. Duplicia: in quibus par vtriusque litigatoris conditio est: nec quisque præcipue reus vel actor intelligitur: sed vnusquisque tam rei quam actoris partem sustinet. Hæc ex libro quarto institutionum Iustiniæ. ¶ Vi furto. est interdictionum recuperandæ possessionis gratia comparatum. ¶ Vtrobi. est retinendæ. Dicitur est autem vtrobi qua forma & neutrobi, id est in nullo ex duobus locis. Plautus in Aulularia. Neutrobi habeam stabile stabulum si quid diuortij fuit. significat igitur vtrobi in aliquo ex duobus loco: vel apud alterum ex litigantibus. ¶ Quorum ve bonorum. est adipiscendæ, id est ad quos bona sint. Aqua & igni interdici solet damnatis. vt Sextus ait Pompeius quia hæc duces humanam vitam continent. Cicero in Lælio. Non aqua, non igni, non aere (vt autem) pluribus locis vtimur: quæ amicitia. Lactantius capite decimo secundi libri aucthor est a veteribus institutum esse: vt sacramento ignis & aquæ nuptiarum fœdera sancirentur: eo quod fœtus animantium calore & humore corporentur, atque ad vitam animentur. Plutarchus item in problematibus ait nouam nuptiam quum in matrimonium datur ignem & aquam tuberi attingere. Qui etiam funus profecti redibant: aqua reperi ignem supergrediebantur: quod purgationis genus vocabant suffitionem: vt ait Pompeius. Quoniam de damnatis loquebamur: tres esse puniendi causas ex A. Gellij capite decimo quarto libri sexti dicere lubet. Vna est quæ *πονηροία* vel *κόλασίο*, vel *παραμειο* dicitur: id est commonitio, vel animaduersio, vel monitio: quum poena adhibetur castigandi atque emendandi gratia: vt is qui fortuito deliquit: atque tior fiat correctiorque. Altera quæ *τιμωριον*, id est poenam appellant. Ea causa animaduersio est: quum dignitas authoritasque eius in quem est peccatum tuenda est ne prætermissa anima duersio contemptum eius pariat honoremque leuet & minuat. Icirco id ei vocabulum ab honoris peruatione factum esse putat. Tertia est quæ *παρόδειγμα*. i. exemplum nominatur: quum punitio propter exemplum necessaria est: vt ceteri a similibus peccatis (quæ prohiberi publicitus interest) mesu cognitæ poenæ deterreantur. Platonem duas tantum puniendi causas posuisse primam & vltimam earum quas dicebamus ibidem A. Gellius meminisse. Id quod

Cicero emulari videtur. Verba cuius hæc sunt ex libro officiorū primo. Haud (inquit) scio an satis sit eum qui læcesserit iniuriæ suæ pœnitere: Ciceronis locus. ut & ipse ne quid tale posthac cōmittat: & cæteri sint ad iniuriam tardiores. Hæc ille. Peccanti igitur peccatiq; pœnitenti non esse putat ignoscendum: ne posthac tale quid cōmittat: exēploq; suo cæteri sint ad peccata tardiores. A ternario nostro nōdum discedimus. Apud Erafinū paræmia est. Dicat tria ex cura: tūc vsurpatū quū quis loqueret̃ petulātus: sed magno suo malo: aut alicui imprecaretur exitiū. Antiquus enim qui iudicium sentētis essent viſa abiudicati priusq; ad mortem duceretur: ea eis concedebatur facultas: ut vino ciboq; expleti tria quædā quæcumq; libitum esset dicerent.

Dicas tria
proverb.
Iudicatus
homo.

Triplex libertas. Capitūq; minutio triplex.
Trinum dicendi genus est: sublime: modestum:
Et tenuisilo. Triplex quoq; forma medendi
Quæ logos: aut methodos: cuiq; expiētia nomē.
Et medicina triplex seruare: cauere: mederi.

¶ Triplex libertas. Libertinorū statum fuisse triplicem iustiniānus libro institutionū primo meminit. Nam qui manumittebantur: modo maximā & iustam libertatem cōsequebantur: & fiebant ciues Romani. Modominorē & latini ex lege Iunia norbana habebāt. Modo infimam & fiebant Eliescentia deditorum numero. Sunt aut̃ libertini: qui seruitute iusta manumissi sunt. Manumissio est datio libertatis: ideo dicta. Nā quādiu aliq; est in seruitute manui atq; p̃tati suppositus est: & manumissus liberatur a domini potestate. Quæ res a iure gentium p̃fecta est: quippe quum iure naturali oēs liberi nascerentur. Quumq; vno cōmuni nomine omnes homines appellarentur: tria hominū genera esse cōperūt. Vnum liberorum: seruatorum alterum: tertium libertinorum. Triplex item erat libertas. Vna: eius qui liber natus est. Altera: eius qui cōsentiēte domino manumissus est. Tertia: eius qui recusante domino a præfore liberat⁹ est: ut Aesopū Phrygium fabulatorem prætor inuito domino Xantho liberasset: nisi domin⁹ tandem assensus fuisset. Nec de manumissionis genere triplici Aufonium dixisse putes. Quādoquidē iustiniānus idē multis fieri modis manumissionem scribit. Aut (inquit) ex sacris p̃stitutionibus in sacrosanctis ecclesijs: aut vindicta: aut inter amicos: aut per epistolā: aut per testamentum: aut per vltimā & quālibet aliam voluntatem: set & alijs multis modis seruo libertas cōpetere potest. Erat autem vindicta virga qua seruu ter percussum prætor manumittebat cum hisce verbis ter repetitis. Aio te liberum. De vindictæ vocabuli ratione vide T. Lium libro secūdo primæ decadis: & fufius apud Plutarchum in vita Valerij Publicolæ legere possis. Raso capite serui manumittebātur. Plaut⁹ in Amphitryone. Ego hodie, raso capite caluus capia pileum. Vindictam pro libertate vsurpat Perſius satyra.

Libertino-
rum status
triplex.

Libertas
triplex.

Vindicta.

- Festuca** quinta. Vindicta postq̄ meus a pretore recessi. Tenui itē festuca in serū iniecta manumissio fiebat. Idem in eadem. Hic hic quē querim? hic est. Non in festuca: sicut quē iactat ineptus. Plautus in Milite. Quid ea ingenua an festuca facta: serua an libera est? Circūagebat etiā: qui liber tatem nanciebatur. De quo Politianus capite octauo & nonagesimo Miscellaneorū. ¶ Capitisq̄ minutio triplex. Capitis diminutio (vt ait Iustinianus libro institutionū primo) est priors status p̄mutatio: quæ tribus accidit generib⁹. Nam aut maxima est, aut minima, aut media. Maxima: quā quis libertatē simul & ciuitatē amittit: vt ingratū liberti: quā ad seruitutē redigitur: vt hominis eius: qui ad precii participādū venūdari se passus est. Media quā ciuitas quidē amittitur: sed libertas retinetur: id qđ accidit ei cui aqua & igni interdictū est: ei ve qui in insulam deportatus est. Minima: quā ciuitas retinetur atq̄ libertas: set status hominis p̄mutatur. Quod ijs accidit: qui quū sui fuerint iuris alieno iuri subiecti sunt: vel cōtra. Veluti si filiusfamilias a patre emancipatus fuerit: capite diminutus est. Sextus tamē Pompeius. Diminutus (inquit) capite appellatur: qui ciuitate multatus est: & ex alia familia in aliam adoptatus: qui liber alteri mancipio datus est: qui in hostium potestātē venit: cuiq̄ aqua & igni interdictū est. ¶ Trinū dicendi genus est. In cammine & in soluta oratione probabilia dicendi tria sunt genera: quæ Græci & ἄδρῦ. i. copiosum, ἰχθῦρ. i. gracile, μέσορ. i. mediocre appellāt. Huberi dignitas atq̄ amplitudo ē: gracili venustus subtilitasq̄: medius in cōsino vtriusq̄ est particeps. His autem singulis orationis virtutib⁹ (vt alijs) æmula quēdā vitia pari numero agnata sunt: quæq̄ modū atq̄ habitum simulachris falsis ementiūtur. Vt sufflati & tumidi pro huberib⁹ fallunt: squalētes & ieruni pro gracilib⁹ dicūt. Inceriti & ambiguī mediocres esse putant. Trium horū dicēdi generū exempla sunt apud latinos. Apud Pacuuiū hubertatis: apud Lucilium gracilitatis: mediocritatis apud Terentiū. Tribus tria hæc Homerus tradidit. Magnificū & huber in Vlysse: in Menelao subtile & cohibitū: mistum moderatūq̄ in Nestore. In tribus itē philosophis Atheniētib⁹ tria hæc genera cognita sunt. Siquidē Carneades violēta & rapida. Scita & tertia Critolaus. Diogenes autē modesta & sobria dicebāt. Hęc ex A. Gellij capite decimo quarto libri septimi. Tria hæc dicendi genera sublime in Aeneide: humile in Buccolicis: in Georgicis mediocre Virgiliū obseruātasse nemo nescit. Tria hæc eadē dicēdi grā Quintilian⁹ duodecimo institutionū oratoriārū libro describit. Qđ autē est μέσορ: id ἀνεμπόρ. i. floridū appellat. Quorū primū mouēdi: scđm docēdi: delectādi tertū, siue aliđ iter cōciliandi: p̄stare videt officiū. In mouēdo em̄ grauitas: acutē in docēdo: in interconciliādo lenitas videt. ¶ Triplex quoq̄ & c. In tres sectas triptita est medicina: in logicen, in empiricen, in methodicē. Logice dicit latinorūnal medicina: qua abditas morborū causas inqrit. Empirica (quæ ἀπὸ τῆς ἐμπειρίας. i. ab experiētia nomen accepit) ea est quæ in experimētis versat. Professores cui⁹ empirica noiant. Methodice est intermedia, & veluti in cōsino vtriusq̄ collocata. Dicitur eo qđ sit quasi via qđ eorū q̄ in morbis p̄mnia sunt. μεσο δὲ οὐκ ἐμπερις
- Capitis di-
minutio.**
- Dicēdi tria
genera.**
- Dicēdi si-
mlata tria
genera.**
- Pacuuius.**
- Lucilius.**
- Terentius.**
- Vlysses.**
- Menelaus.**
- Nestor.**
- Carneades.**
- Critolaus.**
- Diogenes.**
- Medicorū
secta tri-
plex.**
- Empirica
medicina.**
- Methodi-
ca medicina**

est via ad disciplinā. Methodici neq̄ rōnalibus medicis: neq̄ empiricis adnumerari volūt. Logicus medicus: qui etiā dogmaticus appellatur fuit Hippocrates medicorum maximus. Empirici fuerunt Philippus Cous, & Serapion, Alexandrinus. Methodicus Archigenes & Temison Logicen tantū Galenus probat: reliquas infestat. Hęc ex Beroaldo in cōmētarijs in vitam Domitiani apud Suetoniū. Serapion (vt Cornelius Celsus in proemio auctor est) rationalē disciplinā nihil ad medicinā pertinere primus omnū professus in vsu & experimētis eā posuit. Quē Apollonius & Glaucias, & aliquāto post Heraclides, Tarētinus, alijsq̄ nō mediocres viri ex professione ipsa se empiricos appellarunt. Marfilij⁹ ficin⁹ in eplis tradit hōiez corpē spiritusq̄ & aio p̄stare: corpus medicinē remedijs curari. Sp̄m (q̄ aēr⁹ sanguis vapor ē: & aīe corpisq̄ qdā quasi nod⁹) aeris odorib⁹ sonis & cantib⁹ nutriri atq̄ tēpari. Aim aut̄ diuinū diuinis theologiē mysterijs expiari. Apd̄ Aegyptios vna eadē facultas tribus occupata erat pharmacia fidib⁹ mysterijs. Medicinē quinq̄ ḡna ēē Plato putant: vt ē apd̄ Diogenē Laertiū lib. iij. Vnū est ei⁹: q̄ morib⁹ medicamētū potione s̄bueniat. Aliter: q̄ sectione v̄sioneq̄ curet: quā chirurgicā appellat. Tertijū: q̄ sola victus rōne & ordie arceat æḡnitudines. Quartū: quē ex celeri morborū discretione succurrat eḡrotis. Quintū: quā strēnuo auxilio dolores cōtinuo subleuet. De medicina q̄ in p̄mētario in eplam dicebam⁹: hic nō repetim⁹. ¶ Logos. i. rō. λόγος enim sermo & rō d̄r. Christi λόγοι: nos ἄββū appellam⁹: melius Gręciq̄ nos appellāt. Siquidē Christ⁹ est vox & sapiētia dei: vt Laſcati⁹ capi. nono quarti libri auctor ē. Nō aliena erit lectio si legas. Cui logos & Methodos cuiq̄ experētia nomē: ad hāc sniam. Triplex ē forma medēdi, ea cui logos. i. logice. cui methodos. i. methodice, & cui experētia. i. empirice nomē dedit. ¶ Seruare. i. in columatū ē retinere. ¶ Cauere. i. morborū causas euitare: morbisq̄ veniētibus occurrere.

Logica medicina.

Serapion.

Homo cōstat tribus

Medicina multiplex.

Chirurgica medicata

Verbum Christi⁹ d̄r.

Tres oratorum cultus regnata colosso.

Quem rhodos: actæ quem dilexistis Athenæ:

Et quem de scenis tetrica ad subsellia traxit

Prosa Asiæ in causis numeros imitata Chororū.

¶ Tres oratorū cult⁹ &c. Triplex dicēdi gen⁹ fuisse scribit Quintilian⁹ lib. institutionū oratoria: duodecimo Atticū, Asianū, Rhodiū. Atticū p̄ssum, integrū, emundū, limatū erat: nihil inane aut redūdās ferebat. Asiaticū inflatū, inane, tumidū, vaniore dicēdi glia iactabūdū. Qd̄ qdā (in qb⁹ ē Sātra) hoc putāt accidisse: q̄ paulatim sermōe Gręco in p̄xias Asiæ ciuitates influēte nodū sat̄ p̄iti loquēdi faciēdi cōcupierint. Ideoq̄ ea q̄ pprie signari poterāt: circuitu cōperit enūciare: ac deinde in ea p̄se uerauerit. Tertiū mox q̄ hęc diuidebāt adiecit gen⁹ Rhodiū: qd̄ velut mediū esse, atq̄ ex vtroq̄ mistū volūt. Neq̄. n. Attice p̄ssum est: neq̄ Asiaticæ abūdans: vt aliqd̄ videat̄ habere gētis: aliqd̄ authoris. Aeschines enim qui hunc exilio delegerat locū: eo Athenas studia intulit: que

Dicēdi tria genera.

Atticū dicēdi genus.

Asiaticū dicēdi genus.

Rhodiū dicēdi genus.

Aeschines exul.

FRANCISCVS SYLVIVS

velut sasa quæ dâ cælo terraq; degenerât. Atticum illū saporem pegrino miscuerūt. Lenti ergo quidē ac remissi nō sine pondere tamē: neq; fontibus puris, neq; turbidis torrētibus: set stagnis lenibus similes habentur. Nemo igit dubitauerit longe esse optimū genus Atticorū. In quo vt est aliquid inter ipsos cōmune. i. iudicium acre tersumq;: ita formæ ingeniorū plurimę. Hęc ex Quintiliano. Asiaticę orationis duo genera Cicero in libro de Oratore quarto scribit. Vnū sentētiosum sententijsq; argutum: non tam grauibus: est: veris q̄ cōcinnis & venustis. Qualis in historia Timęus. Aliud non tam sententijs frequentatum: q̄ verbis volucre atq; incitatum: quale est nunc in Asia tota: nec flumine solum orationis: set etiā exornato & facto genere verborū. In quo fuit Aeschylus Gnidius & Aeschines Milesius. In his erat admirabilis orationis cursus: ornata sentētiarum p̄cinnitas nō erat. Quę dicendi genera adulescentib; aptiora sunt: in senibus grauitatem nō habent. Regnata p̄cipium est sine p̄bo: vt triumphatus, erratus, laborat. Virgilius Aeneidos tertio. Terra p̄cul vastis colitur mauortia cāpis Thracēs arant: acri quōdam regnata Lycurgo. Idem in septimo. Regnata per arua Saturno quondam. Idē in p̄mo. Arte laboratę vestes. Idem in tertio. Talia mōstrabat relegēs errata retroisum littora. Idem in vndecimo. Ille triūphata capitolia ad alta Corintho. Author est Priscian⁹ libro vndecimo Tertulianus tñ in Apologetico orbem regnari dixit. ¶ Colossi authore Plinio capite septimo libri quarti & tricesimi statuę sunt tantę: vt turrib; equiparadę sint: quales multos multos in locis habuit antiquitas. Set ante oēs in admiratione: fuit Solis Colossus in vrbe Rhodod Aquo Rhodios Colossenses appellant. Colossum hūc Lyndius Cares Lysippi discipulus cubitorū septuaginta altū fecit. Quod simulacrum post annū quingētesimū sextum terrę motu prostratum cecidit. Iacens quoq; miraculo esse nō cessauit. Eius enim pollicem pauci amplectebātur. Maiores erant digiti: q̄ plærq; statuę. De fractis membris specus habāt maiores. Magnę molis saxa intus aspiciēbātur: pondere quorū illud stabiliuerat artifex. Quod opus annis ter quaternis. i. duodecim trecentis talentis absolutum est. Colossum hunc Rhodium Iouis non Solis eē simulacrum: idq; cubitorū septuaginta altum fuisse Strabo libro decimo meminit. Annumerat autē vnum e septem mūdi miraculis. Reliquorum autē nomina huc apponemus. Aegypti pyramides de quibus Herodot⁹ libro secūdo & Plinius capite duodecimo libri tricesimi sexti. secundum fuit Babylonis in mesopotamia a Semiramide cōstructio: de qua Herodotus libro primo & Aristoteles capite secūdo tertij libri Politicon. Tertium Dianę Ephesę templum: de quo apud Strabonem libro decimo quarto. Quartū est Aegypti pharos. Quintū est ara Dianę in insula delo: non autem Iouis Ammonis simulacrum: vt multi putantes hallucinantur: de qua Politianus capite secundo & quinquagesimo Miscellaneorū. Sextum Mausoli in Caria sepulcrū: de quo Herodotus libro septimo & A. Gellius capite vndeicesimo libri decimi meminerūt. ¶ Rhodos vrbs & insula in mari Carpathio dicta a Puella noie Rhodia quā Apollo amauit. Eam autē Apollini sacram

Asiatica
oratio du-
plex.

Regnata.
Participia
sine verbis

Colossus
rhodius.

Miracula
mundi.

Rhodos.

ideo putat: q̄ in principio insula paludib⁹ referta, admodūq̄ humida
 solis calore deficcata est: atq̄ ante alias focūda reddita est: vt ait Diodo-
 rus lib. vj. Iccirco Pindarus aurū pluisse Rhodi cōmētus est: vt est ap̄d
 Beroaldū in cōmentario Suetonij de Cæsare dictatore. Solinus tamen
 capite vicesimo tradit eā esse causam: quoniā nō est vnq̄ colū ita nubi-
 lum: vt in sole Rhodos non sit. Rhodi tria signorū milia fuisse Plinius
 capite septimo libri tricesimi quarti memorē pdit. ¶ Actē. i. litoralis.
 Νάκτις litus. Virgilius libro Aeneidos quinto. At p̄cul in sola secrefē
 Troades acta Amiffum Anchisen flebant. Acta sola, id est litore deserto
 ἀκτῶν litoralis dicit. Vel vt ait Seruius in cōmentarijs Buccolicon
 Virgilij ἀκτίο primo dicit sunt Athenē. Laetantius in cōmentario li-
 bri quarti Thebaidos Statij Actea (inquit) dicit regio attica. Martian⁹
 Capella libro sexto. Ab isthmi (inquit) angustijs Hellas incipit: a nostris
 appellata Græcia. In ea prima Attica antiquitus Acte vocitata. Non
 defunt tamen qui ab acteo rege indigna nomen sumpfisse contendant.
 Athenas fuisse trinas ante meminim⁹. ¶ Athenæ quæ dicitur sint ex M.
 Varone Egnatius Baptista octauo racemationū capite ita meminit.
 Enata forte (inquit) in Athenarū arce oliua aquarū itidem scaturigine
 mox emanante Cecrops Athenarum rex hisce portentis futurā metuit
 calamitatem: quē nā sit causa ne ignoret: legatos qui Apollinis oraculū
 consulant dimittit. Legati ostēdum nō esse ad calamitatē vllam signifi-
 candam renunciant: set deorū duorum inter se certatium contētionem
 esse: vter eorū Athenis imponendi nominis author esset. Per oleā enim
 Mineruā, per vndam Neptunum significari. Quare integrum & libe-
 rum nunc Atheniēfibus esse vtrius dei nomine ciuitatem appellādam
 velint decernere. Mares & foeminas (quæ etiā consultatiombus publi-
 cis aderant) ad ferenda sup̄ hac re suffragia Cecrops accessitri iubet. Ne-
 ptuno mares, foeminę Mineruę suffragātur. Foeminę vincunt vna plu-
 res. Quare indignatus Neptunus tam sup̄fluum effundit aquarum
 redundātiā: vt Atheniensium terram fere omnem vna maris facies
 occupauerit. Neptunū vt placent Athenienses victrices illas mulieres
 pœna triplici mulctant. Vt nequis vocet eas Athenias: vt nascentium
 nullus matris nomine appelletur: vt postea illarum nulla ferat suffra-
 gium. ¶ Et quem de scenis & c. i. Asiaticum dicendi genus: qđ in scenis
 tantū primitus est vsurpatum: set ad curiam quoq̄ senatoriā & foren-
 sem postea tractū est. Scena vt author est Seruius in cōmentario libri
 Aeneidos primi: inumbratio latine dicit. Antiquitus enim theatralis
 scena panetes nō habebat: set de frōditibus vmbacula querebāt. Postea
 tabulata in modū parietis cōponebant. Tria scenarum genera Vitru-
 uius capite octauo quinti libri numerat tragicum, comicum, satyricū.
 Tragica scena deformatur signis, rebuq̄ regalibus. Comica priuatoꝝ
 ædificiorum speciem habet. Satyrica arboribus ornatur speluncisq̄, &
 rebuq̄ agrestibus. Scena quo scribi modo debeat nō est cognitum satis.
 Secūdum Seruium qui d̄ nō τῆς ἐκκλῆσις inclināt: diphthongum non
 recipit. M. Varro libro de lingua latina tertio. Antea alij a alij o prepo-
 nunt: vt alij sc̄ptum, alij sc̄ptū: alij foeneratorem, alij feneratōre

Actea.
Atheng.

Athenæ
quæ dicitur.

Scena.

Sc̄ptū.
Fanus.

FRANCISCVS SYLVIVS

Fanifeca.

dicūt: sic fœnifeca & fœnifeca dicit: sic cælū & cœlum: quis varia origi-
nis eius sentētia id efficiat. A multis itē dubitari videm⁹ fœlix ne an fœ-
lix scribēdum sit. Nos autē cum Prisciano fœlix sine vlla diphthōgo scri-
bendū censemus. Veteres tamē fœlix cū duobus e scribebant vt virtus
quas esse diphthōgos veterum Politrianus capite quadragesimo tertio

**Felix sine
diphthongo.**

**Obscænū
vnde dicat**

Miscellaneorū putat. Set plerisq; in locis author est Prisciano morem
illū fuisse quondā: vt vocalis longa geminaref. A sēna obscænū inclina-
ri putat idem Varro: q; nisi in sēna palā dici nō debet. Obscæna verba
in sēna dici, verba illa diu Augustini capite quarto secundi de ciuitate
dei testant. Illam (inquit) turpitudinē obscænorū dīctorū atq; factorū
sēnicos ipos domi suę proludēdi causa coram matribus suis agere pu-
deret: quā per publicū agebant coram deorū matre spectante & audietē
vtriusq; sexus frequētissima multitudine. Ab Osciis Italię populis stu-
prum in concessē libidinis oscena dici eo q; eius ab Osciis inducta fuerit
cōsuetudo: Verrius putat: vt author est festus Pompeius sextus. Id qđ
non recipit Pompeius: quoniam apud omnes fere antiquos obscæna
dicta sunt quę mali ominis habētur. Virgilius libro Aeneidos tertio de
Harpyijs. Obscænas pelagi ferro violare volucres. Obscænas (inquit
Seruius) eas aues dicunt: quę cantu aduersa prædicunt. Idem in libro
duodecimo. Ne me terrete timentem Obscæne volucres. Obscænas vo-
lucres appellat furias. Priscian⁹ libro nono ab obs & cano componit.
Cæterum his excellentis doctrina viris relictari meū non sit iudiciū:
quid tamen super ea te sentimus paucis accipe. Obscænū componi ex
particula ob (quę circum significat) & nomine cœno: vt id sit obscenum
qđ in circuitu cœnosum est: set ad alia significat⁹ eius vt aliorū multo-
rum trāsijt Particula ob composita cum dictione a c incipietes acci-
piūt Authore Prisciano libro secūdo vt obscurus obscænus: quę eadem
vis est particule ab vt abscondo, abscedo. Quam vis ergo delige sentētia.

**Molo Cice-
ronis præ-
ceptor.**

¶ Tetrica ad subsellia. i. in forensem curiam aut senatoriam. Romani
magistratus græcis nunq; nisi latine responsa dabant. Ipsa enim volubi-
litate qua Græci valent plurimū excussa per interpretem loqui cogebant
tur: non in vire tantum: set etiam in Græcia & in Asia: quo latine vocis
honus per omneis gentes diffunderetur venerabilior. Author est Vale-
rius libro secūdo titulo de institutis antiquis: qui idem verba hæc sub-
nectit. Quis ergo (inquit) huic consuetudini quanunc græcis actioni-
bus aures curig exurdatur: ianuam patefecit? Vt opinor Molo rhetor
(quem Rhodium dixerunt) qui studia M. Ciceronis acuit. Eum nanq;
ante omnes exterrarum gentium in senatu sine interprete auditum con-
stat. Quem honorem non immerito cepit: quoniā vim summam elo-
quentię Romanę diuuerat. Quibus ex verbis cōiectura colligo Asia-
ticum illud dicendi genus fuisse in foro etiam vsurpatum. ¶ Tetrica,
id est vbi tetrici iudices aut senatores seueri & superciliosi sedere solent &
consultare. Nam Tetricus mons est in Sabinis asperissimus: vnde tri-
stes homines tetricos appellamus. Author est Seruius in cōmentario
libri Aeneidos septimi. ¶ Asia pars est mūdi tertia Noa enim designa-
uit illas tres orbis partes Asiam, Africam, & Europen: vt ante diluuiū

Tetricus.

Asia.

viderat. Testis est Berofus. De tribus his partibus Dionysius in libro de situ orbis (vt alij pmulti) meminit. Dicitur est Asia: vt tradit M. Varo libro de sermonis latini ratione primo: a nympba Asia: ex qua & Iapeto natus est Prometheus. Herodotus libro quarto Asiam Promethei vxorem appellat. ¶ Numeros. i. sonos. Virgilius in buccolicis. Numeros memini si verba tenerem. Tria sunt ppter hæc que dicendo efficiēda sint auctore Cicerone libro de claris oratoribus quarto: vt doceatur is apud quem dicitur: vt deficiatur: vt moueatur vehementius Tria (vt idem libro quinto memoræ tradit) vidēda sunt oratori: quid dicat: quo quicq; loco: quomodo dicēdum omnino est. Itemq; tria causarum genera libro de inuentione primo memorat. Demonstratiuum, id est laudatorium vel vituperatorium. Deliberatiuū. i. suasiuū vel dissuasiuū. Iudiciale. i. accusatorium, defensorium, aut petitorium. Idem in libro de oratore perfecto. Tria (inquit) ad dicendum faciunt: ingenium, ars, diligentia.

Asia

Tria in dis
cedo obser
uanda.
Oratori
tria vidē
da:

Tria ad di
cendum fa
ciunt.

Orpheus i tripodes qa sūt tria terra aqua flāmē

Triples sideribus positus distantia: forma:

Et modus. Et genitrix modulorū musica triplex

Mista libris: secreta astris: vulgata theatris.

¶ Orpheus in Tripodes. Orpheum de numerorum ratione librum scripsisse putam: vt de M. Varrone prius dicebam: Egnatius enim Baptista racemationū capite vltimo de numeris locutus pro ternario numero atq; septenario eum citat. Secundum (inquit) Orpheum tria ab initio rerū principia pullularūt. Nox terra & cælū. Tria tamen alia hic numerat Ausonius terrā, aquam, ignē. Nam quū nouem esse de nature principijs opiniones numerabam: eam esse sextā ponentiū tria aquā ignem & terram dicebamus. Tripodas autē ideo fortasse appellat Orpheus: quia que in eis scripta sunt libris diuina sunt & nō minus vera: quā si ex Apollinis tripode fuissent profecta. Erat autem Tripos Lauri species tres habens radices Apollini cōsecrata propter triplicē vim diuinationis. Nam & sol presentia videt: presentia cernit: futura visur: est: vt auctor est Lactantius in cōmentario libri Thebaidos primi. Huic persimile est illud quā Martianus Capella libro nono tradit. Tripos (inquit) trini cursus præfagia pollicetur: hoc est extantis, inslātis, & rapti. Est etiam tripos (vt ibidem ait Lactantius) mēsa Apollinis corio phytosis serpentis tecta. Baptista Pius in cōmētario libri primi Lucretij memorię dat tripodem esse machinam tribus constantem gradib: per quā tutus esset pythiæ in Apollinis specum descensus: quū responsa captaret. ¶ Triplex sideribus positus &c. Triplex est positio & consideratio in siderum ratione collocata: quantum distent: quæ forma sit: quæq; insit harmonia. De forma ideo prius loquimur: quoniam de distantia & modo simul est loquendum aptius. Sidera spherica, id est rotunda esse figuræ Aristoteles libro secundo de Cælo & mundo affir:

Tripos.
Diuinatio
triplex.

Stellarum
quæ forma.

FRANCISCVS SYLVIVS

mat. Cuius in sententiam concedit Cicero. Eiusq; verba hæc sunt ex libro de natura deorum secundo. In æthere (inquit) astra voluūt: quæ & se nisu suo globata continent: & forma ipsa figuras & sua momenta sustentant. Sunt autem rotunda: quibus formis minime noceri potest. Sunt autē stelle natura flammæ: quocirca terræ, maris, aquarum vaporibus aluntur: ijs: qui a sole ex agris tepefactis & ex aquis excitant: quibus alit̃ renouatq; stellæ, atq; omnis æther refundit eadem: & rursum trahunt in idem: nihil vt fere intereat: aut admodū paulum: qd̃ astroq; ignis & ætheris flamma cōsumat. Ex quo euenturum nostri putant id: de quo Panetium addubitare dicebant: vt ad extremū omnis mundus ignesceret: quū humore consumpto neq; terra ali possit: neq; remearet aer: cuius ortus aqua omni exhausta esse non possit. Ita nihil relinquit præter ignem. A quo rursum animante ac deo renouatio mundi fieret: atq; idem ornat⁹ oriretur. Hęc ille. Quū igitur dicat Cicero sidera pasci nutritiq; terræ & aquarum humoribus: locus est Virgilianus: qui nunc offert se emendandū. Sic enim legūt omnes in libro Aeneidos primo.

Stellæ: pabulum.

Mundus ignescet.

Virgilius locus emendatus.

In freta dum fluij current: dum montibus vmbre

Lustrabunt: conuexa polus dum sidera pascet:

Semper honos, nomenq; tuum, laudesq; manebūt. Vbi polus scriptū est esse adulterinā vocem & supposititiā autumem. Vna igitur litera fere eiusdē formæ mutata palus scribendum est: vt ea sit sententiā: quādiu palus, i. humor pascet sidera conuexa, id est rotūda: semper honos &c. Priore enim carmine de mūdi perpetuitate meminit. Mū dumq; nunq̃ peritūrum dicebat Cicero: quādiu hæc terræ marisq; & aquarū humoribus sidera alerentur. Adde qd̃ super his astrorum nutrimentis in eodem libro secūdo meminit Cicero. Solis (inquit) candor illustrior est: q̃ vltus ignis. Quippe qui immēso mūdo tam longe lateq; colluceat: & is eius iactus est: nō vt tepefaciat solum: set etiam sæpe cōburat: quorum neutrum faceret: nisi esset ignitus. Ergo (inquit) quum sol igneus sit: oceaniq; alatur humoribus (quia nullus ignis sine passu aliquo possit permanere) necesse est aut ei similis sit igni: quem adhibemus ad vsum atq; ad victum, aut ei qui corporibus animātium continetur. Atq; hic noster ignis: quem vltus vitæ requirit: cōfector est & cōsumptor. Idemq; quocunq; inuasit cūcta disturbat atq; dissipat. Contra: ille corporeus, vitalis, & salutaris omnia cōseruat, alit, auget, sustinet, sensuq; afficit. Negat ergo esse dubium: sol horū ignium vtri similis sit: quū is quoq; efficiat vt omnia floreat: & in suo quoq; genere pubescant. Quare quū solis ignis similis eorū ignium sit: qui sunt in corporibus animātium: solem quoq; animātem esse oportet: & quidem reliqua astra: quæ oriuntur in ardore cęlesti: qui æther vel cælum nominatur. Hęc ille. Author idem Probabile est (inquit) præstantem intelligētiam in sideribus esse: quæ & æthereā partem mūdi incolāt: & marmis terrenisq; humoribus longo intervallo attenuatis alantur. Idem libro tertio. Nobis (inquit) placet omnē ignem passu indigere nec permanere vilo modo posse nisi alatur. Alii autem solem, lunam, reliqua astra aquis alia dulcibus alia marinis. Eamq; causam Cleantes: quæ se sol referat: nec longius p̃gre-

Æther.

diatur solstitiali orbe: itemq; brumali ne longius discedat a cibo. Nunc autē concludat illud qđ interne possit: id ętherium nō esse natura: ignē autē interitū esse nisi alatur: nō esse igitur natura ignē sempiternū. Hęc ille. Cuius a sentētia non discedit Plutarchus: quū libro de placitis philosophorū secūdo. Stoici (inquit) solem subiectū sibi alimētū percurrere trahūm: nec vltra progredi dicūt. Esse autem Oceanum terram ve cuius expiratisbus pascitur. Vnde nō longule distita sunt hęc verba. Heraclitus solem atq; lunam eodē modo affici dicit. ambas enim siellas in scapham figuratas esse: ipsasq; illustrari spiraminib; humidis: vt cōspicue sint: solem quidē splēdidius: vt qui in aere liquidiore vestitur: set lunam turbidiorē: ex quo & fulciorem esse. Aristoteles libro Meteoron secūdo ex nōnullorum sententia refert solem virtute sua eleuare subtile humidum & dulce: quo se pascat, nutriat, & alat: alioqui corrumperetur: set quādiu habeat alimētum viuere: humidumq; soli esse alimētum: vt flammę. Solemq; flammę similem esse putarunt. Quā opinionem ridendam esse licet dicat Aristoteles: ad eam tamen Virgilium alluisse nō dubitamus. Poetas enim opiniones etiam vulgi aliquid, immo sapius imitari est in confesso. Virgilius libro Aeneidos primo. Quid tantum oceano properent se tingere soles. Vulgus enim putat solem quū occidit in mare decidere. Hanc nostram sentētiā firmiorem Seruiana sustinet autoritas. Cuius verba sunt in eo Virgilij loco. Pasci (inquit) aquis marinis cęlestes ignes phisici dicūt. Lucanus Atq; vnde plusq; qđ digerat aer. Palus ergo nō polus legendū esse creditur. Lustrabūt autē in hisdem v̄sibus absolutū est pro lustrabūtur: vt in eodem primo. Scindit se nubes: & in æthera purgat apertum. i. purgatur. Quod dicendi genus Virgilio familiare est. Ab oratorio quoq; stylo nō est alienum. A. Gellius capite vltimo secundi libri. Fluctus qui flante aquilone maximi ac creberrimi excitantur: simul ac ventus posuit: sternūtur, & conflagescūt, & mox fluctus esse desinūt. Idē eiusdem libri capite duodecesimo. Vbi terram mouisse senserant: nunciatum ve erat: fenas eius rei causa edicto imperabāt. Posuit, id est positus est. mouisse, id est motā fuisse: id qđ adiunximus: quia multos in eius carminis interpretamēto herere videmus. Set ad stellarū formā redimus. Rotūdas esse stellas (vt ibidē tradit Plutarchus) vt lunā, solem, mūdū. Stoici putauerunt. Cęantes turbinales. Anaximenes clauorū in modum suffixas. Sunt qui bractęas ignitas esse putent tanq; picturamēta.

¶ Distātia. i. quātum distēt inter se sidera. De quo Plini; capite pmo & vicesimo libri secūdi. Interailla (inquit) siderum a terra multi indagare tentauerūt: & solem abesse a luna vnde igitur ptes: quātum lunā ipam a terra p diderunt. Pythagoras vero vix sagacis animi a terra ad lunam centū viginti quinq; milia stadiorū eē colligit. Ab ea vsq; ad solē duplū. Inde ad duodecim signa triplicatū. In qua sentētia Gallus fuit Sulpiti; Stellis tamē qui sit ordo nō eodem modo sentiunt omnes. Xenocrates em̄ in vna eadēq; superficie moueri putat. Plato post eas que in octauo celo hęrent Saturni stellā primā: secūdam Iouis, tertīā Martis: quartā Venenis: Mercurij quintam: sextam Solis: & Lunę septimā. Quidam

Poetas a vulgi opinionē ali- quādo nō discedere.

Actiuū v̄- bū absolūte positū.

Stellas esse Stellarū formā esse variam. Planetarū distātia.

Stellarum ordo.

FRANCISCVS SYLVIVS

mediū oim Solem. Anaximander, Metrodorus Chius, Chrates Solem omninū supremū esse cōstitutum: post quē lunā: infra hos errantes mer-
rantesq; vt Plutarchus meminit. ¶ Modus. i. modulatio, concentus
harmonia cælestis. Pythagoras (vt est apud Censorinū capite decimo

**Mūdi mu-
sica.**

tertio) hunc mūdum totū ratione musica factum esse putat: septemq;
stellas inter cælū & terram vagas (P. Nigidius erroneus appellat) motū
habere & v̄p̄v̄θ̄o μ. i. cōcinnū & interualla quēdā spatij musicis motum
habere cōgrua: sonitusq; varios reddere pro sua quāq; altitudine ita cō-
cordes vt dulcissimā quidem concinant melodīā. A terra igitur ad lunā
putauit esse stadiorum circiter centū viginti sex milia: idq; esse toni in-
teruallū. A luna ad Mercurium dimidiū eius velut hemitonion. Hinc
a venere fere tantū dē: hoc est hemitonion alterū. Inde ad Solē ter tantū:

**Diapente.
Diatesarō**

quasi tonon & dimidium: qđ vocatur Diapente. A luna vero ad Solem
Diatesaron. i. duos tonos & dimidiū. A Sole ad Martem tantū spatij:
quantū a terra ad lunā. i. tonon. A Marte ad Iouem hemitonion. Hinc
ad Saturnum etiā hemitonion. A Saturno ad cælū vbi signa sunt itidē
hemitonion. A summo igitur cælo ad Solem spatium est diatesaron.

Diapason.

A terrē igitur summitate ad cælū in quo signa sint: sunt sex toni. In qui-
bus est Diapason symphonia. Doryaus mūdū hunc organū dei appel-
lauit: vt idem author est. Plinius capite viceesimo secūdo secūdi libri ex
Pythagorē authoritate a terrē summitate ad cælū in quo signa sunt to-
nos septē numerat quā Diapason hannoniā vocant. Eam cæli har-
monia quare nō audiam⁹ interrogatus Pythagoras respōdit: qa toni no-
bis congeniti sunt: eamq; audiēdi consuetudinē traximus: ideo nos nō
iudicare ipsam audire. Quēadmodum malleatorib⁹ contingit: qui quū
in cūdendo grauis sonos edant ob audiēdi cōsuetudinē non aduertūt.
Author est Aristoteles libro secūdo de cælo & mūdo. Ab hac cælōrū Har-
monia Ciceronis opinio nō est aliena. Libro em̄ de natura deorū tertio
Cōcedam (inquit) nō modo animātem & sapiētem esse mūdum: set fidē
cinē etiam & tubicinem: quoniā earum quoq; artiuū hoies ex eo pcreant.

**Cælorum
harmonia
quar nō au-
diamus.**

Quar autē dies planetarū noib⁹ ordine alio q̄ numerari solent Aegyptij
appellauerint: harmoniē nostrō quoq; ternario tribuēda est ratio. Pla-
netarū ordo inter philosophos familiarior hic est. Saturnus, Iupiter,
Mars, Sol, Venus, Mercurius, Luna. Tertium quēq; duob⁹ omissis si
noies: dieū noia quo ordine nominātur inuenies. Saturn⁹, Sol, Luna,
Mars, Mercur⁹, Iupiter, Venus. Duo. n. inter singulos interiecti sunt.
Aut diē in horas viginti quatuor partes: eiusq; horam primā ex noie
planetę quo dies appellat⁹ est noies: secūdam noie proximi: tertiā tertij
eodē modo ad usq; primā diei pximi pergēdo: quo autē noie prima diei
illius pximi hora appellabit⁹: eadē ent diei appellatio. Vt diei hui⁹ (qui
est Venens) hora prima Veneris est: secūda Mercurij: Lunę tertia: eoq;
modo plequēdo: ac planetarū noia vbi ad finē veneris: denuo recipien-
do: hora diei hui⁹ vltima Luna erit: & diei crastinę Saturnus ent hora
pma: dies ergo crastin⁹ erit dies Saturni. Hęc ex Politiano capi. octauo.
Miscellaneorū. quē Sabbati appellam⁹. Sabbatū enim (vt id dicamus
transcūter) hebraicū vocabulū quietē significat: vt ait Eusebius capite

**Dierū ap-
pellationis
quę sit rō.**

¶ Quare nō audiam⁹ interrogatus Pythagoras respōdit: qa toni no-
bis congeniti sunt: eamq; audiēdi consuetudinē traximus: ideo nos nō
iudicare ipsam audire. Quēadmodum malleatorib⁹ contingit: qui quū
in cūdendo grauis sonos edant ob audiēdi cōsuetudinē non aduertūt.
Author est Aristoteles libro secūdo de cælo & mūdo. Ab hac cælōrū Har-
monia Ciceronis opinio nō est aliena. Libro em̄ de natura deorū tertio
Cōcedam (inquit) nō modo animātem & sapiētem esse mūdum: set fidē
cinē etiam & tubicinem: quoniā earum quoq; artiuū hoies ex eo pcreant.
Quar autē dies planetarū noib⁹ ordine alio q̄ numerari solent Aegyptij
appellauerint: harmoniē nostrō quoq; ternario tribuēda est ratio. Pla-
netarū ordo inter philosophos familiarior hic est. Saturnus, Iupiter,
Mars, Sol, Venus, Mercurius, Luna. Tertium quēq; duob⁹ omissis si
noies: dieū noia quo ordine nominātur inuenies. Saturn⁹, Sol, Luna,
Mars, Mercur⁹, Iupiter, Venus. Duo. n. inter singulos interiecti sunt.
Aut diē in horas viginti quatuor partes: eiusq; horam primā ex noie
planetę quo dies appellat⁹ est noies: secūdam noie proximi: tertiā tertij
eodē modo ad usq; primā diei pximi pergēdo: quo autē noie prima diei
illius pximi hora appellabit⁹: eadē ent diei appellatio. Vt diei hui⁹ (qui
est Venens) hora prima Veneris est: secūda Mercurij: Lunę tertia: eoq;
modo plequēdo: ac planetarū noia vbi ad finē veneris: denuo recipien-
do: hora diei hui⁹ vltima Luna erit: & diei crastinę Saturnus ent hora
pma: dies ergo crastin⁹ erit dies Saturni. Hęc ex Politiano capi. octauo.
Miscellaneorū. quē Sabbati appellam⁹. Sabbatū enim (vt id dicamus
transcūter) hebraicū vocabulū quietē significat: vt ait Eusebius capite

Sabbatū.

¶ Quare nō audiam⁹ interrogatus Pythagoras respōdit: qa toni no-
bis congeniti sunt: eamq; audiēdi consuetudinē traximus: ideo nos nō
iudicare ipsam audire. Quēadmodum malleatorib⁹ contingit: qui quū
in cūdendo grauis sonos edant ob audiēdi cōsuetudinē non aduertūt.
Author est Aristoteles libro secūdo de cælo & mūdo. Ab hac cælōrū Har-
monia Ciceronis opinio nō est aliena. Libro em̄ de natura deorū tertio
Cōcedam (inquit) nō modo animātem & sapiētem esse mūdum: set fidē
cinē etiam & tubicinem: quoniā earum quoq; artiuū hoies ex eo pcreant.
Quar autē dies planetarū noib⁹ ordine alio q̄ numerari solent Aegyptij
appellauerint: harmoniē nostrō quoq; ternario tribuēda est ratio. Pla-
netarū ordo inter philosophos familiarior hic est. Saturnus, Iupiter,
Mars, Sol, Venus, Mercurius, Luna. Tertium quēq; duob⁹ omissis si
noies: dieū noia quo ordine nominātur inuenies. Saturn⁹, Sol, Luna,
Mars, Mercur⁹, Iupiter, Venus. Duo. n. inter singulos interiecti sunt.
Aut diē in horas viginti quatuor partes: eiusq; horam primā ex noie
planetę quo dies appellat⁹ est noies: secūdam noie proximi: tertiā tertij
eodē modo ad usq; primā diei pximi pergēdo: quo autē noie prima diei
illius pximi hora appellabit⁹: eadē ent diei appellatio. Vt diei hui⁹ (qui
est Venens) hora prima Veneris est: secūda Mercurij: Lunę tertia: eoq;
modo plequēdo: ac planetarū noia vbi ad finē veneris: denuo recipien-
do: hora diei hui⁹ vltima Luna erit: & diei crastinę Saturnus ent hora
pma: dies ergo crastin⁹ erit dies Saturni. Hęc ex Politiano capi. octauo.
Miscellaneorū. quē Sabbati appellam⁹. Sabbatū enim (vt id dicamus
transcūter) hebraicū vocabulū quietē significat: vt ait Eusebius capite

IN GRIPHON AVSONII. Fo. XLIII.

Septimo libri de euangelica preparatione decimi tertij. Is em̄ dies est quo
 Dñs Deus quieuit ab oī opere qđ patrarat. Inde vna sabbatorū vel pri-
 ma sabbati in scriptura dies est primus post diē sabbati secūda tertia &
 alij dies ratione p̄simili in Scriptura dicūtur. Nos autē dñico die ferias
 mut. ppter dñicam resurrectionē. Quia hæc est dies quā fecit dñs. Et vt
 inquit diuus Hieronym⁹ epistola quinquagesima tertia secūde partis.
 Quomodo Maria virgo mater Domini inter oēs mulieres principatū
 tenet: ita inter ceteros dies Pasche dies dierū oīm mater est. ¶ Genitrix
 modulor. Musicetria esse genera Diogenes Laertius auctore Platone
 libro tertio scribit. Vnū voce tantū p̄stans: vt cantū. Alterū voce simul
 & manu: vt si cum neruorum pulsibus oris modulatione cōcinimus.
 Tertium quū manib⁹ solis p̄ficitur: vt quū silente ons organo cit̄harā
 pulsam⁹. Symphonie simplices ac primę sunt tres quib⁹ reliquę p̄stans.
 Vna duorū tonorū & hemitoni habens ΔΙΑΣΜΑ. i. spatij quę vocat̄
 diatessaron. Altera tonorū triū & hemitonij: quę Diapente vocat̄. Tertia
 est Diapason: cui⁹ diastena cōtinet duas priors. Est enim sex tonorū.
 Author est Cēforin⁹ vndecimo capite. Capite pximo idē scribit triplicē
 esse opinionē vbi musica sit in hoīe. In voce tantū esse Socrates. Aristo-
 xenus in voce & corporis motu: in voce corporis motu & animi Theo-
 phrast⁹ putauerūt. Authore eodē capite vicesimo quito musica triplex
 est crufinatica, harmonica, rhythmica. Crufmata pulsus decori siue car-
 minis vocant̄. Harmonia cōsonātia organica. Rhythmos qui modus
 vel cōsonātia latine dicit̄. Carmen itē est modus vocib⁹ iūctis: cui⁹ tria
 sunt discrimina, cātus, modus, motus. Syllabarū quib⁹ carmen cōstat
 triplex est ratio. aut em̄ breuis est: aut longa: aut indifferēs. ¶ Musica li-
 bris. i. scripta. ¶ Secreta astris. i. inter astra. ¶ Vulgata theatris. Tibi-
 nes adhibitos cōsacnficijs T. Liui⁹ libro nono p̄nē decados meminit.
 Inq; ludis sacris atq; poematib⁹ in teatro recitādis. Valeri⁹ lib. ij. tit.
 de institut; antiq; innuit: quū ait Primū oīm poetā Liuiū Andronicū
 in fabulis quas fecerat recitādis spectator; aīos retinuisse: quūq; place-
 ret: vti repeteret: sepi⁹ oratū fuisse: tādēq; voces obtulisse. Dein adhibi-
 to puerū & tibicinis cōcentu tacite gesticulationē pegisse. Lyrica præter
 hæc carmina sonitu (quo cū in teatro recitabant) appellata sunt.

Musica tri-
plex.

Diatessaro
Diapente.
Diapason.
Musica in
hoie vbi sit
Musica tri-
plex.
Rhythm⁹

Martia Roma triplex equitatu: plebe: senatu.

Hoc numero tribus: & sacro de monte tribunū.

¶ Martia Roma triplex &c. Romana ciuitas in tres ptes est distributa
 in equitatū: plebem & senatū: Romæ tria fuisse noīa Politianus libro
 epistolarū primo tradit. Appellata est enim Roma. Alterū nomen fuit
 arcanum Tertij sacrificijs debitum. Hippodam⁹ Milestus is qui ciui-
 tatum diuisione inuenit primus: cōstituit ciuitatē multitudine decem
 milijū virorum: quā in tres partes ptitus est. In artifices: in agricolas: in
 belli ppulsatores. Regionē quoq; in tres diuisit ptes: vt eēt pars vna sa-
 cra: altera publica: puata tertia. Vñ cult⁹ fieret dijs sacra: vñ belli ppul-
 satores aferent. publica. Quę autē agricolarū foret priuata. Legū quoq;
 tres im̄ eē species putabat: de qb⁹ nō iudicia fierēt: toti dē eē nūeros: inu-

Hippoda-
mus.
Ciuitatis
partes.

FRANCISCVS SYLVIVS

Iudicia muta. riam: damnū: cædem. Sententię quoq; ferendę modū posuit triplicem. Vnumquęq; enim iudicē tabellā asserere volebat: in qua scriberet: si cōdamnaret simpliciter: sententiam: si absolueret simpliciter vacuum: si vero partim absolueret partim dānaret id ipsum definirēt. Author est Aristoteles capite sexto libri secundi Politicon. Idem capite octauo quarti libri tria esse genera dicit: quę circa reipublicę æqualitatem cōtēnt dant libertatē: diuitias: virtutem. Res militaris auctore Cicerone in libro de disciplina militari in tres ptes diuisis: equites: pedites: classes. Equitibus campos: classibus maria vel flumina: peditibus colles, rupes, plana, abrupta seruari testis est Vegetius capite primo secūdi libri de re militari. Bellica exercitatio propter tria est meditanda. Primū ne alijs ipsi seruire cōpellantur. Deinde vt causa vtilitatis eorum qui subiecti sunt imperium quærāt. Tertium vt dominētur eis: qui seruire digni sunt: vt memorię tradit Aristoteles capite decimoquarto libri Politicon septimi. Idē capite vndecimo libri quarti. In cūctis (inquit) ciuitatibus tres sunt partes. Alij enim diuites sunt admodū: aliij paupertate nimīū graui deprimūtur: aliij sunt inter hos mediij. Idem capite tertio quarti libri. Ex plebe (inquit) partem agrorum culturę: partē mercaturę: partē opificijs sordidissq; ministerijs occupari videm⁹. ¶ Senatores centum creauit Romulus: quū ciuitas sua viribus aucta satis videret. Vel quia is numerus satis erat: vel quia soli centum erant: qui creati patres possent. Patres certe ab honore: eorūq; progenies patricij appellati sunt. Senatores autem a senio nuncupatos esse voluit. De quibus L. fenestella capite primo libri demagistratib⁹ Romanis plura scripta reliquit. A senatu senaculū dicitur. locus is vbi senatus habebatur: quæ fuisse numero tria festus Pompeius meminit. Vnum vbi nunc est eades concordie inter capitolium & forū: in quo solebant magistratus cum seniorib⁹ deliberare. Alterum ad portam Capenam. Tertium circa ædē Bellonæ: in quo exterarum nationum legatis (quos in urbem admitti nolebant) senatus dabatur. Senatori tria esse iussa Cicero libro de legibus tradit. Vnum vt adsit. Nam grauitatem res habet: quū frequens ordo est. Alterum vt loco dicat. i. rogatus. Tertium vt orationis modo mensuraq; vsatur: ne sit infinitas. Nam breuitas nō orationis tantum set etiā oratoris magna laus est in sententia: nec est vnq; longa oratione vtendum. Senatum dicit & pro loco & pro hominibus testis est A. Gellius capite septimo octauidecimi libri. ¶ Hoc numero tribus. Tres in vrbe Roma fuerunt tribus. De quibus Fabius Pictor libro de origine vrbis Romę secūdo tradit: fœdere cum Sabinis icō Romulum vrbis agrum in tres partes æquis collibus diuisisse. Nam Sabinis & Tatio Capitolium & Quirinale: sibi Exquilinū & Palatinū: vbi erat Roma: Galerito & Lucerib⁹ Tuscis ijs qui in auxiliū eius cōtra Sabinos venerant, Cælium & Cæsiolum partit⁹ est. In Auētino autē habitare passus est neminem. Nā fratri Rhemo illum esse sacrum voluit. Tribus ergo gentib⁹ pposita in principio vrbis Roma habitataq; fuit. Noia imposita fuit Galerit⁹ Princeps Tusceus. Tabiēses a Tatio: Rumnēses a Rumulo vocauit. Rumulus enī Ethrusca lingua a Larētia ex Ethruia oriūda

Militaris reites partes.
Belloꝝ exercitatio.

Ciuitatis partes.
Plebis partitio.
Senatores.

Senaculū.

Senatori tria esse iussa.
Orationis breuitas.

Trib⁹ Romę diuisio.
Auentin⁹ mons Rhemosa cer.
Tatienēses.
Rūnenēses.

appellatus est. Suā autē tribum a se luceres dixit Etruscoꝝ enim reges dicitur Lucumones. Sextus in Pompeius auctor est Luceres a Lucero Ardeę rege. qui Romulo cū Sabinis pugnat̃ fuit auxilio appellat̃ esse. Propter hęc triplicem agri Romani diuisionem tribus esse appellatas M. Varro libro de lingua latina p̃mo autumat. Singulas autē tribus in duas esse diuisas Pompeius meminit. Sex (inquit) Vesleꝝ sacerdotes cōstutę erāt: vt̃ populus p̃ sua quisq; parte haberet ministrā sacroꝝ: quia ciuitas Romana in sex erat distributa in p̃mos scđos Tatiēses: Ramnēses: Luceres. Tatiēses, Ramnēses, Luceres cēturias appellat T. Liuius libro p̃mo p̃mę decados: tribusq; a tributo soluēdo appellari autumat.

¶ Sacro de mōte tribuni. Tribunorū plebis creandorum ea fuit causa. Quū propter debitā pecuniam a creditoribus multi in carcere vinculis neferent: vnusq; aliquis exutus vinculis in forū prodiret: cuiꝝ vestis erat squalore obstita: macie corpꝝ atq; pallore peremptū proluxa barba: oris specię capillis efferantibus, ductū se a creditore nō in seruitiū: set in ergastulū & carnificinā clamādo querit̃. Inde tergū recētibꝝ verberę vestigijs fœdū ostēdit. Id qđ acerrima seditione plebē concitat. Quę vt̃ conponeret̃ propter emnētia bella: Seruilius p̃sul edicit: ne quis Romanū ciuem vinctū aut clausum teneat: neue quis militis donec in castris eēt bona possideat aut vendat. Qui igit̃ vincti erāt soluunt. Volscos dein, Sabinos tertio Anūcos bellica virtute superāt. Confecto bello p̃missa fides nō prestatur. Seditio maior exoritur. Plebs in mōtem sacū trans Anienem amnem fria ab vrbe militaria passuū distātem secedit. Pavor multus est in vrbe. Eorū qui secesserunt p̃pinq; patrum metuūt violentiam. Metuūt patres residem in vrbe Plebē incerti manere ne an abiire mallent. Metuūt item ne externū aliquod oriat̃ bellum. Quouis igit̃ modo plebē curant recōciliandā. Ad eam legati mittūtur: inter cōditio nes cōcordię, cōceditur: vt̃ plebi sui sint magistratꝝ sacrosancti: quibus auxilij latio aduersus Consules esset: ne item cui ex patribus eū capere magistratū liceret. Itaq; Tribuni plebei creati duo C. Licimꝝ & L. Albinius: qui collegas tres sibi creauerūt. Hęc ex Luuij libro secūdo prima decados. L. tamē Fenestella dicit hac secessione duos tantū creatos fuisse tribunos plebis. Altera vero secessione tres esse adiectos: & innox quinq;. Tribunorū enim collegiū ex vms decem cōstat. ¶ Sacro de mōte. Sacer mons: vt̃ sextꝝ ait Pompeius appellatur trans Anienē fluium paulo vltra tertium milianum: eo qđ plebs quum a patribus secessisset creatis tribunis plebis qui sibi auxilio essent: eū Ioui cōsecrauerunt. P̃iso tamē auctor est (vt̃ ait Liuius) in Auētīnū secessionē factā esse quod reiciēdū ideo nō oīno cēlemus: qđ Auētīnū mōtem a nullo habitari dicebamꝝ.

Tres equitum turmę. Tria nomina nobiliorum. Nomina sunt chordis tria. Sunt tria noia mēsi.

¶ Tres equitum turmę. sic Virgiliꝝ libro quinto Tres equitū numero turmę. Tres a nostris ordinari acies primā vltimā & mediā (quę acies peculiani vocabulo dicit̃) vulgatius est: qđ quod nesciri possit. In quibus

Romulus
Luceres.

Tribus vn
de dicatur.
Vesleꝝ qꝝ
erant sacer
dotes.

Tribuni
plebꝝ quor
creati sint.

Plebis in
mōte sacū
secessus.

Tribuni
plebis.

Sacer mōs

Acies triplex. licet sint pedites: a digniore tamen sumpta est denotatio. Triplex item acies erat apud Romanos. In prima erant exercitati & veteres milites: quos Principes vocabat. In secunda sagittarum & optimi milites i sagittis & lanceis ordinabant: quos appellabat hastatos. Triarii i tertia: quos postis genibus solebat intra scuta subsidere: ne si stas a venientibus telis vulnerarent. Quibus necessitas postulasset: tanquam quieti hostes inuadebant vehementer. A quibus constat sepe facta esse victoria: quibus hastati illi & quod priores steterat occisi fuissent. Hec ex capite vicesimo primi libri Vegetii de re militari. Unde ortu est illud proverbium Adtrarios venire: quod in periculum maximam adducta est res significam. Idem capi. decimo quarto tertii libri & Cicero libro de disciplina militari sex ponunt ordines a tertiano numero non discedentes. In prima & secunda principes & hastatos: qui ad vicem muri nec cedere nec sequi debeant: ne turbentur ordines: set venientes aduersarios excipere: & stando pugnandoque repellere fugareque. In tertia & quarta ferentarios & leuis armaturae milites: qui sagittis missilibusque hostes prouocent: quos in fugam si vertunt: cum equitibus insequuntur. Si vero fugant ad primam & ad secundam aciem redeunt: inter quos ad sua se loca recipiunt. Prima autem & secunda acies quum ad pila (ut aiunt) ventum est: totum sustinet impetum. In quinta & sexta ballistarios, funditores, tragularios, sustinbalatores saxa torquentes. His sex ordinibus triplex erat officium: alij enim prouocabant: alij sustinebant: alij si res in periculum venisset expectabant.

Turma. Turma inter equites dicitur: quemadmodum inter pedites centuria vel manipulus. Turma autem habet duos & triginta: cui quiescit in decuria nota. Authores sunt: ibidem Cicero: & Vegetii capite decimo tertio secundi libri.

Caterua. Turma item pro multitudine quacuque quantumuis magna usurpat: ut caterua: quum eodem authore Vegetio capite secundo secundi libri Caterua apud Gallos & Celtiberos sena militum milia complectatur: uti in Phalange apud Dardanos, Macedonas, Græcos erant octo milia. In legione Romana sex milia & ducetos milites esse Pompeius meminuit. Præsertim (ut id dicamus obiter) militum quatuor milibus tantum constabat: unde quadrata appellabatur. C. autem Marius duo milia & ducetos adiecit.

Phalanx. Eques tam equus cui infidet homo dicitur: quam homo qui equo infidet. Equitare item in hoc equo utens: & equus sub homine gradus dicebatur. Author est A. Gellius capite quinto libri duodevicesimi.

Legio. Turma tria nomina nobiliorum. Appianus in proximo libri qui libycus inscribit adhuc prope modum sententiam scribit. Romanis singulis duxat ut nunc fuit nomen. Deinde assumpserunt duo nec multo post tertium in virtutis passionisve testimonium cognomen impositum est. Primum esse prænomen: secundum nomen proprium: tertium agnomen vel supranomen esse. prout Valerius Probus in libro de Romanorum literis interpretandis. Prænomen autem hanc habuisse originem Priscianus libro secundo meminit. In isto (inquit) foedere cum Sabinis eos urbe Roma donauit Romulus. Ad firmandam societatis beneuolentiamque coniunctionem mutuum nomina illorum suis Romani prouerbant nomibus: inuicemque Romanorum Sabini. Unde irroboraui consuetudo: ut ex Romana ciuitate nemo esset quisquam absque prænominis. Scribuntur autem prænominis specie triplici. Nam si a vocali vel ab una personante incipiunt: singulis

Adtrarios venire
Prouerbiū

Ad pila venire
Prouerbiū

Turma.
Centuria.
Manipulus

Caterua.
Phalanx.
Legio.

Eques.
Equitare.

Nomina nobilium.

Prænominis origo.

IN GRIPHON AVSONII. Fo. XLVI.

scribuntur literis: vt A. Aulus P. Publius. Si a cōsonātibus incipit duabus: duab⁹ scribit⁹ literis: vt Cn. Cneus, Sp. Spurius. Quod nomen significans eū curus pater ignotus est: inde profectum esse Plutarchus in Problematicis autumat: q^d S. p. i. sine patre scribebāt: p^rignomen esse putātes Sp. i. Spuriū legebant. Tribus quādo a cōsonante incipit & desinit: si est aliud eandē primā habens literam: q^d sit differentię causa. Vt Tul. Tullius. Nā si T. scrib⁹ Titus est nō Tullius. M. vero pro Marco tantū scribitur: quia id nomē solum ab M occipere putat: licet Manū Seruiū honoratum Grammaticū: non Maurum (vt vulgō appellāt) appellādū putet Quntian⁹. Politian⁹ capite vno & tricesimo Miscella notum nō solos nobiles, nec vniuersos tria habere noīa arbitrat⁹: set eos qui e seruitio manumissi: aut heredes testamēto in nomē familiāq[;] adoptati sunt: qui domini testatoris ve nomen vetus cū suis iungebāt. Appianus libro de bellis ciuilibus tertio author est adoptiuis filiis adoptantiū noīa a Romanis imponi solere. Pueris nō prius q[;] togam virilē sumerent: puellisq[;] nō anteq[;] nuberēt p^rænomina imponi moris fuisse Beroaldus in cōmentario libri primi Metamorphoseos Apulei scribit. P^rænominiibus autē (inquit Pompeius) scēminas fuisse appellatas, testimonio fuit Cecilia & Terratia: quæ ambē Caiæ solitę sunt appellati. Pari modo Lucia & Titia. Plutarchus in Problematic⁹ scēminas duobus: mares tribus appellatos fuisse noibus scribit. ¶ Nomina sunt Chordis tria. Tria sunt chordarū nomina acuta: grauis: mediaq[;] Græcis dicunt⁹ Hypate: Mese: Netę. de quibus locuti prius tum quum de musarū numero erat disputatio sumus. Χορδὰ δὲ τρις appellatur: nec profune chordam: nec itē chordigerum latine satis dixeris. ¶ Sunt tria nomina mensi. Mensis in calēdas: nonas: & idus diuidit. Mensis lunæ annus est. Vnde nomen accepit. Luna enim græco vocabulo μήνη dicit⁹: vt ait Macrobius libro sup^r expositione sopnij Scipionis secūdo. Vnde autem calendarum nonarumq[;] & iduum profecta sit appellatio idem libro Saturnaliū primo meminit. P^rncis inquit tēporibus anteq[;] fasti dies inuitis patribus a Cn. Flauio scriba in oīm notitiā vulgarent⁹: pōtiffici minori puincia hęc delegata fuerat: vt nouę lunę primū obseruaret aspectum: visamq[;] sacrificulo regi nunciaret. Sacrificio deinde a rege sacrificulo ac pontifice minore peracto idem pōtiffex calata. i. vocata in Capitolium plebei iuxta curiam. Calabram: que easē Romuli p^rxima est: quot dies a Calēdis ad nonas supessent: toties verbum καλῶ repe- tebat: si quinq[;] quinq[;]ies: si septem septies. Verbum autē καλῶ Græcū est: id est voco. Diem qui primus calaretur. i. vocaretur calēdas ipsamq[;] curiam: ad quā vocabantur Calabrā appellari placuit. Nonarū autem dies ideo denūciabāt: quoniā nonarū die oportebat populares eos q[;] in agris essent: ad urbē adire: vt ab rege sacrorū causas ferarū acciperent: vtq[;] quid eo mēse faciendū esset nō ignorarēt. Vnde nonas quasi nouas dīctas esse volunt: q[;] obseruationis nouę esset initū: vel q[;] ab eo die ad idus nouę dies eēt. Apud Tuscos multę erāt nonę: siquidē nono quoq[;] die regē suum hi salutabāt: deq[;] negotijs proprijs cōsulebāt. Idus autē appellatas ideo putat: q[;] iduum die sepe est plenilunium: quo tempore

Spuri⁹ q^d significet.

Noīa tria qui habeāt

P^rænoīaq[;] imponūf. P^rænomia scēminis indita esse.

Chordā p^r fune nō dicit. Mensis.

Calendarum quę dicit⁹.

καλῶ.

Nonas.

Regē suū Tuscū q[;] salutent. Idus.

Iduare. Iduare autem Ethrusca lingua diuidere est. Vnde vidua quasi a marito diuisa appellatur. Quæ igitur ad modum eclipsis lunæ, lunæ & solis contum vulgo dicunt: ita quæ a sole luna è remotissima (quæ non est nisi si plenilunium) luna a sole diuisa quasi vidua esse videtur. Vel dictæ sunt idus: quoniam iduum die luna plena videtur: quasi vidua, ut etiam greci dicunt. *Deip:* nos videre digamma uadiugimus. ¶ Mensium duo genera ponit Censorinus capite duodeuicesimo. Alij etiam sunt naturales: alij ciuiles. Naturalium duæ species sunt: alij enim solis: alij lunæ esse dicuntur. Secundum solè fit mensis: dum sol unumquodque signum in Zodiaco percurrit. Secundum lunam fit dum luna cursum suum in Zodiaco peragrat. In quo lunari mense calendarum nonè & idus propriè constituitur. Ciuiles menses sunt quos unaqueque ciuitas sibi constituit: ut ianuanus, februanus &c.

Mensis triplex.

Geriones.

Herilus tri corpor.

Puer tria habens capita.

Geriones triplex. triplex compago chimæra.

Scylla triplex comissa tribus canes: uirgine: Pisce.

Gorgones: Harpyieque & erinnyes agmine terro.

¶ Geriones triplex. Geriones Hispaniæ rex diuitiarum multitudine Chryseus, aureus appellatus tres filios habuit pugnacissimos: quos singulis militum exercitus erat fortissimorum: quos singulari certamine Hercules ab Eurysteo missus occidit: ut ait Diodorus libro quinto. filios itaque Geriones patris nomine appellatos esse tibi persuadet Seruius in commentario libri Aeneidos septimi Gerionem deo dicitur tricornem traditque tribus insulis Hispaniæ adiacentibus præfuit balearicæ minori & maiori & Ebusæ. Iustinus libro quadragesimo quarto Gerionem triplicem fuisse naturæ dicit: quoniam tres fratres tantæ fuerunt concordie: ut aio uno oes regi viderent. Geriones autem huius Gerionem inclinatus. Lucretius libro quinto. Quidue tripectora tergemini quoque Gerionem vis. Geriones ite huius Gerionis & Gerionem huius Gerionis inclinatus multi. In codicibus alijs Geriones triplices legimus: id quod reiectum non est: ut ad tres fratres alludat Aufonius. Tricornem item fuit Herilus Prenestinus rex: quem Euadex occidit. De quo Virgilius libro Aeneidos octauo meminit.

O mihi præteritos referat si iupiter annos:
Qualis eram quum primam aciem Preneste sub ipsa
Straui: scutorumque incendi victor aceruos:
Et regem hac Herilum dextra sub tartara missi.
Nascendi cui tres animas Feronia mater
(Horrendum dictum) dederat: terna arma mouenda:
Ter leto sternendus erat. Quam causam Seruius super eo Virgilij in sexto Aeneidos hemistichio: & forma tricornem umbrae Herili (ingit) & Gerionis. Philostratus libro de vita Apollonij Tyane quito in Sicilia natum esse puerum dicit: qui tria haberet capita: eorumque singulis singula essent colla: inferius autem unum ea corpus. Vidi ego anno superiore: quo Rex noster franciscus Heluetios eos qui se principum domitores arroganter nimium appellabant: quique se cui placeret victoriam

dare tumidi iactabant; fortiter animosq; perdomuit. Vidi in qua in
 Parisiorum suburbijs que sunt sancti Marcelli selem in capite vno tria
 ora, tresq; oculos (quorum medius gemin⁹ erat) habentem. ¶ Triplex
 compago Chimere. Hydra (vt auctor est Hesiodus in Theogonia) per
 petit Chimeram ignem spirantem: cui tres erant ceruices vna leonis:
 altera capre: serpenti tertia. Prima leo: post terga draco: media hispi
 da capra. Homer⁹ libro Iliadum sexto Chimera dicit fuisse aial indo
 mabile atq; expugnabile: neq; humano set diuino g⁹ie ortu: na erat a⁹
 Leo: post draco: medru capra: terribiles ex ore flama: globos etuom⁹.
 Quod Bellerophontes Glauci filius oibus deorum fretus auxilijs in
 teremit. Fabule huius rationem esse putant q Chimera mons sit in
 Lycia immortalis flamma sempardens. Cuius in cacumine leones: in
 medio capratu pascua: in radicibus serpentum erat multitudo. Plutar
 chus in libro que de mulieru virtutibus inscripsit auctor est montem
 Chimera horredos sonitus atq; incedia emittere: quibus finitim⁹ ager
 infestatus neq; arbores nutrire neq; fruges producere poterat. Bello
 phontis aut⁹ prudentia (qui montis parte que plenissima erat rescindi
 iussit) stagores fuisse ppositos: magnuq; malis allatu esse remediū. No
 est etiam ab hac qua tenem⁹ materia profus alienu id quod paulo ante
 Plutarchus scribit. Amisodarus (inquit) qui & Isaras dicitus est a Zelia
 Lycioru colonia veniens pyratatu non exigua multitudinē secū dedux
 it. Cui Chymarthus preerat: vir quidem bellic⁹ artis penitissimus: set
 immani quadā pceditus crudelitate. Hunc nauis uehebat: cuius prora
 leonē puppis vero draconē gestabat insigne: multis cladib⁹ Lycios ve
 xans fecerat: vt neq; nauigare tuto: neq; maritimas ciuitates incolere
 possent. Hūc fugitē Bellerophōtes pegaso. i. citissima qua dā nauis asse
 cutus interemit. Placidas libro Mythologicon tertio hāc fabule rōnē
 prodit. Cymera (inquit) quasi κυματοδ. i. amoris fluctuatio dicit.
 Nam κυμα vnda fluctus: ερωδ ερωτοδ amor flagitiosus grecis dicit.
 Ideoq; triceps Cymera pingitur. Amoris enim tres modi sunt incipere
 perficere, finire. Amor dum nouiter venit: vt leo inuadit. Capra que in
 medio eius fingit: libidinis est perfectio: q; generis huius aial sit ad li
 bidinem multu proclue. Vnde & Satyri cū comibus caprinis atq; ped
 dib⁹ depinguntur: quia libidinesaturari nō nouerūt vnq;. Postema aut⁹
 draco est: q; a libidinis adimpletio pœnitentię venenū relinquit. Nā vt ait
 Oratius in Epistolis: nocet empfa dolore voluptas: vtq; Plautus ait
 Voluptatem in xor comes cōsequitur. Hanc Placidas opinionem si
 recipis: Cymera sine spiritu cum y & sine diphthōgo scribi debere puta:
 sin ad motē Lycię qui χυμα: ποε dicit cū aspiratione i latino & diphthō
 go scribas. χυμα: ποδ itē hircus aut capra annicula dicit. ¶ Scylla tri
 plex. Glaucus deus marinus amat Scyllam Phorci & Creteidos Nym
 phe filiam: amans non redamatur: Circeq; Solis filiam obsecrat: vt
 carminibus quibusdā aut herbaru vinbus a Scylla se redamari faciat.
 Glauci pulchritudine Circe capitur: eumq; Scyllam a qua negligitur
 vt negligat: vtq; se amantem redamet hortatur.
 Talia sentanti prius inquit in æquore frondes

Chimera.

Chimera
 mons.
 Bello
 phontes.

Chymar
 thus.

Pegasus.

Cymerastr
 ceps qu
 pingatur
 Amoris
 virtus.
 Satyri.

Cymera q
 modo scri
 bi debeat.
 Scylla.
 Glaucus.
 Circe.

Glaucus: & in summis nascentur montibus algæ:
 Sospiteq̄ nostri Scylla mutantur amores.
 Indignata dea est: aquam eam in qua se leuare solet Scylla vitiat: portē-
 tificisq; venenis inquinat: aquam ex nocēti radice expressam in aquam
 Spargit: & obscurum verborum ambage nouorum.
 Ter nouies carmen magico demumurat ore.
 Scylla venit: mediaq; tenus descenderat aluo:
 Quum sua fodari latrantibus inguina monstris
 Aspicit: ac primo non credens corporis illas
 Esse sui partes refugitq; abigitq; timetq;
 Ora proterua canum: set quos fugit: attrahit vna.
 Et corpus quærens femorum, crurumq; pedumq;
 Cerbereos rictus pro partibus inuenit illis. Hæc ex Ouidij libro meta-
 morphoseos decimo quarto. Vergilius libro Aeneidos tertio.
 Prima hominis facies, & pulchro pectore virgo
 Pubetenus: postrema immani corpore pilrix.
 Delphinū caudas vtero pmissa lupos. De Scylla aliter ad hanc ppemo
 dū sentētia scribit Homerus libro Odysseæ duocimo. Scylla inq̄ in iane
 mōstrū est: aspectu cui⁹ letari nemo posset: nō si deus ipse ei fieret obui⁹.
 Pedes ter q̄ternos habet & qdē horredos: bis trina colla plōga: in singu-
 lis terribile caput: dētes ordine triplici dēfos mortē dirā assidue mimitā
 tes. Hæc nulli nauatē effugisse gliant. Singulis em̄ capitib⁹ singla naui
 capit hom̄ corpa. Scyllā esse in mari Siculo: Plini⁹ capite octauo tertij
 libri mēorat. Sallust⁹ itē dixit saxū esse ingens humanā habēs effigiem
 parte superiori: inferi vero plures hñe scopulos sub radicib⁹ cauerno-
 sos: vbi canū latrat⁹ & luporū viulatus vnda refracta rēpēntat. Scyllā

Scylla fit
triplex.

Scylla qd
fit.

Scyllā Ni-
si filiam in
mōstrum
mutari pu-
tant.

Gorgones

Crines i ser-
pentes.
Gorgades
insule.

Nisi Megarētū regis nō Phorci filiā fuisse tradit Erasmi⁹ ex Pausania:
 que ppter aureū cūnē patri ademptū in mōstrū hoc manū puerla fit.
 Tradit idē ex Græcorū cōmentarijs tremē quādā mirę pnicitatis noie
 Scyllā fuisse: qua grassantes pyratē Tyrhenū mare & Siculū infestabāt
 reliquasq; naues quotquot pterijissent dispoliabat. οκύλλω em̄ vexor &
 οκύλλω spoliū Græcis dicit. ¶ Gorgones &c. Tres sunt Gorgones:
 Harpyiē tres: tres furie. Gorgones vt ait Serui⁹ in p̄mētario libri Aenei-
 dos sexti tres fuerūt in Africa extrema circa mōtē Athlantē: que oēs vñū
 habebāt oculū: quo inuicē vtebātur Sthenio: Euryalc: Medusa. Seren⁹
 tñ dicit puellas fuisse vni⁹ pulchritudinis: quas quū vidissent a dulescē-
 tes: stupore torpebāt. Vnde fact⁹ est fabulę locus: q̄ si quis eas vidisset:
 in lapidē vtebat. Hesiod⁹ in Theogonia pdit ex Phorco & Ceto natas
 esse Gorgones: q̄ habitāt vltra oceanū ad occidētis extrema: vbi Helse-
 rides canore: quātū Medusa (qui cū Neptun⁹ in molli prato & florib⁹
 vermis ꝑcubunt) mortalis erat: reliquę immortals. Ouidi⁹ it̄ in lib. met.
 quarto dicit eā in Palladis tēplū ne violaret ꝑ fugisse: ibiq; a Neptuno
 violatā esse. Iratā Palladē crines eos quib⁹ Neptuno placuerat in serpe-
 tes ꝑmutasse. Quā Perseus Palladis auxilio: a qua Christallinū scutū:
 Mercurijq; a q̄talaria & ensems falcatū acceperat obrūcauit. In insulis
 Gorgadibus Gorgones habitasse monstrosas: nūc quoq; monstrosam

gentē habitare Solinus capite vltimo mēorabiliū memorat. Placiades libro Mythologico primo tradit Phorcū regē filias tres reliquisse locupletes. Quarū Medusa quæ natu erat maxia: agrorū cultura paternas auxit diuitias. Vnde & Gorgon quasi Georgon appellata est. Græcis. n. agricolæ γεωργοι dicuntur. Tres p̄terea fuisse Gorgonas idē tradit: quia tria sunt terroris ḡna. Vnus ē qui mētē debilitat. Alter qui p̄fundo q̄dā terrore mentē sp̄git. Tertius qui nō mentē solū: verū etiā oculos caligat stringit. ¶ Harpyiæ ex Thaumate & Electra natæ sunt: vt Hesiod⁹ in Theogonia meminit. Quæ sunt numero tres Aello: Occypete: Celeno: Hæ in locis trib⁹ diuersa habent noia. Nā vt ait Seruius in cōmētariō libri Aeneidos tertij ap̄d iferos furie & canes: ap̄d supos diræ & manes: in medio Harpyiæ dicunt. Quæ Neptuni Terreꝝ filie esse putant. Ideo Virgili⁹ in insulis eas habitare facit. Insulæ (inqt) Ionio in magnis quas dira Celeno Harpyiæq; colūt alię. Quot sint Harpyiæ Triplex est hoim sentētia: alij duas: alij tres: alij quatuor esse putarūt. Qui quatuor numerāt illa rōne fulciunt: q̄ Homer⁹ libro Iliados decimo sexto Podar-gen equā rapidissimā (quæ Achilles equos ex Zephyro pepit) Harpyiā appellat. Harpyiis duplex erat forma: facies virginea: reliqua auis. De Harpyiis Phineæ vexatib⁹ earūq; foeda colluuiōe Virgili⁹ libro Aeneidos tertio Valeri⁹ q̄q; flaccus lib. iij. Argonauticon plura meminerūt. Harpyia in syllabon ē. Nā authore Prisciano lib. iij. inuenit post v in Græcis noib⁹: vt ἀρπυια. Nā v in diphthōg⁹ est. ¶ Erinyes & gygantes magnos terra genuit ex eo sanguine: quē terra suscepit: quū Cælo virilia Saturn⁹ amputauit: vt in Theogonia meminit Hesiod⁹. Ἐρινύες αὐτὶ ἰδὲ κατὰ νόσον ἰδὲ κατὰ νόσον furia significat. Tres eē furias nemo nescit Alecto. i. incestu sentē: Megerā. i. odiosam vel inuidā: Tēsiphonē. i. rēdis vlticē. Aliquāto aliter sentit Placiades. Laſtāti⁹ capite vndeicesimo libri sexti de x̄o cultu tres ideo a poetis furias dici putat: q̄ tres sint effect⁹: qui hoies in facinora oia p̄cipites agāt ira, cupiditas, libido. Quæ itē hoim mētes exagitēt. Ira vltionē desiderat: opes cupiditas: libido voluptates. Erinyes legendum est: vt corripia vltima: quæ in Græcis noibus declinationis tertie in numero multitudinis corripit postulat. Inclinat autem erinnyis hui⁹ Erinnyis. Nā authore Prisciano libro septimo Nomina Græca in yis masculina vel fœminina ita inflectunt: vt hic amphibrachys hui⁹ amphibrachyis: hic Capys hui⁹ Capyis: hæc Erinnyis hui⁹ erinnyis: vbi nō sit diphthōgus: nisi syncretism facias.

Atq; trifatidicæ nomen cōmune Sibyllæ:

Cuius tergemini fatalia carmina libri:

Quos terquinorum seruat cultura virorum.

¶ Sibyllas fuisse appellatas mulieres oēs vates vel ab vni⁹ Delphidis noie: vela cōsilijs deorū denūciādis mēorat Laſtāti⁹ capi. sexto libri de falsa religioe p̄mi. Nā οἰουό deos & βουλήν cōsiliū a Græcis appellari putat. Decē autē ex M. Varronis auctoritate memorat Persicā: Libycā: Delphicā: Cumcā in Italia: Erythreā q̄ Græcis lion p̄fētib⁹ piturā esse

Phorcus
Gorgones
vnde dicā

Harpyiæ.

Harpyiæ
quot sint.
Podarge.
Achillis eq

uidiphthō
gus græca.
Erinnyes.
Gygantes.
Celi virilia
amputata
Furie tres.
Affect⁹ triplex.

Sibyllæ.

FRANCISCVS SYLVIVS

**Troiaꝝ exci-
dium.
Homeri
mēdacia.**

Troiam: Homerū q̄mendacia multa scripturū vaticinata est. Samiā: Cumanā: quę ab alijs Amalthea: ab alijs Herophile nominat. Eaꝝ est quę ad regem Tarquiniū Priscum libros nouem attulisse: proꝝ eis philippeos trecētis postulasse dicit. Quę ob precij magnitudinē a Tarquino cōtempta atq; petinde derisa: quasi si esset insana: conspiciēte ipso libros tres cōbussit. Pro reliquis sex precium idem postulat: mulierem plus multo insanire rex putat. Alijs tribus exultis in eiusdē precij postulatione pro reliquis tribus perseuerat. Constatiam mulieris rex admiratus reliquos tres trecētis emit philippeis. Quorū postea numerus instaurato Capitolio adeo auctus est: vt ex vrbib⁹ Italicis, Grecis, & precipue Erythreis allati sint Romam cuiuscūq; Sibyllę nomine fuerint.

**Cumea
Sibylla.**

Sibyllarū nouem carmina & ferūtur & habētur. Set Cumeę libri a Romanis occultātur: nec eos nisi a quindecimuiris fas est inspicī. Sibyllarum autē singularū singuli sunt libri: qui quia Sibyllę nomine inscribuntur: vnus esse Sibyllę putātur: suntq; adeo cōfusi: vt suus cuiꝝ assignari nō possit nisi Erythreę: quę vetū nomen suum carmini inseruit. Hęc ex Laetantio. Seruus in cōmentario libri sexti Aeneidos Amaltheam appellat eā quę libros ad Tarquintum attulit: quę primo die repudiata & consumptis tribus postidie redijt. Iterum cōtempta tribus alijs exultis die pximo cum tribus reliquis redijt: tantūq; precium pro tribus impetrat: quantū pro nouē petiuerat. Tribus ergo diebus ad regē Sibylla redijt. Hos libros cū libris Martiorū ac nymphę Begoes: quę apud Tuscos fulguntarū artem scripserat: in Apollinis tēplo afferuari Seruius ibidem tradit. Plinius capite decimo tertij decimi libri author est Sibyllam ad Tarquiniū libros tres attulisse. Ex quibus duo igni ab ipsa cremati sunt. Tertius cū Capitolio Syllanis tēporibus cōbustus est. Sibyllas tantū fuisse duas Martianus Capella libro secūdo meminit Herophilā Trojanā Marmēsi filiam: & Symmachiā Hippotentis filā: quę Erythrea pgenita etiā Cumis vaticinata est. Vtri Tarquiniorū Prisco ne an Superbo libri illi a Sibylla oblati fuerint venditiq; nō satis cōstat. Nam ad Priscū Laetantius: Plinius: A. Gellius capite vndeicesimo libri primi Tarquiniū cognomināt Supbū Seruius Seruio Tullo regnāte oblatos fuisse scribit. Ergo Supbo si cui Tarquiniorū oblati sunt. ¶ In fatidicę. i. valde aut plus q̄ fatidicę. Tris em̄ in cōpositione fere semp̄ augendi cumulatidq; vim habet: vt trisur, trisurifer, triueneficus Plautus in Aulularia. Mirū quin tua nunc me causa faciat Iupiter Philippum regē aut Dareū triuenefica. ¶ Quāū passim legitur curus tamē legendū esse putamus nisi sit appositorie dictū: sibyllę trisfatidicę appositorie: nomen cōmune sup. sunt: quāū &c. ¶ Fataha. Nam Romani populi fata & remedia in ijs erant libris: vt ait. Serui⁹.

**Libri Si-
byllini.**

**Sibyllas
duas fuisse
tantum.
Tarquini-
orū vterli-
bros eme-
rit dubiū.
Tris in cō-
positione.**

¶ Quos terquinoxum &c. Duos viros qui sacris libris legendis atq; Sibyllę carminibus interpretandis pręessent: Tarquinius Superbus instituit: quibus inspicere libros Sibyllinos fas esset. Deinde postulantē plebi concessum est: vt plebei quinq; totidem patricij crearent. Postremo quinq; alij adiecti sunt. Tribus ergo temporib⁹ illi quindecimviri creati sunt & aucti. Hęc ex Pomponio Laeto: partimꝝ ex L. fenestella.

Ter bibe: tris numerus sup omnia. Ter deus vnus.

Hic quoque ne ludus numero transcurrat inertis:

Ter decies ternos habeat: deciesque nouenos.

¶ Tris numerus. i. numerus ternarius. τρις autem aduerbium Græcum ter significat. ¶ Ter Deus vnus. Vnum esse deum: eiusque ternas esse personas ex fide cōstemur: credimus: veneramur. Symphonianus Champerius in libro primo Theologiæ Orphicæ de Trinitate hinc verbis meminit. Trinitatem (inquit) summi dei in rebus cūctis agnosces: dum in eis nouem trinitates considerabis: quas imitantur nouem ordines angelorum. In vna cæli machina tria considerabis figurā lucemque & motum. In quolibet spiritu supra cælum, substantiā: vim: actionem. In omni spiritu quoque numero tres hierarchias: in qualibet hierarchia tres ordines. In quouis composito sub cælo materiam formam virtutem. In omnibus mensuram: numerumque: & pondus. Rursum potentiam: ordinem: vtilitatem. Præterea principium: mediumque: & finem. In te ipso memoriam: intelligentiam: voluntatem. In scientijs naturalem: rationalem: moralemque facultatem. In qualibet harū trinitate primū dei potentiam patremque refert. Secundum sapiētiā & filium. Tertium amorem spiritumque benignum. Hæc ille. Cæterum quo eorum religio qui deorum multitudinē coluerunt videatur esse vanior: de dijs eorum ad ternarium nostrum cohærenter paucula dicimus. De dijs an sint: & si sunt quid agant triplex est opinio. Alij enim esse deos negant oino. Ideo Lucianus in Timone tradit Anaxagoram opinionis huius defensorum Athenis fulmina Iouis timuisse. De hac opinione verba sunt illa Macrobij libro Saturnaliū primo. Gygantes (inquit) quid aliud fuisse credendum est: quā hominum quandam impiam gentem deos negantē: ideoque existimatam deos pellere de cælesti sede voluisse? Epicurei deos esse: & nihil curare putauerūt. Stoici esse & curare non discessi sunt. Author est Seruius in cōmētano quarti Aeneidos Virgij. Plura si postulas vide caput primū primi libri Lactantij & librum Ciceronis primū de natura deorum. Tria deorum genera Apuleius in libro de dogmate Platonis inscripto numerat. Quorum vnus est summus primus & solus: ille vltimūdanus: incorporeus: quem patrem & architectū diui huius orbis esse putat. Alterum genus est quale astra habent cæteraque numina: quos cælicolas vocamus. Tertium genus est eorū quos Medioximos Romani veteres appellauerunt: eo quod ex sui ratione & loco & potestate dijs summis sint inferiores: hominis autē natura profecto sint superiores. Triplicem alium deorum ordinem Romana illa antiquitas deorū cultui intenta posuit. Primi sunt duodecim hi: quos illis versibus Ennius nominat. Iuno, Vesta, Minerua, Ceres, Diana, Venus Mars, Mercurius, Iouis, Neptunus, Vulcanus, Apollo. In ordine altero sunt medioximi qui Hemithej, id est semidei: qui Azonij vocantur. Tertij sunt qui non digni sunt: vt diuinis honoribus honestentur: qui

Trinitatis ratio.

Deorū triplex ordo.

Cælicolæ. Medioximi.

Medioximi dij.

Patellarij
dij.

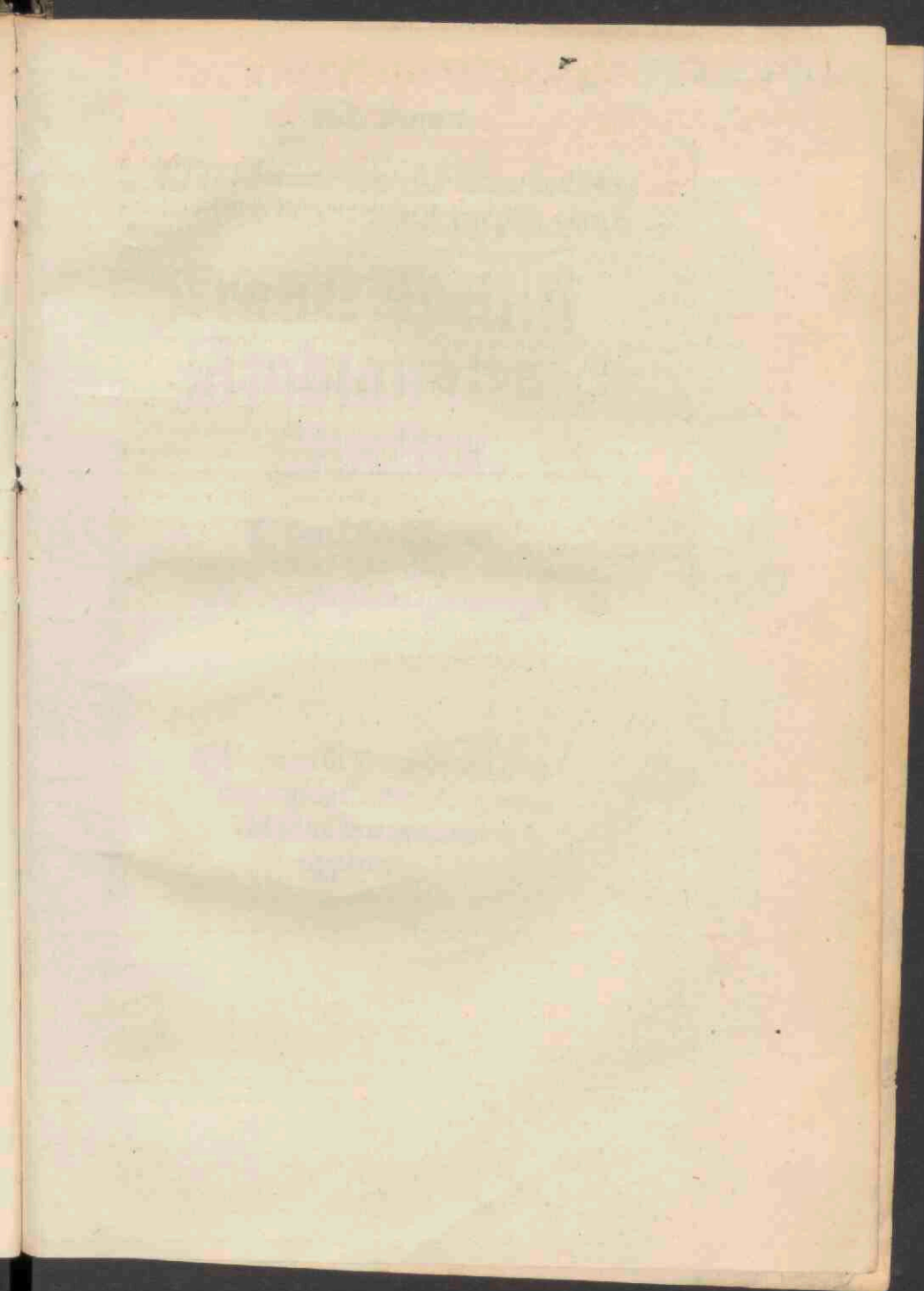
tamen sunt hominis appellatione digniores: quos Patellarios eo q̄ patellis eis sacra fiebant nuncupatim dicebant. Hæc ex Seruio in commentario libri Aeneidos octau: ex Baptista Pio super Aulularia & Cistellaria Plauti: ex Beroaldo sup libro sexto Metamorphoseos Apulei. Plutarchus in libro de placitis philosophorum primo. Qui nobis (inquit) cultum deorum tradidere: tres omnino ad hoc formas instituerunt. Vnam a natura ductam. Alteram a fabulis. Tertiam legum authoritate testatâ. Naturalis a philosophis docetur: fabularis a poetis: legalis ab vnaquaq; ciuitate constitui fere solet. Tethys ex Oceano nympharum tria milia peperisse dicitur ab Hesiodo in Theogonia.

Nympha
vñ triamila.

Ludus vñ
dicatur.

¶ Ludus, id est camœnalis cõpositio: vt ludere quę vellent calamo permittit agresti. Ludum autem a Lydis hoc est Tyrthenis quasi Lydum y in u (vt κυβος cubus) mutato dictum putem: vt Ludiones quasi Lydiones. Ipsos enim Ludiones ex Etruria (quæ eadem Lydia & Tyrthenia dicitur) in urbem Romam accersitos fuisse Valerius libro secundo Titulo de institutis antiquis memorie tradit. ¶ Transcurrat, id est prætereat & finem capiat. ¶ Numero inertis, i. nullam habete potestatem: quâ ternario nouenarioq; tribuit maximam. ¶ Ter decies ternos &c. id est Edylion istud de ternario numero atq; nouenario versus habet decies nouenos, id est nonaginta.

¶ Finis In quibus Ascensianis Tertio
Nonas Nouemb. M. D. XVI.

OCN 67825287